

36712

II

Mag. St. Dr.

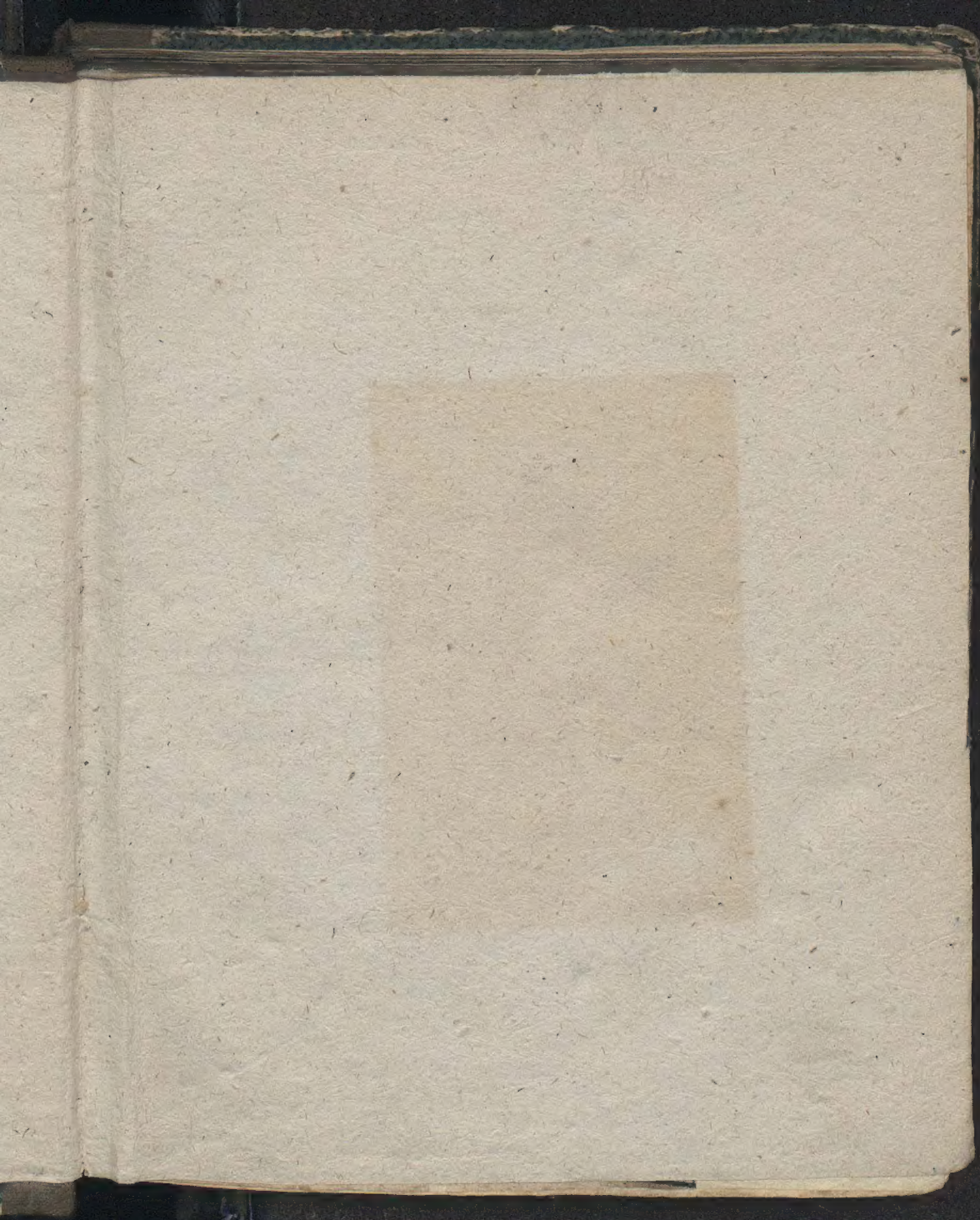
P

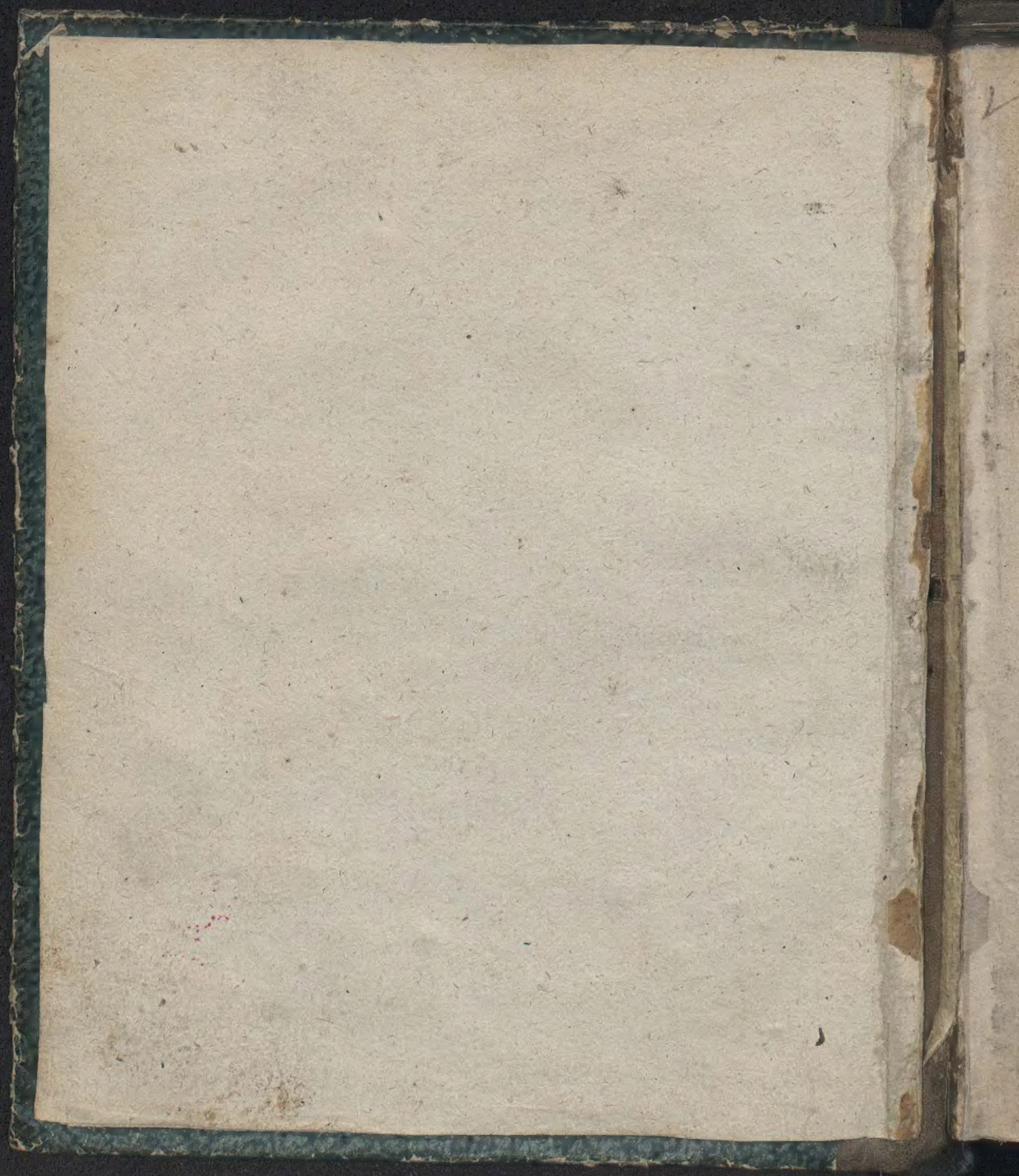
Teol. 3784.

36712

I

EXETHESIS A B O

EXPOSTVLATIA

In Księżki To jest, Cnota i Dym

R O S P R A W A

Miedzy Apologią y Antidotem o Ostá-
nek błędów Hærezy y kłamstw Zyzá-
niowych, Philáletowych, Orthologo-
wych, y Klerykowych: uczyniona.

PRZEZ W BOGV WIELEBNEGO
MELETIVSZA SMOTRZYSKIEGO,
Rzeczonogo Archiepiskopá Połockie° Episkopá
Witepskiego y Mściśławskie°: Archimándrytę
Wileńskiego y Dermanśkiego: do oboiey
Strony Narodu Ruskiego.

Anno Domini 1629, Aprilis

W Monásteru Dermaniu,
Cum Licentia Superiorum

Mega żywota i jedyna nádzieja I Ezv

We Lwowie w Druk: Iana Szeliqi I. M. K. ARCY

Iáśnie Oświeconemu Xiążęciu
IEGO MOSCI X.

ALEXANDROWI

Z OSTROGA

ZASŁAWSKIEMV,

Woiewodzie Kiiowskiemu, &c.

Pánu y Dobrodzieciowi swe-
mu Miłościwemu.

MELETIVS SMOTRZYSKI

Rzeczony Archiepiskop Połocki,

Episkop Witepski y Msćisławski, Archi-
mándrytá Wileński y Dermański.

Láski Bogá wszechmogącego / przy uniżonym
swoym pokłonie życzy y winiśnie.

Spráwie ledności S. ná ktorey dušludz-
kich zbáwienie zawisło, aby mi Dzien taki
transiret sine linea, niechtiałbym : aescić
dla tego, żeby mi sámemu ná sobie nie zby-
ło, ktoremu impēdet Obrona pánwey Wi-
ry to Cerkni Božey nágrodić, Co je prze-
nie błędow Haretyckich śasyeniem iey záwinilo : Tanto e-

MB

Sententia

Lucas.

15.

Luc. 5.

nim maiora querenda sunt mihi lucra per penitentiam, quanto
graviora intuli damna per culpam, aszcia aby nie zbylo y Bráci
mey ná mnie, ktorýmē w tē oboim tak wiele winien y powinien, iako
sobie same: miał sz to, że sz częstym nášym do P. Bogá wszdydła
niem, a sz nieustawiającym szawieścioney Bráci nášey upominaniem,
da to nam vnica hora, quod denegauerat totus annus. Rzecz a
bowiem iest doświadczenia, że etiā minima guttula sape cadens
do, excavat lapidem. Iesli nie w sztykidi oras, ieno po iednem upo
dwá: y tak wiele da Bog beście dobrego. Po kámienu sznosząc po
bierwnu y murujemy y budujemy wielkie Máchiny, y w zupełność
przynośimy. To też wiemy, iż wielka radość bywa w niebie nad ie
dnym grzesznikiem pokutującym, y ten który iednego grzesznika od
błędney drogi ie^o nawraca, szakrywa wielkość grzechon, iego y swoich.

Wiedzieć mczysz Iásnie Oświecone Xiążę, Pánie y Dobrodzieś
tu moy Mójwy szákciey przyczyny wydałem w praesłym Roku pod
praesacnym W. X. M. Imięniem do Narodu mego Ruskiego Apo
logie: a potym w rychle Paránesin. Ktorych cel y koniec nie ino
sz, tylo abyśmy ciężkie pokánie Boże, ná Cerkwi W szodney w szy
ekciey, a w tey y ná Ruskiey nam przeciwney szpławieśliwym szadom
Bożym, pádłe ukazał: a szatym opuśczenie iey od Pána Bogá, y
láški swey od niey odieście. Ktora pierwey przez kilka set lat prze
kleta Schisma szew sztykidi iey szewnętrnych dobr y ozdób wysunwá
lá poty, a szia ná koniec y sz Cesarstwa wysunwá, w niewolę temu blu
źnierzonu podátá, który Pána y szbawitielá nášego IEsusá Chri
stusá, szwiersz iego szawy y szwały Boskiey szobem. Co sie iey
nie szinsey ktorey przyczyny stało: tylo iż oná temu, który IEsusá
Chrystusá Pána y szbawitielá nášego prawdziwym Bogiem y pra
wdziwym szowiekiem być zna, wiemy y wyznawa, stawi y szwali:
y który od niego samego iest podány y postanowiony Cerkwi ie
go szwietey Pásterem, posłuszn być nie szcielił. A temi szasy sz
wieku nášego, iuz y szdobu wnétrznego: sz W szyry mówie, Páwos
szawney Kátholickiey, wysunwáć ia poswela tak szadzić, że iesli
nie miłosierdzie Boże, a szprzymysł Boskich meżow temu sztemu szac

bieszy.

bieży, actum est: w rydyle będzie po niego, ani się obaczy abowiem
 iak pądnie na niego nierówno ciężsa, niż jest tenżniejszya niewola.
 Byłem przed pięć lat w Kōstantinopolu widziałem tenżniejszyego
 Pátriarchę Cyrillá: mieřkałem przy nim Niedziel kilkanaście:
 przychoǳilem z nim do rozmowy po częstokrot: Czytałem napisány
 przeszeń Káthedism: wyrozumiałe zupełnie tak z tego tego Scriptu,
 iak y z cęstych rozmow, że jest Hxretyk. widziałem tam prostym
 ięzykiem Græckim wydane Káthedismy, Hxrezii Luterckich y
 Kálwińskich pełne: Słyśałem wielkie^o Wielkiej Cerkwie Kōstán-
 stantinopolskiej Dydařkalá publicę z Ambony Hxrezii vsałego.
 Przychoǳili do rozmow ze mna niektorsy Hieronomáchowie pobo-
 żni, ktorsy na to stekáli, ale porać nie nie mogli. Co wřytka tym,
 ktorem w Schismie wieǳieć o tę należało, Sobornie Kōmunikowát
 chciać: ale prze ich ku sřawam zbáwiennę oćiętne oħurřwo, prysę
 řuřnię do te^o nie mogłem, iż po zwróceniu się moim ze Wřchodnych
 Kráioř, przez cále dwa roky na iedno mieysce (kupić się niechcieli,
 Na trzeci rok, gdy iuř tego dłużej są instántiá sumnienia mego,
 umilceć nie mogłem, iak rzeć wielce wierze Prawořlawney řkoř-
 aliwa, y duřom luǳkim sámiřliwá, w Czeřci przez Script moy Ap-
 pologia otitulowány, á w czeřci przez list odemnie do niego piřány,
 publikowát. Co bácných zá řářka Bořa do pócunwánia się poruř-
 řyło: á wpornych ieřaie w wietřa niecařoř řuřito. Ktorzy tak
 są řlepi y głuřy na oboie te řwoie řmyřty, że tego ni wieǳieć nie chca,
 ni řyřeć, choć iuř řate řeřy y omáćne, y ná wřytek řwiát głořne,
 y tak beřřudni, że tey prawǳie řayřymi kłamřny, potwarsa, y
 Hxretyckimi obludami w přećin iřć nie wřyřa się. Ktorzy y ty-
 mi dñiámi wydařli ná přećiwo Apologiey moiey Script, iadu řchiř-
 řmátyckiego y Hxretyckiey truciřny pełny, á řmym go Nářládo,
 wcom cukruiać, Antidotem go otitulowáli, wieǳac, iż inářey
 řřátan luǳi ná řle nie kóni, tylo řub řpecie boni: pod mářřká-
 ro řeřy iakohy řořyřećne. Bogámi być pierwřey parze
 luǳi przyobiećal, gdy im w Antidoćie iábiká, řmierćci wiećaney
 truciřne ten řwieřow kłamcá y Meřoboyćá w Řáiu přeřpiřat.

Gen. 2.
 13

Co is mie obchodziło, znielasz ile do Osiąnek tych błędow y Harezy, y kłamstw, kotorem ja przez tę moję Apologię w Zyzánim, Philalecie, Orthologu, Kleryku, y w tym podobnych Scribentách Schismátyckich, złumil: (zostáwivsy spráwy tey Diacrisim przysłemu da Bog oboiey Strony Synodowi) zá pozwoleniem Stáršych wydávám te moję Ex-tesin, w idmy ten koniec: ábym sie o ten osiánek błędow tych Haretyckich, ktore sobie iešce tá Schismátycka stróná, z pomienionych swych Scribentow, ná zgubę duš swych zostávilá, rošprávil. Záčymby y ná przyslym da Bog Synodkie mniesy o nie trudnošci bylo. Y áz nšeláko nie bylo godne to Antidotum odpowiešci, iáko to ktore takkiem z ošlusdy: z Sarcásmow, z Scommat, z kłamstw, z potwarszy y blužnierstw ieš spráwione, tak iáwnych, že ie každý wvažny, y sdrowy Duchowny wsrok mářacy čsłowiek, tácu obaczyć može. Ale áby ten ošumcá, Calumniator, y blužnier nie sďal sie sobie, že to co mowi, pravde mowi: y žeby kto z niepoštrogi ná tey Tručenie nie padł, nápisát to ná přestřoge, y w Odpór temu dušegubnemu Phármakopæowi, zá Božá pomocá, sáďi-tem: A dla wietšey v luďi Kátholickich powagi pod přezácnym W. X. M. Imieniem, w ten sámy sbáwivny cel y koniec, ná šviát pušsam: w ktory pušćilem y Dvá wyš pomienione Scriptá moie: ábym w Schismie ginácy Bráci mey vkažal, že w tak zley toni sa, z ktorey iešli sie čiš nie rátuje, iutro iuž beďie niewčas. Ieden čłowiek byl Arius, á niemal wšytek šviát swoia Harezya byl zářávil. Ieden čłowiek byl Eutyches, á y počiš nieslize narody, Abyssini ábo Aethyopes, Assiri, Babilonij, Chaldei, Pentapolitani, Mesopotámiani, Maroniti, Čarámitani, Armeni y inšy iego Harezya zářázeni gina. Ieden čłowiek byl Luter, á iák mnogie Kroleštvá Europskie zá swoia Bogu y pravdě iego Švičtey přečivná náuka do zguby pátiağnat. Ieden čłowiek ieš Cyryllus, ktory ná tym wšytek ieš, áby Lutrá y Kálviná po čiš čieš leďwie styčáne w niey Haretyki, do Wšchodney Cerkwie Schismátyckey wprowadčil. Corozumieymy; iešli sie w niežbožnym tym čiesle, zá dopušćáením Božym, po myšli powiodlo tym pomienionym Hareyářdom, ktory nie byli tylo Presbyterowie: owy Biskupskie doštoien,

stwo máiac, y Pátriárdhiey ná Wschodzie pierwſzey Stolicę oſiadáiac, nádtymi zwlaſzć národámi, ktore o te przekłeta Schiſmę od wielu ſet lat, zá wſynidnym ná nie od Nawyżſzego Cerkwie Bożej Páſtersá przeo kłétſtwem, rozgniewánego ná ſiebie Páná Bogá znáia, Czego przewieſić y dokázáć nie zmoże? Co iż nas wſzytkich PRAWOſTAWNYCH y Kátholikow obchođi, aby tá niezbedna Schiſmá y tu w te náſze Schiſmátyki przez tego áłowieká ſzkodliwiey niſz przez Zyzánie, teyſze Hæretyckiey zámsy nie wniostí, głoſić to nam náleży, do wiadomości donoſić, y ná rátnoſć P. Bogá y ludzi Boſkich wzywát. Iákoż iuſz zá láſka Boża wiele zacnych Ludzi ſtann Szláchecckiego y Mieyſkiego oboiey ſtrony, to złe poſtępiſzy, zgodnie ná przeſłym Seymie Pomázáńcá Bożego Krolá lego Mci Pá. ná náſzego Młciniego, o záloženie Synodu Oboiey ſtronie ſpolnego proſili: Ná którymby ſie nieſnaſki miédy nie záſte wtárly, pokoy, zgodá y miáłoſć miédy Bráćia nápowily, y lednoſć S. z Koſciółem Rzymſkim záwártá: y o tym przemyſł wſyniony áby był, iáko by táń ten áłowiek z tey przedſięwſietey tropy był ſtracony, pokiby te iego nieſbożne zámyſły do skutku nie przyſły takie, iákiemu by ſie iuſz potym y zábiec nie táćno mogło: Sapē enim parva ſcintilla contempta, magnum excitauit incendium. Ná to Krol lego Moſć Pán náſ Młcinowy ſe smólił: Synody káſdey ſtronie oſobne, á potym oboiey ſtronie ſpolny ná Lwowie nákázáł mazył. Quod Felix Faustum Fortunatumq; fit: Ku áti y chwale Imienia Bogá wſeđmogácego: ku rozſzerzeniu Koſcioła iá iego Świętego: Ku nieſmiertelney ſławie Krolá lego Mci Páná náſzego Młciniego: Ku wnetſniemu pokoiowi tego przeſácnego Kroleſtwá: á ku zbáwiennemu pożytkowi Schiſma záwiedzionych duſz. Ná którym áby W. X. Moſć Moderátorem dány, y z Oboiey náſ ſtrony Mediaołórem Uproſzony był, Cálá duſza moia ſyć, y Páná Bogá mego o to proſe, áby on ſerce Pomázáńcá ſwego Páná náſzego Młciniego ku temu uproſtówát mazył. Krew ieſteſ Przeſáčna, Przeſácných Kioſet Ruſkich, Miłuięſ Narod ſwoy Ruſki: iego ſławe, ſwoiá ſława byđ mieniſ: z iego Upádku iá z ſwego wláſnego ſmuciſ ſie. Iáki y miłóſć Bożej, zbáwienia, y błogoſtáwieńſtwá iego S^o ſyć yſi iemu iá ſobie ſámemu.

W cysłej Wierze Świętych Przodków swoich w jedności S. byłych
 lubieś: w Porażkach S. Wschodney Cerkwie, w Hymnologiach
 w Doxologiach, y we wśytkich iey cści Bożey pełnych Ceremoniach,
 iak w duszy swej kochał sie: Przy obchodzie ich nabożnie często by-
 wał: Spominał ie światobliwie: Mowił o nich poważnie. Boie
 sie, by sie nie náydomáli dziś tak okrzepli Kátholicy, ktorym Abo-
 zigrábione Máiętności Cerkiewne: ábo Popowskie Czynse, Pobor-
 ry y Podwody lepicy smákuia, niż ledność S. Zácym y słowy y
 postępkami Opprimuię rácey ledność S. niż promouuię: gánię ia
 poddánym swym ródniey, niż chwala: niedoac wieǳieć, że nie spo-
 ro z Pánem Bogiem, y prawda iego S. żartowác: Ze Vx Homini
 illi, per quem Scandalum venit: Ze dusá iego są dusá pogorbo-
 nego poddánego iego meazona beǳie. W. X. M. ledność S. o
 ktorey gdy smiánka czyniś, przegoracá ku nię miłość tę y z pobo-
 żnego serca tnegó wytawaś, náđ wśytkie swe dobńa, y náđ same
 zdrowie swoie przekládaś, cenis, ważyś: ǳielem y słowem chwa-
 liś, y promouuięś. Zácym Książę y Senator (ka powaga swoia,
 bedali táski tey Bożey wǳieani, y usługi W. X. M. godni, wiele
 y Luǳi tych przemożeś:

Niedłże to zdázy W. X. M. Bog wśedmogacy, áby nie
 zánwárt osu twych, ázbyś ogládał te pośadáná Narodu swego uties-
 dę, o ktora y My w utnapionych sercách nášych boleśćia z upadku
 Bráti swej sięci stękamy, żeby przed Oczymá W. X. M. mediante
 solerti, przy táſce Bożey W. X. M. Prudentia, Wśelkiey ku
 nam nieprzyiáźni swey Brátiá nášy poniechawśy, Miłość swoie
 nam przywrócili: á ta przyktádem nas, ledność S. z Świętym Ko-
 ściółem Rzymśkim koronowali: ku wieczney nagroǳie w niebie, á
 ku nieśmiertelney stawie náſtami W. X. M. Ktorego sie Młimęy
 táſce z uniżonymi służbami moiemi, przy codziennych Modlitwách
 moich Káptáńskich pilná oddáję. z Monásterá Dermaniá, An-
 no 1269. Aprilis 3.

PRZEDMOWA do Prawosławnego Czy- telniká Narodu Ruskiego.

Sławienne/ Duchem S. przez Ezaiaszá proroká wy-
rezone/ y światu w piśmie Bożym ogłoszone zda-
nie/ Czytelniku Narodu Ruskiego Prawosławny/ te-
śli kiedy y w tym / tak tymi czasami w stronie prze-
wney stałeś swoy bráchy miało / y sama experientia ná nim / to k-
sie ná wielu innych narodách stało / bydz miałoby verificowá-
na. *omni Vexatio dat intellectum.* Już ábowiem od lat bliz-
czterdziestu w tej codzienney jest verátley / Ktora sam ku sobie
czyni/ w rozróżnawaniu prawdy od nieprawdy / zbawienney dro-
gi od drogi zátrocenia / wiary prawdziwey od błędow Szere-
tychich / á jednak nie tylko ná Intellectum rzeczy zbawitennych przez
te tak długa y pracowita verátta nie zebrał sie / ále nie równo-
w głębsze y grubsze ciemnoty rozumu siebie wciął: Że áni wie-
co mówi / áni zna czego szuka: Áni rozumie przyczyn stó / y cze-
go broni. Co ; tak sie mu przytráfia / k grá w sprawách zbá-
witennych : w rzeczách Bożich żartuje : serio nie nie obchodzi :
ále wszystko odprawuje w porywczą. Wszystko robi przez smro-
dy / przez dżetstá / przez nieuki ábo niebonki : czasem y przez
Szerepty. W porywczą sprawę to zbawienne odprawił przez
Philáleta : w porywczą przez Antigráphe : w porywczą odpra-
wuje y przez tego Antidotyśte. Bład to / co by mu miało bydz
immutabile & perpetuum, Tárta / Kárpa / rwté / y czyni mutabile
& ephemerón. Ten dół tego wczepidugi tutro co e in sego: Trze-
ci wczepod od obu tych roznego. Tego co pisse / y ná co odpis-
fusa / non volunt , non reuolunt : Ale transitorie y mowia y od-
powiáda. Szczym mowia / co im Spiritus vertiginis ná myśl
podaje : Á odpowiadá / co tádowna ślinitá do nie wypázo-
nych yst nie powaśtagliwy ich teyle przynosi. Ludzie pocztwe

Psalm. 28.

r. Ioan. 4c

Matt. 11.

y pobożne lś / ſromoca : niewinnoſć ich potwarzają : Dogma-
ta prawoſławne na Heretykie błędy odmieniają : rzezy ſwe
rzłomo ichawienie / kłamſtwa wſcierają : tak / je gdy to czworo
z piſm ich Cenſoria veritatis ſpongia wymażano bywa : nio ſto-
wają proſne / y nio goły pąpter inſzego nie w nim nie zoſtaje.
Co kądż całego rozumy człowiek iſcno obaczyć moſe / ſkoro
ſcripta nie Vnitſkie : Vnitſtemi iſcieſie / Apocryſm : Antireſm :
Lament : Pargoria / abo : preſtoga : Kleryk : obrona Sy-
nodu Florenſkiego : Elench : Antelenchem : y to teraz inſyſe
Antidotum : y Apologia. Niemniej abowiem ci Ludy / piſm
ſwych cenſorow / co ſie komu : nich podobą / piſe y do druku
podaje : Ktoemu ont co : aż nader mądrego / by tej był y Fati-
duſ Hircuſ, przypisawſy / ſwego rozumy zapominają / y oſlep-
zają nim ſe : nie wiedząc ani pytać / co to są duchy do nich y od
nich mowi : ſatan / abo Anioł : człowiek / czyli też beſtya iſcna
błękoce : Wſawſy na owo Apoſtołſkie pomnieć / Nolite omni
ſpiritu credere, ſed probate ſpiritus, ſi ex Deo ſint. Tą to Apoſtołſ-
ką ſpiritaum probatio, teſt ową prorocką Vexatio, która dacie In-
tellectum : a Intellectum, auditui, nie proſto zgola dacie Intellectum
vexatio, ale auditui. Słuchacie potrzebą temu / który chce z vexa-
tocy rozumy nabyć / duchu tego / który do niego lub od niego
mowi do ſwiadczycy y prawdy od nieprawdy rozeznąć. a ſłuchacie
według nauki Chriſtuſa Pána mowiacego / Qui habet aures audi-
endi, audiat. Nie tak ſłuchacie / aby ſie nie czuł mteć aures audien-
di : ale Audire & Intelligere : ſłuchacie / ſłyſciec / y rozumieć. Lecz
ont / y ſłyſciec nie ſłyſcie. y rozumieć nie rozumieją. Włamię
niſe do poznania prawdy ſerce ich. Co ſie y z tego nowo wy-
dane ich Antidotu otytułowanego ſcriptu iſcnie widziecie dacie.
W którym po zwyktemu pełno błędow y Herety / ſtarych y no-
wych : pełno bluźnierſtw / pełno calumnij / pełno kłamſtw / peł-
no ſarkafmow / ſcommat / iſciania / ſromocenia / y tym podob-
nych niewſydliwoſci. Co wſytko nie na co inſe teſt chytne
przyprawiono / y Venenatę przygotowano / było na zarażenie / y
na zaraćcentie duſ ludzkich. Zaczynam aby tą tego przemienſzego
Doktora iſcna / pod Imieniem Antidotu wydana / y na ſwiat
puſzczona / duſom ludzkim wielce aſtkodna truciſna była po-
niana y oblegana / Extermin te dla rozeznawania w nim Panacie

a cenio, Panchressi ab Aconito: A. k. t. i. w. a. m. o. w. i. e. o. d. t. r. u. c. i. z. n. y. :
 y dia przestrogi y ochrony idrowia dusze wlewnych ludzi/ zatym
 Antidotem na swiat puszcza. Przez ktora wszystkie jego tru-
 ciny / y iadowite przyrady / sownie wkazuje : y pod owymi ti-
 miony / falsz / potwarz / kłamstwo / obłudę / bluźnierstwo / bład
 Szereyckie / fortel schismatyckie / y tym podobnym wyrażam / tak
 że każdy je łatwo obaczyc / poznac y wyrozumiec / wstrzedz / y w-
 wartować sie ich moze : y tego Doktorą pro venefico & voluntario
 homicida mieć będzie : tak tego / ktory sie teraz in praxi obławia
 łac pter wśa raze / ob rei medice imperitiā, loco presentissimi medica-
 menti nie rozszednie presentissimū Venenū, nā zarádze y nā struente
 dusi niewinnych wydał y nā świat puścił. Przychodził też mi
 y wgleciem rzuconych nā mie scommat y Calumnij / aż kolwiel
 przychodził mi / aby mało / te^o nie wstydliwego teżyła potwa-
 rze / według tego głupstwa nā tym miejscu odpowiedzieć : ale
 wstucham nā ten rás Medcā mowiącego / Noli respondere stulto
 iuxta stultitiā suā, ne et ciliaris illi similis. Wśaś je będzieł tak głu-
 piti : n tego diuina / ktorem po sobie grozi : abo y sam nā sy-
 sym tym plącu / ktory w ściele / zażywszy tegoż Medcā rady oney /
 Responde stulto iuxta stultitiā suā, ne sibi sapiens esse videatur. Odpo-
 wtem obemā takó głupcom. W cierpliwość lednā y w stro-
 mność Wiedze : samego doświadczenia / że tey strony ludzie /
 śnaczy swych zbawiennych rzeczy stanowią : dobić y bronić nie
 mogą / tylko łacięciem / potwarza y kłamstw. Świadkiem te-
 go są wyś pomientone ich scripta / y to Antidotum, w ktorego
 Przedmowie potwarza mie / takoby m w niektórych miejscach
 powage pisma S. y Doktorow Cerklownych znieważyl / aby m
 sie prie; to Kościółowi Xymstemu pochrębić mogli (takoby
 też Kościół Xymst. pismo Boże / y pisma Doktorow Cerkle-
 wnych znieważać / prawdę wtóry swey stanowił.) Czego te-
 dnak nā m w wszystkich tym scripte swym prawdziwie nie po-
 kazał. Ja mu to da Bog w tey moey Expostulacley dowo-
 dnie okaże / że on w wszystkich tym Antidocie nie inzego nie czy-
 ni / tylko kłama / potwarza / bluźni / stare błedy Szereyckie w-
 twierdzą / a no we mnozi. w czego potężowaniu tym mniey sy-
 rokim będę / Jinże tego obiekta, Paraneis moia dostatecznie
 wprzetniesz. Mtey sie dobrze Czytelniku prawowiterny.

Prou. 26.

Ibidem.

✠

DO RVSI GRÆC- KIEGO NABO- ZENSTWA

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smátyckiego, I. w którym Tráktu-
ie Antidotistá o Fortelách Od-
stępniow Cerkwie CHRI-
STVSOWEY.

EXPOSTVLATIA I.

Wktorey sie Tráktuie o Fortelách Anti-
dotisty Schismátyká.

Dospolita to v Lubzi w Cnоте v bogich / że Fortele Hæ-
gdy z swych postępkow ozdoby nie máia / retyskie, y
aby sie przvozdobili / cudza porzywáta / ale schismátické
tak Im oná przystoi / tak swini / według
Salomóná, złote kolce w pysku. Złotyńcá by y ná wyrus-
tenieyszy / póki swe złosci v ludzi niewiádomych pokrýwa /
zda sie bydz dobrym: á gdy sobie cnoty przypise / vcho-
dzi za swietego. Heretyk gdy sie v nieznáimych názo-
wie Kátholikiem / bywa zá takiego rozumiany: á gdy y
mowi po Kátholicku / bywa y miány za Kátholika.

Prouz II.

Exatēsis / ábo

Rownie y Schismatyck / gdy jedność swięta chwali / ich
 smy pobeyrzemia wchodzi / á gdy w niej bydy oświad-
 za sie / zá práwowiernego bywa poażony. Co pospo-
 licie ob tey takiey cechy ludzi dżiac sie in Hypocryfi zwy-
 ktor bo ináczey y v swoich / y v siebie diametra opposi-
 tis, ná cene sposobić sie nie mogą. Leć gdy każdy z nich
 z osobná z tey zmyśloney / á sobie nie należney řaty roze-
 brány bywa / iáwota sie ná nim pietno / po ktorým iáčno
 poznány bywa / czym ktorý iest. Dobry / z tego zlych
 przymiotow poznawa złoćnikar Bážholik wrozrwa-
 ney jedności Cerkiewney poznawa Schismatycká / á zro-
 zróznioney jedney práwey wiáry / poznawa Heretycká.
 Sami też ci ówey jedności wiáry, oney jedności Cerkwie
 nie mieć pokazani bywocy / rádzi nie rádzi znać sie musza /
 iák im to przystálo / co sobie przywolařezáli / y czym sie
 zdobić zmyśláli. Ná takie to řacańskie przewrotniki
 Bžogost Apostol Páwel nárzekáiac / mówi iż ci takowi
 fařywi Apostolowie řa robotnicy zbradliwi / ktorzy sie
 przemienili w Apostoly Chrystusowe / y wdáli sie iákoby
 by byli řugami spráwiedliwořci

1. Cor. 11.

Fortel y o
 bludá Anti-
 dotistý Schi-
 smatiká, kto-
 ry sie vááie
 zá Kážholi-
 ká : á swoię
 ářime zá Cer-
 kiew P. Chri-
 řtufowa.

Tákim iest we wřyćci m tym swym scripće ten An-
 tiborista. Ktory máiac siebie zá Bážholiká / á swote Schi-
 sme / zá Cerkiew powřechna / to sobie przywolařezá / y
 tym sie zdobi. Co iest wlasnie Cerkwi P. Chrystusowej /
 y samým Bážholikom. co mowipijmo S. o Cerkwi P.
 Chrystusowej y o práwey wiáry woznacach to ten řo-
 bie y schismatykiem bedac y heretykiem przywolařezá.
 Peki abowiem ci ludzie řa w tych błedach y heretykach
 wřyćkich / lub też Jedney z řech / Ktore ná nie Apologia
 moia przewodzi y dowodzi řużyć im to iákoby schismaty-
 kom y heretykom, co řuży samým Bážholikom, nie mo-
 ře. A že řeřeže ná nich nie tylko schismatyckie / ále y he-

retyckie

retyckie pietno zostálie/ opisane od tego Antidotisty Roz-
 dziaty iáronie wiedzíte dáia. Zázým/ w gýmkoľwíek
 on wemřytkím tym swoím scripcie nam Bátholikóm/
 iákoby řeretykom przymawia/ sobie y swey cehy Oy-
 com y Bráči przymawia/ siebie y ich názýwa řeresiá-
 chámí/ Prorokámí falsřýwýmí/ odstápcámí/ wílkámí
 drapieřnýmí/ y tym podobnýmí/ wedlug spraw ich ty-
 tulámí stawí ie. Czyníł to Aryuř z swými sektarzámí
 czyníł Eunomiuř/ czyníł Nestorius/ y Eutiches/ y Dyo-
 skorust czynia y teraz pozostali do tych čas potomkwie-
 ich/ Aryani/ Nestorité/ Dioscorité/ y inřy: Których
 pelne wřchodne káie. Czynia y tu w Europie/ Anábá-
 ptisté/ řusřyťe/ Luterani/ Káluinisté/ y inřy: Których
 pelne řachodné strone. Ktorzy ta sie Bátholicewá řá-
 ta przyrodziawřy/ posadzaja sie w Cerkwi p. Christu-
 rowey; y mowia y pisa o sobie iákoby byli włásni Bá-
 tholicey/ y iákoby byli domownicy p. Christusowit tych
 włásnořci/ ktore samey Cerkwi p. Christusowey y iego
 wybráným naleřa/ zařywajac. A oni sa sámý ony pie-
 tielník/ ktory z wielkow wprawdzie nie zostáło; y sa pie-
 tielney řynázogi mieřkance. á nie Cerkiewnicy Boře. Sa
 ři ktorzy sie przemienajia y wřazua/ iákoby byli řlugámí
 spráwiedliwosci/ á oni sa řlugámí řáćanřkímí: spráw-
 cámí wřeláćich nieřbořnořci na přećiwo Cerkwi páń-
 Christusowey. W ktorých miłosć po sobie podobnet á
 nienawisć wředzie y tu wřytkím Bořým. Ktorzy zá-
 wřby sie weřa/ á nigdy tu wzńaniu prawdy nie przychodza:

Nie nátoć wystápiť y ten Antidotista náplác/ aby
 sie czego náñezł/ aby prawde wřnal/ aby wiáry y miłos-
 řci řukal/ ále řeby tym/ gým nie řest pochłubił sie t y tym
 co nie řest iego/ aby zwłodi řyny zátřacenia: máiac oću-
 che/ ře y w řenách Bořých te iego falsřýwe powieřci y

Ibid.

2. Tím 3.

Fortel drugi
 Antidotisty:
 ktory y diie
 y pláae.

řeres

Eretyko / ábo

Heretycka náuka wedlug myśli iego skutek odniesć mia-
 ly. Ano któryż z Synow Bożych w sprawie zbawie-
 nia swego tak óstrzewiałym bydy zachce? aby przy tych
 iego o Odstępstwo y o Heretyctwo ná naše prawosła-
 wna strona przymowkách / nie szukał w tymże iego scri-
 pcie ná to y dowodow / á ná žábane im od nas w Apolo-
 gicy słusnych wywodow? Których nie nálaży / záda-
 mu schismátycka lekkość / y Heretycka obluda: á sam v-
 czyni to / co mu lásta Boga wspomozane dobre sumnie-
 nie porádzi. Jemuznie / wrzeże / láie / vraga / (przymá-
 wia) / obcefnie sie: y tym samym rozumie že ná no-
 gách nieprawde swoje postáwi. Ano praroda niezym-
 tylko prosta á šežra powiešcia contentnie sie: Gajju/
 potwarzy / scommatám przysad nie potrzebuie. A což
 wrzeżežy? zá co láie? oco nářeka? y ná kogo? Zelžyteš
 mowi Apologiarn nam Cerkiew náše y Grécka. á w nich
 wšytké wšchodnia: zmázaš ta y zespéciš. Pytam /
 čym? Odpowíada / błedy iey zádaš / y Heretye? Mos-
 wie / iesli sa w niey: čemu mi láieš? Iesli nimáš / če-
 mu sie do nich przyznawaš? Odpowíada / že w wiáry
 Dogmatách pobładiwošy niektorzy scribentowie / ná
 swoy karb zbládzi. pozwaám / niech ná swoy karb ále
 gdsie: Žyzáni / philalet / y Orcholog w wašey Cerkwi
 schismátyckiey: á Gergan / y kto inšy w Gréckiey. Mos-
 wi / zbládzi / ále z diebie / nie z Cerkwie. Do. & Con-
 cedo / že nie wašey to schismátyckiey Cerkwi ni Gra-
 ckiey błedy y Harezye / ále tych osb / ktore ie w wašey y
 w Grackiey Cerkwi položyly. Cerkiew samá w sobie
 čysta / ále przez ztoženie w niey tych błedow y Harezy /
 iest oniečyšćona. Ná przykład: podobá kio Cerkiew
 Máteryalna nowo wštawiona Presbyterowi wewšem
 ozdoba y čysta. Zeda w niey ludzie raz y drugi ná-

Błedy y Ha-
 rezye scriben-
 tow schismá-
 tickich sa w
 Cerkwi ich.

sin.cca 1a. śmiecie to nie jest Cerkwie / ani z Cerkwie /
 ale tych / którzy ie z nadworza w Cerkiew wnieśli: Je-
 dnak jest w Cerkwi ponieważ jest w Cerkwi zestawio-
 ne. Zaczynam / czykolwiek jest / w Cerkwi jest. y jeśli
 w nim Cerkiew nie korzysta / nie jest iey: Jeśli w prze-
 ciw / tedy jest y w niej / y iey. Ale kto w śmieciu korzy-
 sta: winienże ten parochianin / który to śmiecie z niej /
 by dobrze y bez wiadomości Świeżemika iey / wmiata /
 y z niej wyrzuca: nie rzecześ. czemuż ty na mie o to
 wrześ: y za to mie kysze ia to nie wafey Schisma-
 tyckiey / ani Grackiey Cerkwie / ale w wafey y w Gra-
 ckiey Cerkwi / z nog Czych / z nadworza przywniesione /
 opadłe śmiecie wmiata / y z Cerkwie tak Grackiey / iako y
 wafey wyrzuca: Mowisz: Przy śmieciu y własna wnes-
 trzna Cerkwie nafey y Grackiey / a zaty wshytke w scho-
 dney Cerkwie ozdoba wmiata / y z niej wyrzuca. Tu
 na tym Antidotu stoie. A tak sie z toba rozpiera / że co-
 kolwiek ia w tey moiey Apologiew w wafey Cerkwi y w
 Grackiey śmieciem / to jest / błędem albo herezya ozna-
 czym. co do iednego z tych także bydz nazywam twier-
 dze y publikua. Jeśli według ciebie nie wshytke y ten
 plac / na którym z tym Antidotem wystapiles: y da-
 Bog serby / na przyszłym oboiey strony Narodn náfego
 Soborze / (Jeśli mi Bog moy tak dlugo y żywota y
 zdrowia wżczy) to pokaze / y nas rozprawi.

Wkladaś na mie / żem wluhit świąt / zalkochalem
 sie w nim / y ienun sie w nie wola oddal. co wshytke tro-
 ie / za tuska Boża / tak jest dalekie ode mnie / iako jest d-
 leka ziość od dobroci. Wiedzialem ia / że w terażniejszy
 mey strony miałem bydz ostatni ten który bylem w was
 niemal pierwszy: y tożem wluhit świąt: Własnie by
 mi to przypisano bydz mogło / bym był w was zestawiał

Podwarad
 Antidotistá.

Eratasio / ábo

Ktory żadnego gospodárskiego ciężaru y pieczotowania
nie doznawátiac / á tym / żem iest Archiepiskop / pierwszy
po Metropolicie w Cerkwi / strony wáśey Archierey /
chłubiąc sie y ciesząc / w święcie tym y w sobie samym
kochałbym sie. Ktore^o ná każdy rok z pewnych mieysc
od pewnych y zacnych z między was osob / po trzy tysiąc
cá złotych gotowego grosza / ná tym zborze swym w Bi-
towie ofiarowaliście / y wychowanie ná ośm przy mnia
Duchownych y świeckich osob przyszło / z pomieścić
niem w Monásteru Pieczerskim. Co Ja od Strony wá-
śey iak w reku máiac / bym sie za światem wganiał / y tem
terazniejszy wiel wmitował / ná tym bym był wdiadł / y
tám propozee moie w próżność byrse niż tu rosproszcía-
rałbym. Zwłaszcza dobry inż zádaték sławy y w swoich
y w obcych tu máterey kochánia sie w sobie y w świe-
cie / przez scriptá moie sprawiony máiac. Ale nie chce
sie przeklesta Schisma dusić / nie chce Haretickich bla-
dów daley siać y mnożyć / áni ich bronić : nie chce ná-
koniec bytż Kaimem / czym ty náše strone płamliwie po-
mawiaś / ábym brátá mego Abła zabijał : áni Esawem /
ábym Jákobá prześladował : nie też Brátá Jozephowa /
ábym go przebadał. Co z wámi nákládając / czynić
bym musiał. Żaż nie wola ná twoie Kaimy niewinna
krew Brátá nášeg Abła : Błogosławioney pamięci Jo-
saphátá Archiepiskopá Potockiego : Bá y tych / któ-
rych zá to parricidium pákarano : Nie wola y drugie-
go Brátá nášego Hieromonáchá Antoniego Grakowic-
czá : Nie wola dwu Káplanów iednego w Szárogro-
dzie / drugiego w Bórowie okrutnie zamordowanych :
Nie wola y poźniwego Mejá S. bora Chodyki wojcá
Bórowskiego : A tá krew / ktora nie dawałych lat rzeka-
mi ciekleá / zá ná was nie wola : Ktorzy zá instinktem

was

Zbrodnie [chi-
smátyckie
náá Unitás
mi,

Hozy

Was Baimow / za wiare umierac rozumieli. Nie spo-
minā też na was wołającey niewinney wpośród rytku
Wileńskiego rozlanej krwi S. Pamięci Oycā Zpaci-
uśā Poćciā Metropolity Białostockiego. Onych trzech
Zakonników od S. Trojcy w Roku 1622. z Wilnā do
Bygomy przybyłych / bym ia im był do Męczeńskiej ko-
rony nie przeszkodził / twoci Baimowie za inśā ich Brā-
cia zażyby byli nie postaliś. Przyznać to y ten twoy oćiec /
z którym ia na Bog żywy iednego z Baimow oto le-
dwie vprosił.

Myśco Esawowie? My Baimowie? My Brā-
cia Jozephowiś? prcam cie Antidotisto przed Bogiem
y ludźmi / Kto te małobowśtwā / Kto te fraticidia / Kto te
parricidia porobił? Vnitę nad wami? Wy nie litości-
mi Baimowie nad Vnitami / Brācia ze krwi swoia. Je-
Vnit? nuż go pod lod? nuż go pod mież? nuż go pod
berdyś. O nie miłosierdni Oycy y Bratoubiycy / okru-
tnieyszy nuż Esaw? y nad Brācia Jozephowa nie mi-
łosierdy? bo ci takiey takiey litości nad swoia Brācia za-
żyli. Wy / byście tak mogli / takoscie na to zle chciwi /
wszystkich oraz Vnitow / tak oni przodkowie waszy So-
proci. nuśā Episkopa w Alexandrii / żewo pożarliby-
ście i trzewi ich z nich wlozacz żarlibyście i. Czego ma-
ło nie czynili ci / ktorzy sie nad wysz pomienionym S. Ar-
chiepiskopem pastwili. Aliedyby też to tak wzajem-
za zādākiem waszym postło: Je nie Vnit nuż go też pod
lod / pod mież: pod berdyś. ale vperoniam was: nie
boycie sie: nie godnisie wy tego. Onego Sāpricyuśā
wy Brācia. zabijac wy gotowi a nie dać sie zabić. Nie
ma tey lasti Bożey Schisma / aby Męczenniki rodziła.
Fraticidy onā rodzi. parridy / y tym podobne piekiel-
ney odchlani glownie:

Exatess/ ábo

Pieśolowás
nie pobożne
Unitow a
schismáty-
kách.

Poráhuježno si: tuž teraz z sumtaniem Antidocisto-
komu to Kaimem / Esawem / y Jozephowa Brácia
przymawiaś: Komu prześladowanie przypisujesz: Ko-
mu Dymásem wragaś: Kogo synámi swiáta nazywaś:
Kogo odstepcámi stánuješ. Tych ktorzy pieśolunia cie-
bie y oycy twoje obuczyc zabijác y mordowác Tych kto-
rzy dusze swoje zá dusze wasze pokládáia/ aby was z prze-
kletcy schismy wyrócowali. Tych ktorzy sie dniem y no-
ca przed Bogiē y przed ludźmi o to wbijáia/ aby was ob-
dusze trácacych biedow haretycznych wvolnili/ á ná prá-
wym Báholicckey wiáry wyznániu postánowili. Bco-
rzy swiáta Wschodna Cerkiew / wiára iey / obrzádki / y
Ceremonia / w Narodzie Ruskim zachowác / obwáro-
wác / y ná wieczne potomne czasy zátzymác / stáráia sie.
Tych to wy niewdzięcznicy prześladowacie / tych bijecie /
sieczecie / zabijacie / topicie / y mordujecie. Jesteż wam
z rák wáśzych krew pozabijánych od was Bráci wáśzych
ciecież / á wy jednáś swiátcymi Ablámi / Jakóbami / y Jo-
zephámi zwóc si: nie wstydzicie sie. Krzywde niezno-
śna tym swiátcym mąśm / imioná ich swiáte sobie przy-
wóláśz áiać / czynicie: Ktorzy postepkami swymi Esawá
y Brácia Jozephowa prześliszcie / á z Kaimem fratrisci-
da y Judášem pátricyda porównálishcie. Je prawda ná
was mowie wšyká tá przezacna Koroná y W. X. Li-
cewskie dobrze te^o sa wiadome / bo sie to w ich gránicách
dzieie. Aby dobrze chćialeś sie wymowici: że nie wy: ale
ktos z was. Wiedz o tym liżemierniku że gdyby nte wy/
nigdyby sie ten K.T.O.S też nie wáżył: y sercá by mu z to-
nie stáło. wy to zá Cerkiew swoje schismátyczná / y zá bles-
dy swe haretyczne rák umierác / swych náuczacie / Oto-
cymi swymi Antidocámi / Elenchámi / Apocrisisámi /
Lámentámi / Antigráphámi / Azáriáśami / y tym podo-
bnymi ná krew Bráctwa pobjogámi.

po

porzucieno schismátyku ten taki by / z ktorym sie
náprzeciwo mnie zásto mil wysádzasz. staw plác (iako
obietnieš) w rącz: A doznaš co ma prawda ná niepra-
wde: z ktora sie wyty moy rzucasz ná mne. Nazýwasz
nas Haretykami. Skadže? žesmy do jednosti S. z Ro-
šciotem Rzymstím wstapili? Nie ináčey. bo bez tey
niezym od was nie rožnilibysmy. Ale sluchajno? Ktož
z was ábo z przodkow wašych schismátýkow lub Hare-
tykow / ná Rzymstí Rošciot co kiedy spráwiedliwie prze-
wiódł / choć sie z tym náň wiele rázow / wiele ich porý-
walo? nigdy / žádn. Bo to y ná schismátýki y ná Hare-
retyki ten iest kámién / o ktory sie oni náražiac / kúšá-
sie. A Ja przez moie Apologie / iáwnie / iásnie y dowo-
dnie pokazalem / že ty Antidotisto z swymi Oycami y
Bráćia iestes y Schismátýk y Haretyk. Ktory iak mi sie
z tego w tym swym Antidocie wypráwiš / každy rozu-
mny láčno obažýc može. Obrates sie w šáte / ktoras
iúž dawno wtrácił przez błedy Haretyckie: posádzites se
w pálacu / z ktoregoš iúž dawno wypadł przez schisme.
Co dwoie póki w tobie iest / porýty y šáty wiáry prá-
wey / y pálacu Cerkwie Rátholickéy sobie przywlas-
žác nie možeš / byš sie y tyšacámi rázow mne to dwoie
chlubil / y zá swe wdawal. poniewaž schismátýcy y Hare-
retycy džiedictwá do tego dwoiego nie máia / choć sie
przez gwałt do oboiego tego nátrácia / y wdžieráia.

Vdátieš w tym swoim Antidocie: Jakoby te twoje
wiáre Pan Christus podal / Apostolowé przepowádali /
šwiat przyiat / Oycowé šwieci opisáli / Concilia šwité
džili: y iakoby te w przodkách swych Šwitéch ze wscho-
du Narod náš Ruski przyiat / podžás Schisiny. w čym
žáiste & falleris & fallis. Jednost šwiata wschodney
Cerkwi z Zachodnia bylá regdy / kiedy sie Narod Ruski

Iš schismátý-
cy nigdy ža-
dney Hare-
žiey ná Rzym-
stí Rošciot
nie przewie-
dli.

Iš schismátýk
márc przod-
kow swych w-
trátili.

Epistola / abo

ochrzcił / y światem zakwiał. Nie ma tedy iasły Bożey
przeklęta Schisma / aby nowe narody do wiary p. Chri-
stusowey pozyskowała: y aby lub Swietymi lub cudami
flawioną ob p. Boga była. Byłoc záprawdy y to / że sie
poczestotroć wtracali ná Metropolis Ruska Metropo-
litowie schismaticy: ale niemal wiecey takich było / kto-
rzy w iedności S. żywot swoy światobliwy kończyli.
Jako sie to z Látopiscow Ruskich y Mołkiewskich ia-
wionie y iásnie wiedzieć daie: y iakom ia to tobie w mex
Paranełi dotwodnie przetożył. A żeby też pan Christus
te twoie terażnieysza hereycka wiare podał / y Aposto-
lowie przepowiadali / iest to náw wszytkie twoie klam-
stwa / klamstwo naniezbożnieysze. wśelako aż do osta-
tnieğ ode mnie w Apologię hereycka nota oznaczoneğ
ioy / Dyzaniow swych / Philaletow / Blerykow / Ortho-
logow / y tym podobnych / przed Bogiem y ludźmi zrzec
sie / A co do namnieyszey w Apologię opisanej / ile do
práwey wiary Dogmat kreski / wyznąć wam potrzebá /
iessi tey wiary wyznawcami nabydować sie chcecie / Reo-
rey pan Christus náuczyl / Apostolowie przepowiadali /
świat wybranych Bożych przyiał / Oycowie SS. opis-
sali / Synody approbowaty; y My Rus w SS. przodo-
kach nászych ze wschodu przeteli. Co zdarz wam Dus-
chu S. zá dni nászych;

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smatyckiego, II. w Ktorym Tráktuie
Antidotista o niellulzney Intentiey

Apolo-

Apologiara ná Pielgrzymo-
wánic do Ziemi S.

EXPOSTVLATIA II.

W ktorey Peregrinátia do Ziemi S. Apolo-
giarowá uwolnia sie od Cálumny
Antidotisty Schismátyká:

W Ołożywszy Antidotistá / w Pierwszym swym
tego Antidotu Rozdziale zá rzecz v siebie pe-
wna / że on y iego Oycowie y Brácia sa Ká-
tholicy: y że oni sa Cerkiew P. Chrystusowáz:

A my Unitowie z Oycami y Brácia náša Rzymiány / i es-
siesmy Hareticy / y zewnatrz Cerkwie P. Chrystusowey.
W Drugim tym Rozdziale / ná Nie / y ná Moje do S.
Ziemi Peregrinácie wychelzał sie. Te wespol y mnie /
iako mu lubo / gáni / lýz niewie / trádukulet ale ia mu da
Bog musiłtu przybioreť y wkaže mu to / że rozpustnie
po tej pobożnego mego Pielgrzymowánia zbáwienney
Intenciey hercuie. Ponieważ niemáš człowiekowi we
wśretekich tego posleptách bliššego y spráwiedliwšego
świádká y sedzi / nád swoje každemu sumnnienie. to ko-
mu nie zarzrzy / by y cytiacámi pomomysł / dusny lub
tež y čielešny nieprzriaciel wyrzucal / frášká sa: słowá
sat báley nic. Byłem zá pomoca Boga mego w S.
Ziemi: w Jeruzalem: y nie tylko byłem / ale y dobrze w
nim zá tašša Boga žyłem. Žyie y tu tak iak žyłem w Jes-
ruzalem. Jeslim žle žyl / y žyiet day Antidotisto świá-
decwo o žlym. Jesli ž dobrze / przeco mie žłocniķu žyest:

Obluda schi-
smátycka.

Peregriná-
cie pobożna
do Ziemi S.
Authorowá
Antidotistá
trádukuje.

Com

Exortatio / ábo

Prošna chla-
ká schismá-
tycka.

Com písal do Oycá patriarchi / z kopia tego moješ nie
zapadać : wydałem in publicum. Bo sie to Oycom mo-
im w Duchu y Pánom podobalo : y mnie tego žalować
nie przychodźi / co mi vciecho w sercu moim rodźi. **Nto**
wišš o sobie ; **A**žaj nie mamy Pasterzow e **A**žaj nie ma-
my Báznodzielow e ludźi madrych y godnych : **W**ieni-
ia to y bez tey chluby twey Antidotisto dobrze / ſe v was
ludźi madrych / Báznodzielow y godnych / Pasterzow czu-
tych až nážbyte : za ktorých cžulošcia náuka y madrošcia /
narod strony wašey / tak chlebem ſłowá Božego roztył.
ſe inž drndzy w ſitách ſwoych / prze zapiáſtke duſe ſwey
boſi : za ledwie ſie ruſzyć mogą. **O**nieſzeſny cžulý Pá-
sterzu / madry náuczycielu : **C**o za élaby maſz madrošci
ſwey teraz : y przodkow ſwoych Schiſmátykow przed ty-
miláty e **C**zym ſie chlubiſz : cžym ſie wynoſiſz e **T**oć to
twoi naymedrſzy Báznodziele / coć tych Haretyckich
bledow národźili. **B**y nie Rzymſkie poſtille / nie potwa-
piłbyſ ſie Bráſomowco ná Kazátnice : y geby Madrelo
rozdziewić nieumiałbyſ. **C**átny Beſſeuſſe / ktorý éle z Ka-
zálnicy twey mowić vzy : cžegom dobrze ſwiadom. bez
ktorego kólá twoie ſkrzypia / iáť v woźnicy bez mážnicy
á przedſieš ty madry / y twoi wſyſcy. **O**w ná ſuggest
z Oſoryuſem / ow z Fabriciuſem / ow z Skárga / inſe
z inſemi Rzymſkiego Boſciolá Báznodzielámi / bez kto-
rych wy ni echniećieš **A**le dnak éi Miſtrze y Náuczyciele
waſzy / v was Haretycy : á wy ktorzy bez nich ſwoych
Kazáni (wyiawoſzy Haretyckie /) mieć nie možećieš / **K**á-
tholicy : **O**bludnikowie z waſza madrošcia y przodkow
waſzych / za ktorých cžulošcia wſytká ſie Ruś po roſnych
nabożeńſtwách rozlala. **A**co éieſza / y po Haretyckich.
Co widzieć moješ ná oko po wſytkich Ziemi Ruſkiej
Bramách. y **D**ziś z madrošci wielkiej waſey / przegło-
ſniáły

atodniały. Narod strony twej, prze glob słowá Bożego, ledwie sie inż quie, choć to was przemadrych Bázno-
dziewiom, iak: sie chlubiś, y niego bezliczby.

Wtak mi tednego z przodkow twoich Schismá-
tykow meza wozonego / ktorego by mądrość písma tego
wyswiadczały: A my przodkow naszych Onicow / Me-
tropolitow Ruskich oto wkażniemy / Grigorija Cemi-
wlata. Ktorey żył okolo Roku pánstkiego 1415: y dru-
giego Grigorija Humená Konstantinopolstkiego / Kto-
ry siedział ná Stolicy Metropoliey Bógomstkiey / okolo
Roku p. 1442. Meżow y pobożnych y wysóce wozonych
Ktoreych obu y wy, y my, w Cerkwi Ruskiey mamy ka-
zania (ktore my pospolicie słowy zowiemy) w Sobornis-
kách naszych, ná rózne wroczyšte swóletá. Jesze sie swy-
mi przemadrymi Báznodziatami chlubić bedziess. W-
czyniś to tegdy, kiedyśch nowo narodziś: á teraz y ty
Rábula, y drudzy wświcy: Waremnicy á nie Pasterze:
Ktorzy spócićie náuka Boża, á nie wypráwuićie, gdy
swe kazania práwićie. Mnie nie pragay. Ja sie dóna
mnie od p. Boga miáreczka Contentenia. wczym z láski
iego S. przemagam, w tym postepuić: czemu nie podo-
lywam, od tego superseduie. y Bog moy, czego mi nie
dat, requiruwáć ode mnie nie bedzie. O was, iakto bar-
czymy, wielka chluba, inż rzecz, we wświetey Ruskiey
ziemi, tak szerokiey: trzech Báznodzielow niemaćie: á te-
dnáś pełna gęba tyśiacami mied ich chlubićie sie, iakto-
byscie gozies ná inšym swóćie żyl. wiedza Schismá-
tyku sádiejś, iakto kto siedzi: Widzimy dostátek wáse-
Duchowne.

Postepuić ná peregrynácia moje do Ślenni S. ob-
chodzona. Aleć dóna iakto obrecz, áni sie postřiżesz, dapo-
noste bo jest zá láska Boża y pobożna y zbáwionna, y

Po wśytkie
swe wieki.
Ruś schismá-
tycka madre
go słowieká
nie miáta, y
nie ma: á w
nitowie mies-
li, y máia.

Broni powa-
nie Author
swey do Sie-

Gratesis/ ábo

mi S. Pere-
grinátiey.

Mowi Autor
o Cudu ssa-
powánia os-
gniá s niebá
dogrobu Pán-
skie^o: ktory
sie tymi cásy
nie dzieie.

Nie watpi
Author, iż
Wiára S.
Wschodney
Cerkwi, kto-
ra spocaa-
tku do Ruśi
szła, iest
prawowierna
Ale tylko o
tey watpi,
ktora teraz
nowi scripto-
rowie opisu-
ia y prady-
kuia.

pożyteczna / mnie / y z wielu miar wszytkiemu narodowi
Ruskiemu: Ktoremu / bym ztamtad nic inšego nieprzy-
miot náb orwo IEDNO, co sie tu iemu w podziw od ludzi
márnych podáie: dosyć mu ode mnie ná tym: áby przez
ten nie dzieiacy sie cud w Schismie swey nie zátwardzia-
wał. Dziwnieš sie / zem Wiáry nášey Ruskiej w te strone
szukáć y doświádežáć chodzil / z Ktorey ona do nas bylá
zawitála / y Ktora po náše tylo wieki bylá czyšta y niená-
rušona. Dziw ten z glowy swey ták sobie wzbij. iż gdy
ia ta Wiára / Ktora do przodków nášych ze Wschodu zaa-
witála / przyznawam zá czyšta y niepokálna / mowie to
ex praesuppositione cognitionis eius generalis. Gdyžás
mowie / zem ia o wierze swey nie znal / y com wierzył
nie wiedziałem: mowie to ex Consideratione Cognitio-
nis eius specialis. Ponieważ wiedziałem ia to iáć rzecz
pewna y tegdy / Kiedym nowo wyšle scriptorow nášych
pišmá czytal / y Kiedym Lámentowy moy script wyda-
wał. wšakže / gdym czytal Żyzániego / Philalera / y inše:
y gdym Láment Moy pišal / te od nich y odemnie opi-
sána Wiára / rozumiałem byđz one Wiára. Ktora bylá in
primordijs Fidei do Narodu Nášego zášta. Lecz gdy
potym ná te náše scriptá ob strony Onieškiej wydáne
byly rescriptá / Ktore mnie czytać y wwažáć z potrzeby
przychodził: Ktore wkázowały nam / że tá Wiára / Ktora
my w scriptách nášych opisáli / nie iest wiára tá / Ktora
Narod náš ná poczátku swego Chrzešćianštwá przyiat:
ale iest to Wiára nowa. S. Wschodney Cerkwi nie sly-
hána: Szereyeka. A Ktora oni nam w swych scriptách
przekládáli / to być powiádáli / ta Wiára náša / Ktora do
Narodu nášego pod čas Krstu iego zawitála. Žáczym
pewnošć wiadomošci Wiáry / inž mi sie tu pomiešáć mu-
šiatá: Gdyžem Cognitione speciali nie wiedział / Ktora

by wiara

by Wiara ta czysta y nie pokalana wiadra byla. Ta, ktora
ta, y Ci naszy przedemna scriptorowie opisalismy: lub
ta, na ktora nam wlaszowały rescripta Onieskie. Abo też
ktora infca/trzećia. Takiey wiadomości Wiary nie mia-
lem. Ktora moje wiary mey wiadomość y niewiado-
mość tak y ty fraudulentę Sophista rozdzieliwszy/ linguam
tuam dolosam powściągnit y Wasney przyezyny Peres-
grynaciey Morey Cauillis perstringere poniechay: Aki-
eno malo sapere edoctus. Ktora ta obchodзіtem nie swo-
wolnie/ iako ty nie swowolnie pomawiasz: ale za wia-
domością zezwoleniem y błogosławieństwem tego/ na
On czas starшего mego/ ktoremu o tym wiedzieć nale-
żało: y za wiadomością tego czasu Archimandrity Pies-
czerskiego/ y iego Kapituły. Od Ktorych dwu osob y
listy miałem podrożne. a od pierwszey y do Oycá Pátri-
archi. W Czym iak w inszym/ nie kwoli tobie potwarcy
te spráwote czynit: ale kwoli tym/ przed Którymi ty
przez ten swoy kłamliwy script/ rzeczy moje dobre/ wda-
łeś źą zle.

Chlubisz sie y w tym Rozdziale iak w przestym/
Wiara p. Christusowa: BB. Apostolow y SS. Oyc-
cow: S. Cerkwie Wschodney. masz wiedzieć herezyku-
że ta twoja terażnieysza Wiara ni Oycow SS. ni BB.
Apostolow/ ni p. Christusowi wiadoma nie była. Zya-
żani On/ Ktory z wiekow w prawdzie nie dośiał/
miedzy czysta pšenice p. Christusowa/ nasiał tego ka-
kolu/ Którym sie wy dziś tuczycie:

Co sie Kátechizmu mego/ y listu przez mie ob Oycá Pátriarchi przyniesionego dotyczy. Tenby Starobow
naszemu Ruskiemu pożyteczny: mnie ani z Osoby mey
ani z dostoięństwá mego namniey nie wywyższal. Exár-
chowie waszy/ Ktorych było w Rujowie Dwá: w Stepa-
ch y przynie-

Prośna dlu-
bá Shismá-
tycka swiá-
ry Práwo-
stawney.

Dáie Author
pátriarchy
zna o liście
od Pátriarchy
przynie-

Exatessis/ ábo

tionymt y o
snym Káte
chismie,

niu trzeci i we Lwowie czwarty: (to czworogłowne
Monstrum miałeś nierządniku z tego ich nierządu y áno-
biciey strofować) iś ie ten list znośil/ A od wszytkiey Cer-
kowie Ruskiej obránemu bydz Exarchowi nakázowale
ruszył ie w sádnó/ zwlaszcza Ryńskich: Ci rozestali po
wszytkiey Ziemi Ruskiej przepowiedniki/ to do ludzi zá-
rzczy pewne wdáac/ co w tñ liście y iedna litera nienáys-
bowálo sie. Przez ktore takomstwa swe/ y list ten do po-
deyrzenia y zniewági podáli: y mnie on potwarzác y po-
dzis nie przestá iecie. Wyrzygnalbyś zlosliwy potwarz-
co/ byś támku nie czci mey y iedna kreśta co byl náczy-
cał. Jle do Kátechismu; Pátriárche ia z częstych przez
niedziel kłkánasćie mieszkánia mego w Konstantinopo-
lu rozmów/ doznawšy bydz Haretykiem/ nie bázom
mu vsat. á zátym y z Kátechismem moim ná niego nie
náciéram: obawidás sie aby mi go nie prz. formował
ná táki/ iáki támku dzis iest w używaniu Ser ganow: Kto-
reż Harezia maś ode mnie w Apologiey specifikowáne
y ná táki/ iáki sam nápisat: ktorego mi do czytania da-
wat. w którym iákie Harezye z takun Haretyckich pod-
nosi/ y do Cerkwie swey wtraca/ maś ie odemnie w liście
moim do nieg pisanym/ y z druku wydáný specifikowáne.

Co zá ma-
drość dżis w
Duchowień-
stwie Grze-
kow Schisma
tykan.

Uáte słowá twoie/ co mówisz ná mie/ żes támku nie
ná Rus tráfil/ ále ná tych ktorzy sie ná rzeczách dobrze
znáia: niecoś dżiwneż powiem. Byli temi dniami kiedy
ia byl w Konstantinopolu/ w Pátriárchiey dwa Dó-
stas-
towie/ Máthsiey Hieromonách Athenęykt y Mikolay
Presbyter bezżenny/ Kretęczykt. pierwszy y Grękt byl y
Láćinnik: drugi po Láćinie nie umiał ci z Konstantino-
polá z tákich przyczyn wstápić musiel. Mikolay przymo-
wił Pátriárše przy bytności wielu Metropolitow/ że tá-
kich wiáry Dogmat wej y wejśc pozwała iákie w Cerkwi

Wschod.

Wschodney szych nie były nigdy. Za co mu zaraz
z Patriarchey wstąpić kazano. Młaciey / ten między
wiele też Metropolitow / wskazywał się na złe zwyczaje
nieścisłej stolicy Konstantynopolskiej / y na tey przeto-
żone : że w tym wyboru y bawienia nie miał / aby na stol-
cach Episkopskich y Metropolitańskich sadzeni byli me-
że w Zakonie Bożym ćwiczeni / y w naukach umiejetni :
ktory tu są wzmiewadze y w nienawieści ale byle teno-
to miał brode a kalety / wnet Episkop / y Metropol-
itan. Zaczynamy nań Metropolitow o swe kalety y
brody nastąpić : że musiał y ten za pierwszym z Patri-
archey wędrować. z którymi obiemą nazad iść bac mi-
działem się w Jiszech. Toć przelożywszy : przyzna-
wamci / że tam trafił nie na Ruś. Bo w Ruś strony
naszey za kaska Boża świeci słońce prawdy : y z strony
waszey iestże coś dobrego przynadziei. ty tam nieco is-
maginujesz iakoby za onych Konstantynow / Theodozy-
usow / Justinianow / Marcianow / y tym podobnych : a
na to ni wspomniś / że to tam nieznosne iugum Orhoma-
nicum : niewola Machometanśka ciężka. w Liście tym
ktory tu od Oycy Patriarchi przywozłem był / trzech
Metropolitow było / ktorych imię y reke inszy prośeni
podpisali : że oni pisać sami nie umieli. Sluchayno :
Dziwnieyszą powiem : (świadek mi Pan Bog / że we
wszelkim tym nie kłamam) wdziałem tam y to / że ktory
był dziś blazny / ten nazajutrz został Metropolitem Sero-
niskim. Wiedząc o tym alepy Schismatyku / że tam
na tych trafił / ktory się na rzeczach zbawiennych nie znał
iat y tego / że Patriarcha iest Balwinista heretyk / po-
strzedz nie umiał. bo ni Ołwey / ni o inszych wiarach
znaiomości żadney nie miał. A choć się niektórym z nich
otym y namienilo : nie śmieli geby rozdziewić : boć to

*O Schismá-
tykow iest
wielka Si-
monia.*

*Monstrum
Schismáty-
ckie.*

Exatess / ábo

tám tego Turczyń topt / z dżiałá hásto báiat á ten kco-
rego ty tak wysoce wielbiš / ná Metropolitami czyni
tož bez hástá:

Tłuszczesna Schismátýcka Ruś / tegoli ciekas / áž
sie twoy Patriarcha pobisurmaniš do czego już bližey
niž dáley. Dobrze ieden sąiedny nam Episkop w tymże
Roku / w którym y ja pisałem / w liście swym do niego
dánym nápiśát Ambigitur, vtrum Patriarcha noster sit
Christianus. y ja da Bog w tey moiey Expostulátiey
to ná tobie przewiodo / że sie ty tego swego nawyjšzego
Pásterzá / z którym tak wysoce wylataš / bedzieš wsty-
dził. y času swego / tego da Bog dotkaž że ábo on swych
Hareziy bedzie sie zrzekał / ábo go ty z Harezyami tego
nižey posádziš / y znać go nie záchceš. Což e Tráfilem
tám nie ná Ruś Bona verba quæso. niemaš sie z czego
y tám ciešyć Schismátýku Rychley sie ja da Bog cze-
go dobrego w Cerkwi Wschodney po Narodzie nášym
Ruśkim spodzieram / niželi po tych / ktorých ty tak wy-
soce ważyš:

Żem Liturgia S. w Wielka Sobote / Językiem
Słowieńskim odprawował ná S. Gotgoćie / do swego
Schismátýku węzył sumnienta áppellácia / nie do mego
Bylitám ná ten czas dwáy Jozephowie / ktorzy obá przy-
was sat Dzierże o Obu / że cie za ta twoia Appellácia obá
o kłamstwo zdadza. A inszymi SS. Dniámi ná inszych
mieyscach świętych. Oczymem ja ni z kim inádežey nie
mowił nigdy:

Przodká mego Archimándritey Wileńskiegó: iáka
byłá ku mnie dufá / po wszystkie czasy mieštánia mego
z nim. Słowá teğ gdy mie pod bytność Patriarchi Jeros-
olimskie^o do Ryjowá wysłał / mowione świędeža: Ktory
przekładáiac mi chorobe swoje ciężka / (bo w tey choro-

Ioan Episkop
Kukásoo
wski.

Odpowieda
Author ná
kłamstwo.
Antidotifi

Odpowiada
ná potwars
tegoś.

bie świat té pojeznał / y Successora potrebe włączac.
exhortował miew prosił / abym do Wilna nie wrócił sie /
ieno inż Presbyterem. Czego gdy mni odmowił: ná
padłszy przed Bráćia / ná życie moje izámi oblań / prosił
mie o to. Gdzież tu kłamstwom twóim miejsce nie
wstyblivy kłamco? Który ninacz tych potwarzy nie
zgromadzaś / ieno abyś mie swej stronie w ohyde pobat.
Wdżym wierz mi tenżi wiára da / Który ábo mnie y cie
bie nie zna: ábo prawdy ob fałsu rozeznáć nie umie:

Miásto S. Jerozalem / nie ná to zálecam / abym
was od niego odwiódł / iák mie ty opácznie wdáieśt ále
żebym ie wam ieśże lepiey ostódił: y przy nim dusze wá
śe zostáwać w myślách swych spráwił. Ani też ná to
zálecam ie wam / abym was od Wschodu gózie indziej
odwiódł: Bo sam w S. Wschodney Cerkwi zostáwáiac /
nie tylko od niey nikogo odwieśdż nie zámyślam / ále y
tych / Ktorzy ni w niey / ni w Zachodney nie sa / do niey zá
prowádzić požadam / prágne / szukam / y pieżoluie. A
le ieslibym cie y do S. Zachodney Cerkwie / z ktora my
mamy S. Cerkwie násey Wschodney Jedność / zácia
gał / iák rozumieś / coż byś ty przez to w Jerozalem trá
cił? Daj rozumieś žebys te SS. Mieyscá opuścił / Ná
ktorych zbáwienia Nášego Tájemnicá odpráwowána
ieśt? Tak ty / iákto wiedzieć o sobie dáieś / rozumieś:
Leż sie ná tym áż názybyć myliś. Nie tylko byś ich nie
trácił / ále byś ie pozyskał. Ktoż w Nážareće to Miey
sce S. trzyma / ná ktorým sie wesóte zwiástowanie stał:
Rzymiánie. Kto w Bethlehem trzyma Jastinio S.
w ktorey sie Christus p. národził: y zlob / w ktorým był
położon: Rzymiánie. Kto trzyma w Jerozalem żywor
otacy Grob p. Christusow? Nie tylko tedy nie wrácił /
byś Wschodu / y Mieysc SS. Jerozolimskich: ále byś

Mieyscá SS.
co przednie y
se w Páleo
synie Rzy
miánie tray
máia.

te bliżej

Exatēsis/ ábo

te bliżej nálaží, niż te maś. A sami przeto ty się nie wwa-
żnym rozumieniē nie wwoǳ, y drugich nie wiadomych/
teorzyby cię słucháli, nie zwodź. W Świetey Wschod-
ney Cerkwi ja zostawiam t. ro tey aby y wy zostáli żyć, y
y Pána Boga o to prosz.

Jedność Cer-
kwie Wschod-
ney z Zachod-
ną staro-
dawną.

Dragaś Przewrocna Duśo, z tego, żem nátych SS
Mieyscach o Jedność świetę Narodowi memu Schi-
smatycznie^p p. Boga prosił. y w słowie tym/ Jedność
glupie graś. O te taka Jedność Narodowi m^o ja pro-
siłem, za ktoraby on Schismy przekłetye pozbył, a nie
o te ktoraby go Schisma dusił. Leż ty wieś, ieśli wieś,
że Cerkiew nie tylko waśa, ale y wszytká Wschodna, by-
dobrze y wszytkich nowo w sie wsiąnych błędow hære-
tyckich pozbył, bez Jedności z Cerkwią Zachodną
Schismy zbyć żadn^y sposób nie może. W takiey iedno-
ści S. byli oni Achanazyusowie, Bazylusowie, Grze-
goryusowie, Cyryllowie, Joánnowie, y inśe Wschodni
SS Oycowie násy, z SS. Oycami Zachodnymi Syl-
westrami, Juliuszami, Leonami, Marcinami, Cypria-
nami, Jeronimami, Ambrosiuszami, Augustynami, y
z Inśymi. Reorych byłá y wiára iedná y mtość iedná
w tey takiey własney różnicy, iaka sie dziś między Wschod-
ną y Zachodną Cerkwią nájdnie. Iesze ná ten czas
ci Zachodni SS Oycowie pisali, y náuczali, że Duch
S. Od Oycá y od Syná pochodzi, a Wschodni przez
Syná: dla tey iednak w słowach różności, a w wyro-
zumieniu iedności, do Schismy się nie wdawali. Na on
czas iesze Zachodna Cerkiew w przásnym, a Wschodna
w kwasnym chlebie Sakramentu Eucharystie y záżywała
Jednak z tey różności Schismy między soba nie czyniły.
Communia pod iedną Osoba y na on czas iesze w O-
boiey Cerkwi w cędziennym używaniu byłá. W czym o-

S. Maximus
Epist. ad Ma-
rinum Cypri-
presbyterum.

ne ani różności / ani Schismy nie szukały. Kalendářa
Onych pierwszych SS. wiekow w obchodzeniu paschy /
Cerkwie Asiatyckie inszego zażywały / a Zachodney E
gypte inszego / prze te iednak różność Schismy nie po
dnośliły. Takiey ia Jedności S. Narodowi memu Ru
skiemu żyje: y o tate mu na SS. Onych miejscach p
na Boga prosilem. Coż wiec ty na to? Takiey mowi
zgody Narod nasz Ruski nie potrzebował / y nie potrze
buie. Muta siant labia tua Schismatica, mendatia & do
losa. Potrzebował / y otrzymał ia był z Synodu Glo
renskiego a potym okolo Roku 1476. posyłał do Oyc
ca Świętego Sixta / 4. papieża / ponawiał ia. Ze też
iey potrzebuie iest to w Narodzie naszym rzecz náb stó
ce iásnieysza. O ktora my sie dniem y nocą ubijamy. bez
ktorey on, iesli całosc Wiary swey zachować chce / y zbá
wienia swego bezpiecny byđ prágne / obeysđ sie za
dnym sposobem nie moze.

Wysłaf te Jedności S. spráwe do Oycá Pátriár
chi z Oycem świętym. By temu sfác sie Turczyn po
zwalał: darmo by sie to inu sfáto. ale masz to wiedzieć /
ze ziednoczenie Chrescían / wpadkiem swym Turczyn sa
bzi dla czego Jedności S. pod władza swoia bedacym
Chrescíanom / y Pátriárse w spráwie tey z papieżem
Conferowánia / nie pozwoli. Przytym wiedzieć masz zá
pewne / ze Pátriárcha twoy teráznieyszy iest iáwny Hete
ryk: (coś da Bog w Expostulátiey ná Rozdziál twoy
VIII. wyraźnie pokáze) Ktory woli Jedność miec
z Heteretykami. niż z Kátholikami.

Strony turbatorow w spráwie Jedności S. przez
meze pobożne szesflowie promowniacey sie graš przechy
ro obłuda. Ciebie ia y tobie podobnych / instrumentem
dyabelskim nazywam. Ktorzy spráwe S. Jedności tur.

Socrat. lib. 1.
cap. 8. & lib. 5
cap. 22.
Sozom. lib. 7.
cap. 19.
Kłama An
tidotista-

3 księgi Pá
triárchi Kon:
ledność pu
blica sfá
nać nie moze
Cerkwi Ws
hodney z Za
hodne.

Antidotista
Turbator le
dności S.

Exatensis / ábo

buiećie / y wniewez ia obroćie potuśacie sie. Cożes o tym
y w Desiderozusie nazywać? Żem ia dla vspokoienia ro-
zdwoioney Rusi / y dla ziednoczenia rozzerwányey Cerkwie
do Wsca Patriárchi iejdził: to ty turbátia nazywaś?
A tych ktorzy sie o to cała dusza staraia / turbatorami?
Tak sadzi piekielnik on / ktoremu Imie / meżoboyca /
Klamca / y pokoiu między Brácia turbator. Żyż z nim
mierziony Schismátyku / kiebyś sie ten taki v niego pokoy
podobal. My Jedności S. z Brácia naša szukamy / y O
nie dusze naše potożyć winni iestessmy: vsłac Pánu Bo-
gu nášemu / że on nas grzesnych slug swoch / iakimi on
sam wie sadami / nie mieśkale w tym poćieśy. Nie záwre-
ocz u naszych / aż sie tego Anyotom / y ludziom požadane-
go widoku nápatrzymy.

Iż Schismáti-
cy poki / a w
Schismie do
dobrá wnetr-
nego Ducha
wne^o przys-
nie mogą.

Kończac ten swoy Rozdział / mowiś; Pożelo bylo
w Narodzie naszym tu dobremu isdz. Pytam cie: tu iá-
kiemu dobremu? Dobro to snadź rozumieś / nowo pod-
niesiona w iśe Hierárchia / ktora ty tu Obronie przemiera-
zley swey Schismy kierować chćiałbyś: ia zaś te Hier-
árchia w ten koniec stánać. od Pána Boga dopuśżona
bydź rozumiem / aby oboiey strony rozzerwánego Narodu
Ruskiego Hierárchia tu vsludze Jedności S. stánela / y
swoia poważnością záwarta ia. Czego gdy tá / co iest z
strony twey nie uczyni / niech wie / że iák przeciwnicz wo-
li Bożey / y pámiac tey z tego Kátholickiego Krolestwa
w rychle z wichrem záginie. Jesliż przy tym / dobro to
rozumieś bydź Szkoły: Monástery: Cerkwie. Ale y to-
troie w swey przyrodzoney klubie stánać nie może / poki
ie nieśczesna Schismá z stáwu wywóśa / y ná miejscu
swoym stánać nie dopuśżea. Nie tylko wy tego dokázac
nie możecie / ale ani potomkowie waszy: ponieważ tego
wprzód niedokázali przodkowie waszy / Książca / Panietar

Monásti

Monárchowie. A to by dla czego? Przyczyna ná wło-
dok. dla przekleſtey Schiſmy. Za ktorey powodem p.
Bog ni wezym wáſzym nie lubuiet ni iedney wáſzey ſprá-
wie nie błogoſławi. Wważ / cę ſie dobrego tu w Ru-
ſkiej Ziemi za wielmeżnych onych Panieſt y Xiążet Na-
rodu y wiáry twoiey w tobie ſtáło? Nic. y ſami poſli-
y pámieć ich zá nimi. Pátrz co ſtánelo dobrego y zá tey
podnieſioney twoiey Hierárchiey? Nic: wſytko wſe-
dnie poſtáremu. ni Szkół: ni w Cerkwiách / ni w Mo-
naſterách rzádu. Monárchá Moſkiewſki w páńſtwie
ſwym. choć to ſie Epiſkopámi / Metropolitámi / y Pátri-
árcha / zupełná ſwoia Hierárchia oſádził / iákie ma dobro
Duchowne? ni iednego. Zaſ go z to nie ſtáte: y bárzo.
Ale Pan Bog nie zezwala / y nie dopuſzcza mu nic dobreſ-
go Cerkiewneſz wyſtáwić: prze niezbedná Schiſmet kto-
ra Cerkiew káżdá / y plodu pozbáwia y pokármu: gyny
żywot tey zámátorzáty: á pierſi záſchle: ſe ni rodzić nie
może / ni kármieć. Ru temuż to takiemu dobremu Naró-
dowi twey ſtrony Ruſkiemu iádz byſto poczęło? Ptoche
to iſcie dobro. Dobro to / o którym iá rozumiem / tegdy
w Narodzie náſzym Ruſkim ſtánie / kiedy ſie náń nim p.
Bog zmiłuiet / á zgóde mu y miłóſć w nim ſámy m dá-
rule: y Jednoſć iá go S. Cerkiewná wkoronuiet. Co zdá-
rzyć nam niech ráczy zá dni náſzych.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
ſmátyckiego, III. w którym Tráktuie
Antidotíſtá o nieuſzonym zádániu od
Apologiara Cerkwie Ruſkiej Prá-

wosławney, iakoby nie miała
wiedzieć iako wierzy.

EXPOSTVLATIA III.

W ktorey sie to pokázuie y Dowodki / iż Schi-
smátycka Ruś nie wie/ iako wierzy.

*Iako sie w
swym Antido-
cie obchodzi
Antidotista
sprawda S
y z Authorē,*

Prod. 36

Prou. 192

Wszedłszyś się w świątę Kátholietwá / y w
Cerkwi powszechney posadziwszy się Antido-
tistá / iakoby go niekto w tym, że on jest y Schi-
smátyk y Haretyk / pozostęć nie miał / Inso-
lescit. A by go nie inşęć nie wydawało / sam w piśaniu
tym wychelzniony ięzyk / że jest taki / wydaie go. Gdyż
we wszystkich tych dwunastu Rozdziałach nie inşego nie
czyni / tylko mnie táie: y rozumie / że gdy mnie táie / inş
zaráz y wygrána otrzyma. Ano sam Pan Bog illusores
deluder. Ja te iego Sárkásny / moia skromnością; á nie
prawde iego / prawda Boga pokonam. Rumparis Schi-
smatice, o twe Sárkásny nie trwam. Ták ábowiem zá-
tásta Boga między wami żytem / y dżis żyje / że mie ante-
actę vitę nec pariter, nec pudet. wśteteżna gebo / teślis
sie páńá Boga nie bał / (ále gdzie v Schismátycká boiażń
Boga:) ludzi sie wśtydzić / miales / ták bezecne słowá z wśt-
etwych popowśtlich / teśli teśes pop / niewśtydliwie wy-
rzygáć. wiedz przewrotniku / że Bóg wśzechmógacy /
twego / y mego sercá scrutator iustissimus, tu ná tym świe-
cie / przez cie ná moje pobożne y pościwe rzucóne sár-
kásny / między mną y toba rozsądzi. Parata enim sunt
derisoribus iudicia, & mallei percutientes stultorum Cor-
poribus.

Gniewaś sie o to ná mie / żem rzekł w Apologię
moiey / iż po kim był w stronie waśney Schismatickiej /
Com wierzył nie wiedziałem. O te moje prawde / toba
samym ciębie pokonywam: Ktory w Rozdziele twym
dziesiątym przyznałszy Orthologowi błędy y herezye
o Lamentowym tego scripcie mówiś / iż sie w nim wiele
Dogmat Cerkiewnych narusza. wierząc iż tedy błędy y
herezye / y prawosławne Dogmata naruszając / zaś wie-
dzałem com wierzył: nie tuś. y owsem sama niewia-
domość wiary mey / to we mnie sprawiła / że to / co ie-
Dogmata naruszało / pisałem: a iak wierzyłem / tak y pi-
sałem. Zaczynam idzie / że com wierzył / nie wiedziałem
ponieważ heretyk co wierzy / choć sobie zda sie wiedzieć /
nie wie. Ten wie iako wierzy / kto dobrze wierzy. Ten
zna Boga / kto go tak zna / iako on siebie znać nauczył.
Znali poganie Boga / ale iż nie tak go chwalili / iak chwa-
lonym siebie bydz sam on chciał y nauczył: Zaczynam
go chwalili / ani go znali. Wierza y heretyk / ale iż nie
tak / iak Bog chce y naucza / wierzo / Wiara ich niewiara /
y coby wierzyli nie wiedza. Chodza w ciemności. Przez
coż sie tedy ná mnie o te moje prawde tak surowie pekaś
Wstyd cię podobno / że y o cie y o twoie Dcery y Bracia
idzie / Ktorzy także wiele o tym iako wierzyicie / wiecie /
iak wiele ja wiedziałem / kiedyś sie z wami w Schismie
waśney nąydował. Wszakże / byś sie iako chciał / gnie-
wał / tego co ná cie mówię / pokazuje / y dowodzi / nie wy-
dzieś: bo pietno ná czele / a lico maś na syi. nie tylko da-
wne przez mie w Apologię objaśnione / wyrażone / y re-
futowane / ale iuż y nowe przez cie w tym aco scripcie
z piekielnych heretyckich opinij / podniesione błędy y he-
rezye. Coć da Bog niżej po wszystkie następujące Roz-
działy y bez ordy sequatow moich / rzeczyniście okaże.

Author pokł
był w Schis-
mie, co wie-
rzył nie wie-
dział.

Schismaticcy
nie wiedza
iako wierzą.

Exatēsis/ abo

Żączył owo dwoie poydziet Piernusze / że oblubieniec
Pana Chrystusowa nie iest pokalana : Ale twoia Schi-
smatyczna mitosc az y nazbyt. Drugie / iż ty weding
wlasnych swych słow / iestes tak ślepy / y tak bezrozumny /
ktory sie na prawdzie nie znaś : y widzieć nie mozesz / że
Archiepiskop w Cerkwi Ruskiej Schismatycznej wiary
swey nie zna.

**Dowód wiadomo-
ści i wi-
ry Schismatycznej mar-
ny.**

Dowód drugi taki,

**Is Schismatyczny turbaia S.
Cerkiew Wschodna : y sie
bie z Kościo-**

A co dowodziś mey y swey wiadomości Wiary z czy-
tania y z słuchania Ewangeliey S. y Innych pism Za-
konnych : nie inaczey swey wiadomości Wiary dowodziś
y Luter / y Kalwin y Minzert iednak aby oni wiedzieli
co wierza / przyznać im snadz nieracysz. Gdyż z tego
czytania y słuchania Ewangeliey S. y innych pism Za-
konnych / każdy z nich swoje wiare ma. A gdyby z Za-
konney nauki wiedzieli Co wierza / bez pochyby na iedne
Wiare zgodziliby sie. A co mowisz / iż z recitowania
Symbolu Wiary / wiadomość y prawosć Wiary pocho-
dzi : mylisz sie. Eutycheusz y Dioskorys / ktorych peten
Wschod / coż Symbolum Konstantinopolskie recitua-
sa iednak y z tymże Symbolum / y z tą Ewangelia / y
z temiż pismy Zakonnymi / Zareticy. Rownie y wy coż
wszystko mając / nie tylko niedowiańkowicie / co ty mnie mi-
mo wszelki dowód y słusność zadajesz / ale y zlowiańko-
wie iestesćcie. Co ia tuż na was w Apologię moię / kto-
ra ty poiknać pászczekę rozwartę / pokazałem y dowiodli-
y w tym da Bog scipćie moim pokaze y dowiodze / y od-
rozwartę na nie pśincą twego. Apologia moja obronia.

Mowisz na mie / że turbaie lud Chrześciański / y Cer-
kiew Wschodna z Kościołem Zachodnym waśnie. Od-
powiadam. Nie ia to żnie / ale ty y Orcowie twoi /
ktorzy w sprawie tej zbawiennej zawżdy Duchowi Swię-
temu sprzećiwiaćcie sie. Z pokoiem ia y moja przy mte

Apolo,

Apologia do was przyślismy / a nie z turbátia: z mi-
 ścia ku S. Zachodnemu Kościołowi / z S. Wschodna
 Cerkwia / á nie z powasńieniem. Wy y mnie oraz / y po-
 koy / y miłość / y zgoda / y Jedność światła / z ktorými ja
 do was przyśbedłem był / ná zborzeštu waszym Bujowski
 znieważymy y lud Chrześciański poturbowaliście / y
 Cerkiew Wschodna / z Kościołem Zachodnym ięsieście
 bárzciey powasńili: Práw: sławne Wiary iego wrzńanie
 przeklawy. Skąd sie was oto takich / iákicy Antidocisto
 Theologow / nie z niemowiatek / ani z rybiewow / ále
 z plewy y z bestii / z kózłow / y z kółłow / y z tym podo-
 bnych synodow námnożyło / Ktorzy nic do rzeczy nie mo-
 wiecie / ni piśecie. A gdybym drogiemu czasowi nie fo-
 gował / á ná inśe moje Cerkiewne pożyteczneyśe zabawy
 nie oglądał sie / w tym twoim scripcie / nierzkać w każdym
 iego periodzie / ábo wierszu / ále w każdym słowie wyrá-
 źnić bym to wkazał / że ku mey Apologięy Intentowi / nic
 do rzeczy nie odpowiadá. A cokolwiek mowisz / test á
 bo Haretycka obluda / ábo fałš / ábo potwarz. á to ni-
 skąd inąd nie pochodzi / tylo iż nie wieś Co wierzyś / za-
 tym też nie wieś co Wierze swey y práwiś. A iákicy
 o Wiary swey Dogmacách wiadomość maś / táka máia
 y wszyscy Oycowie twoi y Bráćia: á zátym też á nie in-
 śa y wszycká wasá Schismátycka Cerkiew. Prawda
 tedy to iest / com w Apologięy moiey powiedział / że
 Schismátycka Ruś nie wie iákto wierzy. Co sie y w tym
 da Bog scripcie moim nád słonce iáśniey pokáże.

Pytaś / ná co mie Cerkiew Wschodna wrodziłá: y Pobożne dźie
 przez Krześť z Bogiem poiednáła: Ciałó y Krew Pána lo Autho-
 Chrystusowa ná oczyszczenie duśe y ciáta podáta: ná co rowe.
 w Chorze Zakonnikow mieć chciáta / Jereyśtvo podáta
 y Pasterzem mieć zezwoliá: Odpowiadám. ná to / co

Exatesis/ ábo

teraz za miłosierdziem Bożym / y za pomocą tego S. czys-
nie. Na to mie Cerkiew Wschodna wrodziła / y pomies-
nionymi dobry swymi nadarzyła y przyozdobiła / abym
w niej był czysły y niepokalány : abym iey od Schismy
y Harezy bronił : aby w niej Swiatości iey ile na mnie
profanować nie dopuścić : abym skromność Żołnierza
z cześci mey w swey kłobie zachował : abym Jereyska po-
ważność przystoynie obchodził : abym pasterz cześci mey
owce Pána Chrystusowe / ná to Cerkiew Wschodna / áz
Schismatyczna / z intenciy jedná S. oney Jedności Cer-
kiewna Droszoney y Wkochány Cerkwie Wschodney.
Ktora mie dziś in gremio suo materno fouet, te známenite
dary ná mie włożyła / W czym ia wosytłim / á osobliwie
w Owym ostatnim Pasterstkim dárze poczuwając sie /
Schisma iey Jedności S. zrosćić przy Oycach moich
stáram sie : záśle y zachodzące w nie Harezye przy Brá-
ci mey wyptonić pieczętować : aby sie w niej słusnie ze wosy-
teklić miar verificowało / co iest o niej nápisano. Tota
pulchra es amica mea, & macula non est in te : w czym á-
bym szczęśliwie z postępkiem pracował / z obścżepy iey
omartwiałey / prześcżępiło mie samo zmiłowanie sie ná-
demna Boże do żywey májce / do prawdziwey swiatey
Wschodney Cerkwie y Wiáry / że sie teraz ze mnie nie
pogorsząc / ale budować Schismaticy możecie / Ci / Kto-
rych Imie iest wpisáne w Kálegi żywota.

Prout S.

Schismaticka
Cerkiew bez
intenciy ku
Cerkwi po-
wszechney / za-
dnego dobra
Duchownego

Mowisz / że mi twoja Schismatyczna Cerkiew wosy-
tko to odeymmie. wiedzże o tym / że Schismatyczna twoja
Cerkiew bez intenciy Cerkwie Powšechney / iak dáć mi
tego nie mogła / co mi dáć : tak bez tey S. Cerkwie
intenciy wziąć mi tego nie może. Ja też w S. Cerkwi
Wschodney już nie martwym z Schismy przelłecy / ale
żywym z Jedności swiatey a lontem zostawiając / ná to

sie nie

ſie nie ogladam. Bo mowi piſmo S. Maledicent illi, & tu benedices. Bogo niezożnik, Schiſmátýk mowie d. bo Heretyk klnie/ tego p. Bog błogoſławi: Tákich kłótwá obráca ſie ná głowy ich. Wdźiečenem tey nábożna łáſki Bożey/ iáż y wſytkich inſzych. Zład przed Boſkim iego wſytko wiedzacym Máyeſtatem oſwiadczam ſie że S. oney Wſchodney Cerkwi y Wiáry tey zbáwionney/ nigdy nie obſtepowałem/ y nie obſtapie tey ni w tym wieku/ ni w przyſłym: pod zákládem zbáwienia duſze moiey.

Przy zámkńnieniu Tego trzeciého Rozdziału/ przeſtádaſz trzy znáki tego/ że mias Schiſmátýkow mias obſtápić/ y Schiſmátýcka wáſe Cerkiew záturbowác. Znákow tych by było nawiecey/ tym by was nabárziey one ku Jednoſci S. z tey przekłetej Schiſmy ruſzyć miasły. W czym nádzieia Pan Bog/ zbáwienia záwiedžionych ludzi miłoſnik. Znam to/ że gdy przybywſzy do Wilná do Monáſtera Brátſkiego S°. Duchá/ z przeſiewięzieniem doſtannu Zakonnicego/ nápiſałem byt y poſtádałem miedzy Zakonniki Tráktat o pochodzeniu Duchá S. chcąc o tym y z Scárſzym y z Młodſzymi/ ktorzy by tey rzeczy Capaces byli/ Conſerowác: bo mias iuż Láamentowe w Tráktacie o pochodzeniu Duchá S°. ná Máyeſtat Boży/ rzucone bluźnierſtwá zá duſe były wzięty. Z tego gdy mias poſtrzegł/ że wietſzy gómen/ niſz ſukány przez mias pożytek wyniódz mias/ poniechałem. A z tego mego Tráktatu propoſicie nápiſawſzy/ do te ráżnieyſzego Jáśnie Oſwieconego y w Bożu przewieſlebnego Oycá mego w Duchu y Páná/ do S. Trojcy Monáſtyra Wileńſkiego odeſtałem: ktore perpolitę przy obronie Jednoſci S. z druku ſa wydane. A potem mias ſtájac w Monáſterzu tym bliżej niſz rok po ſwiętęku/ był

ni dát nie
może niko-
mu, ni wſtáć.
Pſal. 108,
Pſal. 70.

Dáie ſpráwe
Author o ſpo-
twarſonym
przez Antia
dotiſka wſta-
pieniu ſwym
w ſtán 30
konny.

Exatēsis/ ábo

čestokroć sollicitowány y prošony tak ob wšystkiego Bráctwa/ iák osobliwie ob Nieboščeká Przodká mego ná tym Archimándryestwie/ o przyiećie hábitu Zakonne^o: Czego dobrze swiádom Wárláám/ bywšy Wášili pop Brátski: y wiem že ináčey nierzeczet zá ktorego prošba y peršwázya / iákó ná ten čas Duchowníká mego / obietnice večynilem / y dzień wstápienia do Zakonu náznázylem. Z ákła záš rádošcia / z iákim weselem y wčiecha wšystkiego Bráctwa Duchownych y swietckich / bylem do Cerkwie pod ten Alt y z Cerkwie prowadzony / Sálutowány / honorifikowány y seštem večzony / swiáz domes tego Iniquissime obrectator y ty dobrzet / A iednáš o bledy y Hrezye swych Dyzániow ná mie rozgniewány / niewštydliwie klámaš / y ten porážny wštepiu mego do Zakonu Alt Theonino. že nie rzeké canino dentē proscindis.

*Antidotistá
z Káptáńskie
go doštoieńs
šwá wyžuty.
pod čas Chi
rotoniey ná
Presbytera
šwo Antorá.*

Pámietám y to / že ty (iák owá škáráda twarz / co to iák mowia gdy Kenie Kuia / swoje teš tápe do wškowánia podále / y tám sie wščepiaš / gdsie wzywány nie bywaš /) pod čas pošwiciánia mego ná Jeresstwo / to o dzienie Jereskie ktore dla mnie nágotowane bylo / pošwates / y šiebie nim przyodšiates. Lecz gdy tego przychirotoniey potreba wšazála / ábym ná wierzch stychá / rá Dyákonškiego Jereska Ryza byt przyodšiany / to co mnie á nie tobie naležálo / z grzbietá twego bylo zewleš / ožono / á ná mie wložono. Co zášste ku swoey á nie ku mey háńbie / z to / ktora čyniš exággerátia / to prošagium prošwac máš. Ktory ob onego iešše časú z odšienia Bápťáńškiego wyžuty / wšluní Oštaržowey niegodnym bydž diuino nutu wškazány zostales. Já pošim byl Dyákonem / mialem šáte wšelna Dyákonška; á gđym zoštawal Presbyteré przyodšiany bylem šáte wšelna Pres

byterška /

Sbytersta, tak, że y jednego punktu bez należney mnie we-
selney ślasy nie nąydowałem sie. A ty pod same Broles-
wskie przysięcie ześlates iak osłarpány knecht. Z cudzego
z licem y w Oltarzu cie rozebrano. Zaczynam to / co mnie
bżis przypiewaś / sobie ná on czas záspiewaćieś byt mogł /
Brolá tego / ktory te gody sprawował / do siebie mo-
wiacego slyshawy, Przyjacielu iakos tu wśedł / nie miał
iac odzienia wesela? Gdyż práwie pod ten sámy czas /
Gdy Brol ten przychodził ogladać siedzące / ślasy tey
wesela / iakó sobie nienalazytey / pozbytes / y w czas przy-
ścia iego nie miales iey : y obaczył cie tam człowieka
nie odzianego odzieniem wesela. Widzisz oblubniku /
iakos to ná bliźniego całosć Lynceus, á ná swoje háńbe
talpat.

Matt. 22.

Gilar ten ktorego przypominasz / fortuito an pro-
digiose pádły / sam to p. Bog wie. Atolisćie / iakó przy-
znawaś / z Cerkwi swey Schismatycckey wróćili Gilara :
to jest / Authora obrońce y promotora błedow swych y
Hereszy nie posłedniego : Bo iesli przyznawaś w Tá-
lice mey Lámentowey Errory : y iż w tym scripcie moim
wielu Dogmat Cerkiewnych náruśyłem / tedyć tych błe-
dow Authora / y Dogmat wáśzych náruśyćielá wróćić
miliście / y wróćiliście takim sposobem / że wyście zo-
stali przy tych iego błedách y náruśonych Dogmatách /
á on abwóćie y wy tych sie iego błedow / y náruśonych
przezeń Wiary Dogmat pospolu z nim byli zrzekli. Wielu
sposobow / y ta swoia / Ktoraście kleli / Apologia przy-
wieść do tego nie mogły / vltimum wam y tym swoim
y wáśzym błedom y náruśonym Dogmatom / vale dixit.
Ktorem iego błedom tych y Hereszy pożegnáním / że sie /
iakó mowiś / wielu ludzi obaczáio / y Schisma wáśza po-
godytác / do Jedności S. Cerkiewney wdáia sie / niech

Præfagium,
iż Author
miał Schismę
opuścić, á do
jedności S.
wstąpić.

Fol. 13. Pag. 1.

Fol. 13. Pag. 1.

Pratęs/ábo

Cud Boski v
ważenia go
dny.

13.

Ważenia go

Imię temu ná
Ambonę se-
stánemu o.
żumcy z Gre-
cká Taras:
z Łatĩńská
Turbator: me-
dlug imięnia
iego y dzieła
iego. Conte-
niunt enim re-
bus nomina sa-
pe suis.

Oniemiały
Taras z Am-
bony zstąpił,

stad będzie pochwalony BOg wszechmogący / Który
zginięcia człowieka nie pożąda. Doarz pánie IEzu
Chryste / ábysście się wżdam choć oco tymi prodigiámi
nákaráli / á te swoje Schisme z iey błędámi y Heryzýami
pożegnawşy / ná Jedność S. podpisáli sie. Boć oco in-
sam Pan Bog między mna y wámi w sprawie tey óka-
żále y dziwnie / Kto z nas praw / á kto krzyw / sádzi y Dea
krétnie. Rzecz przetoże áwiożá y nowa / podziwiená y wá-
ważenia godná: nie dla ciebie Który o tym dobrze wieś-
ále dla tych / Którzy o tǵ ięścǵe nie wiedzá. Która sie stá-
lá w pierwszá Niedzielé S. wielkiego Postu / w tym tes-
táśnieyszym Roku 1629. w stołeczney Cerkwi Rjó-
wskiej mieyskiej / PANNIE Wláświeckey poświęconey.
Ze gdy sie do niey Duchowóni wáşy z stárszym swoim ná
przeklinánie nas w Jedności świętey będących Archie-
reioŵ ná ten dzień zebráli / y po obeysćiu służyby Bo-
żey / do tego przeklećcia godnego Aktu swego sporządzáli
sie: zstáli iednego z między swych ná Ambonę / áby przy-
tomnemu ná to spectaculum ze wszytkiego Miásta y z ó-
solichney Szlachty zebránemu Naródoŵi / o tey náste-
pującey sprawie przetożyl / y do widoku ochotnieyszym go
wéżył. Ten między inşemi swymi ná nas inuéktywá-
ł / gdy specialiter o mnie mówił: y porównawşy mie-
z onym ludu Żydowskiego prześládowncá Hámánem / ná-
zwał mie Narodu Ruskieg prześládowncá / y S. Wścho-
dney Cerkwie y Wiáry odstepcá: po te iego słowá (o no-
wey dziwney y wważenia godney sprawy Bożey:) z mie-
dzy tego wielkiego ludzi gminu / páchole iedno glosem
wielkim ná nich záwoláło. sloy / nie prawdę mówisz /
klámasz. Záwár ná tych miáś P. Bog wśá temu kláma-
cy / y potwarcy / Bápłanow Bożych niewstybliwemu
Wáśmiewcy / że musiał tey swojej powieści poniechác /

y iak oniemiały z Ambony zstąpić. Zaczynam wstąpić sie
 w Narodzie zgłębić: szukać, pytać: Kto to wymówił: y
 skąd to mi przyszło: wystąpi Dziecię / y rzeże Intrepi-
 dę: iam to mówił. a skądby mi to przyszło / tego nie
 wiem. Pytają / czy Dziecię / odpowie Ociec B Orecki
 moie. Powiedli wszyscy / iakoby im w pot dusze nie stało.
 Ależ macie prodigia i macie y cuda i macie Schismatycy
 cy Dánielá wymawiająceg niewinność Zuzanny. Ma-
 cie upadłego Jilará swego wyrozumienie. Bog między-
 inna y wami w Soborney Cerkwi Metropolitánskiej /
 na tym miejscu gdzie sie Ruskiej Cerkwie wszystkie Cero-
 niewne zbawienne Sprawy / namawiać / sadzić / y con-
 cludować: z darcia zwykły / Sam sadził y dekretował / że
 o Odstepstwo od S. Wschodney Cerkwie y od Wiary
 iey Práwosławney / Którym miś pomawiać / nie pra-
 wde ná miś mówicie: Cokolwiek tedy Antidotisto y ty
 w to swote Antidotum o mnie ku obelżeniu memu / prze-
 wzgląd iakoby odstepstwa mego od S. Wschodney Cerk-
 wie y Wiary iey Práwosławney nágnátował / we wszyt-
 kich tym iako y ten twoy ná Ambonie oniemiały druży-
 na / Ktorego sprawy według imienia ięg / nieprawde mo-
 wiś. W czym bacyć pánie Boże upamiętanie / iako y o-
 nemu: aby ty z kózla stales sie owca / a ten z curbatorá
 mitośnikiem pokoiu. Macie to z tej occasiey pisma me-
 go o tym / ode mnie Schismaticy wiedzieć / że ia / iak y
 przodkuiacy przedemná legitimi Ruskiej Cerkwie Archie-
 reiowier choć to ścżyř sercem wyznawamy / że w S.
 Zachodnym Kościele y Wiara iest zbawienna / y wszystkie
 ritus iego y Ceremonie sa cci Bożey pełne: Tak iedná-
 do świętey Wschodney Cerkwie / w ktorey iak y w Za-
 chodney / tak y iedná iest Wiara / y do wszystkich iey cci
 Bożey pełnych obrzadkow y Ceremoniy iestesmy przy-

B

Ertesis / ábo

MB
wiazani / że dusze swoje potężyć / y krewo swoje wolać go-
towi iestemy ráczey / niż Co z tego / co jest w niej z da-
roná / od SS. Orcom Wschodnych światobliwie podobá-
nego y ustawienego odmienić / pozwolic. Ná tym przy-
siega każdy Metropolit Ruski. Sluchacie w tym he-
retyków / ktorzy w dia do was / iakoby za czasem w przysz-
lém Wschodnie odmienić sie miało ná Zachodnie / przez co
was miasto carche / swym heretyckim błędem maia / ko-
rym wiary w tym iako oboiey nas strony gworonym nie-
przyaciółom nie dáiac / mieycie sie do pokonu / á Jedność
S. Cerkiewna z nami Wiary y miłości Jedności / iak
niebieskim wieńcem Koronuycie. Zdarz to panie Bo-
że za dni naszych.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smátyckiego, IV. w którym Antido-
tista Scribentow, Zizaniego, Philale-
ta, y Orthologa, za swe Theologi nie
przyznawa: błędow ich iednak bro-
ni: Gdzie zaraz y ná przeciwo sądu
Poiedynkowego práwvi.

EXPOSTVLATIA IV.

W ktorey sie pokázuie y Dowódi / iż ci Po-
miemieni Scribentowie są Theologami schisma-
tyckiey Cerkwie. y iż sąd Poiedynkowy iest

Dziw miſia ſiſia tego cłowieká że w wypráwo-
waniu tych ſwoych błędow y herezji / ktore
ſobie iſpiſe dla Schiſmátyckiey ſwey zabá-
wy (bogo mórziáto bez nich) zoſtáwił / á
názbýc teſt ſáſegny y obliubny / ták w ſwoych áſſertiách /
iák y w odpowiedziách ná zadáne t że iák ſam nil ſoli-
dè proponit / ták nímie ninacz directè nie reſpondue. Co
ſie y tu ná ſámy m wſtepie błędow tych obrony widziéć
iáwionie dáie. Przedsiewziéć ábowiem forelu y w tym
Rozdziele iák y w przeſtitych ſáſymſy / z cudzey Ráche-
dry / y w cudzey Sukmáncie prorokuie y iákoby co obo-
ie / tego właſnie byto / wdáie ſie. Ano iák Brzyżownikom
Bożym Ráchedrá Mozyſzowá / y ſáta Zákonu Bożego
przeſtálá / ták przyſtoi y temu Brzyżownikowi prawdy
Bożey Ráchedrá p. Chriſtuſowá / y ſáta Zákonu iég S.
Arzyſnie ábowiem y ten pána Chriſtuſá w podáney / y
náużoney przeſeń prawdziſt / gdy herezickimi błédami
zbáwionna tego náuke bliżni / y od Schiſmy iákoby od
Cerkwie Rátholickiey prókurue: miałyſy co pierwey
pokázáć / że tego Schiſmá teſt Cerkwia powszechná / y o-
bliubienica pána Chriſtuſowa. Prokurácia ábowiem te-
go tá nie niniey ſuſzy y názbliżniwſemu herezicki / niſ-
temu. Poniewáż niſeden ták mární herezicki nie teſt. Eto-
ryby ſobie to przyznawał / że Zborzyſto iég nie teſt Cer-
kwia Rátholicka y Oblubienica p. Chriſtuſowa: á on ſam
nie teſt Rátholickim / y że błedy iég herezyczne nie ſa do-
gmiáta Práwoſławne. Leż dowieſć Mu tego pierwey
potrzebá że y On ſam y Zbor ié° takimi ſa / takimi ſie bydź
mienia: toſ tych przywileiow / prerogátyw / y Wzdob zá-
ſywać / y ſe bie przywtaſzczáć / ktore właſnie Cerkwi Rá-
tholickiey y Wierze Práwoſławney náleſá. ináczey z to
ſwa

Fortele y s-
bludy w tym
Rozdziele An-
tidotiſki Schi-
smátyká,

Epistola / ábo

swa gotoslowna chlaba / owemu podobnym stánie sie /
Co to položymy vsá swóie ná niebo / ięzykiem swym
pelzácym po zemi wola / wstápie ná wysokosć obto-
kow / bede podobny Nawysshemu. To záiste czyni y ten
Schismátyk / gdy tak hárdó wola / wstápie ná Káthedra
Cerkiewna / uczynia sie podobny Bázholikowi. A tego
do siebie znáć niechce / že iuz ztad do przepásći / to iest /
do Schismy spadl / y w glebokosć dolu Héretyckich bled-
ow / ktorými Májestat Nawysshého bluzni / wrázil sie.
nie iego to Schismy ozdoby sa / y przywileia / ale Bázho-
lickiey Cerkwie.

*Omylne pers-
uasie Anti-
dotisty o A-
pologię Au-
thorowey. I.*

Sluchaymyż ieno iego własných tego Rozdziału
słow. Wszytek / mowi / vmyśl swoy zászadził ná tym Apo-
logiar / áby Cerkiew Bázholicka y iey stárożyenosć mogli
wyrócić. Nowá to twojá Schismátyku głupia / á nie
domod słusny ; y owšem wшыtká całkiem mojá Apolo-
gia / y ia z nia ná tym iestemny / y ná tym sie zá pomoca
Bożazásadzamy / ábysmy Bázholicka Cerkiew y iey stá-
rożyenosć vmocnili / y wtwierdzili ; á twoie Schisme y iey
Luteráńskie y Bálwińskie nowocniny / ábysmy wyró-
čili.

*2. Persuasie
omylna.*

Wziat / mowi / przed sie trzech Scribentow / do ktor-
ych písm nápte Cerkiewna łaczy. iesli cie ich nie wstyd
czé^o ich odstępuiesz / y do Schismy swoy złączonymi bydsz
nie dopuścász ? Iesli wstyd / czemu bledow ich Hére-
tyckich trzymasz sie y bronisz ?

*3. Omylna
Persuasie.*

Wniema / mowi / iż kiedy onych zniešie / Cerkiew
porzeczna práwosławna zburzy. Nie to ia mniemam
Schismátyku / Co sie tobie sni ; ale owo / iż kiedy ie znio-
se / tedy Schisme twoie od bledow Héretyckich oczyssze-
ná Práwosławney ia Wierze póstánowie : A Cerkiew
Bázholicka / iesli sie tak będzie pánnu Bogu podobáto /

y w co.

y w tobie przez Jedność S. zbuduje

Alle w tey Máteriy, mowi: nie madrze sobie posta- 4. Gdzie są,
pil, rozumiejąc o Cerkwi, iakoby sie ona ná ludziach mia- raz y głupia
ła fundonąć. Acz to będzie czytal ten nas Schismat, opinia tego
tyku rozsądzi. Ja tak rozumiem / i; Cerkiew S. po, Schismatyka.
wszechna / ná Bógostłowieku Panu Christusie ofundo-
wana bytost / według rzeczonego / Żaden nie może fun- 1. Cor. 3.
damentu Inzego polozyć, oprócz tego, Ktory jest polo-
żony / I E z v s Christus: Funduje sie też y ná ludziach
według rzeczonego: A przetoż mż nie iestecie goście y Ephes: 2.
przychodnie / Aleście spomnieściancy z Swietymi y Do-
mownicy Boży, wy fundowani ná fundamencie Aposto-
łow y Prorokow. Jesli Apostołowie y Prorokowie sa lu-
dzie: tedy bez pochyby po wegelnym kámienu Christus
sie Pánie / ná Ktorem wszytko budowanie iest spoione /
budowana bydz Cerkiew y ná ludziach rozumieć / nie iest
przeciwo pismu Bożemu rozumieć. Zaczym gdybym ja
o twej Schismatyckiej Cerkwi to powiedział y twiera-
dzil / że sie ona ná tych trzech Scribentach vfundowála /
nie ob rzeczybym powiedział: ponieważ ona y p. Chris-
tusowey Náuki y Apostolskiej przepowiedzi / y Dokto-
row Cerkiewnych pism obśtapiwszy / wdała sie zá tymi
trzema swymi Scribentami / iak zá swymi nowymi náucz-
cielami / nowey Náuki fundamentami / ná Których sie v-
fundowála. Ktora od nich tego sie náuczyla / że poie-
dynkowego sadu nimast: że Dusze swiete w Káin sa zie-
mnym: że nie sa w blógostawione: a grzeszne nie sa w me-
kách. że trzeci stan grzedni dusz / żadnego karánia nie
cierpi: że (iako ty teraz Nowy też iey fundament wzywasz)
wszystkie dusze y sprawiedliwe y grzeszne / pod iedna stra-
ża bo sadnego dnia sa zátrzymane: że Christus Pan Cer-
kwi swej y teraz widomym iest Pasterzem: że Piotr S.

1. Cor. 3.

Dotmina

Ephes: 2.

MS
Błedy Hares
ryckie, kto-
rych sie Schi-
smaticka Cer-
kiew od [nich]
zísániow ná-
nayała.

Exatēsis/ ábo

widoma głowa Cerkwie páná Chrystusowey nie jest: że
 Biskup Rzymiski Appellátiey do siebie od wszystkich Du-
 chowieństw Sądow wolney nie ma: że nad inſze Patri-
 archi z Bożkiego práwa nie ma: y że iſtność Bożka
 od Bożkich osób rzeczywicie dzielona bywa: Skąd (iako
 to w Apologię moię dowodnie pokazałem) ſeſnaście
 Haretyckich bliźnierstw na Májestat Boży wychodzi.
 Ze tedy tego wszystkiego y wiele inſzego Schiſmátycka
 twoiá Cerkiew od tych trzech y tym podobnych Dokto-
 row ſwych/ náuczátá ſie/ y ná nich iako ná fundáméntach
 ſwych w tym wszystkim wſpárłá ſie y poległá. Słufnie ſie
 iey to zádáie/ że ſie oná ná tych ſwych Scribētách Hare-
 zoſiewcách ofundowátá. Słufnie y iá iey w tym przy-
 mowilem y przymawiać o te Haretyckie błędy/ póki z
 woley Boga mego żyć/ nie przestáne. Acora nie dla
 tych błędow y Harezy opuſciłem: bo mi doſyć było ná
 tym/ że m te zá tákie publikować: ale opuſciłem iá dla
 Schiſmy/ w ktorey oná ieſt: w ktorey niſt zbáwiony być
 nie moſe/ by te ſie zdat bydy y nawpobożnieyſym. Já-
 kiey pobożnoſci y w Haretykow wszystkich Sekt/ y w Ży-
 dow/ y w Máchometanow pełno.

W Reaááh
Wiáry Cer-
kiew Schiſmá
tycka nie ma
w ſiebie Forū.

przypomina mi do roſpráwy o te błędy y Harezye
 tych Scribentow/ Forum Eccleſiaſticum, ludice exiſten-
 te Eccleſia. Tác mie to teraz Schiſmátyku roſpráwicie/
 że mi przeciwo nim y Mówić y piſać pozwała. Czyli teſ
 to ty ſwoie Schiſme Cerkwia y ſedzia bydy rozumieſz
 A Forum Eccleſiaſticum, ſwoie Inwaſory: ó te ludice m
 iniquiſſimum! ó Forum importuniſſimū! Pomniſz Coś
 wyrzadzał tym/ Acorzy tám y Forum ná przyſtym Ri-
 iowſkim Zborzyſtku nie mueli y zá ſedziego cie nie ználi y
 wyrzadzałbyś byt wiecey/ by to oboie w ſpráwie tey y z
 ſeſci mey całkiem było tobie podano. Ale Sedzia on

ſedziow

Sedziom, podług woli swej ináčej to sporzadził.
 Daley postępując / Cerkwi P. Chrystusowej przy-
 pisuje / iakoby ona w obronie Haretyckiej korzystowała ,
 y iako takáwa Mátká te wyrodki swe y nie pokutujące Harety-
 przyjmowała. Zapomniałszy też / że nieprzyjaciół Bo-
 ży / iaki jest każdy Haretyk / do Cerkwie przyjaćielki Bo-
 żej przymowany nie bywa : y w Obronie ich ona nie ko-
 rzysztuje. Twey to Schismatycckiej zamátorzáley mátki
 własność jest / wyrodki Cerkierne przyjmować / y tym
 pod obronę się poddawać : Ztóra Synow niż więcej nie
 płodząc / musi y od nieprzyjaćiel Bożych na przeciwo-
 prawdzie Bożej obrony używać. Ktorzy ja y z tego / Ktora
 miała / czystej wiary wyzuli / a swymi to Haretyckimi blu-
 żnierstwami przyodzielili. Gdzież w tym Aryuśowym / a
 do Sabelliusowym / lub Macedoniusowym / y tym po-
 dobnych Haretykow Cerkiew pána Chrystusová korzy-
 stowała? Gdzie te albo Obronę ich przyjmowała? Jak
 nie wyszyte ich oraz pisma przekleła : choć to dobrze wie-
 działa / że z Macedoniusowych pism przedwieczności
 Syná Bożego na przeciw Aryuśat Nestoriusowych
 Bożkich jednoistotnych rozdzielonych trzech Osob na
 przeciw Macedoniusá y Sabelliusa bronić mogła : y
 Inśkich swej Wiary dogmat z Inśkich. Ale te ona o-
 hulem y z náuką y z obroną / odiały im iak wyrodkom
 Seneśtwo. od siebie oddaliła. y znać ich báley nie chćiała.
 Táo wásá benigna Mater. Maledictum Schisma. przy-
 muje wyrodki Cerkierne / y Obrony ich używać /
 (iák się o tym dowodnie przeleżyło w Apologię) S.
 Cerkwie Wschodney was póżbawiła. y bled. mi Hare-
 tyckiemu petuła. Tá benigna wásá Mater y tego / Kto-
 rym się chlubi / Supremum Pastorem Vestrum Harety-
 ká przysnuje / y w Obronie jego korzysztuje. Czeg Wschod-

Cerkiew Ká-
 tholicka obro-
 ny Harety-
 ckiej nie po-
 trzebuje.
 Haretyká
 do Cerkwi
 Kátholickiej
 nie przysnu-
 je. áż się Hę-
 resy synch
 wyrzeca.

Cerkiew Schi-
 smatyccka od
 Haretykow
 obrony náby-
 n áiać. w młá-
 ry práwosła-
 wney Dogmá

tááh pobla-
dziła.

ona Cerkiew Mátka náša nie czyni: ále czyni przekleta
wáśá Schismát áž názbýt táłkawa Mátka: Ktora ká-
ności ná zle/ á ná dobre nie ma miłości. Ktora ty nie-
wstydliwie y niezbożnie oblubienica Krolewska nazywaś/
nie máiac w sobie nie tylo występku, ále áni śadnego po-
deyrzenia. Bys w niey inšego występku ślepy Schi-
smátýku nie widział: tylko ten że iest w Schismie: nád-
ten iáżiegobys wietšego potrzebował: y byś śadnego
inšego podeyrzenia w niey szukać nie chćiał/ tylo oro se
mátowyszšey przez mie wyliczone/ Haretyckie tey błedy
widzieć: došć ná tych byloby. Żaž y ciebie Schismá/
nie występke? A błedy Haretyckie nie podeyrzenie? Ale
wam benignæ Marris, benignæ proli. Ktorzy komory cea-
dzićie / á wielbłady politykacie / Schismá / Cerkwia Rá-
tholická á prawosławonymi dogmatámi / Harezye. Stu-
pide mentis stolidum ludicium. y śiebsz przypo / y śa-
bsz niepráwo Schismátýku.

O sádzie p-
śedynkowym
iż iest.

Przystępuieś zátym do znieśienia poiedynkowego
śadu / á nágrawoś sie scurriliter Scommatibus, sámym
przyrodzonym rozumem pokázáć postępuieś / iž śadu pár-
ticulárneho nimaś: táł tego domodzác: Gdziekolwiek
iest śad iákiśkolwiek, tám musi bydź, ábo nagrodá, ábo
karánie, pošláduiac śadowi: Gdzie tedy niemáś ani
karánia, áni nagrody, tám áni śad śaden bydź nie może.
Ja zaś przeciwo tobie táł to obrácam / Gdziekolwiek
iest karánie, ábo nagrodá / tam y śad bydź musi / to kará-
nie ábo nagrode vprzebzáiacy. A że iest y karánie y ná-
grodá / przeto iest y śad. Je iest nagrodá / wiadomo że
zboycy / do ktorego rzeczo / Adis bedzieś zemnia w Rá-
iu. Je też iest y karánie / wiadomo z owego bogactá /
Ktory w Adis bedac w mełách / do Abrahámá wotál.
wiadomo też to oboie okazále z pism Doktorow SS. y

Luc. 22.

Luc. 16.

z hymnow codziennych Cerkiwnych. nad Ty dwoie /
ledwie co ma Cerkiw Bożą wiadomości. Jako sie to ob-
sernie y dowodnie w Apologię moję pokazało. Bo
iesliby Ray nie był nagroda, a Ad nie był karaniem / o-
boie to słoby za tedno / bydy komu w Raiu / iak też bydy
w Adzie y w przeciw / bydy w Adzie / iak też bydy w Rai-
in. Ale iż w Raiu są roskoszy / a w Adzie męki: Ray przeto
jest nagroda za wzyntki dobre / a Ad karanie za wzyntki
złe. zład idzie. ponieważ Jest iuż nagroda y karanie /
jest przeto y sad. Dla czego Złotousty S. o bogactw tym
y o Łazarzu wyprawulac mowi / chociaż sie to przed sa-
dnym onym dniem działo, iednak nie bez sadu sie to sta-
ło, że sie on nalażł na łonie Abrahamowym, a on w A-
dzie w mękach ognistych. Zaczynam Scemmatá te twoie
Schismátyckie / ktoreś na tym miejscu na mie rzucił / od-
rzuca ze mnie na twoie głowe Złotousty S. y Insy święte-
ci náuczycciele Cerkiwni: y zynia turpe tibi Doctori,
quem culpa redarguit ipsum.

Z którego co ty na dowod swego Argumentu przy-
wodziś, nie cie nie wspomaga. Mowiac abowiem ten
S. Doktor / Anima Citra carnem mirabilibus illis bonis
non fruetur. y owo / Nam si Corpus non resurget, anima
nostra in coronata iacebit nie to rozumie / ná co ty te lo-
go świadectwa / okasawśy ie po Zaretycku / nádragafi-
alerzeż tobie przeciwnat Nie o tey abowiem mowięcy
ná miejscu tym ten święty wyprawulac / że ni święte dusze
nagrody / ni grzeszne karania nie obniószy. Ale o Owoym /
że / Jesli ciało zmartwych nie wstanie / tedy y dusza Eorda-
nowana nie będzie. Mowili Zaretycy / że ciało raz w-
márśy / poniewicz sie obraca / y iuż nie powstanie. Mowi
naprzeciw nim Złotousty S. Jesli ciało nie powstanie /
dusza bez niego przedziwnych onych dobr zażywać nie bez

Złotousty S.
O sadzie po-
iedynkonym
Hom. in Cap.
16. Luca.

Homs 39. in 1^a
Corinth.
2 bid.

Exortesis/ ábo

dzie, ani też będzie karana; ale zstąpienie nie koronowana.
 Jakoby rzekłszy / Ty z ręką / ciało z martwych wstąpienie
 nie przyznawaś / ale na tym tylko prześlawiasz / że sama
 dusza będzie Koronowana. A ja tobie powiadam / że ie-
 śli ciało nie porzuci / tedy też wiecznymi czasami / nie prze-
 sadnym ni po Sadnym dniu dusza koronowana nie będzie:
 ale na wielki wiecnie y bez nagrody y bez karania zostas-
 nie. Ponieważ bowiem tak ciało / iako y dusza pracowá-
 ty / należy aby każde z nich swoje zapłacone odniósł. Ieżeli
 jedno nie odniesie: nie odniesie zaiste ani drugie. Ale ie-
 śli ciało czasu swego porzuci / y koronowano będzie /
 dusza koronowana zstąpi. Dla czego tenże S. Doktor / za-
 occasions wyprawowania / o Dwu materii / jeżeli świe-
 te dusze nagrode odnieśli / a grzeszne karanie / tak mówi:
 Jeśli samo tylko rozmyślanie o Onych [wiecznych niebieskich
 dobrach /] choć jest przykryte / tak wielką podaje radość
 Wszak iak wielką nam radość przyniesie ianne dobr tych
 poiecie. Szczęśliwi y po trzy krot szczęśliwi są ci / kto-
 ray dobr tych sąsiadują. [Słuchaj Antidotisto co w ma-
 terii stały się nagrody duszom / ten święty mówi: y co
 o pokaraniu dusz grzesznych:] Szczęśliwi / mówi / y po
 trzy krot szczęśliwi są ci / Ktorzy dobr sąsiadują: Tak też
 niedźni / y aż nabyt niedźni ci / Ktorzy tym dobrom prze-
 ciwnie raczej cierpią. y na innym miejscu tenże S. wy-
 różnymi słowy to powiada / że sprawiedliwi s Krole-
 m [Panem Chrystusem] są twarzą w twarz. Nie
 masz tedy tego zażerone / czym się chlubiś obłudnik / że
 pośredkowe nagrody y karania dusz po śmierci nie po-
 tykają: ale masz rzecz przeciwną / tak z nauki pisma S.
 iak y z nauki Doktorów Cerkiewnych / y tu / y w Zpola-
 giej mojej obszernie y dowodnie pokazana / że ie y nagro-
 dy y karania potykają. A ponieważ to oboje każda me-
 dlu

Hom 10. in
 Epist. 2. ad Co-
 rinth.

Hom 5. in E-
 pist. ad Philip.

Augustyn S.

dlug zaslug potyka; vpriedzaj przeto sad: á ten poiedyn-
kowy. o ktorym Augustyn S. Iam illud rectissime &
valde salubriter credit, iudicari animas Cum de corpori-
bus exierint, antequam veniant ad illud iudicium, quo eas
oportet iam redditis Corporibus iudicari. Barzo, mo-
wi, Ruszle / y wielce zbawienno wierzy o tym / że dusze
z ciała wychodzące / sadzone bywają przedtym / nim na-
on straszny sad przyda: na ktorym już z przyietymi ciała
sadzone bydy mają. Na ktore tego swieteg Nauczycie-
la świadectwo ty nie odpowiedzieć nie mogły / potwarz-
na nie rzuciłeś y iakoby sie do niego Augustyn S. nie
znał / sklamales. Ktore on w pismach Vincenty więto-
ris nączytane przyiał / pochwalil / y w swym piśmie wyra-
żone miasto swego zostawil.

Nawodzis przecym z Belárminá / że on nie wie
iákim sposobem ten sie sad od PANÁ BOGA odprawnie
Przetoż, mowisz sadu párticulárnego niemáš. Nie pot-
rzeczyś Philosoph. Nie wiesz ty Schismatyku iakosie
żaczal y vrodzil / przeto cie niemáš. A boday cie bylo y nie
bylo / Jesliś takim ná przeciwu prawdzie BÓŻey nie-
wstybliwym kłamca zostawać miał / bonum tibi erat, wes-
dlug słow Zbawicielowych / si non esses natus. Słepy
śes byl obtudniku / v tego wielkiego (iákim go ty per lro-
niam Sugilluies) Cerkwie p. Chrystusowej obrońcy / że
on euidentissimis písmá S^o. testimonijs, y náuka SS
Nauczycielow Cerkiewnych tego clarissimé dowodzi /
y sam firmissime Wierzy / że Sad poiedynkowy. choć sie
nie wie ob ludzi / iák sie ob PANÁ BOGA obchodzi / Jest: y
z káżdą tego swiátá schodząca duszą obchodzi sie.

Stad ruszywszy sie / á owo sobie zádawšy / że iesli sa-
du párticulárnego niemáš, akądże to bywa, że dusze iedne
ida ná mieyscá światła y spokojne: á drugie ná mieyscá
ciemne

o Sadzie po-
iedynkowym
Lib 2. de O-
rigine animæ.

Marc. 14.
Słepy Schi-
smatyk wie-
dzącego Ká-
tholika wo-
dząc dze.
Bellar: lib. 2.
de Purg. c. 4.

Exætesis/ ábo

ciemne y f áswite? ná co odpowiedáiac / toż práwiš /
 coś práwił z on-go pierwszego náaturalnegó dowodu. Ie-
 śli mowiš przy śmierci y záraz po śmierci samey dušy
 sad Boží impresionem karánia ábo zapláty zyni, tedy
 iest sad pártikulárny: á ieli nit zyni, tedy go nemáš. A
 dowodziš tymże wyš położonym świadectwem Złoto-
 uštego S. że nie zyni. A Ja oto tobie tu / z tegož S. á
 w Apologiey y z inšych Dowodnie wkażam, że sad Bo-
 žy samey dušy záraz przy śmierci ábo karánia ábo zaplá-
 ty impresionem zyni. y iŝ ty Złotouštego świadectwo,
 ktore przywodziš / y sam źle rozumieš / y do ludži źle ie v-
 dááš. Wyráźnymi ábowiem to słowy mowiác o boga-
 zu y o Lázáru Złotoušty S. wyznawa / Iż to z sadu
 Božego bywa / że duše iedne ida ná mieyscá swiátłe y
 spokoyné do Ráju: á drugie ná mieyscá smutné y fráso-
 wité / do piekła. Jest tedy y sad / poniewaž sa prámia, y
 paná: y w przeciwo / sa paná y prámia, poniewaž iest sad /
 á sad pártikulárny / o ktorý przy Złotoušty S. slyšaleš y
 Augustyná s^o náuczájácego. Ktorých to zdánie y náuká
 póki stoi / poty ty sadu pártikulárnego / Božey y Swie-
 tych iego Náuce przeciwniku / nie zniešieš.

Rominc. 16.
Luc,

2. Tim. 4.

Ná owó záś Apostolskie / co przywodziš / reposita
 est mihi Corona, &c. Odłożon mi iest wieniec sprá-
 wiedliwóści / ktory mi odda Pan / w ony dzień / spráwie-
 dliwy sedzia. A nie tylko mnie / ale y tym wszytkim kto-
 rzy milnia przysćie iego. Odpowiadam / iż to Błogi A-
 postol mowi O wieńcu ciátá swego / ktory ie ma poctáć
 o sadnym dniu. á o wieńcu duše swey ták ten swiety A-
 postol mowi: Cupio dissolui, & esse cū Christo. Prágnie-
 nie nam rozwiązánym bydź / y bydź z Chrystusem. to iest /
 ciátó tu ná ziemi zostáwić chce / áby ciekáto ná wieniec /
 ktorým będzie wkoronowane pod ony dzień sadny / wespót

Philipp. 1.

z Insemi čiasty: á duša isďi pragne do Pána Christusa /
tám gďsie on iest / ná niebo / y z nim byďs. Oeym že t
čial wiecu ich: Złotousty mowi / Co tedy rzeknie Abel /
ktory przed wšytkimi zwyćisyl / á iestse siedzi bez koron
ny. y záś / leden čas náznáczyl wšytkich koron: y ktory
przed tak wrela lat zwyćisyl / z toba o raz weźmie koron
ny. A o wienicu duše Błog: Apostolá Páwla tenže S.
mowi / iz duša iego iest ná nanyšsým niebie / przy sámym
Máyešacie Krolá CHRISÁ PÁNA tám / gďsie sa Cherubi
nowie y Seráphinowie. Cerkiew teź náša S. Wšcho
dna: bá y náša Schismárycka o S. Apostole Páwle
wyznawa / že on Christá PÁNA nie przez zwierciadło pod
zastena / iák tu widzial ná tym świciecie w čiele bedac / ale
iúž twarza w twarz widzi. Wiedzieć tedy y z tad dáie
sie / že duše świete impresionem zapláty iúž odnioslyt
á zátym iz byly sadzone t & per Consequens. iest sad pár
titulárny. Zapláty duš tych impraesia iásnie y Jan S.
Apostol wyraża / gďsie mowi / že dušom dla słowá Bo
žego pobitym / ktore sa przed stolicą Bożą / y služa mu we
dnie y w nocy w Cerkwi iego / dane sa káždey z nich ślasy
biale. to iest wienice im należace.

przećiwó ktorým pismá Božego / y SS. Dokto
row Cerkiewnych / iákto y przećiwó samey przyrodzonego
rozumu / przez mie w Apologiewy podány sušnosć / nie
przystoynie / powaźnie y spráwiedliwie odpowiedzieć nie
mogšy / do potwarzý iákóm y máto wyžey rzekł / ná przy
wiedzione z S. Augustyna o poiedynkowŷ sadzie świáde
ctwo rzuciles sie: y teⁿ sie dźiwieš / že z tak wielkieg Do
ktorá Cerkiewneg ledwieć sie ná iedno świádectwo sposo
bit. A báztey maš sie temu dźiwować / že ty ná wsparćie
swego przećiwneg zdánia / z tego Wielk Cerkiewneg Do
ktorá / ni ná iedno świádectwo sposobić sie nie mogteš.

Hom. 28. in
Epist. ad Hebr.
Tamśe.

Hom. 32. in
Epist. ad Rō.

w Kan: SS.
Apostol.
Piot. y Páw:
Pieśń 9.

Apoc. 6.

Dźiwuie sie
Antidotistá
gluršnu sw
mu.

Exatesis/ ábo

2. Corinth. 13.

Luc. c. 23.

Ibid. c. 16.

cap. 11.

Ibid.

Przyznawá-
ia Schisma-
rycy od cze-
ści wblagośta-
wienie duś
przysnać mu-
śa, że sie to
im z od wese-
go, to jest,
partikular-
ne^o sadu stá-
Bellar. lib. 2.
De purg. c. 4.

Wyrozumie-
nie práwe
świádecstwa
z S. Dáma-
scená od An-
tidotisty Ci-
townego.
Lib. 4. c. 28.

Lepšie moje iedno/ niż twoie ni iedno. Bo ia choć iedno/
mam iedną: á twoie ni iedno / nic cie nie wspiera. A
to zemci do tego iednego / przybał y drugie / z wielkiego
też Nauczyciela Cerkiewnego/ Złotoustego S. A mowi
pismo święte: Ze in ore duorum vel trium testium stabit
omne verbum. mieyże ná tych dosyć: máiac zwłasczjá y
z pismá s^o o tym świádecstwa idwne táste y wyraźne. Ze
ábowiē zboycá jest w Káin/ iest to temu prámium: á że
Bogacz iest w piekle. iest mu to pēna. Z kąd Ecclesiasti-
cus, Przy skończeniu, mowi/ áłowiczym, odkrycie wczyn-
kow iego. y zaś/ Łáčno mowi/ iest przed Bogiem w dzień
śmierci záplátiť káždemu, według drog iego. By dos-
brze tedy y táł było, że iesze dusze święte nie sa doskonále
wblagośtáwione/ táł wy mowicie: przyznawacie iedną
że iuz sa od części wblagośtáwione: Tedy y to od części
stále sie im wblagośtáwienie bez sadu byđz nie mogło: ále
z wyroku Bózego/ y z sadu iego pártikularneg. Aby táł
particularem retributionē, wprzędzáo Particulare iudi-
ciū. Ponieważ Nullo modo est credibile (idko y ty przy-
znawá) pri^o distribui prámia & pēnas. quā fiat iudiciū.
Przekłádaś przečiwo doskonáley prámiorum retris-
butiey świádecstwo z Dámáscená S^o. Wszakże Com cē-
máło wyśey odpowiedziáł ná przywleđżone przez cie z
S. Złotoust-go Świádecstwa/ toż mney odpowiedziáne/
y ná to z S^o. Dámáscená przełożone. Ktoremu nie iest
w tey Kapitulie o stanie duś z tego świátá zestyłch tu
wypráwowániu Mátéria: ále o nie przyznawániu čiáł
zmártwychwstánia. Co sie ze wśyśtkiego tey Kapitu-
ly conceptu iánie wiedzieť y widzieť dáie: Która táł
poczyna / Wierzymy, mowi / y martwych wstánie; Re-
dzie ábowiem iście, będzie martwych wstánie. A po-
tym częstokróć owo iteruiac / iesli niemáś smártwych.

wstánia

Wstania, w czymże różnimy od bydlat? Jeśli nie masz
smartwychwstania, bądź dzięki zwierzęta rze-
amy, nie pierzomity żywoć mające? Jeśli nie masz
smartwychwstania, tedy nie masz B O G A ! Będzie te-
dy, będzie smartwychwstanie: B O G abowiem sprawnie
dliny jest: y tym ktorzy na nim polegają, odpłacya se
staie. A zaraz to/co ty z niego przywodziś, nawodzi mo-
wiac / jeśli tedy duszą samą w żywieniu Cnot potykają
sie, samą y koronowaną będzie i jeśli samą tylo w ro-
skościach opływała, ni Cnoty ni złości nie wcayniła duszą b-
iała i przeto słusznie oboje oraz do odbierania zapłaty sa
stworzone.

Ule to tedy simpliciter nawodzi ten S. Doktor / że
duszą bez Ciała Koronowaną być nie może: ale zowa-
Conditio jeśli Ciała zmartwychwstanie. Zaczynam
my ktorzy Ciał zmartwychwstanie wierzymy / y tey Con-
ditioy nie podlegamy / słusznie wierzymy / że choć y duszą
y Ciał do odbierania zapłaty oraz oboje sa stworzone i
jednak duszą zapłate to odbiera pierwszy, iak nieśmiertel-
na y zapłaty tey Capax i Ciało weźmie pod cę i s swego
zmartwychwstania. Potwierdza to także swoje zdanie
ten S. Nauczyciel owym. Co o Josaphacie Indyjskim
Arolemicu mowi / Taki żywoć ten człowiek prowadzi
wssy / y tak swego wezwania godne pracy temu, ktorzy go
wezwał oddawssy / y sobie świat / a siebie światu wrzy-
żowawssy w pokoju do Boga pokojnie idzie / y do tego Pa-
ná / Ktorego zamżdy posadał odchodzi i obliżu Pána
swego ślamię y często prax sentuje sie i yiego sławy iuz da-
wono przed tym obiecana sobie korona / przyzodobiony by-
wa. y Pána Chrystusa widzieć godnym sie staie / z Kto-
rego piękności zamię weseł sie. Jest tedy z tad iakno.
że ten S. nauczyciel / y w Onym przez cie przywiedzio.

Zdanie Daa
mascená S.
o postanowie
niu dusz i te-
go świata se
stych.
in vita eius.

Legenda de
mstachul

debr

Exatēsis/ ábo

ym świadectwie / nie tego nie przyznawa / áby dusze
 iwieta nie miały byt bez ciała vblogostawione: ponie
 waż to vblogostawienie / y vkoronowanie Josaphátos
 wey y Bálrásmowey duszy iáwnie y iásnie przyznawa.
 Ale ta Conditia ten S. mowi to / iákom rzekt że iesli cia
 lá nigdy zmartwych nie wstána: tedy y duszá nigdy ko
 ronowana nie bedzie. Jesliż według tego S. iuż sa va
 koronowane dusze: tedy sie to im stáło z Sadu Bożego: á
 Sadu pártikulárneho. Sáczym / gdy ty mowiš / że dusze
 bywáia prowadzone ná miescá pewne bez zaptáty y bez
 karánia: á Dámáscen S. mowi / że Josaphátová duszá
 korona slawy iuż iest vkoronowana: Co mowia y inšy
 náuczyciele Cerkiewni o inšych duszách šwietych: Przy
 chodzi mnie owym dáć wiáre iáko šwiety m Bożym: á
 tobie w tym iáko Schismátykowi fałš zádać: y to ná
 tobie przewiedzione zá pozwoleniem tychže Šwietych /
 y zá twym wlasnym wyznániem / otrzymáć / że iest sad
 pártikulárny. Ktory y ty sam y rzecá y słowy przyzna
 waš / gdy mowiš / że zá zřadzeniem Bożym dusze bywáia
 prowadzone ná miescá pewne. Iá to zřadzenie Bo
šie / Sadem pártikulárnym nazywám: y zá ktorým náste
puje impresio zaptáty y karánia / według ciebie particu
lariter, á według mnie totaliter: y nástepnie iedná. y by
niewczym inšym / tedy w tym samym impresio prámi
znáć sie má / że owe obsytáne bywáia ná miescá roškos
šne: A owe ná miescá smutne. Iáko wíec czyni každy
sedzia / nim oszodzi winnego generaliter, według winy ies
go ná karanie: Ktore záslużył: y priuatim go w sobie sadzi /
gdy go do wíezenia wíciáć kaže. A bez takiego sadu ni
sedzia kaže: ni winny iedž do wíezenia nie može.

Co tež támže záraz / ná zádáne ode mnie odpowíá
 baš: že gdy zbožey rzečono byt / *Dšis se mna będíeš w*

*Schismátycy
 sad pojedyn
 kowy y słowy
 myszawáia.
 y rzecá wie
 rzą: á ies
 dnák prze
 ciwo niemu
 (grzešac prze
 ciw Duchowi
 S.) mowia.*

Ráin: á Judašowi / biadá temu človiekowi / přes kto-
regu Syn človiečy badšie vydány t nie byl to / moro-
sad / ale tylko opowiadanie tego / czego godni byli / zá své
správy. Což ty proše čie inšego ten poiebyntkový sad
bydž rozumieš / tešli nie sámé oznaymienie tego / czego
ktora duša godná jest zá své správy? Samá záraz du-
ša w sobie obačy / abo zlošči své abo dobroči: á p. Bog
opowiada iey / Ty zá své dobroči idž do Ráin ná výswa-
nie roškasžy: á ty zá své zlošči idž do Abi / ná čierptenie
karáma. A to jest iey sad pártikulárny. Čemuž sie temu
prečiwíš oblubniku vporne / co y slovy y řečsá sama
bydž przyznawaš? Te ma bezecný vpor wlašnosť / že y
obačoney / y wyznáney řečy widžieč y przyznáč nie do-
pušča. Rozum waš glupi / vporni ľudžie / táčno sie prze-
čonywa / ale vpor trudno. idžieš zá nim vel ad stygias
tenebras, došad sie wam podoba: tešli nie chcečie in per-
petuam lucem, do Boga.

Čakonec: nie vřaiac (bo nie bylo čemu) przyrů-
džonego rozumu svéž dowodóm t y oblubnie ná stwier-
dzenie ich z písmá Božego y z SS. Doktorow Cerkie-
wnych Blotoustego / y Dámáscená przywiedžioný swiá-
nectwóm. Vdašes sie po záměnění bledu swego nie
málego / do bledu wietřego: y wolaš ná mie / že ia Sad
poiebyntkový stánowiac / nie žyzániého znosž / ale Lá-
čtánušsá / ktorego (abyš ten swoy bład iego bledem v-
sowitowal /) glupie w tey mierze wynosžac / owo z nie-
go przywodžíš: Ne quisquam puer, animas post mortem
protinus iudicari, &c. Nlech žaden nie rozumie / aby
duše po ámierči záraz sadžone byly: gdyž wřěstlie pod-
iedná pospolita stráža zadržymáne bywáta: A čas przy-
dšiet w ktory Nawyřšy Sebzia zašlug wěžyni rádu-
neš. A tož to Pánie práwořlawniku Cerkiewne Ráthor

Matc. c. 14.

Bład Heres-
tycki sprosny
Antidotisžy
Schismátiká.

Lař. de diul-
no Principio.
lib. 7. cap. 11.

Expositio / albo

lickie jest Dogma: y z tey ze co takley nauki Laktantiusz
 w ciebie na tak wielkie y wysokie Enkomia zaslanyl: ze go
 wielkim mezym y Doktorem / swieca y filarem dawnym
 Kosciola Zachodnego bydz glosisz? Slepys Schismat
 tytu y na ciata twego y na dusze twoy oczyt zaczym sle-
 po tez ozbawiennych Dogmatach sadzisz. By ten Do-
 ktor (pace tanti Doctoris) oblednie byl nie wierzył / ze
 wszytkie y dobre y zle / sprawiedliwe / y grzesne dusze / po
 zeysciū z tego swiata: na iedno miejsce sie kupia / y na
 nim iak pod straza iaka wszytkim pospolita / az do Sa-
 dnego dnia zatrzymawane bywaiu: nigdy by byl tego
 nie rzekl / Tliech żaden nie rozumie / aby po śmierci zas-
 raz dusze sadzone byly. Boby Samā miejsce roznośc. Sad
 potedyntowy wyznac vmowila go / za ktorego wyrokiem
 / prawiedliwe dusze slyby na miejsce Infe: a dusze grzes-
 fine na infe. Lecz rozumieiac / ze wszytkie dusze na iedno
 sie miejsce zbieraiu: rozumial tez y to ze sie to im bez-
 żadneg Sadu przytrafia: iak wszytkim iedna y taż bro-
 go na iedno y toż miejsce pod pospolita straż odchodzai-
 cym. Co z tym Doktorem Sadu paratularneg nie przy-
 znawaiac rad nie rad y ty popadac musisz.

*Clapi Argu-
 ment Antis-
 dor sy Schi-
 smatyka.*

MS

Żkab każdy prawowierny / nie tylko Żyzaniego w tey
 mierze / ale y ciebie / iak starych bledow odnowiciela gas-
 nić bedzie. y Owey twoy bezrozumney Argumentacy
 namleie sie / Co mowisz: niemasz poiedynkowego Sadu
 w Kredzie wyrzonego: przetoż go y niemasz. Zo tak
 argumentua heretyci nie polożyli SS. Oweowie w
 Symbolum Wiary / stajil do wiekta. Prz. też p. Chris-
 tus do wiekta nie zstępowal niemasz z Symbolum Wiary
 co że sie Pan Christus Arzył: przetoż Pan Christus nie
 byl Arzonym y tym podobne. Tlie dz. w tebo że ty phre-
 nesi errorum Captus / odier, in Aconitico tuo isto An-

tidoto pártikulárnego Sadu nie przyznaważ: ponieważ
wierzyś, że wszystkie dusze y Sprawiedliwe y grzeszne / y
pogańskie y Chrześcijańskie / y zbożne y niezbożne / y Rá-
cholickie y Haretyckie / Gdzieś do Jakiegoś turmy / iakoby
do onego podziemnego Plutonowego mieśkánia przez
Charonow przewoz duce infernali Furia zlatáia sie. Bo
ieslibys ie nároźnych miejscách bydz wyznawał: sprá-
wiedliwe w Ráiu / á grzeszne gdzie indziej: Sab potem
dyktow y potrzeby przyznać byś musiał / z którego wy-
roku / iako mowi Złotousty S. Owe dusze słyby do Rá-
iu. á owe gdziebys rozumiał. Ale to / chege euitare Syr-
tim, incidit in Charybdi / uchyláac sie Sadii poiedyn-
kowego / prawoslawnym z Tráuli Cerkiewney w osta-
wicznym wyznániu bedacego / wpadles w iáme sprośne-
go / Nowego / Ruśi niesłychanego bledu.

In cap. 16.
Luc.

Sluchaycie nie Dnitowie tego swego przemierzle-
go doktorá. Jezeli nie posadzil dusze Ablowey z Bai-
mowa / Lotá z Sodomczytami / Piotrá Apostolá z Ju-
dąsem zdrayca / Prorokow Bożych / z Prorokámi Báá-
lowymi / Apostolow pána Chrystusowych z Apostolámi
falszywymi / Męczennikow z tymi ktorzy ie męczyli / Dsie
wie z mierzadnicami / Jána Brzcięciá z Herodem / páns-
ny náswietsey ze wszystkimi tymi / gdy mowi. że wszystkie
dusze / pod iedna pospolita stráž / áż do onego Sádneho
dnia sa zadržymáne. Co iest bład nowy / ni Żyzániemu
wásemu / ni Philáletowi / ni Orthologowi nie słychány.
czego poźdawośy iako obacz / będzie wiecey: bo takie sa
przetkatey Schismy Owoc. Siedzíteś wedlug tego
wásego wielkiego Doktorá nánti / pod to iedna pospo-
lita stráž / z Baimé / z Sodomczytami / z Kore / Dáthá-
nem y Abironem / z Judąsem zdrayca y z Inšymi Krzy-
żownikámi Bożymi / dokad was ten wáś ślepy wódz

Gdzie y jakim
ss. Dusze po
mieśkánia
Schismatycy.

z soba

Exatessio / ábo

z soba doprowadził / y wy wszyscy Oycowie tego y Bracia / kiedy sie wam z nim tak rozumieć / wierzyć y wyznawać podoba. A my te wszystkie y tym podobne w piekielney Straży bydy przyznawşy / droga SS. Oycow Naszych idac / Abła / Niego / Pietra Apostola / y wszystkie Swiete / ná niebie / przy Chrystusie Panie / po zeyściu z tego świata : za łaską y pomocą tego S. náleść wierzymy / wyznawamy / y spობstawamy sie. y mowimy ná to : Amen. Rzeczcieş / iesli temu swemu Doktorowi / waszaście / ná to tego wyznanie / y wy sobie : Amen. A on wam przypiecie : secundum fidem vestram fiat vobis : we dług Wiary waszey niech sie wam stanie.

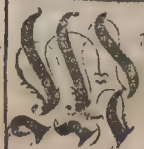
Gadka Schi-
smatykom.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smatyckiego, V. wktorym wypráwu-
ie Antidotista, ze nieślusznie zádáie A-
pologiar bład Hæretycki Zizànie-
mu, Gdy nie przynawa dosko-
náley zapłaty Duszom SS.

EXPOSTVLATIA V.

W ktorey pokázuie sie y wynodzi / iż nieprzy-
znawác Duşe SS w niebie bydy y Doskonáley
sz. ślinwości zázywác / iest bład Hæretycki.

Mowi

Wowi S. Grzegorz I. PP. Satanae semper volun-
 tas iniqua est, sed nunquam potestas iniur-
 stat quia à semetipso voluntatem habet, sed po-
 testatem à Deo. Rzeklbym był / że to tak po
 swey woli rospuścił sę szatan po tey Schismie Narodu náš-
 tego Ruskiego dżwoy stroit y co mu sie ieno podobia /
 w Schismatykach broit: zwodzi ie / mami / osuka wa /
 podplatywa / obala: błedy przez nie sieie: herezye po-
 dnośi: bluźnierstwa na Majeſtat Boży rzuca: Wiare
 prawosławna wymiſza: Cerkiew Rátholicka przeſla-
 duet: Mitoſniki / Wyznamce y obrońce prawdy Bożey
 znieważa / kły / ſromoči / potwarza / y w niemiloſć do
 Boga y do ludzi podać wſtupie. Ale ponieważ ieno wola
ieſt ſatanowi aby to czyni: a władza / że to czyni: ieſt od
Boga: Ktory mu tego dopuſzcza: nie rzekł tego: owo
 cyło mowie / *luſtus es Domine & iuſta ſunt iudicia tua.*

Dzieleli ſie to w Ktorey ſekcie herezyckiey y nays-
 ſproſnieyſzey. Co ſie w tey Bogu y ludziom dobrym prze-
 mierzey Schismie dzieie: aby Wiary ich opinie przez lu-
 dzie miłgienne do podzoru między nimi w Wierze różno-
 ſci / y do zniewagi ſborzeſká ich były podawáne: Ják
 kiedy gdzie między rospuſtá hátaſtra w ſamopáſnym
 domie zápaſy ná ſwoie ſkóde chodźić nie bywa bronno:
 Tak w Schismie tey poiedynki ſtroić z obraza Majeſta-
 tu Bożego / z zniewoga zbáwieniey prawdy iego / y z
 wſtáto wſytekich ich zbáwienia / káżdemu wolno. Ludzie
 ábowiem ci / Ktorzy z gránic Cerkwie p. Chriſtuſowej
 wypádl / żadnymi gránicami wtrzymáni być nie mogą:
 aby tak przez co zgrzeſyli / przez to y ſami od p. Boga
 byli karáni. Wiádomo to iák z Diſzanow ich / philale-
 tow / Orthologow / Alerykow / y tym podobnych / tak y

Lib. 2, Moral.

Z tego [wego]
 tak wnetrza
 nego iak y
 sennętrza
 nego przy-
 cyna, sami
 sa Schisma-
 tycy.

Pſalm. 118.
 Schismatycy
 w Wiary do-
 gmátach / á-
 mi z ſobá nie
 ſgadają ſie.

Exatensis/ ábo

3 tego Antidocysty? Reory pojedynkuie z swey woli, iaro
sie osiwiada/a iednak tu wielu dusz prostych, sprawy tey
poiać nie mogacych zatrąceniu. Reory Owiadza sie w
tym swom Antidocie z tym / iż nie imieniem wszytkiey
swey Schizmy, ale sam od siebie na to mieysce o Wiary
dogmata frąnkować wystąpił. Jakoby rzecac, gdy wy-
gram, sam pochwaie odbiosć: gdy przegram hanby na
Schizmie moie nie naniósć. Ano nie tak. w zaletku pri-
watnym idzie to / że kto guz na sobie obniesie / ten go
w zysku swego pojedynku sam y nośi. A gdzie kto ob
wszytkiego Woyska, od całego Brolestwa lub Kieztwa
pojedynkuie / tam bywa / że on abo zdrowiem nakłada /
abo y żywotem pieczętuje / a inszy wszyscy za ieg vpadkiem
Zold przeciwney stronie popadają. Co y tu Ecclesia iu-
dice, veritate instigatore, & supremo seculari brachio exe-
quutore, iurè, iuste, piè, staćby sie miało. Wystąpiłem i
tu obronie zbawienneych Dogmat na plac pojedynku. A
wystąpiłem nie sam z siebie / ani sam od siebie / iak mie-
ten obtudny Antidocysta opóźnie vdaie / ale za zezwole-
niem / pozwoleniem y błogosławieństwem starszych y
nie sam od siebie / ale od wszytkiey Świętey Cerkwie
Wschodney, przeciwu herezosiowcom Żezaniom, Phis-
iokratom, Orthologom, Klerikom, y tym podobnym.
Przeciwu mnie inż to drugi Schizmateycki Hercerz wy-
sádza sie / z pogroźką po sobie y trzęciego iakiegoś ola-
brzymia lubodawa. Ale da Bog chupawo te Goliachy
miałka Dawidowa procą poloży. Prawdy abowiem
sam p. Bog obrońca. słowiekowi też o nie zastawiać
sie, y iacna rzecz y wdzięčna.

**Potwarza Antydotystá ss.
Doktory Ger-
kiewne.**

Wstąpiwszy tedy ten Antidotista w tym piatym
Rozdziale w obrone bledu Żyznianego owego / Ze Dusze
Święte iestae nie sa ubłogostawiane : przypisuje ten bład

Dofter

Exatensis/ abo

nadziela/ iako go tu na ziemi widziaty w ciatach ale twa-
rza w twarz: y slawa ona niebieska vblogoslawnione y va-
koronowane/ zazywania radości y vciech niewymownych/
z wielow dla nich zgotowanych/ czekając przy nim na
dział swych/ zmartwychwstanie/ y na doskonałe całego czoła
wielką vblogoslawnienie. Ktore sie im pod ony slawny
straszny Sada dzien/ od Sedzi Christa pana stanie.

Fortelny Dia

scurs Antido
tisty Schisma
tyka.

B

Daley w obronte tego swego bledu postepuiac/ to
Affirmue/ czego mu nikt nie negue/ ze p Christus/ ile
Bog/ iest przytomny człowiekowi/ każdemu iako Stwo-
rzyciel y przemyślnik/ y dawca iasły/ według każdego spo-
sobności. A przytomność tego ile iest człowiek/ według
ktorego na samym tym miejscu iest na którym po wsta-
pieniu na niebo/ naprawiey Boga Dycy vs. ad/ w mil-
czeniu podstępnie zagrzebl. Podstępnie/ mowia/ iż przy-
tomność p. Christusowa iako Boga/ z przytomnością ies-
go iako człowieka miesza/ y Boga według ktorey iest
wsebdzie/ Miasto człowieczy/ według ktorey iest tylo na
niebie/ subdole pokłada.

Głupi di-

scurs Antido
tisty Schisma

Chcieyiemo y ty sam Schismatyczny Narodzie Ru-
ski tego swego przemierzonego Doktorá/ ktoryc ten pie-
kielny iadu pelny Antidot przygotował/ głupiemu w
tym Rozdziele/ o tym co to iest bydz z Christusem/ dia-
scursowi sie przypátrzyć/ á obaczysz ze sie wstydzic be-
dziesz/ iako to niezemneq masz wzbawienia twego sprá-
wie Prokuratorá/ Ktory w niej drwi tak na mekách/
byle sie ieno mowilo/ choć nic do rzeczy. Wywodzac á-
bowiem Co to iest/ bydz z Christusem: Dziel to slovo/
bydz: na bydz simpliciter/ y na bydz iakos inako/ czego oni
nie wyraża. To zaś/ bydz z Christusem simpliciter, Mo-
wi iest bydz iako z Bogiem. A tego nie dokłada/ ze bydz
z Christusem/ iest też bydz iako y z człowiekiem: poniewaz

Chri

Exatēsis/ ábo

Iak pragnat
S. Apostol Pá
wet byds z
Christusem.

Gal 2.
Rom. 6.
Aq 17.

1. Cor. 13.

Hom. 7. in E.
pist. ad Philip

San. cytotem aduheraz

pożęciwoşego / y nayneżadáníşego ęstowiekowi / iak po-
żadać y pragnąć byds mu z Panem Bogiem / iak stworze-
niu z Stworzycielem / y iak Synowi z Oycem / Możesz
sie ęstowiekowi dać co od Pana Boga pożąciwoşę y zna-
mienięşego náds to / Co mu iest dano / że iest Synem Bo-
żym / Możesz y ęstowiek ęşego wieşşego y známenięşę-
go v Pana Boga pożądać y pragnąć náds to / żeby byl
przytomny Bogu Oycu / nigdy nic z y owşem oto sie
co ten S. Apostol tak pracowito y ubiýat / o co przez
wşytel swoy ęşęst tak pieęşolowito starał sie / aby z P.
Bogiem byl / aby byl z Panem Christusem Bogocęsto-
wiekiem / iak stworzenie z swym Stworzycielem / y iak
Syn z Oycem / Tęgo pożądał / tęgo pragnął. y ęć byl
mu P. Christus y iako Stworzyciel stworzeniu swemu /
y iako Oćcie Synowi swemu przytomny / z ęşego sie ten
S. Apostol ęćşyl y chlubil / głoşac o űebie / że w nim ęyl
Pan Christus / y że też on ęyl Bogu w Panu Christusie / w nim
şie y ruşal y byl. y choć to iuż mial / że y ęyl w Panu Chris-
tusie / y byl w nim / ale byl opodał / byl przez zaşlonę /
był w nim przez wiare y nádsięt / pragnął iednak aby
był z nim nowym şpofobem / blizkot aby go widział twa-
rzą w twarz / aby űáme y wierzone y şpodzięwane y ęşę-
ęşy istoćnie zaşýwał / to iest / aby byl z nim y iak stworze-
nie z swym Stworzycielem / y iak ęugá z Panem / y iak
Syn z Oycem / ale nie tak daleko / iak daleko byl ná ten
ęşas / żeby byl w ęiele / żeby tęgo pragnął / Lęcz aby byl
z nim blizę / aby byl z nim przytomnie / aby tamże byl
gdzie iest Pan Christus / aby byl z nim nie przez zaşlonę
iaka / ani przez wiare / ale twarz w twarz / iak űa z nim
Anyotowie ięgo / y Duşę űwięte Przodków ięgo tych /
Reorzy sie P. Bogu podobáli / Stad Błogę Storoşy /
luşti / inquit / űue hic / űue in futuro sæculo fuerint / cum Re-

ge sunt.

ge sunt, illic tamen magis & propius: non per ingressum
ac fidem, sed facie ad faciem. Spráwniedlini, mowi / choť
tu sa, choť ná ony swiát przeyda, s Krolew sa: tam ies
dnák baržiey y bližey: nie przez weyście y wiadrę, ále twar
zą w twarz. y tu tedy był S. Apostoł Paweł, z Pánem
Christusom: ále tam baržiey y bližey byđz nim pragnął.

To tak ten bliźnierz nawiodłszy / obiectia przytomno- Discurs nie-
ści / mowiac; Rzecz, Ponieważ s tego swiátá zeszł Swię- Źbożny Antio
te Duże także sa bez ciála przytomne Pánu Christusowi y dotiśty Schi-
także im iesť przytomny Pan Christus, iák był im przytom- smátykã.
ny on, y one iemu tu ná tym swiętce w cieľe, tedy żadney ro-
żnicy nie máia te Swięte Duże s przytomnoścí Pána Chri-
stusowey po nysćciu s ciála. od tey która mieli w cieľe t
y od nášych duš w cieľe iesząc będących. Te obiectia samy
że tak solwunie. Odpowiemci, mowi / że to iesť prawda,
iż względem przytomnoścí pierwszey [to iesť / iák iesť p.
Bog przytomny, stworzeniu swemu iák Stworzyciel]
y wtorey: [to iesť / iák iesť pan Bog przytomny stworze-
niu swemu iák Synom Ociec] nie máia rożnicy od nas.
Ale máia rożnośť względem stopniow wtorey przytomno-
ści: iż Dušom Swiętym BOG przytomny iesť iák Stworzy-
ciel stworzeniu, y iák Ociec Synom więtszey láskawoścí
niż nam: Ponieważ, mowi / Droga náša iesť w niebespie-
czeństwie, synot w wywołaniu, a koniec w watpliwosti.
A one od tego wšytkiego ius sa wolne. zátoym Coś więts-
zego nád nas máia: ále iednak nie doskonałe bez nas. Te-
gdy doskonałe sa plátę prsiyma, kiedy sie liabá [pełni wybrá-
nych Božych.

Pytamże cie mární Schismátyku co tożá wiéřba o láskawość i
láskawość Boža ku Dušom z tego swiátá zeszłym swięc. Bož i ku ało-
tym / niřku Dušom swiętym ná tym ieszcze swiętce bo- wiekowi Di-
wiocym / że owych droga iesť w niebespieczeństwie / Dyskurs pobor-

iny Kátho-
licki.

Exatensis / ábo

wot w wywołaniu / á koniec w waptliwości: á one uš
tego wšytkiego wšly? Žaž nie tž y jedná láskawoščia
pan Bog chce y dáie y pomaga owym / áby tego troigá
wšly / ktora onym chćial y dal y pomogł / že tego troigá
wšly? y choć to láská tá Boža náđ onymi Sáietými
iúž sie wykonáá / á náđ owymi iešze sie wykonywa lá-
skawoščia to jedná w Bogu ni wiešey ku onym / ni
mniešey ku owym nie czyni. Spráwiedliwy ieš pan
Bog / rowney ku wšytkim miłoščia y jedney ku wšytkim
láskawoščia: Ktora słowiek sóbie w sóbie množye y
wiešye / málie y mniešye može: á w Bogu ona w ie-
dne y teže porze záwždy nieporušona stoi. Nie te prze-
to Duše šwiete z teg šwiátá zešle / od duš ná tym šwiećie
w čiele p. Chřišufowi boiwacych rožnice máia / o ktorey
sie tobie ſni: ále ktorey páwel S. prágnal / y došapil: že
bywšy bálekim od Chřišá pána / ſtal ſie mu blžkim by-
wšy obległym / ſtal ſie mu przytomnym: widžawšy go
iáť przez zwićciadlo pod zášlonat widžigo teraz twa-
rza w twarz.

W Discursách
wnyš pólo-
žonych Anti-
dotiſá ma-
rzeki ſlow.
á w tym ma-
ni kropie.

A to ieš ten twego Doktorá o tym ſlowie / *byđ* s
Chřišufem blžnierški discurs. Pytamže ia iúž čiebie prze-
zacny narodžie Rušſi / čegož ſie ty / o poſtánowieniu duš
z tego šwiátá zešlych šwietych od tego ſwego przemiera-
žtego Doktorá / w tych táť dlugich iežo ſłowách náu-
čyl? Powiedz mi Co to on práwi / *byđ* ſimpliciter z
Chřišufem: y *byđ* iáko ináko? Vlázť mie Co to on
mowi / Nie prágnie páwel Apoſtol / áby byť z Chřišus-
ſem iáko ſtworzenie z Stworzycielem / ani iáko Syn z
Oycem? Roſpraw mi / Co to mieč chce / gdy mowi / že
PAN Chřišus y iáko Stworzyciel ſtworzeniu y iáko Oćiec
Synowi / y tu ná tym šwiećie byť / y táť ná onym šwiećie
ieš páwloni šnietemu? y Oboim tym ſpoſobem tu ná

ſlemi

żirmi p^o Paweł Apostoł był z Chrystusem & y co to jest / że
 duszą p^o Pawła S^o. nie ma różnice od dusz naszych / ile do
 przytomności p^o Pawła Chrystusowego obci^otkim spo^osobem
 wziętey / a ma tylko różność względem stopniow w^ozro-
 przytomności: Coż tym swym oscarsem Apostelskim
 S. Duszy zostawił / nad Duszę świętą w ciele będącą K^o
 choliczka / My zaś temu / y wszystkim wam w^okazujemy
 że ten który to mówił o swej duszy / v^o n^ostra est in pe-
 riculo, v^ota in exilio, & finis in dubio: O p^o Pawłowej du-
 szy mówi / że on n^o z^oad^oniyceniu swym do nieba widzi^o al^o istność
 Bożę, iesliż w ciele: pogotowiu bez ciała A o in^onych
 świętych Duszach; B^oeslina, mówi / t^o duszą i^ost, Która
 od ziemnego ciała rozłączona, wolna n^o niebo idzie; b^oes-
 lina i^ost. y spokojna: nie boi się nieprzyjaciela, ani śmierci;
 ma a^obowiem przytomnego, y widzi bez przesłanku napiękn^oiey
 B^ogo p^o Pawła, któremu służyła, którego miłowała: y do ktore-
 go iuż iuż wesoła y sławna do^ost^oła. T^ote tedy tylko ro-
 żność ten święty kładzie między Duszami świętymi z^ote-
 go świata z^ost^oymi, y duszami w ciele zostającymi, B^oto-
 ra ten w^oas^o premudry Doktor namienil: ale oto powi^oda
 d^o że Dusze Święte wyszed^oły z ciała / i^oda nie do K^oam^o z^oie-
 mnego / ale n^o niebo; y n^o nim do Chrystusa p^o Pawła przy-
 chodzą: nie n^o b^oespi-^ost^ostwo tylko / y spokornosc, ale
 n^o przytomność y n^o widzenie p^o Pawła swego: T^ota radość
 w^ost^oawie^ona y n^o r^ost^oek^one n^oskycenie się piękności p^o Chri-
 stusowego. Tak ten Święty o postanowieniu z^ote^ogo świata
 t^o z^ost^ołych S^o Dusz rozumie, i^oak rozumie Święta po-
 w^oszec^ona A^opi^ostolska C^oerk^owa: nie po H^oaretycku ani po
 Schismatyczku / ale po K^oatholicu. Tak według nauki
 S. Wschodney C^oerk^owie y w^oam wierzyć nale^oży / ponie-
 wa^oż tak w C^oerk^owy^onych w^oas^otych naukach wyznawacie
 Ch^oce^odieci / abyście to sercem wierzyli ku sprawiedliw^oo-

Augustyn S.
 o Duszy P^o Pawła
 Apostoła
 Idem, Epist. 3.

lib. Meditation
 cap. 22.

Rom. 10.

Exetesis / ábo

Iac. 1.

O tym, iak
Páwel S. A.
pastor & Chri.
stussem byt
prágnat. Dis
scars Káihoe
licki.

B

13

Hom. 4. in E-
pist. ad Philip.

Co rzyły wassem wyznawacie ku zbawieniu. Ina-
ciet Serce od vsi rozroztone máiac / podobni bedście
mężowi vmyślu dwoistego / Acory nieścteczny iest we
wszech drogach swoich.

Tak ten swoy o stanie Duś ewiarych z tego swiá-
tá zestyly discours Antidotistá wypráwiwszy / pyta mie /
iákim sposobem Páwel Apostol & Chrystusem byt / pyta mie /
y odpowíada sobie sam za mie / nie ináczey mowí / tylo iak
Stworzenie & Stworzytciem: y iak Syn z Oycem. Ale mu iá-
tey odpowíedzi / iako głuptey nie pozwalam. Ponieważ
On rozumie że Páwel Apostol z Pánem Chrystusem pra-
gnie byt / tylo iako z Bogiem: á ja rozumiem że prágnie
byt / iako y z człowiekí: Acore' człowieka przytomnośc
ograniczona iest ná niebie tym Mieyscem / ná którym w-
siadł wstąpiwszy ná niebo. y ná to iego pytanie tak mu
sam za siebie odpowíadam / że Páwel S. máiac inż Páná
Chrystusa sobie przytomnego iako Stworzytela / y iako
Oycá / y sam wzajemnie przytomny iemu bedac iako Stwo-
rzenie y syn: nie potrzebował teg prágnac takim sposo-
bem teg mieć / Co inż miał / iákim miał: ale potrzebował
y prágnat nowy sposób siebie mieć przytomny p. Chris-
tusowi / nie tylo iako Bogu / ale y iako człowiekowi. A że
Chrystus Pan ile człowiek ná niebie tylo iest dotad wsta-
pił / á nie gdzie indziej: cáń przeto z Chrystusem byt / y Błó-
Apostol Páwel prágnat. Czemu S. Złotousty świáde-
ctwo wydáiac / mowí o Páwle S. Quidáis Paule, &c.
Co mowi Páwle: Gdy z tąd odchodził ná niebo [slyb-
Schilistylu co Złotousty S. mowí o S. Páwle /] Gdy
mowí / ztad odchodził ná niebo [ná niebo mowí / á nie
do Ráin niemnego] przeysć maś / y z Chrystusem byt / nie
wieś Co byś obrat: Jáśnie en y wyrażnymi słowy ten S.
Doktor Cerkiewny dále wíedzieć / iákiey przytomności

Pána

Páná Chrístusowey Páwel S. prágnał. y że nie do Rai-
ziemskiego odejść prágnał Páná Chrístusa widzieć / ale
ná niebot: y nie iáko Bógu cylo byđz mu przytomnym /
ale y iáko słowiekowi. Jáko więc pospolicie Dni
Świeitych wybráných Bózych Bógu przytomne S. Cera-
kiew náša Wschodna w hymnách swych byđz náucza:
y my wierzymy y wyznawamy. w słowách tey náuki
Świeitych Wycow nášých / Tropow áni Figur / iáko cy
glupie in luce magis quám talpa caecutiens czyniś / nie su-
lamy.

To pytánie mnie zádamyś / y ták zámle sobie odpow-
wiedziamyś / z siebie náwodzi: *Aia, mowi / tobie odpo-*
wiadam, że takim oboim sposobem, to test. y iák stworzenie z
Stworzycielem. y iák Syn z Oycem, tu ná ziemi mieśkając był
Páwel S. z Chrístusem. Jesliż ná to ták odpowiesz / y
ták byđz to przyznawáš: *čemuż tego nie wyznaś / że*
tuż to oboie máiac S. Apostol páwel / Coś nowego do-
stąpić požada: Bo byđz z Chrístusem / á byđz z nim prá-
gnać / nowy byciaś sposób w prágnieniu byđz włączte.
Jesli tuż miał / że był z P. Chrístusem / y że z nim był P.
Chrístus iák Stworzyciel z swym stworzeniem / y iák
Otec z swym Synem: čemuż nie wyrażáš Obłudniku /
čego więc ten S. Apostol prágnał / kiedy z čiałem roze-
wiazać się á z Pánem Chrístusem byđz prágnał: A po-
nieważ cy obłuda y śatanśkim uporem zaślepiony tego
nie wyrażáš / ia wyrażam y z SS. Złotoustym / y Au-
gustynem mówie / Był ten S. Apostol z Pánem Chrístu-
sem / kiedy byđz z nim prágnał. Ale był ták daleko / iák
test dalekie niebo od ziemi: á prágnał byđz bliżej / aby
był z nim ná niebie: aby stał przed Majestatem tego
przytomny: A wespół z Aniolámi y ze wś, ekimi Świe-

Nie wie An-
tidotista co
mowi.

Vbi supra

13

Apoc. c. 7.

Exatess, ábo

tymi paerząc na przetrasną twarz tego / Anżył mu obecny we dnie y w nocy.

Po wszytkim tym / iakobyś Bożey y ludzkiej nauce w tey materley przeciwnego co na mnie przewiodł / inwesctiwe na mnie czyniś. potwarzasz mnie / abym przez co moie Rátholickie wyznanie bluźnit Máyeštat Boży. A ty

Bluźni Antie
dotisłá Schi
smáryk.

sam y bluźniercá y Schismacyk y Heretyk / iák z wielu inšyich bledow twoych Heretyckich / tak y z owey samey Heretyckey opiniey / Eterá ty bluźnierstwo wyrzygasz / gdy rzesz tę śmiechu godną byś powieđaś / aby Duše Święte tam byś miał / gákie iest Pan Christus według ciała. Onie zbožna głowo / zawięditiono rozumie / ięzyku bluźnierstwi / do teğ cie Schismatyczne šalenšтво przywiodło / że sie inš z zbáwiennych S Wschodniey Cerkwie Wiáry dogmat bez wštydu nišmiewaš. Sluchayše teno tu przežacny Narodzie Rušš / iweğ tego niezbožn: g wykrećazš. Mo wi ná mie / Mily nečniku / iáká to twojá proštá : iáké bluźnierstwo ná Boży Máyeštat. Sluchay Co zá bluźnierstwo. Bluźniš / mowi / Máyeštat Boży / gdy powieđaš že Christus

Kláma Antie
dotisłá y blo
áni.

nie iest przytomny w Ráiu žiemnym. To ten twoy bluźniercá / w ktorých řilkulłowach popada záraz y klámštvó y bluźnierstwo. Bo iesli przytomný w Ráiu žiemnym byďš / tenaz powieđa p. Chr. řtula / iákó głowiekš / egeř / a ne przyznawam : tedy on ná p. Chr. řtula bluźni / iesli iákó Bogá / Co ia przyznawá : tedy on ná mie kláma. Zá mowí ná mie / iákéi dobroć oná přečwiesna y wšěkie bydačá y wšyke nápełniáča řierpi y dopuřca siebie bluźnić / Sluchayše co y tu moie zá bluźnierstwo. Azali / mowi / nie iák iest Pan Bog przytomny w niebie / iák y w Ráiu žiemnym y náwodži. Śmiechu by tá mész bylá / wdná / tá duše wternyh wysławáć byďš / gákie Christus według ciała tyto iest. Gdyš Christus według Ciała y tu ná žemi / iest w šákrámencie.

Odpow

Odpowiadam: Jesli twierdzi, że tak jest pan Chrystus
 człowiek iako y Bog w Raiu ziemnym: czego ja nieprzy-
 znawam: tedy to na Pana Boga bluźnierstwo. Jesli
 cylo iako Bog: co ja wyznawam: tedy to na mnie kłam-
 stwo: abym ja nie przyznawał tak być p. Boga przy-
 tocznym w Raiu ziemnym / tak jest przytomny w niebie.
 Trzy tedy tu sprosne heretyckie błędy w tego bluźnierce
 taia sie pod cę discurssem. Pierwszy Luteraniski: który sta-
 nowi Chrystusa iako człowieka bydz wśedzie przytomny.
 Drugi Eutichianiski który rożność przyrodzeni w Pana
 Chrystusa y ich własności znosi. Trzeci Nestorianiski:
 który człowieka Chrystusa oddziela od Boga słowa: y
 jedność osoby w nim dwoi. Bo brąc indistincte Chri-
 sti nomen: & sub eodem Christi nomine vt & Dei, indi-
 screte tribuere Christo vt Homini Omnipresentiam.
 iako bluźnierca ten czyni: Ubiquitatis Luterana, & uni-
 tatis naturarum Eutychetis Hæreticos errores est incur-
 rere. Także stanowić gdzie Chrysta Pana cylo według
 ciała bydz: co też ten bluźnierca czyni: iest Nestorij per-
 sonarum dualitatis Hæresim ab inferis reuocare. Ko-
 mu tedy Antidotusko to twócie milego niedziaka Scom-
 ma przylicznicy słyzy: tobie niedzemu łaski Bożey cze-
 stu heretykowi lub mnie w łasce Bożey Kátholikowi:
 Komu dobroć ona przedwieczna wśedzie byena y wśy-
 tko napełniająca Cierpi y bluźnić siebie dopuścić: Mnie
 prawostawnemu wyznawcy, abo tobie niezbożnemu blu-
 źniercy: mura fiant labia tua blasphemia. Tłech omie-
 nieta wśta twoe bluźnierstwie / Boże mówiana pana Bo-
 ga niesprawiedliwość.

Sluchajcież Schismatycy tego swego Doktora
 bluźnierza Smiechu/ieśli nie y plágu godney nauki kro-
 ry jednego błedu broniac in: co bingi / trzeci / y czwarty

Bluźni y kłá-
 ma powtore
 Antidorista.

Tzy błędy
 sprosne Hæ-
 retyczne An-
 tidorista w
 Cerkiew Schi-
 smatyczna
 wprowadza,
 Nestorian-
 ski, Eutichia-
 niski y Lute-
 raniski.

Schismatycy
 nie idą na
 zatracenie

Exatess/ ábo

zá swymi fle-
pymi wodá-
mi Kostáni.

Hom. 4. in E-
pist. ad Philip.
Ibid. Hom. 3.

Hom. 32. in E-
pist. ad Rom.
Lib. 5. de Sa-
cerdotio &
Sermone En-
comiastici in or-
mines Sanctos.

† H. K. recty
g. l. G. a. s. a.
et a. Arch.
skat

18

nowe y niesłycháne blady Heretyckie w tym swem prze-
mierzym Antidocie do was przepisa. Onieszasna Schie-
smárycka Ruśi iako sie to nie cniess y gnić niechcess: lub-
też spráwiedliwym gniewu Bożego sadem potárana
bywossy/ iuż sie y gnić nie moess. Jak cie to Bogu brzyd-
tim á duszy twej wielce škodliwym Antidotem ten nie-
uki Doktor zaráža; á ty te truciżne miásto lekarstwa bez-
spiecznie polykass. Smiechu, mowi / tá rása bytáby go-
dná, Duşe Święte tám bydt rozumieć, gđzie iest Christus
wedlug ciátlá. Oniezbedná nie smiechu / ale plágu go-
dná Schismo. Ty to zbáwienne Dogmá Rátholické
rzeczá smiechu godná nazywass: á Hieronysty S. z Tás-
uki písma S. náuczony/ nie má tego zá rzecz smiechu gos-
dná / gdy duşe S. páwla Apostolá ná niebie posádzá
tám / gđzie iest Christus wedlug ciátlá: Jže iest z nim
nie przez Wiáre / ále twarzá w twarz. že iest ná tym sá-
mym náwysšym niebie przy Máýestácie Páná Christu-
sowym / gđzie sa Cherubinowie y Seráphinowie. A nie
tylko o duszy S. páwla Apostolá ten S. Doktor tak ro-
zumie wierzy y wyznáwá / y náas rozumieć wierzyć y wy-
znáwáć náuczá / ále y o wšytkich spolecznie / y o káždéy z o-
sobná Swietey Duszy: že przez Anýoly bywátiá niesione
prostó ná niebo / y przed Máýestátem Páná Christu-
sowym postáwátié. Toż z tym swietým Doktorem wierzá
y wyznáwátiá y infy náuczýciéle Cerkiewni: Reorzy sa
nominatim przy swéy náuce w Apologíey mótey poleže-
ni. Reorzy o Swietých Dusách z tego swiátlá zefstych
iásnym y wyrážnym stáwy náuczátiá že sa w niebie /
przed Máýestátem Božym; á z Anýolámi y Archánýolámi
obcuiác / widzá Páná Boga / iák widzá go Anýolowie:
widzá Páná Christuśá twarzá w twarz. že iuż sa wkor-
nowáne / á wkoronowáne koronámi doškonálymi. že zá-
žywdátiá

żywota radości wciech y rozkoszy Królestwa niebieskiego
zupełnych y doskonałych.

Cóż mowi na to Antidotista? Christus, prawi/ iest
według ciała w Sakramencie. Zaczynam iestli dusze smartych sa
przy Christusie w niebie, iestby sa tym mialo ze przy nim y w Sa-
kramentie byc musialyby. Na co temu obłudnikowi od-
powiadam/ iż Dusze Swiate tam do Christa p. ida gdzie
on siedzi na Nalestacie/ y Miejsce Ciała swym nieodsta-
pnie zajmuiet a gdzie y poczyna/ y przestaje Ciało iest S.
bydź bez zajmowania miejsca iako w Sakramencie/ tam
Christa Pana szukać/ abo z miejsca na miejsce przenosić
sie duszom nie potrzeba. Do maitac go na niebie/ maita go
y bedacego w Sakramencie iak tegoż y jedneg/ jednym
tym miejscem/ ktore ma na niebie/ ogarnionego. Tam
go nayduia i tam przy nim y zostala/ gdzie on aż do wco-
rego slawnego przyjdia swego na prawicy Boga Oycā
iest siedzonym. Ciało abowiem p. Chrystusowe na nie-
bie ma modum existendi naturalem, a w Sakramencie non
naturalem, sed Sacramentalem. y w niebie iest iako in ter-
mino, & in patria, gdzie wszyscy viatores, iako potnicy na
ziemi tam doysć pragniemy. Zaczynam choc one sa przy
p. Chrystusie iak on iest y w Sakramencie w Sakra-
mencie iednak aby bydź musialy/ nie idzie. Ponieważ
Sakrament w którym Pan Christus iest ad modum sub-
stantiae, non quantitate, nie iest miejsce ciała Pana Chri-
stusowemu/ ale niebo: y to sam na niebie miejsce/ Reo-
re on Quantitate Ciała swego zajmuie. Ponieważ tedy
mierzi cie Schismatyku niebo y przytomność p. Chri-
stusowa/ y rozkoszy Drzewa onego żywota. Szrayże na
ziemskich Xian twego Schismatycznego Ruskich z onym
marnotrawnym Synem Baskánach/ kiedyś tak lubo.
My za to iest y po mocą Boga po śmierci naszey w niebie

Bozaco

Orthodoxus
wobawiać się
nie ma pisać, ale
re. D. Syn. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Przetesis/ albo

Zbawiciela naszego nabywać / przy nim y ostatniego
dnia Sadu doczekać / jeśli go tu nie doczekamy / nadzieia
mamy.

*W myśla An-
tidotista fi-
gury.*

*Zbija go Au-
thor z tey
amysloney
opiniey.*

Hymnow w tey materiey Cerkiwnych co sie dotycze, mo-
mi / Antidotista / że sie to w nich figuralnie mowi, cokolwiek
sie o przyszlych duż świętych koronach, idkoby już danyh y
nbiętych, mowi. Co teżeli orthodoxe y z rozumem mowi-
taczno obaczyć: ponieważ jest to szkoła Theologiczney do-
brze wiadomo / że w przykazaniach y w Dogmatách
Wiary / ni pismo Boże / ni Oycowie świeci w swych pi-
smách Tropow y Figur nie nazywają: ale iásnymi y wła-
snymi słowy od Pána Boga są podane / y od SS. Do-
ktorow Cerkiwnych opisane. A to dla tego, aby sie prze-
zatręcie y niewyrozumienie ich nie pobąla oczasy do
zgwałcenia Zakonu y Wiary. wywaręsy pisma Proro-
skie w ktorých Duch S. z umysłu rzeczy przyszle Figu-
rami pokrywał. zacząym szukać w Wiary Dogmatách
Tropow y Figur / nie tylko rzeczy jest nie słusna / ale y sko-
dliva / y niezbożna. Bo rychley tak herezycie nabydziemy /
niż prawosławna Wiara przez nie zatrzymamy. Te to
w Wiary Dogmatách szukane Tropy y Figury narodzi-
ły między Chrześciani tak wiele roznych Sekt y opinii
herezyckich. Owe iedne słowa Pána Chrystusowe / To
jest Ciało moje: y, Ta jest Krew moja: Tak są herezyckimi
Tropami y Figurami rozłancerowane / że cokolwiek jest
herezyckich Sekt / każdy niemal swoje rozne tych słow
jest wyrozumienie. Swoia o nich y wiara: albo rózney
błady herezis. Ale któż rozumny w słowach iásnych / w
táńce pisma S. wyraźney Figur szukać zachce? Mo-
wi / Pan Chrystus do zboyce: Dżis bęć jest ze mna w Ráin.
Coż tu za Figura? Ponieważ wierzymy / że tego dnia
zboyca został w Ráin. Mowi Paweł S o sobie i Pm.

Ldc. 29.

Philip. c. 1.

gnienie

gnienie nam rozwiastným byt, y byt z Christusem Co y
tu zá Figurá? ponieważ wierzymy że rozwiastány by
wofy ten Apeštol S. iest z Christusem. Mowi p. Chri-
stus / *oyae, ti. Ktoś mi dał, daj, aby góziem ia iest, y oni* Ioan. 17.
byli ze mna, aby ogladali chwałę moję, ktorąś mi dał. Což
y w tych słowách zá Figurá? Ponieważ winnyśmy wie-
rzyć, że tam sa Święci / gdzie iest pan Christus. y widza
chwałę iego / ktorą temu dał Ociec iego. Tam wdaiemy
sie do figur / gdzie abo text ie sąmy wydiaga: abo z słow
prostych iakie absurdum powstaie. A co by to był zá
Ray, Apostol S. wyraża: bydź z Christusem. A z Chri-
stusem bydź Co: tam się nabydować / gdzie iest pan Chri-
stus: y widzieć chwałę iego. iest tedy paweł z Zboryca w
Raim: a Zboryca z pawłem iest z panem Christusem. A
gdzie? Tam w niebie: gdzie iest pan Christus. Co czy-
nia? Paterzo ná chwałę iego / ktorą temu Ociec iego dał.
Což tu po figurách / weat iásnych y odkrytych p. Chri-
stusowych y Apeštolŝkich słowách? Mowi Jan S. A-
poštol: że dawane bywáto káždy świątley Dušy śátý białe: y Apoc. 22p. 7.
sa przed stolicą Bożą: y słuža mu we dnie y w nocy. Obrá-
ney bydź dušy w śátę białą / Co iest? nic inše záiste / tyl-
ko bydź w błogostáwionej. A bydź przed stolicą Bożą:
nic inšego / ieno bydź tam / gdzie iest Máveštat Božy. to
iest / w niebie stolicą abo w iem Boží / iest niebo. a słužyc
mu we dnie y w nocy / Co znáczy? Chwalić go / y wesela
w nim z żywáć bez přestánku. Ná te iásne y odkryte
písmá Božę świádecwá SS. Oycowie nášy pogla-
dáiac / y žadnych w nich figur nie nářduiac / bez Signu-
ry tež o Świáetých přodkóř swoich dušách přesko mo-
wá / že po rozstáníu sie od čtárá / ida ná niebo: tam sa
z panem Christusem / przyodžiane śátá doškonálež Bie-
gostáwieštwá: widza Boga twarža w twarz: y rade-

Exetesis / ábo

ści Onych wiecznego Brolestwa niebieskiego w pokoiu
 zażywaia. Szukać tedy w tey iasney nauce Figur, iest
 w swiátości szukać ciemności. Schisma piekielna y to
 wam w tym żywocie wciecha wydarła / ábyście mogli
 požądanie mieć rozwiązać sie / y bydź z Pánem Christus
 sem. Pod straża rącey czyias / y gozies / z tego swiata
 zszedł bydź pozwalacie / niż stanać przed Májestatem
 Bożym / y służyć mu we dnie y w nocy. Aboby nie w tey
 co straży / (boć są kozłem idac / w chlewie bydź musić /)
 z ktorey wyszedłszy náząd wstyszyć : (tego was p. Jezus
 Chryste rácz ochować) Conuertantur peccatores in in
 fernu. Niech sie obraca gzesznicy do piekła / z ktoreg wysli.
 Wład Schismatyka ábowi / niemáś wiactwego grzesznika.
 Bálwochwalce Pán Bog ná paśszy mieżem pokaral.
 Schismatyki ktore Dárhána / y Abironá / ze wszytkimi
 ich náslábowcami ziemiá żywo požarłá. Pytam cie za
 to twych Figur oczkyya / márný Schismatyku / pod tą
 to cy pospolita straża / o ktoreyes w czwartym Rozdziale
 bliźnierko báiał / zadržymáne bydź wierzyś Pátryarchi /
 proroki / Apostoly / Męczenniki / Wyznáwce / Męczennice /
 Dziewice / y inše Swiete? W tey to turmy párstu
 y przenaświeta Pánno / (przebaż mi przeżyśta Dzie
 wico / z potrzeby to tego bliźnierzá mowiacemu /) zasa
 dzaś? y onego przy niey rowno Anielskiego cšliewika
 Janá Chrzciciela? Figury y to v ciebie beda / Co o tey
 wszytkie Anielskie chory cšcia przewyżšaiacey Pánnie S.
 Wschodna Cerkiew / bá y twoia Schismatyka w owym
 hymnie / Bohonáczálnym mánoweniyem. z. śpiewa
 Sen to cšy o tey Pánnie w tym hymnie wyprawowie sie /
 zyli istota?

Plalm. 9.
 Exod. 32.
 Num. 19.

Uśynanie f.
 gar, w tym

Przyznamam, mowi Antidocista / że náuczyiele Cer
 kiemni mowia tak o Duśách Swiętych, iż sa w niebie że sa tam

gdzie

gdy jest P. Christus, że ukoronowane stoja przed Mayestatem Bożym: że widzą Boga, twarz w twarz, iak widzą go Aniołowie. Ale w tym ich mowieniu jest Figurą Ową, że oni mówią o przyszłych rzeczach, iako o przytomnych y o przeszłych. że to Co ma dusze potkąd po Sadnym dniu, to oni mówią Figuratę, że już je potkalo: że już są w Krolestwie niebieskim: y już są koronowane. Rzeczy nie byłe, ale być mające, pae ich pewność, y obietnice Pána Chrystusowej nieomylnosc, udają są byłe y stałe się, y podpieta to owym S. Złoto, iustego zdanem, mowiącego: Hæc est consuetudo Scripturæ, etiam futura aliquando quasi deinceps facta dici. Lecz Antidotysta ten, toż czyni z tymi SS. Dycom wyrokami, Co czynili dawniejszych wieków tacyś niektórzy z słowy wyroku P. Chrystusowego owymi, dziś będąc dzieł se mna w Ráiu, o których w wykładzie 6° mieysca S. Theophilaktus tak piše: Insy, mowi, tak to miew. Ie n ykládali, że zbocy iestae niedostapil w Ráiu pomieszkania. Ale poniewaz nieodmienne, y klámát nie mogaca iest Pańska obietnica, dla tego iestae iest, dziś będzie se mna w Ráiu, iest ábowiem mówią, (Z tych to niektórzy wzięli te swoje opinie Antidotysta) y ten sposob mowienia w słowach Páńskich, że o rzeczach przyszłych mowi, iak o tych które się już dzieia: y już się stały: iak gdy mowi, Kto nie wierzy, już potępiony iest, Y zaś, kto słow moich słucha y wierzy, ná sáid nie prayskie, ale przeszedł z Smierci do żywota. Lecz, iak S. Theophilaktus czasu swego ten onych nie, utow omylny wykład odrzucił, tak y my tego ich náslá, domoce Antidotysty także wykład odrzucamy: Ktory z wmyslnego wporu, iestli nie z glupstwa, wistocie szukaie figur, szuka wednie nocy. Cokolwiek tedy o postánowie, niuz tego światá zesłých Dusz SS. Dycewie mówią,

wyznania An
tidotisty, iest
dawny bia
Haretycki.

Hom. 14. in
Acta, Apl.

In Luc. c. 23.

Ioan. 9.
Ibid. cap. 9.

Pratefis/4bo

bez żadnych tropow y figur / idk mowil do zboyce Pan
Christus / mowia. y ead my wierzymy.

Co to iest za Mowi Antidotista / se też y my tak w tym wierzymy.
Ray do kco, idk od samego Pána Chrystusa mierzyc o tym nauce ieste.
rego P. Chri. (my, Pan Christus mowi do zboyce, dzis beztroft se mna w Ra.
stus zboyce iu. My też mowimy, że w tym Ráiu, w którym s soba P. Chri
wprowadzil. stus zboyce byd przyobietat. iest y zboyca y Wslycy Swięci.

Skad idzie miedzy nami roznica / o co stwo / Ray do
ktorego Pan Christus zboyce wprowadzil t y w ktorym
dzis sa wslycy Swięci. On twierdzi że to mowi Pan
Christus o Ráiu ziemskim: A ia mowie se y o ziemskim
y o niebieskim. O ziemskim tak / że poti Pan Christus
po zmarewychwstaniu swym zostawal na ziemi / poty
z nim y zboyca / y ci wslycy SS. Oycowie / ktorzy byli
z iactwa Adoweż przezeń wyswobodzeni / zostawali przy
nim w Ráiu ziemskim. A o niebieskim że pod czas wsta
pienia na niebo, wziat P. Christus y zboyce / y cewslykie
SS. Oyce z soba / y na niebo te przewiodl / aby tamże byli
y zostawali / gdzie on sam iest / y zostawa: Jak o tym S.

Eph. 4.

Apostol Pawel miedziec baie / mowiac / Christus ascen
dens in akum; captiuam duxit captiuitatē. Wstapimsy P.
Christus na wysokość, wiodl iectwo poimane. A na iaka to
wysokość P. Christus wstapil / y to iectwo z soba zapros
wadzil / Sam tenże S. Apostol objaśnia mowiac t A to.
że wstapil co iest / iedna is pierwey byl zstapil do niśszych
części ziemie / Ktoryt zstapil, tenże iest, który też wstapil na d
wśyskie niebiosy, aby nápełnil wśyeko. Jakoby też rzekt /
zstapil P. Christus do Adu / y Dusie z tamteb Swiętych /
ktore tam były poimane wymiodl / y z soba te zaprowa
dzil tam skad byl zstapil: to iest / na niebo. Tak to Apo
stolskie miejsce Ambrosino S. wyklada. Stad y S. The
ophilaktos y Ray y Krolestwo niebieskie / iedne y też rzees

Nbidem

Ray y Krole
stwo niebies
skie iedne
i jest y toś.

bydźro

bysz rozumie / y nauza. Ktory przelożywszy niektorych przed soba pożytych ná owe P. Chrystusowe słowá / Dżis ze mna będziesz w Ráiu / zdanie owe / Niektorsy mowi / tak to miejsce wykládáia / is obiecáne nam od P. Bogá dobrá / nie so wesié do Ráiu / Abo w zeyt ie ále Krolestwo niebieskie: dla tego y modlimy sie / przydž krolestwo twoie / á nie mieszkánie one Rayskie / niech ábowiem mi nikt nie mowi / że ie dno to y tož jest Ray / y Krolestwo. Dobr ábowiem Krolestwá ni ucho nie slyšálo / ni okonie widziálo / y ni ná serce cłowiekowi nie wšestorá Ray y oko Adámowe widziálo / y ucho slyšálo o nim. Zboycá tedy Ray otrzymá / á Krolestwá nie dostápiť / dostápi go tegdy kiedy dostápiá wšyscy / ktore Páwel wyliaýl. &c. To takie niektorych o tych P. Chrystusowych słowách / Dżis będziesz ze mna w Ráiu / Czwarte zdanie Theophiláktus S. przelożywszy / swoym ie zdaniem / iák y Infe trzy zdánia / iák znoš / Mam tedy / mowi / rzec / że tož jest y iedno / Krolestwo niebieskie / y Ray. Zásym nic nie pře / skadza / ie y Pan Chrystus / y Páwel S. prawdę mowiá / Abo / wiem Zboycá iest w Ráiu / to iest / w Krolestwie [niebieskim.] y nie sam on / ále tež y ci wšyscy Ktore myliá Páwel / iná cey ábowiě / nie zázywáby [zboycá] doskonałego dobr onych wzeštnictwá. To Theophilákt S. z Ktorego náuki iest to wiadomo / że tož y iedno iest Ray / y Krolestwo niebie / skie / w Którym y zboycá y wšyscy inšy šwišci zázywáia iúž dobr onych niebieskich doskonałego wzeštnictwá.

A co ten Antidotistá z S^o. Theophiláktá / wedle przyrodzoney sobie obludy przywodzi / nec enim mihi di / cat aliquis / quod idem sit paradysus & Regnum. Ute so / stowá Theophiláktá s^o. ále podobney temu obludníkowi obludyť iák áni owe drugie / est enim & hac species Phra / seos. &c. Iest ábowiem y ten sposób mowienia w słowách Pán / skich / y daley / Ják sie to málo wyšcy z S^o Theophiláktá

In cap. 27.
Lucas.

Antidotistá
Theophilá
ktowi S. cu
dne zdanie o
bludnie pray
pisuje.

Exatēsis / ábo

przełożyto. Ktore on podstępnie ná oskúpníe swey ces-
chy ślepych Schismátykow / zá Theophyláktowe wdáte.
niechčítáwšy wporém očíetlych oczu swych Schismáty-
ekich przebrzeć / że to Theophyláktus S. inszych słowá
y rozumienie przekłáda / y znosi ie / á nie swe zdánie také
bydź stánowi. Owo zgólá / Ráddy był ten obłudník y sa-
mego Chrystusa Páná spotwarzył / ná Swietę tego z iá-
wną potwarzą rzuciłšy sie: że to on Zborce tego w Rá-
iu ziemstiem pomiescił y zostáwíl / spolecznie z inszymi
Swietymi: á nie do Ráiu niebieskiego przewiódł / Ale
mu duch prawdy wstá zátámowál / áby duš niewinnych
swym opácznym rzeczy zbáwiennych wdawáníem nie
zwodził / y o zátárdzenie nie przywodził. Táz obłuda z te-
gož Theophyláktá S. przywodzi y świadectwo trzecie
owe / Hoc opinor verissimum omnium. y dáley. Ten
punkt należy do przed idącego zdánia / y własnego tych
słow / *dziś będzie se mna n' Ráiu* / wykládu Theophilá-
ktowego: á on go przyšył do wykládu tychžé słow Anágo-
giznego: y tu go nie náležnie przywodzi / iák y wšycko
to świadectwo. Ták mu sie dobrze Tropy y Figury w
tym rážie podobály / że go iuž ná własnym textu wyro-
zumieniu zostáwáć mierzył. Allegoricé / mowi / to Athá-
názyus S. o wielkim Antoniuszu / powiáda / że on widział du-
sę S. Ammoniusá niešioná ná niego. Omárny Figuralisto:
Gódziencé zá to ! Toć Athánázyus S. kláma: Ktory
to o S. Antonim zá rzecz pewną Historice powiáda / á
nie Allegoricé. Rzuciłšy sie ty poźdawšy z tymiž Figu-
rami / iákó bázé / y ná wzercanie swietych? Co czynia
Luterani / y Kalwiniste. Kláma y Básilius S. Ktory
przyznawa / że terdżiesť SS. Męcennikow nie tiemidá ut á
itá / ále nieho prayıęto / kláma y Gregorz Trychński / Ktor-
y / mowi / że dušá S. Ephremá w Niebi / skich rálacách osiá.

klá / klá

Po wtore An-
tidotistá The-
ophyláktá S.
obłudník cis-
tuie.

Głupie Alle-
goricé Schi-
smátickis.

Dowody

dlá: kláma y Grzegorz Theolog ktory powiáda / že Bóg
 filius S. w niebie widzi Troycę S. iák w sobie on á iest: kláma
 Stourusky S. ktory mowi / že S. Agostol Páwel ná niebo
 iest prseniesian y y tám iest s Pánem Christusem: Klámáia
 ná koniec wšyscy Swiáci náučyčiele Cerkiewni / Kto-
 rzy nam Historiçè moraliter & dogmaticè powiádaia /
 že duše Swięte sa w Ráiu niebieskim: w niebie y doskonále v-
 blogostámione, Ktore widza Boga twarzą w twarz. Žaž wola-
 no Swietym Božym pod figura klámá: Tobie sie to
 zeydžie obludny Antidotysto / y twym iednomysłnikom /
 á nie prawdyžym chwalcom Božym y Swietych ięž: po-
 gotowin nie Swietym Božy. Bač žhazetyczáky Schi-
 smátyku / ktoroby čia to duchy two žhazetyczne noša že inž
 iáwioniená p. Boga y ná Swięte iego blúžáš / písma ich
 figuruiest klámá: im lážest / klámca sam badac / y figur
 y godny figurálisť. Ktore zamyslny twey slepoty wi-
 dčie y rozumteč niechceš / i gdy náučyčiele Cerkiewni iez-
 den raz mowia že duše SS. sa w Ráiu: Drugi raz / že sa
 w niebie: což y iedno mowia: ieden y čie Ray / iedno y což
 niebo rozumieis. nie Ray niebē názywáiac / ale niebo Rá-
 iem. Bo Ray može byđž w niebie á niebo w Ráiu byđž
 nie može: Přetož y sam zwotpiwošy w spráwie ktora
 wypráwuiest: nie áármo mowiš Swięci Ray wšromindia /
 snadž že w nim možná rzež dušom byč do dñá Sadnego. Do-
 brzeš rzekł / že snadž možná rzečť y iá mowie / že snadž
 možná: ale nieprzystoyna. Ray žemny / iest miexsč ro-
 stkošy čiatu náležacych / á nie dušy. widčieč drzewá / wo-
 dy: pátržáć ná iáblčá / grusłki / y tym podobne owoce /
 Co dušy z tad zá rostkoš y učiečá: Dušy Ray przystoyna
 nie náležny iest owy: Ktorego obaczwošy pierwošy Me-
 zennik Stephan S. záwotál / Domine Ihs. suscipe spi-
 ritum meum. Pánie lež / přijmi ducha moiego. Tá dhwá

Hom. 4. In E-
 pist. ad Philip.

Distinction
 Ráiu
 Ktorego

aa 72
 Tam sa Duše
 ss. góžie sce

Exatēsis/ ábo

phan S. piero
w sy Mczen
nik widzial
P. Chrystusa

Boża Ktora wyrzal ten Mczennik swiety / y Iesusá stojas
tego po prawicy Bozey, iest Ray dusze własny / do Ktorego
y ten Swiety przeszedł: y zboryca przed nim / z inszymi
swietymi. Tł poc mu ná iablka / y gruski do Ráin sie
mnego bylo / obaczywszy Ráin niebieskiego chwale Bo
ża / y drzewo ono żywota z owocem tego. Schismáty
kom nam Ráin ziemnego owoc podobá sie / żyruyć s ná
nim: My z Stephanem S. do widzenia chwale Bozey
y IZusa stojącego po prawicy Bozey / w nadziei łaski
tego S. śpiešymy sie. O iakby sie y temu swietemu
Mczennikowi / obaczywszy chwale Boża / y Zbawiciela
swego pána IZusa / iakby sie mowie y temu swiete
mu chciáło ná te iablka y gruski / mimo ony żywota o
woc? nie Ray mu to był ten ziemny Ray / ále piekło:
gdyby z takiey dusze swey rostkoy / spadł ná rostkó ciálu
śluzaca / á oney pozbył. W tym tedy Ráin my tego S.
Mczennika z inszymi Swietymi bydy wierzymy / Ktory
sie temu otworé postawił y w Którym on widzial Stwo
rzyciela swego pána IZusa. Tłic nam in / po przy
sionkách / Kiedy wolno bydy w pátacu / nie y po owo
cách drzewo ciáło tuczacych / Kiedy wolno wzywać owoc
drzewa żywota dusze rostkóśnie weselacego. Nam si
guralistom tych drzew figit nam wszelkie owoce / z i
dnego y sámeego drzewa żywota:

Argument
Schismáty
ski obłudny.

2. Mach. 7.

Alle słuchaymy no Co práwi dáley. is reasono iest,
we wnatn was iest Krolestwo niebieskie / Zárym. mowí / s
śnie poydzie / se gdziekolwiek Pan Chrystus nájdzie sie Pá
nuacy / tam Krolestwo niebieskie iest. A że w Ráin nikt in
szy nie pánuie ná Chrystusa / słusnie sie mowi. Ray może ná
zwát Kroleštem niebieskim. Ja též wedlug tego Argu
mentácie Argumentuie ták: że Krolew wszytkiey ziemi
y wszytkiego świata iest Pan Bog: bo ták mowi písmo

swiate /

Świete/ Rex mundit Rex omniterræ Deus, Rex ma-
gnus super omnem terram. przetoż wszytká ziemiá wszy-
tek świat/ iest Królestwo niebieskie y zaś coż pismo S.
mowi o Chrystusie Panie/ Ego autē Constitutus sum Rex
ab eo, super Sion montem Sanctum eius. przetoż Syon/
ábo Jernzalem iest Królestwo niebieskie. y zaś/ P. Je-
zus Chrystus iest Królem Izraelskim: przetoż Izrael iest
Królestwo niebieskie. przetoż Antidotystá Schismátyk
dowi. Jakie to są tego Philosophástrá Argumentá:
godzien iście od swych Auditorow wziąć wienkiem z ple-
ci. Boć to próżno/ Magni delicti Magnam oportet esse
panam.

Poczym swym takim Argumentcie nágrawa zemnie
iákoby ia nie wyrozumiałwszy intentey S. Theophiláktá, wa-
żyłem się coś przeciwnego náute jego náwodzić: to iest, że iá-
koby Theophilákt S. Ray y Królestwo óno niebieskie, w kto-
rym one rozkoszy naydoskonálse są, toż y jedno miał roz-
miał, co mowi nigdy w umyśle tego S. nie było. Alia sadził
to swoje Scommá ná zdaniu z swiętych Theophiláktá/
nie Theophiláktowym/ ale czymś/ od S. Theophiláktá
przywiedzionym/ (iák się to już máło wyżej dowodnie
pokázato:) Owym/ neq; enim mihi dicat aliquis, quòd
idem sit Paradisus & Regnum. Toć to obłudny Anti-
dotysto y w umyśle S. Theophiláktá nie było/ aby on
tak miał rozumieć/ że nie toż iest Ray/ Co iest Króle-
stwo. Ty to mu obłudnie imponist Ty go tym potwa-
rzaś: Bo z cudzych/ á nie ziego własnych słow ná nie-
go to kłamliwie wktádaś. Alia ziego własnych słow/
wiego duszy Concypowánych/ y ziego vsť wysłtych mo-
wie to/ Co on mowi/ że idem est Regnum calorum &
Paradisus: toż iest Królestwo niebieskie co y Ray. y w za-
jem: To iest Ray/ co iest Królestwo niebieskie. Co S.

Psal. 46.

Psal. 2.

Sci.

Obludá y nie
Berosé An-
tidotysty Schi-
smátyká.

Antidotystá
potnarsa S.
Theophiláktá

Epistola / ábo

Theophilaktus w kilkunastu wierszach / po trzy kroć wy-
raza. Rzekłbymci obłudny Schismatyku abyś sie wsty-
dził swę piekielney obłudyt / ale przy prawey Wierze y
miłości / zgubites zaraz y boiażń Boża / y wstydy ludzki.
Zwierciadłoś co ty wydał mądrości Antidotisko swę
strony narodu Ruskiego / w którym śnádnie każdy obaczyć
może / że iesli wszyscy tak mądrzy / iak ty / tedy wszystkie o-
raz podąiesz za bezrozumne grubiany. Bo iesliby byli
rozumni / nigdy tych plotek na świat przez druk publiko-
wać tobie nie dopuściliby byli. Ci zwłaszczá ktorých ten
od Lámentu nicodefły druk iest. moglić wtáć mieyscer
ale nie wtáli glupstwa ciebie swęgo Korydoná :

2. Cor. 5.

Wyrozumie-
nie Kátholi-
ckie słow A-
postolskich.

A co ná świadectwo z Błogst Apostolá Pawła
przez mie przywiezione iednym słowem odpowiadá /
iz to rozumie on o wieczny ch onych po śadnym dniu domách ná-
sych, gdy to itáto náše śmiertelne w nieśmiertelne sie obleae,
skáżitelne w nieskáżitelne. Nie iest tak. Bo iesliby to o
nieśmiertelności y nieskáżitelności ciała rozumiał Błogst
Apostol Rzekliby był la futuro, mieć będziemy: bo Swiá-
te Dúše nie máia ciała swych w niebiesiech / nie tylo nie-
śmiertelnych / ale y śmiertelnych. Ale to mowi inpre-
senti. Mamy budowanie od Bogá : dom nie rękómá robiony,
wiekuisty w niebiesiech: to iest / żywot wieczny / widzenie Bo-
gá / szczęśliwość one doskonała. y iesliby to o čiele roz-
umiał S. Apostol nieśmiertelny y nieskáżitelny / nie mogł
by nas x pewniać / że nigdy ná domie y po wyščiu z te^o ciała
ta schodzić ná nie miało. A że schodzi: dáie sie z tab wie-
dzieć / że o tym domie rozumie / ná którym zaraz po wy-
ščiu z tego ciała Dúšam SS. nie schodzi / o náder y wy-
soce wielkicy ná wysokosti wiekuistey waśe chwały : to iest /
o samey najwyżsley w ntebiesiech szczęśliwości. Ktoro-
Jan S. Apostol w Apokálipsim oznáczył Bata białá, dá-

Ibid. cap. 4.

Apoa. 6.

na ká-

na kásdey dušy pobitych sá slova Boše. Ktore sa przeb
 stolica Boža / y fluža mu wednie y wnocy w Rościele ieg.
 Nákonec: distincie moie práwa o Koronáciey Duš,
 y o koronáciey ćiał, krzyna márna y ládáika ládáiki ten
 ętowiek márný / y krzywy / nazywa t Ktora nie z inab/
 cylo z písmá S. y z Swieteg Złotoustego / y inšych iego
 ro Bómentowaniú ná písmo S. násládowncow iest wzie/
 ta. Bo gdy P. Chrystus mowi / Dziś będiesz ze mna w Rá-
iu: y S. Apostol Páwel / A ti wszyscy świadectwem Wiáry
doświádasni, obietnice nieodniešli. Rownie y gdy Złotou.
 sty S. z Cerkwia mowi / że S. Apostolá Pávta dušá iest
 w niebie przy Máyeſtátie P. Chrystusowym gócie (a Herubino-
 nie, y Seráphinowie. A zás gdy mowi / że S. Apostol Páwel
 iestae siedzi bez zapłaty, ekdiac áz y ty doskonałość swa
meśmiesz: Co inſeg wiedzieć daie / ieno / iż Páwel Swie-
ty według duše iuž iest wkoronowany a według ćiała po
Generálnym zmartwychwstáníu będzie wkoronowany.
 Te mowie / z náuki Oycow SS. y z písmá s^o wzięta by-
 ſtincie moie ten krzywy Doktor / iáto mu sie według nie-
 práwego rozumu iego podobáło názwaſſy / pyta mie /
 Tobý mu rzekł ná owe slova Chryſoſtomowe / si Corpus
 non resurget, Anima in coronata faciebit. to iest / iestli ćia-
ło nie powstánie / dušá nie koronowana zoſtánie. Ná to
 Juſem mu dowodnie / z intentiey tego S^o odpowiedziat:
ž My Práwoſlawni / wierzac / że ćiała zmartwych ęsa
swego powstána / wierzymy że zęſtych tych ćiał duše ná
niebie iuž koronowane ná ćiał swych wſtánie y korone
ęekáia. A Haretycy / Ktorzy ćiał zmartwychwſtánia
 nie wierzáia / nie máia zátym wierzyć / aby kiedy y duše
 zmartłych ich koronowane byđz mály / by y tysiącami
 rázow byly nieśmiertelne. poniewaž bowiem y dušá y
ćiało ná ſwe korony zárabiały / y dušá przeto y ćiało ko-

Apo. 7.

Distinctia ko-
 ronáciey
 Duš, y koronáciey
 ćiał.
 fűduie ſie ná-
 náuce písmá
 S. y písm Do-
 ktorſkich.

Luc. 27.

Hebr. 11.

Hom. 32. in E-
 piſt. ad Rom.

Hom. 29. in E-
 piſt. ad Hebr.

Hom. 29. in
 cap. 11. Matt.

Exatensis/ábo

In cap. 15. 1.
Epist. ad Co-
rinth.

ronowane aby byly / nalezy. iesli ciatala ginat y dusze zes-
wnatrz krolestwa Bozego zostana. A iesli ciatala powstas-
na / dusze koronowane zostata. Co ze sie tal z intentley/
jakom rzekl S. Bloroustego ma Theophylaktus to Apost-
stolskie mieysce wykladaiac / wiedziec daie: **Gdzie moa-
wi/ Si ad hanc vsq vitam nostra se se extendant, &c.** iesli,
mowi/ dobro nasze w tym tylko zywocie sawiso, y iesli po-
ten tylko zywot wsytkie sprany waia, nas tych, ktorzy sie
spodiewamy na Chrystusa, To iesi, nas ktorzy w Chrystusie nas-
Bieie mamy, y niemasz tam in szego zywota, neknieyszy iesiea-
smy niz wsyscy in sy ludzie: poniewaz my ani przytomnych
dobr nie szaszamy, iak sie o tym wyzey przypominalo, ani
przyszlych nie doszapiemy: przeto iz y smartnych nie wstanie-
my: iako niektorzy mowia. **Ale snad rzecze kto, ze dusza**
sama dobr tych bedie szaszala. **Lea iak to byd moze,** po-
niewaz nie sama ona pracowala, ale tez iey y ciato poma-
galo: **Gdziez tu iesi sprawiedliwosc,** aby to ciato ktore wie-
le prac podielo, wniwec sie obrociło, y kadnego dobra nie sa-
sylo, a sama dusza korony aby doszcowala. Poty S. The-
ophylaktus. **Toz tedy na te S. Bloroustego w pytanie**
podane slowa mowie/ ze na tych sie to szciaga / ktorzy
smartnych wstaniu ciat nie wierza / aby tez kadney nas
dziecie nie mieli y o koronowaniu swych dusz. A my ktor-
zy wierzymy ciat smartnych wstanie / wierzymy iuz y
dusz okoronowanie. A na tym koncz moie o stanie Dusz
Swietych z tego swiata zeslych mowe: **maiac za to, ze**
Oycowie y Bracia twoi/ ktorzy ty tu w piatym Roz-
dziele posadzasz miedzy drzewy Raju ziemskiego: (nielaa
da vciecha Dusom:) a w przestym Rozdziele czwara-
nym posadziles je pod iedna straza (bos barzo z soba zgoa-
dny) z Baimem / z Sodomczykami / z Judaszem y z bya-
bly / (gdys to iedney Cechy druzynat) obacza plotki two-

le Zareo

ie Heretyckie / poznaj sie: A tobie za przyprawę tego
truciźny Heretyckiej pełnej / y na duszy ludzkie zabójcą
tego Antidotu / vt venefico per ter malum podziękowa
wszy / rzekł Schismie vltimum vale: A Jedności S. dex
tras Societatis podadza. Co zdarz Panie Jezu Chryste
za dni naszych.

Punkt Rozdziału tego, Wto
ry: w Którym Antidotista nie słusznie
wymawia Zizániego, ze on *adiv*, ábo
Infernum nie przyznawa być Piekłem.

A te obmowy Antidotysty nie nie mówiąc / ob
sytam go do Apologię / aby mi directè na to ob
powieǳiał, co sie w niej z piśmą s^o iawnie y iawnie prze
łożyto O tym / iż *adiv*, jest Piekło. Miejsce ábowiem
to / Które my z Gręcką nazywamy / *Ad* / (Rzymianie zo
wiazali je Infernum) podobne czynimy Bancerowi / ábo wie
szy: Która ma w sobie głęboką iawnę w Którey posá
dzeni czekać na śmierć. Nad ta iawnę ścież bez widnia t
w Którey posádzeni / z win y bługow swych wyplácywa
ła sie / y wychodza. Nad ta ścienia śalet w Którey posá
dzeni bywają za występki iakie do czasu pewnego. Tak
tedy to miejsce *adiv*, rozdzielone mając / wierzymy y wy
znawamy / piśmem S. y Doktorow Cerkiewnych náu
ka vperanti / iż na miejscu tego wierzchnim / iakoby
na sali iakiej / z Którey im schodzić nie było wolno / byli ci
prácyowicie nasi / Których Pan Christus pod czas zmar
twychwstania swego z *Adu* wyprowadził. O tym wierz

Opisanie miej
scá *Adu*, to
jest, Inferni.

Ad / (Rzymianie zo
wiazali je Infernum)

Ad / (Rzymianie zo
wiazali je Infernum)

Exatensis/ ábo

Pfal. 29.
o Sec. cap. 19.

Pfal. 6.
Pfal. 36.

Luc. 161

chnym mieyscu Adowym/ mowi pismo S. Eduxisti ab inferno animam meam. *wyniośles z Adu duszę moją. y Ino-
dziej/ Ero mors tua o mors, morsus tuus ero inferne. Będę
śmiercią twoją o Śmierci: wkaśnieniem twoim będę o Adzie.*
O mieyscu Adowym szrednim wyznawa Cerkiew S. gdy
in Solemni genu flexionis Ceremonia, ktora sie w dzień
Święcia Duchá S. obchodzi/ w Modlitwie publiczney
Páná Boga prosi/ aby sie zmiłował nád temi duszami, które
są w Adzie zátrzymane. O mieyscu tego Adu spodnim/
mowi pismo S. In inferno quis confitebitur tibi? w Ad-
zie kto cię wyznawát będzie? y zaś/ Erubescant impij &
deducantur in infernum. *Niech sie zámstyżá nieżbośnicy.
y niech będą prowadzeni do Adu. y Indziej/ Et in inferno
(iáż w Grackim tępćie stoi) elevans oculos suos, Cúm
esset in tormentis, A w Adzie podniószy Óczy swoje, gdy był
w mękách. Ná to mi odpowiedziet ma Antidotista/ ier-
sli z Żyzánim postánowiec chce/ aby Ad nie był Piekło.*

Tegoż Rozdziału piątego,
Punkt trzeci: W którym nie słusznie
dowieść vsiłuie Antidotistá, iz sie
grzeszni ludzie y dyabli ieszcze nie męczą.

NA to króciuchno odpowiadam: pokazawszy á-
bowiem y dowiodszy tego/ że Dusze Święte są
z Pánem Chrystusem w niebie/ y błogostáwieństwą swo-
go doskonałego záżywáia/ Mowimy z S. Grzegorzem
W. Dwoiestowem/ Papieżem Rzymskim/ Reoryzelszy
ná jednym mieyscu. Beatitudo & animabus Sanctorum

In psal. 4. Prz.
sential.

ante

ante resurrectionem tribuitur, & Corporibus nihilominus post iudicium conferetur. **To jest / Szczęśliwość ona niebieska Duszą Swiętych przed smartnymwstaniem dawana bywa, a Ciałom po ście dāna będzie.** **Nā inßym mieyscu mowi, si accepisti: &c.** Iesli wżigłes, o tym z pismā S. nāu. **ke pewna, że dusze SS. są w niebie, & potrzeby są tym wszelako wiersyt maś, że nieśprawniedlinych dusze są w piekle.** **Nā co w Apologię moiey położone Antidotistā nic nie odpowiedziawoßy / to com ia z Maximā Grckā przywiobł nā dowod tego, że Ad jest piekło: on poßwał y wyworocił / iakoby m ia tym Grckā tego świādectwem, dowodził, że sie iuż grzeßne dusze meza. Swiādectwo zaś tektore ia z tegoż Maximā przywodzi nā dowod tego / że sie iuż grzeßne dusze meza / poßnał. Z ktorych pierwoßego tego Grckā świādectwo, że Ad jest piekło / jest takie / **Dwu, mowi / rżasy z stow owych [niech sie obroca grzeßnicy do Adu;] Nāuczamy sie: pierwoßy, że aż do W tego przyßcia Sę. dżiego, w Adzie są trzymāne są nießbożnych y grzeßnych dusze. Drugiey: że teß dusze są tamże sie obroca, aby nā wieki mezone były. A że sie iuż dusze grzeßne meza / świādectwo tego Grckā jest takie / **Ogień jest pod ziemią, sącho wāny od Stworzyteliā nā męki nießbożnikow t w ktorym nie miłosierny on bogar [kwārac sie, proßil Pātryārchi Abrahā, mā, aby poßał do niego w bogiego Łāzārā, żeby odłodził wodę ięzyk iego. [kwāracy sie w płomieniu podziemnego nieugāßoßego ognia. A że ten ogień jest podziemny, niech cię w tym prze moße ogień gory Aethny, że spodu ziemskich przepāßti w mierzach wysutāciacy sie: y tych nießbożnikow, ktory sie tam meza głoßy, y wraßki strāßliwemi. Abo nie styßyß zbāwicieliā mo, wiacego, umārt teß y bogar, y pogrzebion jest: a w Adzie pod nioßzy ocy swoje, gdy był w mekāch. Potcy ten Grck. Owe tedy poßlednie świādectwo Antidotistā ziabl: a o******

ne znā,

Lib. 4. Moral.
cap. 28.

Obludā An-
tidotisty Schi
smātykā,

Maxim Grck
pryßnawā,
że Ad jest
piekło.
w Pismāch ie^o
Cap. 5.
Psal. 97

Tenże Grck
mynawā, że
sie iuż dusze
meza.

In Epist. ad Io
annem Eudo-
uicam Cap. 74

Lūc. 14.

Exatēsis/ ábo

re zmáchlował: nie mławšy ná nie co odpowédzić.
Do iesli y teraz przed sadem/ według tego Grałá/ dusze
niezbożne odchodza do Aba/ y po sadzie do tegoż sie Aba
obrocá/ tedyć według tego zdánia tego/ Ab iest piekło.
A że też niezbożnicy iuż sie meza/ wyraźnymi to słowy
ten Grał wyzná. Jednak Antidotistá/ áby sie do sie-
bie podobnych nieukow wdał zá mebrá/ ná mie y z tego
insulsi stó/ iakoby mi ná zádané dosyć uczynił: á on po-
stáremu wespół z Zyzánim y w Schismie / y w tych dwu
heretyckich błédách. Btoremu dáj Panie Boże wpa-
mieránie. A Cerkwi strony tego Schismátyckieg/ z Cer-
kwia Boża zá dni nášych ziednoczenie. Amen.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smátyckiego, VI. w Którym wyprá-
wuie Antidotista Zyzániego z nieprzy-
znánia Kapłánstvá y Pośrednic-
twá P. Christusowi wiecznego.

EXPOSTVLATIA VI.

W ktorey pokázuie sie y Dowodzi: iż to iest
własny błád Zyzániego / y że on P. Christusá
z wiecznego iego Káplánstvá y Pośrednictwá
zdżiera. y ná inše iego Niektóre błędy.

Słowiekiem tym / Który w przemierzłym
tym Antidocie nie Inzego nie czyni tylko mia
łale a potwarza / w frątki karczemne nie zaś
chobze : bam z nim w tey škole nie zaśiadał : a tego sie
z nas dwu nieprawda iak ródzą żelazą żelą / cytelnikow
baczniemu na wważenie przypuszczam. Żadacie mi
że ia w tym Żyzániego, aby on Christá Pána s pośrednictwá
y Káplánstwá sżierał, potwarzam. A ia mu to rzeczywól
ście wkaże, że on w tey ná mie o Żyzániego rzuconey po
twarzy, iest sam potwarzá. A dowodze tego náh wola
synimi Żyzániego słowy, które formalia te sa. A słysac [ty
Pána Christusa bydy] Archiereiem, nie mniemay go sáwády
bydy Archierem : ábowiem to praezrenia Bożego spráwá była :
y wáynłszy to ieden raz, a więcej iuż siadł ná Oyconskiej
stolicy : inż więcej nie przebywa Pośrednikiem. To Żyzáni.
Jeżeli nie zámwidy Christus Pan iest Archiereiem : y iuż
więcey nie przebywá Pośrednikiem : iak brzmiá słowá
Żyzániego : Tedyż Pan Chrystus ni Archierem iuż wię
cey nie iest / ni Pośrednikiem. Gdyż mówiac Żyzáni, że
nie sáwády iest Pan Christus Archiereiem, nie w ten sens, mo
wi to / aby rozumiał, że wczorá był P. Christus Archie
rem, dzis nie iest : iutro zaś będzie. Bo tego y nagłupłý
nierzeze. Ale owo, że pod czas śmierci swey krzyżowey,
kiedy to zá grzechy wšytkiego świata Bogu Oycu ofiáro
przynosił, był Archiereiem : a po wykonaniu tey ofiáry,
iuż więcej Archiereiem nie iest, nie iest y pośrednikiem.
y tak, według náuki Żyzániego, zdarty zostawa P. Chri
stus z pośrednictwá y Káplánstwá. w która omyłk
szaretycka podał Żyzániego śle wyrozumiany y nie wola
śnie, cietowany wykład S. Słotonskeg, ná słowá Apostola.
Nie owe / ábowiem przystało aby taki był náś Arcykáplan.

Dowod idłny
iż Żyzáni P.
Christusa s
Káplánstwá
y s Pośres
dnictwá
sżiera.

Fol. 100. & 101

Eratesis / ábo

Hebrt 7.

Święty, niewinny, niepokalany, &c. Który ná te Apostol-
skie słowa S. Złotoustego wykład tak sie właśnie ma /
Noli igitur putare, Cum Pontificē cum audis, quod sem-
per Pontificati fungatur officio: semel quippe functus est
Pontificatu, deinde consedit Patri. &c. to jest / *A* slyśac
go byś Káptanē. nie rozumiey áby sáwždy urząd Káplánstwá
obchócił: ieden ábamiem raz urząd ten Káplánski obśedł: á
potym vsiadł. *A* to co przybál Żyzáni / że nie sáwždy iest
Pan Christus Archiereiem, y inż wiecey nie przebywa Posre-
dnikiem: y iedna kreśta w Świętý Złotoustym nie zmiá-
kuje sie. *M*aś tedy potwórz te swoje ná mnie od ciebie
rzucóna Antidoksy / ná twoie potworna głowe odpóda.
Który z przyrodzoney tobie oblady / nie ná to odpowia-
daś, cóż żádanó: áni to mieysce w Żyzánim od omyłki y
bledu wymawiaś / ktoreć wkazano: *A*le to wypráwnieś /
y to z Żyzániego przywódbisz / czego ja w nim nie gánie / y
co żádney wymowki nie potrzebowało. *T*o zás ná cóż
przychodziło odpowiedzieć / że ná cie była kóś / y twó-
da / obłudnie ochylites. *T*o iest Impostori & Sycophante
własnet á nie dobremu y prawdomównemu człowie-
kowi.

Obludá Ży-
sániego w
przydaniu
do textu S.
Złotoustego
omych słow,
tám Przás-
śnik, á tu
Chleb.

Postępniac báley / wypráwnieś Żyzániego z winy
przydátku słow omych / tám Przásnik, á tu chleb: do tex-
tu S. Złotoustego od niego przydáných. *K*to-
re twoie wypráwowánte takie iest: *K*ruplki tak nápiśal: *P*rzetoż y
Żyzáni tak nápiśawśy nie zgrześyl. *T*ák też, kiedy kto kóś
po Żyzánim nápiśe: *O*bróńcá tego, bróńciac go rzecae, Żyzáni
ták nápiśal, przetoż y ten dobrze piśe. *M*óćny dowód /
godny kóśley głowy. *B*o sie tey tákley formy Sillogi-
smem táćno śczyćć móże y owo / *L*uter y *B*álwín dwá
tylko Sákráméntá od Christusa páná podáne bydż ná-
czáśa. *E*rgo y *C*yrillus Pátryárchá *K*onstántinopolski /

gdy

gdy także o tym nauča nie bładzi. czysty Hirce Philo-
soph. nie o tym przewrotniku rzecz / że tak Żizani albo
Brupski / lub kto inšy napisał: ale o Owym / że tego Žto-
to: sy S. nie pisał. To negowane pokazać maš / a nie
bledem bład wymawiać. Genuš tym swym Brupskim
oblubniku na Pieczerskich Oycach (wsakies v nich nie-
lada ceny) nie przewiodł / aby drukować Homilia Žto-
tego S. na Epistoly Błogst Apostola Pawła z Gr-
ckiego przełożone / ten twoy przydatek do textu Žto-
tego S. byli wtracili? Co wiedzieć ieśliś sie ty oto &
line expurgatorio Indice v nich nie kušil? Był był pod
ten čas / kiedy ie drukowano / Correctorem / przysył byś
to ty był na swoje duše do textu tego S. Doktorá / y mi-
mo widzieć mość támejšich Oycow / y postłoby to v was
w petomne wielki zá czysta / iáko mówia bielka.

Táž obluda wyprawuieš sie / y z žádaných blu-
žnierstw ktore wysly z Argumentácie Žizaniego Duchá
S^o od samého Oycá pechodzie z tájemnice pod čas
Brzupána Chrystusoweš od wšykley Przenaswietešey
Trojce / w głosie z nieba od Oycá: w kštatcie gołebiny
od Duchá S. w postaci człowieczy od Syná Božego
obešley / dowodzącego. ná co iž mi nic do rzeczy nie ob-
powiedziawšy / y žádanego nie solwowawšy bierzesh
gdzieš z tym ďalem. Tým tež y ia / iešli obiećane zyšćiš
(ale wápie /) obludę twoię wkaže. Mowí Achánazyuš
S. Przyđ do Iordanu / a obáš rzeřa sáma mŏc S. Trojce
w jednéy iřności: Oycá z wysokořti řwiáćatego / Syná ná
řiemí Křízatego sie / y Duchá S. w kštatcie gołebice řcho-
ćego. Którym řwiádecstwem trzech rozdielnych Bo-
řich w jednéy iřności Osob dowodzi / ale nie náwodzi
řlad / tego / Co náwodzi Žizani / mowiać / Duch S. w wi-
niu gołebice od Oycá řřapil ná Syná. etc. Duch S. od řá-

Exetesis/ albo

mego Oyca podobni. Czego gdyby w nim głupie bronisz /
vna cum illo Desipis.

Drwi Anty-
dotyśa.

To ciał zwinawość, baley idziełt y zysaniego, który
tego nie praysnawa, aby Prásnik awał se kiedy miał chlebem,
wyprawniesz / i to on w ten koniec neguje, że takim chle-
bem bydy nie może przásnit / takim chlebem jest kwásnit.
y w dowodzie tego rozsyryles sie aż do Nemrudum, y do
sobie podobnych Bábálistow. Oblubniku. Ktoż y bez
tego twego ciał syrokiego wywodu nie wie / że Przásny /
y Kwásny chleb psenny nie jest takiż y takiż chleb / ale
táť od siebie różny / iáť różne sa od siebie przásność y kwá-
sność. To miałes přesmiárba głowo pokázác / że Przás-
nit chlebem simpliciter nie nazywa sie : ale záwždy z o-
wego słowa przydatkiem / Przásny. Co Bžani neguje :
á ta áfirmuje / y dowodze.

Zakonu Bo-
żego Antido-
tista niewia-
dom.

Exodi. 17.

Exodi. 12.

A co táńże záraz prawisz / że iáki chleb w Emausie P.
Christus lamal. Przásny lub kwásny, wiecieť tego nie może-
my. Tu ne es fide Hade Rabinus In schismate & hac i-
gnoras / Czemużes sie w tym philosophástrze o wiadomo-
ść Zakonu Bożego nie poradził / Ktory mowi / Prá-
sniki ieść bedietie przez siedm dni. Nie ukaże sie v ciebie nie
kwásnego : áni we wszykich gńanicach twoich, y Kto by iáť
kwásne w te dni, zgine duśá iego z gromády Isráelskiej, tak-
s gości, iáko zobywátelow śmieie. Jesliż to Místeczko
Emaus bylo w gránicach Izráelskich / Ktore bylo ná šest-
dziesiat stáior odlegle od Jernzalem / y iesli ten dzien /
w Ktory sie to w tym Místeczku chleba lamanie od Chri-
stusa pána dzialo / byl dzien przásnikow wtory : A ty
bniowy pierwośy. My prawosławni żadney w tym nie-
pewności nie mamy / że to táń pod cen dzien chleb był
Prásny / á nie Kwásny. Wy Schismátycy y w rzeszách
náb słonce iásnieyszydy / z obtudy swey prawdy Bożey

widzieć

widzieć nie możecie. Coż? Choć to y po Hebreysku z Ká-
lepiná Rábinie / niepospolicie umieš / iebnáť aťo y z Le-
chýchomecámi swymi prostoto swois / y Zákonu Božeo nie
wiadomošć / przeđ tymi / ob ktorých prokurunieš obná-
jaš / że w rzeczách zbáwienných vsač či / si sapiunt, nie
máta komu. Bo iesli w tey rzeczy iáwney Cæcutis, y
Jch do wstýdu przywodziš: Což in abstrusioribus / Wy-
práwunieš obludniku o tym / co do rzeczy nášey nie należyt
gdyž ná mieyscu tym nie o tym mnie z Sízántm rozprá-
wá / ieželi Wieczersa Emauska oney Wieczery Sákrámé-
talney w Wieczerniku Jerozolimskim odpráwowaney
obchodem bylá. Ale prosto o owym sámym / ieželi ten
chleb który ná tey wieczery Emauskiej byl tamány, przásny
był lub knásny: Wedlug Zákonu Božeg twierdzo, że byl
przásný: ty Rábinie Zákonu o tym Božego niewiádo-
mošć sobie przyznawšy / mowiš / iż iáki by támb byl chleb,
nie wieš. Jáko byś teš ślepiu nie widział / że to y nas
tegdý bíteš / kieby nam słońce świeci.

Tymi ták znácznymi obludámi átebie wpiatnowa-
wšy / á obázáľša niešczyrošći swey cecha wlietkować áie-
bie przeđsie wzíawšy / p. Bogie y ludzmi / iáť ten co záraz
y bíte / y pláče / obrestnieš sie: Szczyrošć sobie y prawdo-
á mnie zlášć / áidlá / y písmá S. stow wywráćanie przy-
pisunieš / á oraz niebo ná nás y ziemié obálic pokušáš
sie / á iebnáť támbże záraz / y w swych rzeczách inázej nie
postepunieš / tylko z zwoyľta robie obluda. Ná ták niewstý-
dliwé, mowiš / sáďanie twoie. Co ma zec Syzáni, ábo y tá-
x nim / tylko stowá one Prorockie głošem sáwoławšy / odpow-
wiamy, Ośač nas Bože y rozesnay spráwe nášę, od narodu nie-
Świętego, od áłowieká niešpráwiedliwego y sáďádlíwego wy-
rwi náš: frzeš náš od sáďatá ktore ná nás sáďáwili, y od O-
braz y tych, ktorzy broia slosti. Asáť to, mowiš / nie slosté y

Antidotystá
po Hebrájs-
ku bredzi.

Chorzeie tu
bárzo Anti-
dotistá.

Exatensis/ ábo

Kona Anty-
dotista.

nie siada, opásnie udáiac Rowá, y wywiedáiac text písma S.
y písma Mešov pobožnych, zádamáť rány ná vsácinym. Z
Komuž? wšytkiemu. przezacnemu y slawetnemu Narodowi
Rossijskiemu. á to z gniewu ná kílka (iákom rzekl) wyžey os
sob, Kórsy slósc y pychá. Apologiaru gánili, Piše Bog żywy.
Co moze byt? niespráwiedlinšego. O Bože litościny: iáko cier-
piš, iáko dopuściasz Oblubienicy twojey od tak slemánnych
ludži Srombit sie y bábbit? Uzał sie y posli reki twy y pomoci.
sátámu y vsá kłamlive, y izeyk potwarzliny niech niemy be-
dzie. Uzał sie o Bože y Pánie náš: nie day Syonu twego S.
w pośmiewisko nieprzyjaciolom twóim: pomż słowem twóim
moc ich dyabelska: nie dopuścay nád siły náše prześlado-
wánia: náty opuścay od wšytkich narodow: przywroc
láskawa twarz twoja ná osierociáte: niech oko twoje wejrzy
ná náše neše: á niech myrnie práwica twoja. O I E z v. Pá-
nie náš od pášsek Lná okrutnego: ktozy krašy rysac, áby
mogł ktorego z nas pošknať. Nie dopuścay O Bože dzieckictwa
twego Synom wykletym ná mieszkánie, á zánurzone sercá w nie-
prawdzie obiaw iáko napredky t y nyday kłamlinych ná po-
śmiewisko wieane, áby wiecy Oblubienice twéy nie turbowali.
To ty Antydotisto. Co z wmyślu twymy własnymy slo-
wy przelożytem: áby obaczyli ludžie pobožni / ná co sie
to tak zbytnie wydymaš: ná co to przebog żywy gwał-
tu wolaš; co sie to tak nagle duše púšcasz. ná co to li-
tościwego p. Boga wzywáš. co to zá niespráwiedli-
wošć tak wielka Apologiarowá: co zá złošć tego: co zá
siblaš? co zá pychá? co zá gniew? iákle slawetnemu
narodowi twemu ob niego ran ná wščíwym zádamánie:
iákie textu písma Božego wywracánie? y písma mešov
SS. opákoránie? co to p. Bog ob niegž cierpi: w czym
y oblubienica p. Chrystusowá przezeń Sromoto y háńs-
be ponosi: słucham cie dáley Oblubniku, Co zá pioruny

z tego twego gromu ná mie beda. *Zaś, mówisz / prze-*
bag żywy, nie potwarz to ná Żyzanie, iakoby on to pierwszym
 miał być, któryby wnosil, że Christus Pan iest Cerkwi swej wi-
 doma głowa: Co iuż daley niżeli tysiac lat od Clemensa A-
 lexándriyskiego powiedziano iest. En mendaciter tonantis
 Rabini fulmen brutum. Pótrzcie duchem kłamstwa tego
 omamieni Schismatycy / co to tá wóśśa parturiens, tak
 bázro odeta gorá wrodzi. En nobis ridaculus, uobis fle-
 billis mus. *Zaś, mówi / przebag żywy nie potwarz to ná Ży-*
zaniego? Nie potwarz niezbedny Schismatyku nie po-
 twarz Obludniku / nie potwarz Diuinæ & SS. Patrum
 Scripturæ fraudulentissime fallator. *To / co ty mówisz,*
 iest potwarz. Ty y mnie y Clemensa Alexándriyskiego
 potwarzasz, nie od Clemensa przed tysiacem lat / ale od
 S. Apostola Páwla / z poczatku wiary Chrześcijańskiej /
 iest co powiedziano / że Cerkwie swej, która iest ciáło iego,
 Głowa iest Pan Christus. y tak my wierzymy. *U tego co*
twoy Żyzani powiada / y ty w nim twierdzisz y bronisz,
 aby Pan Christus / po wstapieniu swoym ná niebo / mili-
 tanci sue Ecclesie, widomemu swemu ciáło, Widoma
 Głowa był y teraz / ni od Apostola Páwla / ni od Clemensa
 Alexándriyskiego nie iest powiedziano: y my tak nie
 wierzymy. ale ty to iemu callide imponis: y iest co nie
 Clemensowa powiesć / ale twoia Schismatyczna obtuda:
 iest twoia náń Szera potwarz. w którego pismach to
 co twoy Żyzani powiedzial / y co ty w nim chwalisz / y
 twierdzisz, aby P. Christus y teraz Widoma od nas Gło-
 wa Cerkwi swej był / y iedna litera nie náyduie sie. w
 Kálwinie gozies to ty ná czytał márnay per Anagramati-
 smum minister / á z przyrodzoney swej obtudy Clemensa
 tym pomawiasz / o czym sie mu ani śniło.

Cożes wyprzysiegał obrzydly Brzymoprzysięż-

co: Co

Duże sie pus-
 zsa Antydo-
 tista,

Zdebl w po-
 twarzy An-
 tydotista.

Exetesis/ ábo

Exodl. 20.

Nam. 16.
5. Reg. 18.

Jak áli Rey-

co: Co wyrzeczales przewrotny Kábutá: Co wyter.
flocat. Dei & hominum Contemptor impudentissime:
wy Schismárycy gdy nabárziez stámac chcecie / tegdy
sie p. Bogá nabárziez obtestuiecie. Oblubnikowie. Jesli
sie w tey mierze p. Bogá nie boicie, ktory Imienia swes
go S. bráć nádáremno zázáznac / mowi / Non enim in
fontē habebit Dominus eum. qui assumpserit nomen Do-
mini Dei sui frustra. Lúdzí sie wšbam wštydáycie: w
ktorych mendacium nō veterascit. Ale inšes: Lupus, vt
ferrur, pilos mutat, non mores: zezleg nálogu trudno wá-
ku pánu Bogu. Jednáť my o návroceniu sie wášym kn
prawdzie Božey nádzies owšeti nie tráćimy. Wieďte
jednáť przytý y tot že / byšcie wy dnem y noca po wšytek
wáš žywot wotáli, ták wiele wysłucháni bedžecie, iák byli
wysłucháni Kore / Dáthán / y Abiron. ták wiele wywo-
láćie / iák wiele wymotáli oni / do ktorych prorok Božy
mowi / Clamate voce maiore: Deus enim est. & forsitan
loquitur, aut indiuerfario est, aut in itinere, aut certē dor-
mit, vt excitetur. Acoby bla čžego přezřyná ná wš-
bołu: žesćie w Schismie / žesćie w Harezyách / žesćie
Imis p. Bogá Tworce swego przez te oto swie y tym
podobne Antidoty zblužnili: zázřym poťi w tey zlošći
zostáwáć bedžecie / potý nie tylo vžálovánia sie Božes
go / y reťi pomocy iego náš soba nie doznáćiet ále co
dšieň wšetřy iego gniw nášobte znáć bedžecie: vmnožy
nebže wášet y wyba was ná wšetřne pošmšewško wšyťa
tim národóm. Bo ták Pan Bog swym znšwázcom y
prawdy swey nášmšewcom pláći. Truřy lošći ich / y
pámieći ich z wšchřem zázřaca. Do čžego ábyćie nie
přyzřli, day wám pánie Bože wpámšetánš / y zlošći tych
ponšchánš. Seróna nášš Kátholšćka: náš mowš /
Vnitow y Ržymšian w tey swey nezbožney nášš exclá-

máćšy

máciey nazywaś niewstydliwę ludźmi skądymy. Kła-
mliwymi / potwarzliwymi / dyabelskimi / nieprzyjaćioty
Bożymi / Synami wytkletymi / Oblubienice Pana Chri-
stusowey turbatorami / y tym podobnymi. Ni ná Bo-
skiego ni ná ludzkiego práwa srogosć nie ogladaśac sie.
Schismatiku / w Kacholickim Królestwie tak bezcznie
kroś Kacholiki. Wáruy / postrezegam: abyś kiedy ná bo-
wod tego / Co mówisz / rókuć nie bano: á wiesz panam
rationis. Za p. enim lala patientia fit furor. y tyżes to
z swymi Synami Syon Boży y ty to bluźnierzu Dłebzi-
ctwo Boże: ty sprosny Heretyku Oblubienicá p. Chri-
stusowá: Nic mniey. Nledznies ty iako sie przyznas
was / od p. Boga y od Boskich ludzi opuśszony. Phá-
ráo ony zakámentály: ktory iaste Boża / tu dobremu
twojemu skloniona ná zle swe obracaś: y poty / prześlá-
dując poslánniki do ciebie Boskie / obracać snadź bedziesz
á w morzu ściągęstym ná wleczna śmleć zácnieś. A-
leć żyje cale prawdy Bożey poznánta / Schismy prze-
klet. y zámiechánia / iednosć S. zámilowania. Y w tym
też obluda twojá ná iáwi gdy Żyzániego twego z owey
pomyłki wymawiaś że Celestina Papieżá nazywaś Ha-
retykiem co ty z Żyzániego wáliś ná Gárárze. Obludni-
ku / niech sie myli iako powiadaś / Gárárza w tym
mieniu / że Calistium Hæreticum. nazywa Celestinem:
ale go nie zowie Papieżem Rzymskim / iako go zowie z
myslu twoy Żyzáni. Co iuż wysło z omyłki. Owozgo
lá / ktoredy sie ieno obroćis obludny Schismatiku / wóś-
dziej po sobie kłamstwą / bluźnierstwá / potwarz / y Ha-
retykie błedy śleś. Z tego twym Wycom y Bráciey iak
wielka gśeć y wlechá / przeżytaśy te moje Exatelim
powiedzac.

Wypráwiłes sie tedy w tym Rozdziele z swym Ży-
zánim

lák aci Ray
mian y Un-
ton Antido-
tista.

Niewá-
by tak posta-
pit s Schismá-
tykami y s
Hæretykami

Obludnie wy-
mawia Żyzá-
niego Anti-
dotistá z po-
twaray, że Cae-
lestiná Papie-
já S. spotwa-
nyl byś Hæ-
retykię pre-
kletym.

Exatensis / ábo

žánim Antidotisto / iáko mowia / iáť skuraz ná ognia :
práwys y czysty : postępuieš z áily w áite : zfałszu w fałsz /
z obludy w obludę. w czymci wiäre da podobny tobie
fałszerz / y obludnik. A prawdy miłośnik każdy / w oży
Schismie twey te obludy twoie rzuci / á sam sie Jedno
ści S. podpise. Co zdarz pAnte JEzu Chryste wóży :
kim wam zá dni nášych.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
matyckiego VII. w Którym práwi
Antidotista iz Cerkiew Wschodnia
nigdy piśmy Hæretyckimi prawdy
swey nie broni, áni ná nich polega.

EXPOSTVLATIA VII.

W ktorey pokázuie sie y Dowódi / iz Cerkiew
Schismáticka ná Wschódie y tu w Ruśi
z piśm Hæretyckich błędów nábyta / temi
ich broni / y ná nich polega.

Odstępie
Antidotistá
Philáletá : ie
dnák w tym
tylko, w ájm
sie iemu po-
doba.

Dawiając sie Antidotistá / áby náń o błę-
dy y Hærezye z Philáletem nie następowa-
no, czyni go Hystorykiem : iáko by też Histo-
rykowi z prawda w powieściách swych ro-
zmijáć sie było wolno. Za záś z intentyey Moiey / kto-
ra te moje Apologie piśalem / nie tylo o Philáletá ábo
Orthologá lub ktorego z podobnych imi w symkolwieł

on ich

on ich odstapnie następować nań nie chce, ale radbym był po nim obaczyć, żeby był y Zyzaniego błedy uczyniwszy go też Historykiem porzucił. Niech mi wierzy, żeby ich nie podnosił alebym ie lepiej ięseze przydeptał, gdyż nie w tenem ia koniec, te Scribentow tych błedy y Harezye wypisał, aby m ie w Ruskiey, strony ich Cerkwi, tak mieć chciał, iakoby m ie nań nie, y mimo wole ich wálit: ale na to, aby sie ich oná iako nie swych, choć iey przypisanych y w niey sie náyduacych zrzekł. Co gdyby sie w Kijowie, nie záchodzac w niepotrzebná nieprzyjaźń, bylo státo, y ty byś Antidostio o tym iuż mierzal, y ia: á ten drogí cás, ktory ná Antidoocie tym przemierzłym tráćites, ná czym inszym zbáwiennym, y Cerkwi Narodu nášego Ruskiego pożytecznym trawilbyś. A osobliwie ná tym, coby tu iey pokóiu należało, á nie tu dalszemu gorszemu niepokóiovi. Niechże iuż tak ten Philalet lubo co on był Historyk, lubo twoy Theolog, iak ten Ktory Historye swoie błedámi Haretyckimi okłat, y ode mnie y od ciebie w trzech, pierwszych, przez mie w Apologię notowaných Haretyckich błedách potlumiony leży. Ktorego tak głęboko w piekielna otchlań wrázić potrzebá, á by do Ruskiego narodu Cerkwie nigdy sie iuż nie wrocili ni sam, ni w sobie podobnych potomkách.

O takó cínlosć strony tego Philaleta przymawiam sie nie bez przyezyny. Bo gdy my tu tego, w pierwszym z pomienionych iego błedow tłumimy, sátan drugiego nierówno skłobliwšego podnosi y ná wáše głowy sadzi go. Náktoreg nam, (rzeklibym y wam: ale wy w spráwach zbáwienných veterum spicie.) wielce cínć potrzebá, aby iak okázalšy y poważniejšy, wiecey niż ten pierwszy nie skłóził. Ktorego sam Pan Bog y z zamysłámi iego zlymi, od Cerkwie Narodu nášego Ruskiego Du-

*Pátr Schi.
smátyku, Co
twoy Pátry
archá Cyryla
lus w Cerkwí
twey Schismá
tyckiey robi.*

Nauka SS.

Doktorow

Cerkiewnych

a przytomno-

ści Ciała y

Krwie Pana

Christ. w Sa-

kram: Ezech

Hom. 1. o. 23.

Lib. 4. de Fi-

de. cap. 14.

Hom. 51. in

Matth.

Hom. 45. in

Ioan.

Cyrillus Pa-

tryarcha Ko-

stantinopol:

ἐναντίον

παρακαλῶ

Aduersus In-

deos. pag. 12

chem vsť swych niech obrázi. Wypráwniac ty / te o Przy-
comności pána Chrístusowey w Sakramencie Luchá-
ristyey to iest / o Transubstántiatciey ábo przelśnożeniu
sie chleba y winá / w Cíáto y Břew p. Chrístusowa / nie
zbożnie po Haretycku Philálet nápisat / Owe náprzećiw
iemu SS. Oycow świádecztwá przywódbisz: z S. Aná-
tázjuszá / nie mówił Pan Chrístus, iż to iest Figura, ábo co In-
Břego míasło tiátlá y křwie moiey: ále iż to iest prawǳiwe ciá-
ło y křew moia. y z S. Dámásćená / Chleb y wino y wodá,
przez wśywanie Ducha S. nád przyroǳenno przemienia sie w ciá-
ło y křew Chrístusowa: y nie sa dwie [tiele] ále iedno, y toż.
nie iest chleb Figura tiátlá: ni wino Figura křwie Chrístusowey:
Nie day tego Bóżeť ále iest Ono sáme tiáto Páńskie.
Przydáis iá y z S. Złotoustego / mówiącego / O iák wieś-
le tych teras iest, Co mówia, chciałbym wiáćieť křstáť y postáć
iego: chciałbym oǳienie iego wiáćieť. Atoż iego sáme go wi-
áćisz, tego sie dotykaś, iego iest y zehy swoie w tiáto iego
wgráżasz: Przy tych dwu od ćiebie / á ode mnie iednego
przywódbiszonych SS. Oycow postádam y ćwartego
w was náświetszego Oycá / á y náświećze áni Światego

w teyśe máterley świádecztwo, mówiąceť. Διὰ τοῦτο
ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἰς τὰς Ἱερουσαλῆας καὶ θυσίας καὶ
λείτουρσίας ὅπῃ καθεκάσμεν κάμνομεν δὲν εἶναι
θαῦμα, ἀνίσως καὶ πισεύοντας καθάρια καὶ μετὰ τὴν
καρδίαν μᾶς μεταλαμβάνομεν τὴν σάρκα καὶ πί-
νομεν τὸ αἷμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ: ἐκεῖνην τὴν ἰδίαν
σάρκα καὶ ἐκεῖνο τὸ ἴδιον αἷμα, ὅπῃ ἐχύθη καὶ
ἐκάρφωθη εἰς τὸν σταυρὸν. οὐχὶ ποῦ νὰ τοῦ μασοῦμεν
μὲ τὰ δόντια μᾶς τὰ αἰσθητὰ καὶ νὰ τοῦ καταπι-
νομεν μὲ τὸν λαλῆμον μᾶς, μόνον μὲ τὴν πίσιν καὶ με-

πνευμα μεταλαμβανοντας του αλ. & αρτου και του
 ποτηριου απερισσι συμβολαως βλεπομενα: μας
 και νει η πισις και μεταλαμβανομεν τς σωματος
 του αγιου και του τιμιου αιματος. *Przyjmie
 zotiem cał nie ma. A pieroż my chřeścianie, przy oba-
 choǳie śnaw Swietych, ofiar y staż Bożych, Ktore na każdy
 dzień czynimy, nie ǳin, iż choǳa naszym sercem naszym nie-
 rzymy, że przyjmujemy ciało, y piemy krew Pana Iesu-
 sowa: to własne ciało i y tę własną Krew, która jest wylas-
 na, y ktore było przybite na krzyżu. Iednak nie iżysmy ie-
 smyslowymi naszymi sęhami ściemili, y gárdiem naszym poly-
 káli: ale wiara tylo, y duchem weseńnikami bywamy S. chleba
 y kielichá: Ktore są znakami widomymi. Wiara cyni nas,
 że weseńnikami stáiemy sie Ciałá S. y nadrośey krowie. To
 bwoie przez cie y przez mie przewiedzione Świádecstwá/
 Oiedney y teyże rzeczy / to jest / o Rzeczywistej przyto-
 mności Pana Chrystusowey w Sakramencie Eucharis-
 tiey: abo przeistnoczeniu sie chleba y winá w Ciało y
 Krew Pana Chrystusowa / przetożwfi: Pytam cie
 Antiochejśto zgodneli są z sobą / czy nie? Jście na owe
 swoje słowa pomniac / Ktore mówisz / iż Cerkiew Prawo-
 sławna zánwzy nieodmiennie wiemyła, y wierzy, że w Sá-
 kramencie Eucharistiey S. osoba [głupia nieboże, młoteś rze-
 [istność] chleba przemienia sie istotnie w Ciało Chrystusowe. y
 osoba [istność] winá przemienia sie istotnie w Krew Ch-
 rystusowa / mówie / słowa swoje pamiętáiac / przyznaś peroni-
 te świádecstwá z sobą tak byǳ zgodne i tak jest zgodna
 nieprawda z prawdá / opinia heretycka z wyznaniem
 prawosławnym. Acóż to maś heretycka náuka / iuż
 przez druk publikowana / (Ktoráć potázáć ob-
 catem) Wielebneǳ twego Cyrilla Pátryarchy: Ktorem sie tak
 wysoce chlubisz. On mówi, że Wiara tylo y duchem, ciás*

Heretycka
 náuka Cyril-
 la Pátryarchy:
 Konst: ile dó-
 istotney rae-
 cyniſtej przy-
 to mności P.
 Chrystusowey
 w Sakramen-
 cie Eucharis-
 tiey.

Miał dureń
 nápisáć ista-
 noś, nie o-
 sobá: ba oná
 sie przemie-
 nia, á tá so-
 stáie.

Exatensis/ ábo

sed non per se
uerum huius
fuit mediant
a ueritate.

la y krewie Syná Bożego uasnikami stdiemy sie: że dni ciała
sebamí nie trzemy, dni krewie gárlem nie pitemy. A Słotou
sly S. mowi / że ciało y krew Syná Bożego oaymá nášymi
widimy, rękoma dotykamy sie, uśtami iemy y pitemy: y żeby
náše w ciało tego wgrożamy. Ponieważ tedy wiara tylo y
buchem / á nie y uśtami y gárlem / tedy iuz tu prawdziwa
rzeczywista y istotna przytomność Ciała y krewie przez
á zátym y Przeistnoczeniet & per consequens, chleb y wi
no poświęcone gołe sa znáti tegó ciała y krewie / ktore iest
wkrzyżowane / y ktora iest wylana y ná práwicy Boga
Oycá w niebie siedzi. Ktoż tu z trch dwu Haretyznie?
Ztory z nich wiáre Páná Chrystusowa / y SS. Oycow
Nášych o tej Tátemnicy wyznánie bluźni? Bez pochy
by ten / ktory opuściwszy w rzeczy tej SS. Oycow Cers
kowie Wschodney wiáre y wyznánie / z Kálwinem sie z po
brátymował / y z iego institucy te sprosua Harezya w Cers
kiew Wschodna wyrzygnat. Nie wstyd że cie tego twoj
tákiego naywyšszego Pásterzá y náuczyciela? że sie iuz
ex opposito SS. Oycow Wschodnych náuce swoia ná
uka stánowi? Nie wstyd cie ták sprosneho Haretyctwa
iego? Non redarguram linguam, & frontem per frictam
mieć byś musiał Antidotisto / ieslibyś sie tego lub nie
wstydził / ábo náprzeciwó temu reklámował. A gdyć
iesze rzeczywiscie y to pokáże / á pokáże da Bog nie mie
skale / (Bo my zá pomoca Boża / á zá przemyšlem zwie
rznego Powšechney Cerkwie Pásterzá zuiemy ná
to /) że ten twoy Pátryárchá Zbory y narody Haretyckie
Angielski y Holándski názywa Ona iedyna Święta Kátholia
cka y Apostolska Cerkwia: y z swoia Wschodna Konstántino
polška, y Inšych Pátryárchálnych šolic Cerkwia porównywa
y iednomy: y też á iedną byś twierdzi, y wyznawa, co ná to
rzeczeš: co z nim uczyniś: iedno zba mi sie z oweğ dwó
iego.

Cyryllus Pá
triárchá Kon
stánt w Ká
tedismie Inš
Zbory Hare
tyckie Angliy

tego/ ábo sie go zrzeczešť ábo zá nim poydšieš. iesli sta-
nie pierweš : tym samym dokázue tego co w Expostu-
lácii wtorey powiedzialem. Jesliš sie wdaš po nim :
tedy twoie obrázy bátwány / á ty Bátwochwáleá.
Tedy twoie Swietych Božych wzywanie WieloBož-
two/ á ty Poganin WieloBožcá. Tedy twoia Reliquiy
Swietych po czešć superstitiá, á ty superfciosus. Te-
dy twoie posty / wlosiennice / poklony / legánia ná zie-
mi goley / niedospánia / pielgrzymowánia / dlugie Mo-
dlitwy / ráne wstánia / sywoť bezženny Žakonnicy y wšel-
kie ich pracowite trudy sa zabobony / á ty zabobon-
nik. wymysly sa ludzkie / ktorymi sie PÁN BOG brzy-
dzi: á ty ten ktory tymi brzydšćiami p. Bogu po-
dobáć sie šukaš. Tedy przy dwu Sakrámentách zsta-
wošy / Pieč z Cerkwie prač. Tedy twoia bez krewná o-
šara obrzydliwošć / á ty ten ktory ja stáwiš ná miescu
Swietych. Tedy od Oltárowego tweğ chlebá y kielis-
chá / tak bedšie daleki p. Christus / iák iesť dalekie nawyššie
niebo od nanižšey žemie. Tedy twoie liberum Arbitri-
um, bedšie seruum. Tedy Sola fide iustificante, twoie
dobré wčzynki beda náuka dyabelška: Tedy Pán Chris-
tus nie bedšie wšytkiego šwiátá Zbáwicielem / ále wy-
bráných tyko. Tedy Záránek on Božy niewinny nie
wšytkie wšytkiego šwiátá grzechy ná sobie ponioš / ále
tey tylo czešć ludži / ktorých wybral. Tedy Krzyšowa
šwoia šmierćia Syn Božy nie zá wšytkie wšytkie šwia-
tá grzechy Bogu Oycu swemu došć wčzynit / ále tylo zá
niektorých. Tedy Pán Bog wietšá czešć ludži stworzył /
áby ie ná wieczne meki zdat : y do tego ie sam prowadzi /
áby byli zátráćeni. Tedy kto raz wybránym sie stal / ten
z taški Božey wypášć nigdy luž nie možet / á kto raz od
taški Božey stal sie odrzucony / ten nigdy zbáwion byđš

nie mo-

skiey Holád-
skie Cerkwie
Kátholicka
názywa : y
wiárę naro-
dow tých pńá-
wošanna
byđš mieni.
Hæretyckie
bledy Zborow
Angielskich
y Holádskich
s ktorými Ci-
ryl. Pátr:
swoie Wšcho-
dna Schisma
tycka Cera-
kiew iedno-
sny.

Calumnia
na S. Dym
Patric

Exatensis' ábo

nie może / by też nabórzicy dusznego zbawienia pożądał /
y o nie sie starał.

lákiego for-
telu sážíwa
Cyrillus ná
ro sksenie-
nie Caluinis-
smu w nieśa-
lacy Graciey

Matth; 23.

Opomnienie
do narodu
Schismáty-
ckiego w Ru-
si áby sie aut

Tey tym podobne niezbożności do wyznania Wiá-
ry twey przyiać musisz / jeśli zá tym swym Doktorem poy-
dż się / Ktory Zbory Angielskie y Holándskie S. Batho-
licka y Apostolska Cerkwa nazýwa / zá takie ie ma / wies-
rzy y wyznawa / y písmny swymi publikuie. Toć to sa
przeklecey waszey Schismy owocy. Ktore sie z niey wam
tu w Rusi / y w nieśczęsney Graciey rodza. Doznasz ter-
go wiecey / (o bodayś nie doznal.) niech-sie ieno ci lelez-
kowie z Anglii / y z Hollándií do gniazd swych zleca-
Ktorych kílka dżiesiąt / jeśli nie kílka set ná tey zle ten-
twoy przemyślny Pásterz / z Graciey do tych Bráto-
w ná Heretycka náuke poráđiał. Jeden Gergan z Lu-
terstkiy trulnice Co zbroil / nabroia ci przy takim Mi-
strzu y promotorze skoráko wiecey. A iuż ręk dośc
złego. pod takim to Zwierzchnym Pásterzem nedzna-
twoia Schismátycka ná Wschodzie Cerkiew / ob Kto-
rey ty prokurujesz / teży : Ktory ia dżieś ob dná nowymi
Heretyckimi błędami trut iednak w nim lubuieć / y o
zbawieniu swym przy nim sobie pochutnywać. Ano
zá ślepym wodzem idac / bydż pewnie wespół z nim w iá-
mie. Nie kláma ten / Ktory to mowi.

Chćieyćie to wiebźcie / Ktory zá tym takim páste-
rzem z Przechacnego narodu Ruśkiego idźcie á o zbá-
wieniu swym radźcie záwżás : Wielka sie to ná wasze
Wschodu ochtań rozwártá / y potknac was nágotowá-
lá sie. Jákoż iuż nie daleko od tego / bosćie sie do niey
przez síre Żyzanie / Phylalety / Orthologi / Aleryki / y przez
tego Antidotiste znácznie nachy'ili. Zład iuż trudna be-
dźie popráwá : Facilis enim descensus Auerni : sed reuo-
care gradum Hoc Opus, Hic Labor. Tá przyczyná wiel-

ce was

ce ważna y do tego nie pobudziła / żem piśany do nieg list
 swoy publikował / abyście Pasterzśa swego y Wiara y za-
 myśly wyrozumiałyśy rządzili O sobie. w tym wam P.
 Bog / y uchał u słyszeniu / y oczu ku obaczeniu stworzyć
 niech raczy. Ja w tym Rozdziele twoim Antidotista o
 wymi trzema od ciebie przyietymi punktami wkontentos
 wawśy sie Pierwsz / iż Przestnoczenie chleba y winā
 w Ciało y Krew Pāna Chrystusowa Cerkwi Wschodney
 jest w Wyznaniu / y jest z Wiary. Drugim / iż Dosto-
 teństwo Episkopskie y Presbyterskie nie jest jedno / y toż.
 Trzecim / iż Lud świętski nie ma władze suffragi deci-
 siui de Fide. Postępuje do czwartego : w Którym ty
 na przedtwo temu Pasterzowi rospiales sie / Ktory y Cera-
 kiewnym y nie cerkiewnym kozłom rogów przyciera.
 Nie bingto da Bog tego czekać / że tenże Ktory bżis z to-
 ba jest o ramię / te twoie Haretyckie błędy bedzie przece-
 dzał / iako ty przecebdzaś przez mie refutowaných Scri-
 bentow twych błędy. odstapi cię y znać sie do twych
 błędow nie bedzie. Prawda abowiem Boża / Ktora pre-
 mi potest / sed non opprimi / wielu ma obrońcow. Stanie
 ona gāsu swego da Bog iako zwyciężca nā twym karku /
 a Narodowi Ruskiemu Jedność S. sprawi. Ktora
 day mu Pānie Boże za dni nāśnych. Amen.

W tych trzech
 Harezyach
 Antidotista
 odstępuje
 Philaletā.

Nā Rozdział Antidotu Schi-
 smatyckiego, VIII. w Którym prāwi
 Antidotista o tym, iż niemasz kromia
 Chrystusa wszyscy Cerkwi Pasterzśa

Powszechnego, y iz nà nim samym
Cerkiew iest Zbudowana.

EXPOSTVLATIA VIII.

W ktorey Pokázuie sie y Dowodzi/ iż po Pánu
Christusie nà ten czas niwidomym Powse-
dnym Powsechney Cerkwi swey Pástersu / iest
widomym Pásterzem Powsechnym/ nà Mieyscu
P. Christusowym Piotr S. nà którym Cerkiew
swoię Pan Christus Zbudował : á po nim
iako Następca iego/ Biskup Rzymiski.

Niezadny głowieł rzadowi przyačtelens
bydź nie może : Rzad ábowiem to w zachos-
waniu y w używaniu mieć chce / co Zakon
Boży y prawá Ludzkie nakázniat á nierządnik w zachos-
waniu y w używaniu ma/ czego y Bożki Zakon y ludzkie
prawo broni. Rozkochal sie ten Antichryst w Czas
dzie swym Schismátyckim/ záczym tak go Rzad mierzył/
iák rozpustniká owá Klacešká / która zá swoje zbrodnie
zwykl y niechcacy nosić nà sobie : lub też Co przyćiesze
go inegdy cierpieć. Jednak nà tym zá kásta Boża o por-
ządnych stánelo / że nierządnicy rzadowi iesli powoli nie
chca / tedy poniewoli stádać y wstepować musá. wsta-
pić ba Bog času swego y ten nierządnik Rzadowi Bo-
skich Zakonow y praw Ludzkich musi.

Náym fe
fundac pier
seństwa Bi
skupa Rzym
Ioan. 21.
Chry. 185.55

Rzekł Pan Bog : Pietrze, Pás owce moje. Mowia
ludzie/ á ludzie Bozsey. Piotrá P. Christus Cerkwi swey

páster

Páſterzem poſtánowił iedneg z dwunáſtu ná to Obrat/
aby zá poſtánowieniem głowy wwarować ſie mogła oc/
cázya Schiſmy. Rzad to ieſt Cerkwie P. Chriſtuſowej.
od Boga ſamego yſtánowiony: ob ludzi Bożkich przy/
iety / y wzywaniem wielu ſeć wieków láty zmocniony.
Náprzećiwó teoremu ten Antidotiſtá wárezy: przez co
y P. Boga / Ktory ten Rzad yſtánowił / bluźnit y Bo/
ſkie Mże / Ktory ten Rzad zachowali / hánbi: Jako
ten / Ktory w roſpuſćie dni ſwee prowadzić przywołyſzy / y
Drugim toż záleca: choć to dobrze wiédzi / iáć ſie tey ie/
go Schiſmátyckiey ná Wſchodzie Cerkwi bez tego rza/
du powodził że ná Antyocheńſkiej ſtolicy dwa Dziś Pá/
tryárchowie / á niemáſz komu ſporzadzić / aby illegitimus
(ieſli y nie obá tácy ſá /) legitimo yſtąpił iáko był wy/
nił S. Dámáſtus pp. między Gláwianem y Ewágriu/
ſem Antyocheńſkimi oraz Pátryárchami. Ná Kon/
ſtántinopolſkiej ſtolicy Pátryárchá Haretyk / á niemáſz
Ktoby go z tego pokarał. ztego poſci Rzad ten Cerkie/
wony / od Chriſtá Páná w Cerkwi ſwey yſtánowiony te
ſtolice znáty / nigdy przez ták długi czas tákim nierzadni/
kom Impuáe oſiádać ſie nie dopuſzczáły. O czym ieſt
przykłádom iáſnych niemáto y Hiſtoryków Cerkiewnych
powiánych. O Neſtoriuſu y Anthimie Pátryárchách
Konſtántinopolſkich. O Dyokoryuſu Pátryárſe Ale/
xándryſkim. y o inſzych.

Teoremu Boſkiemu w Cerkwi tego S. Rzadowi
Inſuleniáe Antidotiſtá / Aſas, mowi / przebog żywy nim ſe
Philálet rodził między Wſchodná Cerkwia y Zachodnym Ko/
ſciołem nie było o tym dyſputowano? Było Schiſmátyku
dyſputowano: ale nie od oney S. Wſchodney Cerkwie/
Ktora rzad ten od Chriſtuſá Páná yſtánowiony w ſwey po/
wáſnoſci zachowuiac / Jednoſci S. Cerkiewney iáć żrze

In Matthe
Hier, lib. 1.
In Ioulnianá.

Rzad Cer/
kwie P. Chri/
ſtuſowej.

Niezad Cer/
kwie Schiſmá/
tyckiey.

Theodoretus
lib. 5. cap. 23.

Euaſ. lib. 1 c. 4.
Conc. Chalc.
Act. 7.

O Rzad Cera/
kiewny było
dyſputowano
między Wſcho/
dná y Zachod/
ná Cerkwia
y przy ktorey
wygnań ſe.
Rád.

Eratēsis/ abo

nice okā narušyć wystrzegala sie: Lecz od takiey Schi-
smatycckiey od iakiey ty proku nieś. Ktora iednośc S.
ma w nienawisć. Dysputowały o tym między soba te
obie Cerkwie publicē w Lugdunie: około Roku pański
1275: ale assertiey tey swey/ iako obłudney Wschodna
wstąpić musiała. Dysputowały po wtore publicē około
Roku p. 1439. we Florentiey: y tam te sprawy Wschod-
na przegrata. Dysputowali o tymże priuatom Phociusz
y Michāel Cerularius/ Patriarchowie Konstantinopola-
scy. ale doznali tey swey fałszywey assertiey sami na so-
bie: Phociusz od Adryana pp. sadzony/ y z Stolicy zsa-
dzony: a Michāel od Leonā IX. sadzony y wyklęty.
Których obu zātym pomstā Boża potkātā/ że obā nie na
stolicy swey/ ale in exilio za sprawiedliwym/ o to nie sta-
bna ich dysputacie/ od Pānā Bogā pokaraniem/ z swiā-
tem tym sa rozłozeni.

Rząd Biskup-
a Raymskie
go po nysyt.
kie piernusze
swoie wieki
do rissaralac
znata nad lo
ba Cerkiew
Wschodna.

Zaś po prośnicy/ mowi/ Antidocista między niemi roz-
roznienie wrośło: iesli nie o to samo/ iż ci mimo Christusa nad
soba żadnego miasto głowy Cerkiewney/ mieć nie chcieli: o-
powiadam/ że y bārzo po prośnicy. Jesliby tego Rza-
du nigdy nād soba Cerkiew Wschodna nie znātā: a nā
sobie nie doznawātā: rozroznienie to między niemi po-
prośnicy by było wrośło. Ale znawośy ten taki Rząd nād
soba Cerkiew Wschodna przez lat niemal tysiąc/ po sa-
me cās y tey dżisieyszey Schisiny/ wrościła to rozroznienie
poprośnicy: Ktorey Antesignani/ iakos to slyśal/ y od
pānā Bogā y od naywyższē Cerkiewnego Rządzczy/ nā
przykład inšym ich Successorom/ sa znācznie pokarant.
Znātā ten rząd Zachodney Cerkwie nād soba Cerkiew
Wschodna po wśytkie siedm powszechnē Synody: Cō-
la w Apologiey moiey pokazał dowodnie. Nād który
dowod inšego Oczajszego nie potrzeba. Ponieważ od

Bogo

Kogo bywa rzadzona po wszytkim świecie rozrośszona
powszechna Cerkiew páná Christusová: tego rzadowi
oná y w łupie zebrańa podlega. y w przeciwo: Kto do ku-
py zgrómádzona wszytka powszechna Cierkwia rzadził /
ten iá rzadził y po wszytkim świecie rozšiana: A takim
Rzadzica powszykie powszechnych Synodow wieki zná-
ny y miány byl Papież. Cerkiew tedy Wschodna po-
wszechney Cerkwie badac częścią ten Biskupá Rzymskie-
go ná soba Rząd z potrzeby znáć musiała.

Wypráwnieš przed námi o tym, że Christus iest Prin-
ceps Pastorum. A ktoż tego z nas nie przyznawa? Do-
wodziš / że SS. Apostołowie są Pastarzami, y Fundamentami.
Kto z nas przeciwo temu mowi? My kiedy Piotrá S.
y wszytkie inše Apostoly z Pasterzem P. Christusem zno-
simy, owcami bydy ie znamy. Agdy ie bierzemy iáko
Pasterze: Christá páná Xiażeciém Pasterzow tych ná-
zywamy. Gdy zaś znošimy Apostoly Pasterze z Pás-
terzami nie Apostołami / co iest / z Episkopami, Archiepi-
skopami, Metropolitami, y Pátryarchami, Xiażery pás-
terzow ie nazywamy. A gdy znošimy Apostoly iáko
Pasterze z Pasterzem Apostołem Piotrem, Xiażeciém go
Pasterzow tych znamy. O Xiażeciú Pasterzow páná
Christusie, mowi pismo S. & Cum apparuerit princeps
Pastorum. A gdy sie okaże Xiaże Pasterzow: O Xiażeciú
Pasterzow pierze S. Cerkiew Wschodna od sáмого
Christá páná przez owe słowá, Pietrze pás Owce moie, ná-
wezona bywošy, y ná tym fundamencie zásádziwošy sie,
spiewa. Po Boskim swym smartwydwiśnianiu, Owca swym ślá-
nowi Xiażeciú Pasterzow Pan Christus Piotrá S. wedlug te-
retu Grackieg P. Christus nazywa sie ág Xiwdiákw, Xia-
że Pasterzow. A piotr S. nazywa sie pómuwá Xis,
Przedniešy Pasterz: lub teŹ Xiaże Pasterzow. iáť ná-

Takim Pás-
terzem Cerkwi
swey iest P.
Christus.
Takimi Pá-
terzami Cer-
kwie P. Chri-
stusowej są
Apostołowie.

Takim Pás-
terzem teŹ
Cerkwie iest
Piotr Apost.
1. Petr. 5.

Świeciłna II.

bywa sie każdy Episkop / *Ἐπίσκοπος*. Kież Baplanow;
narcizans, Kież Duchownych Oycow. Mianuie ie
Kieżetyt iż iak Episkop nād wszytkimi Diacefey Bapla-
nami / Kieżecy prāwie władze y Jurisdictioney zāzywā t
poświāca ie / sadzi / karze suspenduie / deponnie / excom-
muniuie a Pātryārchā nād Archiepiskopami swey Di-
acefey / y nād Metropolitami tāk *πρωτοπρεσβύτερος*. Piotr
S. ā po nim iego Successorowie Biskupowie Rzymscy /
(ktorych Diacefia / ile sa Rzymscy Biskupowie / y Za-
chodney Cerkwie Pātryārchowie / test Cerkiew Zachod-
na: ā ile sa powszechney Cerkwie Pasterze / Diacefia
ich iest wszytek świat :) terze Duchowney władze y Ju-
isdictioney zāzywāia nād wszytkimi Pasterzami / nie wy-
mniac żadnego / sadza ie / karza / suspenduie / deponuie / y
Excommunicuie: Nie iest tedy fałszywe, iako ty wdāies/
citowanie moje świadectwā tegō w Apologię z Swietis-
lent: ale iest twoy ożietny wpor. ktory tego słowa tāk / iā-
ko ono brzmi / przyjmowāc nie chceś. Hierārchā nie ty-
ło iest pierwszy miedzy Presbyterami / āle y nād Presby-
terami. Pātryārchā / nie tyło iest pierwszy miedzy Oyc-
cāmi / āle y nād Oycāmi. Rownie Pāmenārchā / test nie
tyło pierwszy miedzy Pasterzami / āle y nād Pasterzami.

Iakim Pāste-
rā iest terze
Cerkwie P.
Christusowej
Biskup Rzym-
ski,

Iż nād Apōsto-
lāmi y Piotr
S. iest Głowa
Lib. 12. in Io-
an. cap. 64.
lib. 1. in Iou-
niam.

Ty mowiś / że nād Apōstolāmi tyło sam Pan Christus
Głowa: ā Cyrillus Alexandrijski ob Wschodnych: Hier-
onim S. ob Zachodnych SS. Oycow mowia że Piotr
iēst Głowa Apōstolow. Z ktoremi iż sie ty nie zgadzaś / Co
zā dżiw że sie y ze mnā ich nāsładowca ntezgadzaś. To-
bie w tym zgoda z Lucrem y Bāłwinem: ā mnie z Cy-
rillem y Hieronymem: ā przez nich y z inszymi Oycy
Swietymi.

Iż P. Chri-
stus Apōstoly

Mowiś przytym / iż poddāc P. Christus Piotrowi O-
wce. Apōstolow sāmym iemu nie poruaył, Lecz Złotousty

S. moa

S mowi, iż Rzekłszy Pan Christus do Piotra owe słowá, Páś
 Once mote, o Brátczech, [to jest / Apostolách] y o wśytkim
 świątcié, [to jest / o porośbechney Cerkwi /] pieasolowanie
 zlecił mu y poruczył. Toż z nim mowi / y S. Theophila:
 ctus, Nád wśytkiego, práwi / świątá wiernymi, y nád Brá
 tia poruczył mu przelożénstwo. Coż z tobarzec Schismátý,
 kuz: Ponieważ sie ty w tym ráczey z Haretykámí zga
 dzać woliś / niż z Oycámí świątymí? A iednáł mi o te
 prawde bez wśtydu przymawiaś. porównywaś z Pio
 trem S. Jáńbá / Janá / y Páwlá / Apostolý SS. Ale
 słuchay Co mowią o tym Oycowie SS. Iákub, mowi
 Złotoustý S. otrzymał Stolicę ierosolimską, á Piotr wśyt,
 kiego świątá náucytcielem iest postánowiony. Oporówná
 niu z Piotré S. S^o Janá / mowi Hieroný S. czemu nie lan
 S. Dziewicá wybrány iest ná to áby był głowá dwunástu Aposto
 łow z ná láta, mowi / wáglad iest miany, iż Piotr był w leciech
 stárşy: áby będąc pńwie ielise młódieńcě, á niemal chłopięcié,
 nád dośpielşych lat luđi nie był przesieniony. Jle zaś do
 porównánia z Pietrem S. Páwlá S. mowi Máxim S. Sermon
 Błogostáwieni Piotr, y Páwel, nád inſe [Apostolý] wśy
 tkie są wyniesleyşymi, y osobna nieiáko prerogátina oka
 zálşymi. Lecz między nimi dwómá, który nád Ktorego prze
 kładány ma byđ nie iest wiadomo. Mniemam że są obá ro
 wni záługámi, ponieważ rowni są measństwem. To o po
 rownaniu wynioślości tych dwu Apostolow w Cerkwi
 Páná Chrystusowey z záług ich. Co sie zaś tćnie preemie
 nenticy ich z dostoiénştwa Jurisdictioney w Cerkwi Páná
 Chrystusowey / tenże S. mowi / iż Piotroni dány iest kluc
 zwiernóści: á Páwłowi klucá Młodrości. Złotoustý S.
 gdy Piotrá S. z Świątym Páwlem porównowa Pío
 trá nazywa spráwcá y wodzem Apostolſkim: A Páwlá
 náuczycielem niedowiadomych tájemnic y wśytkiemu

świątu

[swoie do pá
 sienia Pio
 troni S. pos
 ruaył.

In cap. 21. Ioa.

In cap. 21. Ioa.

Co są poro
 wnanie Apo
 stolor SS. Iá
 kubá, Ianáy
 Páwlá z S. A
 postolē Piot.

In cap. 21. Ioa.

Lib. 1. in Iou
 nianum,

Serm. vii. de
 SS. Apostol
 Petr. & Paul.

Ibid.

Złotou Serm.
 in DD. Apost.
 Petr. & Paul.
 qui incipit,

Exatensis/ ábo

Gall & terre
bellā video. &c

W fchirách
Ná dieň SS.
Apoš. Piot.
y Páwla.

Rožnosť Pá.
Persá Piotrā
od Pásterow
inšých Apo.
štolow.

Hom. 3. in A.
Ga Apostol.

Lbs. 2. de Sa.
cerdoti.

B

Opisánie pos
rúadne ro
šných Páste
row Cerkie
wných z ich ku
sobie subora
dinátia.

świátu Ewányeliey S. przepowiednikiem. Cerkiew zaś
náša Wschodna Świète Apostoly piotrā y páwla po
rownywając / nazywa ie Coriphæos: to jest wierzcho
wnymi między Apostolami. Gdy zaś w porównaniu
tym ich rožnosť czyni / piotrā S. nazywa wierzchowń
iák tego / który iest Apostolskim naczálnikiem: to iest
Kłósciem Apostolow: á páwla S. iák tego / który
nád Inše pracował.

Porównywa tedyz piotrem y Jakub. y Jan. y Pá
wel w Apostolstwie: przechodzi Piotrā Páwel w pra
cach: przechodzi Piotr y páwla / y Janā / y Jakubā / y
wszystkie inše Apostoly w pásterstwie: iák ten / który
wszystkich ich / iák mowi Śloutysty Świety miał w rece
swoiey. to iest pod władza swoia. Wšyscy Apostolowie
są pásterze á piotr S. iest naczálny pásterz pásterzow
tych pásterz. Oni wšyscy są Pastores delegati: á piotr
S. iest Pastor Ordinari⁹. O który Śloutysty S. P. Chri
stus mowi / o Owcech swoich które krwá swoia okupił / stánie
slecił Piotrowi S. y iego Successorā. Sa tedy wšyscy Apo
stolowie SS. y Fundamentami Cerkwie / y Silarami / y
twierdzami / y Pierwoprestolnikami / y Koryphæami / y
wszystkiego świata Wzycielami / Sprawcami / Piezo
townikami y rzadziicielmi. A piotr S. y to wszystko ze
wszystkimi iemi ma za pospolite / y owo nád wszystkie
własne ma y osobne. że iest y wszystkiey Cerkwie y ich Pie
szolownikiem / wozem y sprawcą.

Ty o tych rzeczách wypráwniæ wszystko w łupę / bez
žabr. eg rozdiku / y rozdiale gmatwaš y w iedno tłoczyš
má wšy wiedzieć / że ácz iest Presbyter pásterzem / iest
pásterz Episkop y Archiepiskop / y Metropolit / y Pátry
archā / y Papież: ále nie iednákim pásterzem. Presby
ter pásterz / pášie swoje párochiany: á Episkop pásterz

pášie

pásie y iego samego y Paráfan; 1-go. Archiepiskop /
piskopá y ieg Diczczianý. Metropolitan Archiepiskop.
Metropolitanow Patriárchowie / Patriárchow y ich
wsytekch Paráfaný pásie papież. Papieżá y wsytké
przy nim powšechna Cerkiew pásie P. Bog. Teni est co
Cerkwi to domowy P. Chrystusowey rzad widomy. Inše
y inálšeg niemáš: ani go pokáž. Ná tym tákim rza-
dzie Cerkiewny křokolowiet nie přestáie, nie přizymuie go
y nie přyznawa by dobrze y prawoslawna Wiára miał.
Schismátyk jest: odšezepieniec jest: zewno trz Cerkwie
powšechney jest. Niema Cerkwie zá Mátkę: nie zna y
Bogá. Oycá est ex hares, wydziedziczony jest z Kro-
lestwa Božego: y žádnym sposobem zbáwiony byđz nie
može. By y Cudá czynil: by y wsytké máietnošć swoie
rozdał ná rbogie / by y čiało své dla tey práwey Wiáry,
która wyznawa / dał ná spalenie / nie mu to nie pomože:
przedšte on jest Synem zátrácenia. Bo sie od čiała Pá-
ná Chrystusowego oderwał: y inž wiecey Členkiem čia-
lá iego nie jest: á zá tym áni Synem Božym: á ztož áni
dzi dšicem Křolestwa niebieskego. Poniewaž ten táki
Rząd Cerkwie Božey funduie sie ná milošći Bogá / á tá
funduie sie ná milošći bližnieg: ktorey kto niema y z prá-
woslawna swa Wiára, jest čyž tákty Božey. nádáremna
tálich Wiárá: nádáremne práce: nádáremne utrácý /
nádáremne pieczolowánia / ráne wstánia / Długie mo-
bilitwy / wotosiennice / posty / šatmužny y inše pobožne w-
čynki. wsytko sie to obráca in w čiežšie ich potěpieniet
že przy tych známteniey Čnotách / przy Wierze náko-
niec práwey / y przy náđžiei / jedney tey Čnoty nie máia
milošći. Bez ktorey / ták wola páwel S. Miedšia sa
brakáigra, ábo cymbal brzmíacy.

Wiem Co ná to Odpowíedacie. Mamy My, mowí.

AB

Kto od P. Boga
gá spoznádo-
ne mu Rząd
wi Cerkiewne
mu niepodles-
ga, by byl y
nabožny y do-
brey wiáry,
zbáwiony byč
nie može.

1. Cor. 192

Milost Šhi.

Exetesis/ ábo

(matjeka, nie
porozumna mi-
lost.

nie/ tę od Pána Boga przykasána, od Christá Pána dana, od
Apostolá S. alecona cností, milostí. ále iey do práwowierných
tylo vzywamy, (to tak ma byt in benè ordinata charitate,
kgora sie ná jednošéi wiáry funduje:) á nie y do Haretykow.
Lez Hac Opus: Hic labor. tuc státi/ tá hádáci. Zo
wiecie Rzymian Sabellianými/ Macedonizantými/
Manicheizantými/ Apollinarianými/ Origenistými: ále
to ná nie klam y omýšlná potwarz: ktorey wy iedna li-
tera ná nie przewiesť nie moźecie. Tym to wy kláštwem
šlepi wozbowie šlepych swych násladowcow przy sobie
zátřymywasie/ že te im Harezye w Rzymstiey Wierze
bydž calumniošéi překládacie. Oni teź mniemájac že to
prawdá štoia przy was/ y przy tey swey překlecey Schis-
mie zosťawotáia šiet niehcac wiedziet/ že to im/ by dobrze
y práwostawna mieli Wiáre/ o duše idzie: že im y Wiára
tá ich nic nie pomože. Zo gdybyscie wy ta náprzečiwo
Rzymian potwarza nie šli/ pewnie Schisma šami sobie
přyznáť musielibyscie: á zátym ob tych ktorzy was ná-
šládnia/ opušezeni bylibyscie. Ano prawdá Boža ná-
šláwi/ že iák ieden Bog/ tak iedná Wiára/ iedná Cerkiew.
Jeden tey Cerkwie y Pásterz. niewidomy iey Pásterz iest
Pan Christus/ á widomy/ Papiš/ Pátrýarchowie/ Met-
ropolitowie/ Archiepiskopowie/ Episkopowie/ Presby-
terowie t bá wedlug Šlog: Apostolá/ y Gospodarze. y
iák náš Domowa Cerkwia/ widomy Pásterzem iest/ ká-
ždy domu swego Gospodarz. náš wiela domowych Cer-
kwí/ y náš ich pásterzami gospodarzami Pásterzem iest/
ieden Presbyter. náš wiela Cerkwi presbyterškich/ y náš
ich Pásterzami presbyterami Pásterzem iest/ ieden E-
piskop. náš wiela Cerkwi Episkopškich/ y náš ich Páste-
rzi Pásterzem iest/ ieden Archiepiskop ábo Metropo-
lit. náš wiela Cerkwi Metropolitáňškich/ y náš ich Pá-
sterzami

Iákim što-
bč iest ieden
Pásterz w Cer-
kwi P. Chri-
stusowy przy
šubordinati-
ey náš šego
Pásterzá ku
w ýššemu,

Sterżami Metropolitami Pasterzem iest / ieden Patriarcha.
 ch. nad wiele Cerkwi Patriarchalnych / y nad ich Pa-
 sterżami Pasterzem iest / ieden papież. nad wszystkie Cerk-
 wio papiejska / y nad samym papieżem iey / iest Paster-
 zem ieden sam Pan Christus. y tak sie rości / że vnum
 est ouile, & vnus Pastor. Tak sie Cerkiew Boża stanowi.
 Castrorum acies ordinata. widoma z iednym widomym
 Pasterzem / iak iedno Krolestwo z iednym Krole / iak
 iedne porządne wojsko z iednym Hetmanem. płochy
 tui rząd / gdzie w iednym wojsku dwa Hetmani: abo
 w iednym Krolestwie dwa Krole: nierządek cztery abo
 pięć we wsem sobie równi. Multos imperitare malum
 est: Rex vnicus esto. Sły tam rząd gdzie wiele w iednym
 domie Pánom. καλίσου εν μοναρχία: Najlepszy rząd
 iest / iedenowładstwo. ieden iest Bog wszystkich świat
 Rzadźca. ieden Archángel Micháel wszystkich niebie-
 szych wojsk Sprawca. Cerkiew Stározakonna od ie-
 dnego zamydy była rzadzona. Cerkiew Nowozakonna /
 która iest tak y iedna z stározakonna / z postanowienia P.
 Christusowego tenże taki rząd ma: y zachować go po-
 winna. Do którego iednego najwyższego Cerkwie Pána
 Christusowego Rzadźcy / ponieważ wy bez żadney słusney
 przyczyny / miłości nie macie: Niedziela iestescie według
 Błogosł: Apóstola páwła brzońciaca / abo Cymbalem
 brzmiaćmi:

Mówicie. iednego y my iedney Cerkwie Pasterza y
 wodźcę znamy: ale Christusá, a nie Piotrá, pogotowiu nie ie-
 go Successorow. Odpowiadam. Jest P. Christus Rzadź-
 cą y Sprawcą / y Pasterz Cerkwie swej / ale od Ogu iey
 oddalony. jeżeli owo Philosophicum est prawdziwe / że
 quale quid est in suis partibus, tale est etiam in toto. Do-
 mowa Cerkiew Presbytereska / Episkopska / Metropolita-

102n. 10.
Cant. cap. 9.

Monarchia
Rząda naspru-
wniey by.

Is Cerkiew
P. Christus-
owa Powse-
dina, brz Po-
wsebine iey
widome Pá-
sterza, żadn

Exetesis / ábo

Ma sobem o-
stojet sie nie
moze,

cańska/ Pátryarchalna/ máia swoy Rzad y Rzadźce wi-
dome: Papieżka czemu by z swym Rzadē y Rzadźca wi-
domym nie była znána? Ponieważ bowiem Cerkiew iak
rzecz widoma/ bez widomeg Pásterzá w giesściach swych/
to jest / w tych pártikulárných Cerkwiách / żadnym spo-
sobem ostoić sie nie moze bez takiegoż widomego Pá-
sterzá iak sie ostoi Cerkiew Powoszczna? Wymi Presby-
terom/ Episkopy/ Wymi Episkopom Metropolitę. Wya-
mi Metropolitom Pátryarchi: aliz między nimi Confu-
sio i á żátym nierząd: zá nierzadem wypadek. Toż záiste
bśiać sie musi y zá wieciem Pátryarchom Papieżát bez
ktorego nigdzie w żadney z tych inšých Cerkwi nie do-
brego bśiać sie nie moze. wszędzie w takich Cerkwiách
musi bydy Confusio i musa bydy tenebra: Co ich takich
o Papieżskiej Cerkwie Powoszczney/ oberwánych po-
miestnych Cerkwi w Europie? Co w Afrey? Co w Afri-
ce? á wszystkie/ wypadły z tego rzadu/ onierzadziły sie á
bo Schisma/ ábo Harezyámit ale inż y Schismy takiey
żadney niemá: / Ktoraby Harezyámi nie owrzożdziła.
Pusć my sie ieno Antidotisko do Angliey/ do Szkocley/
do Dániey/ do Norwegiey/ do Szweciey/ Helweciey/ do
Holándyey/ do wielu Kiezw Rzeczy Niemieckiey/ do
Czech/ y do Wágier? Przyznáże mi táni w Husitách
w Luteranách y w Kálwinistách Kátholická Cerkiew?
Nie tuše. Stápmyz do Onych ziem Murzynskich/ A-
rábskich/ do Nestoritorow/ do Jákobitorow/ do Armenow/
y tym podobnych. Ktore Chrzesciáńskie Sekty z da-
wney successiey máia swe Presbytery/ Episkopy/ Me-
tropolitę/ Pátryarchi: Przyznáże y táni Cerkiew Ká-
tholická? Nie rozumiem. Do y tánci y owi iáwni so-
bieretley.

li Cerkiew

Pusćmyz iefse Ozy náše ná Wschodna teráziem.

Bo Cer

Ja Cerkiew ktorą też masz dawney. od samych Aposto-
łow sukcesyey swoje Patriarchy / Metropolity / Archie-
piskopy / Episkopy / y Presbytery: pytałbym cie / przy-
znaliś tam Cerkiew Rákholická: Leż ty mimo te in-
sę za taką nie znaś. Ale ponieważ toż o sobie rozumie-
ia Luterani / Rákwinista / Anabaptista / Armeni / y tym
podobni Haretykowie / że insę mimo swoje Cerkwie /
powośchney Cerkwie nie znáia / dowieś ci tego / co o
sobie rozumieś potrzeba. Co nim ty uczyniś / ta tobie
rzecz przeciwna pokáże: iż za pogárdzeniem tego / Kto-
ry jest w Papieżu náś wśoeká powośchne Cerkwia / Ká-
du / y Wschodna teráznieysá z niemi / Ktorych ty zá Rá-
cholicke Cerkwie nie przyznawaś / iuż sie porównála.
Już sie ábowiem od Oney Wschodney Cerkwie / Ktora
była po wśytkie siedm powośchne Synody / bá y po ty-
siac lat / wyrodiła y Wiára y Milosćia. Záczy / przez
wyrobenie sie z niey / Milosćia / wpadła w Schisme: á
przez wyrobenie sie Wiára / wpadła w Harezye: y stála
sie róžna od Oney siebie pierwszey / y insá. bo Bywśy
Cerkwia Rákholicka / stála sie Cerkwia Schismáticka
y Haretycka.

Je sie wyrodiła Wiára / dowodem tego sa pewnym
wśytkie Haretyckie błedy / Ktorych ty w tym swym An-
tydoctie bronisz. Je sie wyrodiła Milosćia: to samo iá-
wionie y iáśnie wiebieć y widzieć dáie / iż nie jest w tey zgo-
dzie iedności y milosći z Cerkwia Zachodná / Ktora z nią
iedność zgoda y milosć zachowała ona pierwszá Swieta
Wschodná Cerkiew / po wśytkie siedm powośchne Sy-
nody / y po same tysze lat. Do Ktorey starodawney
zgody iedności y milosći / y czystotróć od Zachodney wzy-
wana bywśy / iž nia pogárdziła / w Sysmie zostála. Kto-
ra iá / insá / do oney Siebie pierwszey uczyniła: y w in-

Wschodná
wystąpiwszy
z Pásterswá
Rzymkiego.
wyrodiła sie
stej Cerkwie
która była.

Je sie Cerkiew
Wschodná
wyrodiła s
siebie samey
wiára y mi-
losćia.

Zkad Wschod-
néj Cerkwi
s siebie (á-
mej wyrodo-

Exatessio / abo

ney praysła
do Schismy.

bym stanie iak oderwana od zymego ciata Cerkwie S.
powsechney postanowila. to jest: wzyta ia martwa/
y postanowila ia w Schismie. Bo iak Wiera tak y Cera
kiew bez Miłości martwa jest. Miłość y Wierze duży y
Cerkwi. Miłość abowiem ta / funduje sie ni iedności
Cerkiewney iedność Cerkiewna na staršimstwie Biskup
pá Rzymiskie^o: od ktorey Cerkiew terażniejszy Wicho
dza odpadły / zbrała y iedności Cerkiewney y miłości
práwey Chrześciańskiey y od eney Siebie pierwszey wos
rodziła sie. Zepierwsza ona Cerkiew S. Wschodna ten
Kzad znała y przyjmowała / świadeża Naucey iedney
Świeci wiekow onych pozylit. Świadeża Concilia po
powsechney świadeży dostatecznie y dowodnie Historja
Cerkiewna: Świadeża nakoniec same znamienite przy
kłady spraw / sadow / Appellacy / Dekretow / Exeguncy /
po wszytkim Chrześciańskim świecie / nad wselakiego
przełożenstwa Duchowonymi zajętych / y do skutku przy
wiezionych: Jako w Polychroniusu Jerozolimskim /
Glawianie Antiochieskim / Dyestorze y Theophile Ale
xandrijskim / w Achimie y Photiusu Konstantinopol
skim Pátryarchach / przez Sixta / Damaśa / Leona / In
nocenciusa / Agapita / y Ubrjana Biskupa Rzymiskie ob
chodzonych. Kład S. Cerkiew Wschodna iak Piotr
S. prze wzglad wszytkich Apostolow / Pasterzow / nazy
wa Pamenarchem / Kłajećiem Pasterzow: tak Biskupa
Rzymiskiego / prze wzglad wszytkich po wszytkim Chrze
ściańskim świecie pomiestnych Arcybiskupanow / nazywa
Arcybiskupem wszytkiego świata. Ktoremu winnice
swoie do straży sam Zbawiciel powierzył. Co iedno tak
jest znamienitym dowodem staršimstwa Biskupa Rzym
iskiego iak ledwie co inne. Wszak mi tytuł taki dany od Cer
kwie Ktoremu Biskupowi / iako ten dany jest Rzymiski.

Cyryll. Alex.
Serm: Iulij 16.
w Sob: Stow.
in Aklione. 3.
Syn; Chakod.

mu. Keory oraz y Rzymi iu jest Biskupem/ y wšyškies
go ſwiatec Arcybiskupem. to iest wšyškich po wšyškim
ſwiecie w powšedhney Cerkwí páni Chriſtuſowey Bi
ſkupow/ Arcybiskupow/ Metropolitow/ y Pátryarchow/
Biskupow/ Arcybiskupow. Metropolit y Arcypátryár
chát to iest Papież: páſterz y ſprawca.

Což wy ná přečiwo tym eak iáwonym y iáſnym do
wobd: Cieško to záſte ná was ſiſſeć ſie wyr odkámi bydž
z Wiáry S. S. Przodkow ſwoich: y te Cerkwie terázniey
ſa. Wſchodna wyrodzona bydž od oney pierwſzych wie
kow S. Wſchodney Cerkwie: odpowiadacie/ ale áž ná
zbyt nie do rzeczy: bo mieſſacie niebo z ſiemia/ grácie
Sophiſtiami/ Którymi y ſiebie ſámych y ludži proſtych
oſkarniacie: że Piotr/ Przetož Kámiień: A takí Kámiień/
Piotr Episkop Alexandryſki: iáki Kámiień Piotr Apo
ſtol. Ze fundáment: Przetož takí fundáment Cerkwie
páni Chriſtuſowey káždy z Apoſtolow/ iáki iest fundá
ment tej Cerkwie Piotr Apoſtol: że páſterz káždy Apo
ſtol/ y Piotr przeto rowny z niemi páſterz: Ze ſilar iest
káždy Apoſtol: Przeto takſe ſilar iest y Piotr Apo
ſtol. Ze Apoſtolowie Piotr y Páwel Coryphat. Piotr
przeto nád Apoſtolá Páwla nic nie iest. Ze Glowa Cer
kwie/ Ktora iest Ciáło tego/ iest pan Chriſtuſ: przetož
Piotr nie iest iey Glowa. A iekli iest/ tedy taka iest iey
Glowa/ iáka y káždy z Apoſtolow. Te takie y inſe tž po
dobne ſa wáſe Sophiſtickie plotki: Którymi ſie wy z za
dánę wam z Miłóſci wyrodzenia ſie/ wyplatywacie. A
le eak ſporo/ iáť martwy z grobu. Kámiień Piotr Biskup
Alexandryſki ex Aeterno: niech bedžie ex Constantia fi
dei, y Kámiień wiáry: Ale nie rzeczono tego/ & ſuper hęc
Petram ædificabo Eccleſiá meam. Fundámentá ſa S. S. Apoſtolowie/ iáťo fundátorowie po wšyškim ſwiecie

Co zá ſpoſob
Argumentá
ciy Schiſmá
tyckich pře
čiwo Páſtero
ſtu Piotrá
S. y Biskupá
Rzymſkiego.

Roznoſť mie
dy fundám

Cer

tem Cerkwi
z Piotrem S.
y między fun-
damentem
teyże insemi
Apostolami.

Lib. II. Contra
Iovinianum.

2. Cor. II.

Rzymskiego
Biskupa w
Cerkwi Bos-
kiej powa-
żność.

Cerkwie: iako przepowiadające Ewangeliey p. Chrystus-
sowey na wszytek świat: iako sprawcy y Rzadcy resz-
tkiey na wszytkim świecie Cerkwie. Wszytkież teg troieg
względę y S. Apostol Piotr / za rowno z inszymi Aposto-
łami / iest fundament. Ale iż żadnemu z inszych tego nie
rzeczono / na tobie zbuduje Cerkiew moie: Przetoż nad
inše fundamenta Apostoly / iest fundamentem Piotr A-
postol / iako wodz ich y Słowa. Skad Hieronym S.
Licet, inquit, super Omnes Apostolos ex aquo Ecclesie
fortitudo solidetur: tamen propterea inter duodecim v-
nus eligitur, vt Capite constituto Schismatis tolleretur oc-
casio: Wszyscy Apostolowie Pasterze / y każdy z nich O-
wo Apostolskie słuźnie o sobie mowić mogł / Instantia mea
quotidiana sollicitudo Omnium Ecclesiarum: Ale sam
Piotr Apostol Pasterz / do siebie rzezone słybat / Pasce
oues meas. Przez co słyśane on postanowiony iest Pastor
ordinarius: po Btorem samym następować mieli po-
wszechney Cerkwie páná Chrystusowey powszechni pá-
sterze. A inszy Apostolowie / sa Pastores Extra ordinarij.
Brorzy po sobie podobnych sobie Pasterzow Successo-
row zostawiać nie mieli. Co sie z omad okazale widzieć
dáte: iż ob samym czasow Apostolskich / nie inšego kto-
rego Apostola Successor Episkop / ale Successor Apo-
stola Piotra Episkop Rzymski. Owsytkie Kościoly sta-
ranie ma. iego samego iest tá quotidiana Instantia. Ie-
go Stolica / stolicá Apostolska. iego urząd Apostolatus:
on maż Apostolicus: iego część Apostolska. takich tytu-
łow żadna inša stolicá / yżaden Episkop nigdy nie miał
y nie ma. Miałyby były bez pochyby / gdyby Apostolos
wie inszy w tej Pasterstwa preeminentiey były Piotrowi
S. Rowni. Glarem iest Cerkwie p. Chrystusowey ká-
żdy Apostol: Jest każdy y Słowa iey: ale Piotr S. Gl-
larem

larem y tych filarow: Głowa y tych głow. iáko sie to
 dowodnie pokázáto. Któremu iáko pieczętownikowi y
 sprawcy poruczył Pan Christus winnice swoje/ Owocár-
 nie swoje/ Owce swoje y iágnieta: á iednym słowem
 rzekłszy / wszytkę Cerkiew: w ktorey sie znáybowali y te
 filary y Głowy. iák Náprzykład: iest prze wzglád or-
 dinis Sacramentalis pásterzem Cerkwie Pána Christu-
 sowey / Fundámentem / Filarem / Głowa / y tym podo-
 bnym / Káždy Presbyter / y Káždy Episkop ále nie zá ro-
 wno. iest tymże wszytkim prze wzglád Hierárchia Iuris-
 dictionis, y Presbyter / y Episkop / y Archiepiskop / y Me-
 tropolit / y Pátryarchá / y papież. Ale nie iednáko. Tóž
 mamy sadzić y między Swietymi Apostołami / Gdy ich
 wszytkich nazywáne slykymy / Pásterzami / Filarami /
 Fundámentami / Głowami / y tym podobnymi. Cori-
 phæus Piotr S. Coriphæus y Páwel S. Coriphæus y
 Káždy Apostol. Ale z inšego á inšego względu. Cori-
 phæi wszyscy zá rowno Apostołowie, iák Zwierzchni wszy-
 scy zá rowno Ewángeliy S. Przepowiednicy y náuczy-
 ćciele. Coriphæus Apostol Páwel náđ inše Apostoly / iž
 w Ewángeliy Pána Christu sowey náđ inše pracowál.
 Coriphæus Apostol Piotr S. náđ Coriphæum Aposto-
 lum Paulum: iž iest náczalnikiem / to iest Xiáńcem y
 wodzem Apostolskim. między ktorymi y Páwel Apostol.

A żeby Piotr nie miał byđz Głowa Cerkwie / przeto
 iž Pan Christus iest Głowa iey: á oná ciálem iego: nie
 idzie. P. Christus iest Głowa Niewidoma: á Piotr S.
 Głowa iey iest Widoma. w cż y ty Antidotisto y wszy-
 scy twoi bładzićie / gdy Christá Pána y teraz Widoma
 głowa Cerkwi swey byđz / bezrozumnie twierdzićie. Po-
 ki byt P. Christus ná ziemi y z Ludźmi obcowál / Wido-
 ma ná ten czás był głowa: ále teraz Váidłszy ná niebie /

Głowa Cer-
 kwie swey P.
 Christus nie
 ctumi vsłáno
 wionej od sie
 bie głowy tej
 że Cerkwie
 [w:] Piotra S.
 Równiey Gł

Exatensis/ ábo

wá Cerkwie
Piotrú S. nie
anoši Głowy
teyże Cer-
kwie Chrystá
Páná.

Y o Rožno-
ści tych dwu
Głow.

Obludá Schi-
smátýcka.

Fortel Schi-
smátýcki Stu-
any.

ná práwicy Boga Dyca/ iest Głowa niewidoma. w cżp
wy iestecie/ instánciami swymi z wmysłu obtudnymi/
nam áz názybyt molestni/ gdy o nas do swych wdáicie/
iákoby my y Rzymiski Kościot Chrystá p. Głowa Cera-
kwie iego S. bydy nle przyznawali. A S^o Apostołowi
Piotrowi/ zdárzy to z Chrystá Páná przywłaszáli.
Bo wy ináczey márných swych Opiniy wbledách wás-
sych wesprzeć nie możecie/ póki ná Rzymiski Kościot/ á-
bo potwárzy/ ábo kłamstwa nie rzucicie. Leż my iáko
jávdy rák y teraz/ pełnymi wstámi to wyrażnie mówie
my że p. Chrystus iest Cerkwie swey Głowa/ ále Niewi-
doma. Wy zaś/ wtáiwşy to obtudnie/ Co My o Widomey
Głowie Pánu Chrystusie mówimy/ że teraz militanti suz
Ecclesiaz widomie przycomny nie iest: wdáicie do swych/
że my Chrystá Páná Głowa Cerkwie bydy nie przyzna-
wamy: iákos y ty w srostym tego swego Antiochu Koz-
diele o tym náwrzeşeşat. Gdzie żádawşy mnie o to Wi-
doma Głowa Páná Chrystusa fałs/ rzucasz sie/ trząskasz
sie/ obtestátia do litościwego p. Boga czyniş/ prosho-
nemara do Páná Jezusa pasterzá/ iákoby duşe puşeşat
iac sie wystakiwasz. A iedná obtudnie. Bos y Clemen-
sa Alexándriyskiego spotwarzylt y tego aby był p. Chri-
stus y teraz wołuiacey swey Cerkwi Widoma Głowa/ y
iedna litera nie pokazaleş. Wy ábowiё Schismátýcy ten
fortel maćie (przypomniatę či o nim y málo przed tym/)
że gdyie nááwonię klámáć maćie/ támi sie nabársley
niebem y ziemia obtestuiecie/ rozumieiac/ że gdy tego co
am prawde mówi/ lub poprzyşiegiánlem lub kárze-
wnymi słowy pokáćie/ záraz go tytę ku sobie obroćicie.
Ano y tego Ktory o prawde Boża duşe swoje pokláda/
mnie wstráşycie y postępiem tym niezbożny/ Imię Pán-
skie nie tylo nádáremnie bierzećie ále y bluźnićie sie.

bie tej

bie też w ten pobzor do ludzi rozumnych wdzięcie / że inż
wam / byście y prawdę mówili / wiara dana nie będzie.
Ten ábowiem zysk ma Klamstwo: że obrońcom iej in-
posterum etiam vera dicentibus non creditur.

Z tego tak przelożonego / iáco twoie obtuby Anti-
dotisto wpadają: á náše Práwostawne áSSERTIA w swej
poważności zostają. Jest y Pan Christus Pasterz: (dla
tego to tak często tobie inculkuie / ábyś nas inż oto wie-
cey nie potwarzał) iest Pasterz y Piotr S. Sa Pasterze
y wszyscy inży Apostołowie / sa Fundamentá / sa Stowy /
sa Filary / Ale każdy z swego dostoięństwa poważności
ow wyższy / ow niższy. To iest wszyscy Apostołowie / ie-
den ku drugiemu / y ku Cerkwi P. Christusowej / w sta-
nie sa rownym / Piotr S. ku Bráci swej Apostołom / y
ku wszystkim Cerkwi / w stánie wyższym. Pan Christus
ku wszystkim swej Cerkwi / w ktorej iest y Piotr S. w sta-
nie nawyższym. Dáżym y to / co iákoby z intencjei S.
Złotoustego o rowność w dostoięństwie inżych Aposto-
łow z Piotrem S. przymawiaś / twoie sa plocki / á nie tes-
go S. Doktorá intentia / ktory wszędzie o pietrze S.
mówi poważnie / tak / iákim go znał bydy ziego przelo-
żeńiá. Żowie go též S. náuczyciel opokát y owe słowá
P. Christusowe / Ty iestes Piotr , y ná tym kámeniu , &c.
Ták wykláda / Ty iestes opoká : y ná tey opoce zbuduie Ko-
ściół mój. A Indziej mówi / Ty iestes Piotr : á ia ná tobie
zbuduie Cerkiew moie. y co mówiś z tego S. że ná wie-
rze y wyznániu Cerkiew swoie Pan Christus zbudował:
maś rozumieć / iż ná wierze : y nie prosto ná wierze : ále
ná wierze piotrá S. á piotrá / nie iák iednego z pospo-
litych / ále iák powszechney Cerkwie pasterzá. Reory
iest filarem y fundamentem Cerkwie takim ná którym
la P. Christus zbudował y Reoré^o Wiará wstać nigdy nie

Paster Pan
Christus: Pá-
stere Aposto-
łowie. Pás-
ter Piotr S.
ále w różnici
od siebie nie
máley.

Serm. in Fest.
Exaltat. S. Cru-
cis qui incipit,
Quid dicam .
quid loquar ?
Hom. 55. in
Matth.
iákim sposo-
bem ná Wier-

Exetesis/ ábo

ne Piotrú S.
zbudowana
jest Cerkiew.
Matth. 16.
Luc. 22.

Obluda Antis
dotiszy Schis
matyka ku
Augustynowi
Świątemu.

Lib. 1. Retra.
cap. 21.

miatá. ná co ty odpowiedzieć (bołosc) nie mogac/ po Schismatyku o świadectwach S. Stotonstęg Camilla: iest: y sprofanowanie im zádaies: mátac sam głowe swoie Schismatyka/ częścia spráwy tey niewiadomościo/ częścia vporém áż názyt sprofanowana. Tákże téż rozumiey/ y o słowách S. Thomáša z Aquinn: gdy w nim ná wyznaniu piotrowym Kościot p. Chrystow vfundowany bydz czytaś.

Co téż o S. Augustynie práwiś/ iákoby on áżinnie tego żálowal y oplákiwal, że kiedy w pismách swych Piotrú S. názwál Fundámětem Cerkwie, y żebyná nim Cerkiew bylá zbudowana. Mirabiliter hallucinatis Dñe Doctor. Dżiwnie sie myliś impostor iniquissime: żalu y oplákiwania godny zwodźco. Rábiny Stuckte/ że nie rzekł Wileńskie w Żabráisimie/ iákos sie dáł nie dáleko ztad porozumieć z Kálepina przechodziś: Alego słowa/ Cephás/ coby znázyczyło/ nie rozumieś: Nierozumieś że to słowo wáśnie znázyczy Kámiień/ á nie Kámiennego/ ni téż Kámiennistego? Ale ty máś po sobie inprompu wymowke/ że to słowo iest Syrskie/ nie Żabreykie. Sluchayżeno dżiwnie mární Rábinie/ iák to obłudnie w rzeczy tey żal y lzy Augustynowi S^v. imponis. Ktory przetożywśy woprzód/ zdanie Ambrosiusá S. náuczaiącego/ zbudowany bydz Kościot p. Chrystusow ná Pieterze/ iákto ná Kámieniu. y że y on ná wielu mieyscách pism swych tákże o tym rozumieć pisal: Lecż ná wielu téż mieyscách y cák/ mowi/ rozumiano bydz wyłoytem/ że Kámieniem tym/ ná Ktorym iest zbudowany Kościot/ Jest p. Chrystus. wśátkże (náwodzi Augustyn S.) Ktore z tych dwu zdáni moich iest dowodnieyşe: ná tym aytelnik niech prześáie. Słowá sa Augustynowe. y Toż to obłudniku dżiwnie/ iákto go ty vdaies/ Jáluie Augustyn S. y Opláki

wa tego / że kiedy ná Pietrze S. zbudowany bydy Ko-
 ściół P. Chrystusow náuczal. Dziwniey ty Antidoristo
 Ktámasz / niż Augustyn S. tego žaluje. Dziwniey go ty
 w tym potwarzasz / niż on tego pláče. Ty to takó báz-
 miasto Augustyná S. ślinisz / ábys tym snadniey zápie-
 niošy sie / tak on co pierwey pláče niż z zie / tádownym
 twoim ktem kogo ná śmierć poráził. Ktory poniewáz
 przy czytelniku zostáwił wladze obierania / ktoreby z tych
 dwu iego zdáni byto dowodnieysze: Kościół Kátholi-
 cki / takó z písmě S y znáuka infych Oycow SS. zgodna
 y dowodnieysza / obrat pierwsza. A wy Dioborales trzys-
 maycie sobie / kiedy sie wam tak podoba te Triki y Upiny.
 Wykrzyskasz ná plác sypysz: Pámietac masz Schismatyku /
 w czym cie częstokroć vpominam / że tá to iest opoka / o-
 ktora kto sie otraca Kruszy sie: á ná kogo ona páda / kru-
 sy. przy ktorey bez liczby tobie podobnych poiedynkow
 rostraconych obaczysz. z Piotrem Kámieniem / Goliacicie
 da Bog tylo sie okáz / potkam cie pogárdzony Dawid.
 Atoż masz y to wyrażnie tobie y twoim pokazáno / iż po
 pánu Chrystusie Niewidomym Powšechnym pásterzu /
 Jest Widomym pásterzem Powšechnym Powšechney
 Cerkwie pána Chrystusowey piotr S. á w osoble iego /
 Biskup Rzymiski. y iż ná pietrze S. Cerkiew P. Chri-
 stusowá iest zbudowana. Do ktorey dayci pánie Bože /
 y wszytkim tym / od ktorych prokurujesz / náwrocenie.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
 smatyckiego IX. w Którym práwi An-
 tidotista, iz wladza Biskupa stárego

Rzymu ograniczona , y iz w Cerkwi
P. Christusowej, kromia samego Páná
Christusa , niemász Monarchy.

EXPOSTVLATIA IX.

Wktorey pokázuią sie Fatše y Kłamstwá. tych
dnvu Rozbiatu tego Assertiy. y Dowodki sie/
iz Biskupá Rzymskiego władza iest częścią o/
graniczona / częścią nieograniczona y iz on
iest widomy Cerkwie Monarchá.

Iż nbytek
dziwiaty
swoj Rozbiat
stał Antido
tistá z klástw
y spotwazy.

Czkolwiek po wszystkie te przestę ośm Roz/
działow / sam sie iawnie okazał ten Antido/
tistá że w Citowaniu świadectw pismá S. y
SS. Oycow iest obłudny / Praw Bożych y
ludzkich nie wiadomy / Historiey Cerkiewney nie swia/
domy : a Przycym y niewstrudliwy w powieściach swych
klameá. W tym iednak Rozdziele dziwiatym / we wszy/
tkim tym siebie samego prześedł. W ktorym y iednego
Periodu prawdziwie / do tey rzeczy / o ktora mu idzie / nie
przytoczył ale y czasy y osoby y sprawy tak pomieśał /
iako nigdy niht glupiey / iesli z prostactwá : y chyrtzey /
iesli z obłudy : Nieśać nie mogł. Co każdy praw Sy/
nodálnych / y Historiey Cerkiewney swiadomy widzieć
może / y bez mego wskazania. Ktory w przeszłym Roz/
dziale osnym / owo wieczne prawo Boże do tego / Ocz/
wyprawowie / własn timer należae / Piętnie, pás once moie, o/
chyliwszy : Owego też drugiego w teyże sprawie prawá

Serm In Festo.
exaltationis,
S. Crucis.

Bożego / Ty ieśtes opoka. (Mówie tak z Złotousty Swie-
tym w przeszley proximé Expostulátiey Cisowanym /)
y ná tey opoce zbuduie Cerkiew moję : ledwie sie co tknawszyt
tu w tym dziewiatym Rozdziele chlubi sie / iakoby tego
z práwa Bożego dowiodł / że żadnego ná świecie z ludzi
niemáš / ktoryby mogł Stowa y Pásterzem powszechnym
Cerkwie Pána Christusowey názwać sie. Acorych
dwu práwa Bożego Artykulow póki Kto nie zniesie t
(A nie może tego nigdy żadnym sposobem dokázac ni
Boży Anioł / ni Anioł Szatánow) poty w sprawie tey
wygrana z práwa Bożego chlubić sie nie może. Z kto-
rym ote kłamstwa Ták sie Rospráwuię.

Pierwsze Kłamstwo / Co mowi / Is ográniczenie Dze-
cesey piátiu naprzednieyszych Episkopow / postanowione iest
nie z práwa Bożego, ále z práwa Synodálnego. Te iego As-
sertie bydy kłamstwo / ták dowodze. Co ieszczé przed Syn-
nodami w zwoyzániu byto / tego Synody stánowić nie
mogły: ináczey Synody te przed soba bydy / To iest Sie
bie same vprzedzác Musiáłybyť Co iest Absurdum &
Impossibile. Táké iest práwo trzech pierwszych Epi-
skopskich stolic / ile do ich gránic / Rzymstiey Alexandrijs-
kiey y Antyocheńskiey. przetož od Synodow stánowio-
ne bydy nie mogło. Maior est per se manifestè vera : mi-
norem dowodze. Pierwszego Generalnego Niceńskiego
Synodu Swieci Oycowé / práwo ográniczenia tych po-
mienionych Stolic referuiac / mowia Canone sexto, An-
tiqua Consuetudo seruetur per Aegyptum, Lybiam, &
Pentapolim, ita vt Alexandrinus Episcopus horum om-
nium habeat potestatem t quia & vrbis Romæ Episcopo
parilis mos est. Similiter autem & apud Antiochiam, cę-
terasq; Prouincias sua priuilegia. seruentur Ecclesijs. To
iest: Dawne zywádie niech sie záchowuie. aby ne nšytkich

Kláštno Ana-
tidotisty I.

B

Kaináč

Epistasis / ábo

Krádinách tych, Ktore sa okolo Aegyptu, Lybie y Pentápolá Alexándriyski Episkop miał władę: Ponieważ y Rzymskiemu Biskupowi ten taki zwyay jest. Zárownó y Antiocheński władę niech ma nád swoia Kráina. Toż y w inšych Prowincyách y Cerkwiách wedlug ich przynileiom zachováť sie Ma. Iešli tedy to / co Oycowie SS. ná pierwszym Synodzie powszechnym o tych Trzech Stolicách refernia / inž w dawnym zwyczáiu bylo: oni przeto tego nie stánowali: pogotowiu inšy ná inšych potym nastápiłych Synodách stánowić tego nie mogli: ale tylko to co inž bylo w zwyczáiu y w używaniu / pochwalili / przytiali / y stwierdzili. Iešli nie stánowali tego práwa y Synody pomiestne / Ktore przed pierwszym Generalnym byly / (iakož perwónie nie stánowali /) zostáte tedy ná iáwi / iż tá ássertia Antidotistowá jest Klamstwo / á on z niey Klamcá.

Co sie dotýče / aby to také Stolic tych ográniczenie bylo z práwa Božego / nie stánowie. á Tego żydá / Ktorego tu oblidny Antidotista zágrzebywa / tá ná iáwi czynie. Ie do Gránicy Rzymskiego Biskupa / iák Pátryarchi / aby to Diacefsey tego ográniczenie bylo z práwa Božego: iáko tež aby bylo z práwa SS. Oycow: nie twierdze. Ie zaś do Gránic Biskupa Rzymskiego iák Powszechnego Pásterzá / Ktoremu w piérzce S. iest rzeczone / Pás Owce moie: to také ográniczenie stolicy Rzymskiej z práwa Božego byđ twierdze: Ktorego / przez ten wzglád / Diacefia wszedzie gdziékolwiek sa owce pánd Christusowe: to iest / wšytek świat: á on Monárchá. zład Błogosł: Theophyláktus: Finito inquit, prandio, praefecturam Ovium totius mundi Petro commendabat, non autem alij, se huic tradidit: Skończynšy. mowi / o. biad, Przełożénstwo nád wšytkiego świata owcami Pátron [Pan Christus] sleca: y nie inšemu komu, ale temu ie po-

Władę Bisk.
Rzymskiego
gránice dwo-
iákie: iák
Pátryarchi,
Cerkiew zas
chodna: iák
Pásterzá po-
wszechne^o wšj
rek świat.
In cap. vi.
Ioan.

ruayl. Rownie o tymże y S. Bernárdus/ Cui, inquit,
nō dico Episcoporū, sed etiā Apostolorū, sic absolutē & in
discretē totā commissā sunt oues? Si me Amas Petre, pa-
sce Oves meas. Quas? Illius vel illius populos Ciuitatis,
aut Regionis, aut certē regni? Oves meas inquit, Cui nō
planū, non designasse aliquas, sed assignasse omnes? Nihil
Excipitur, vbi distinguitur nihil. Komu, mowi/ nie tylo s E,
piskopow, Ale tes y s Apostolow tak nie sáwisle y bez wydśiała,
wsytkie Owce są porowane? leśli mię miłwieś, Pietrze, pás o-
wce moie? Ktore? owego, ábo owego narodu miásta, ábo Krá-
iny, ábo Kroleśtwá? Owce moie mowi. skąd komu to nie ná-
iáwi, że nie oznácył niektorych tylo, ále náznácył wsytkie,
nie tám nie bywa wyimowano, gđie nie bywa nic dzieleno.
piotrą tedy S. á w nim Biskupá Rzymśkieg pásterśkiey
Stolice gránicá/ wsytek swiát: y to nie z ludzkiego/ ále
z Bożego práwa. A on Monárchá.

Drugie Kłamswo / Co mowi / iż Biskupowie, Sut-
ressorowie Apostolscy, od sámych sásw Apostolskich, aż do Kon-
stántiná wielkiego, Dix tēsij nie ználi: y o nie sporu nie wie-
dli. Tey Assertiey Kłamswo z tegoż sōstego Zano-
nu Synodu powszechnego pierwszego pokázuie się tak.
Ponieważ SS. Oycowie tego Synodu / Ktory był ob-
chodzony zá dni Konstáncyná wielkiego przyznawáia/
zwoyżay ten byđj dawny / iż Episkop Alexandrijski ma-
wladzje w Egypcie / Lybiey / y Pentápolu: Rzymśki
w Kráinách Zachodnych: Antyochenśki w Kráinách
Wschodnych. Reo nie widzi iż ci Episkopowie diace-
sie swote rozdzielone mieli / y ználi te? Jesliż y pomie-
śni Episkopowie diacesiy swych aż do Konstántiná wiel-
kiego nie ználi: czemu ná tych Synodách pártikulár-
nych / Reore się dobrze przeb Konstáncynem wielkim/
á w rychle po czásiech Apostolskich obchodžily / iáko ná
Antyochenśkim przeciw páwłá Sámofátskiego Epi-

Kłamswo
Antidotisy.
2.

Exetesis / ábo

Canon Apost.
10. & Ancyr.
13.

Can. Apost. 27

Kłamstwo
Antidot: 3.

Popat jako w Africe za Cyprjana S. w Rzymie za Marcellina Papieża / y indziej: Episkopowie każdy swey Dycefsey Imieniem miánuia sie y podpisui. ow Barchaginskim / ow Cesarz Palestiny, ow Cesarz Cappadociz, ow Tarsenskim / ow Philadelphiskim / ow Nikomidyjskim / ow Laodyceńskim / y inszy inszych? Jeeli swych Dycefsy Episkopowie nie ználi / y o nie sporu nie mieli: ná co owy Apostolski Kanon iest wężyniony y od Synodu Ancyrskiego przed Konstantynem wielkim obchodzonego powtorzony / Ne Episcopo liceat, dimissa Paracisa sua; ad aliam transilire, y owy drugi. Episcopus ne Audat extra fines suos in ciuitatibus, aut locis non suz ditionis subiectis ordinationes facere: A iesliby sie tego wazyl / deponatur ipse, & ij quos ordinauit. Znaż sie też ty, jako baze / Antidotisko ná Kanonách Cerkiewnych / iak swinlá ná pertách. Rozumiesz, że tak to po wszytkie wieli Chrześciáńskie wolno byto impune następować pod żywymi Episkopami / drugim swowolnikom Episkopom / iak wężynili y czynia twoi Wielebni Oycowie.

Trzecié Kłamstwo / Co mowi / iż tegdy, kiedy Cesarzowie Wiare Chrześciáńską przyieli, Episkopom w dozor pewne Dycefsie zá sгода Synodálna dáne byty. Tá assertia że iest Kłamstwo / tymiż ná pierwsze y ná drugie Kłamstwo przywiedzionymi przez mie do wodami / pokázuie sie. Gdzie iesze byli tegdy Cesarze Chrześciáni / kiedy Rzymscy Biskupowie od samého Piotrá Apostolá / aż y do Konstantyna wielkiego pierwszego Cesarzá Chrześciánina / Succesiuie tebe po drugim następowali. Toż sie działo w Alexandriey / w Antiochey / w Jeruzale / w Cesarzey Palestynskiej / iako Stolic tych Episkopy wylicza Zistora Cerkiewna. Toż sie działo y po inszych Míastách. Od samych ábo wie Zistor Apostolskich zwyczaj Cerkiewny

iest /

jest, aby iak dwa Presbyterowie, albo dwa Episkopowie do jednej Páracicy poświęcání nie byli: tak aby ani Presbyter / ani Episkop bez pewney Diacefey nie byli poświęcání. Otazálse stać sie mogły, za Cesarzow Chrześcianskich Diacefie Episkopskie / pierwsze y ludniejszye t ale żeby aż po tak swych własnych Episkopow Miasła y Bráiny nie znáły, y bez dozoru Episkopa sobie naleznego zostawáły, cwole to Antidotisto obłudne wdanie, á nie Eusebiusowa / ktoremu to ty przypisujesz / powieść. Jest to, że wszyscy Episkopowie in cõmuni regebant Ecclesiam Dei: iako sie dzieie y teraz: á iednak iak teraz, tak y ná on czas każdy swoje wdzIELna sobie Diacefie znal.

Czwarte Klamstwo, Co mowi, iż to byla przytáka Oycow SS. pierwsze albo ostatnie w rozporządzeniu miejsc temu albo onemu Episkopowi dáć. Gdyż to we władzy Oycow SS. niegdy nie bylo: y miejsce Episkopskich według woli swej nigdy oni nie sporządzali. Dáć wiedzieć Kanon 89. Kárháginjskiego Synodu / iż pierwszych onych po Apostolách wielkow miejscá zásiadywali Episkopowie / według pierwszeństwa tego dostoięństwa dostąpienia: tak, iż nie miedrzy / ani láty stárzy miejscá pierwsze zásiadali ale ktory po ktorym Episkop / według czasu Episkopskiego dostoięństwa dostąpił / ten potym y miejsce zásiadywał. Co zá postępiem času w Cerkwi Wschodney sporządził / iak sie mu podobáto / Lew on Philozoph Cesarz á nie SS. Oycowie: y to w tych Episkopskich Stolicách ná Wschodzie: Ktore sa pod Metropolitami: á Metropolitánskie, ktore sa pod Pátryarchami. Owych trzech pierwszych w rozporządzaniu swym ani sie ckná, Rzymskiej, Alexándrijskiej y Antyochenskiej: do ktorych inż tegdy byly przyłázone, y Konstantynopolska y Jerozolimska. Jedney sie Konstan-

Klamstwo
Antidot: 4.

Exetesis / ábo

tinopolskiej Stolicy Episkopskiej / tá taka pierwszosc
mieysca przed trzema innymi Patriarchami / nie bez na-
rúsenia ze zwoysatu wroslých praw ich pozwolita. Kto
ra iednak bez przyzwolenia ná to Biskupa Rzymskiego/
stać nie mogla / według owey Cerkiwney Reguly : o
ktorey Sokrates Historyk Cerkiwny : Canon, Inquit,
Ecclesiasticus iuber, ne Decreta absq; sententia Episcopi
Romani Ecclesijs Sanciuntur. To jest / Kanon Cerkie-
wney przykazuje / aby Dekreta Cerkiwne mimo zdanie
Rzymskiego Biskupa stanowione nie byty.

*Lit. 2. cap. 51
Prawo zwierz-
chności Bisk-
pa Rzymkiego.*

*Kłamstwo
Antidot. 5.*

Piate Kłamstwo / Co mowi / iż przy władzy Oycow
SS. bylo, iednego Episkopa drugiemu rownat. Episkopa z
Episkopem rownać ile do dostoiensstwa y władze / bá y
Jurisdicciey Episkopskiej / nigdy przy władzy swey Oy-
cowie SS. nie mieli : poniewaz to kazdy Episkop do
káždego z Episkopow iure Episcopalis suae dignitatis ma-
że jest temu we wsem rowny. Rownać zaś Episkopa
z Episkopem / ile do Hierarchalney praeinentiey : iako
to Episkopa porównać z Metropolitem / wezyniwszy go
tez Metropolitą y tego SS. Oycowie we władzy swey
nie máia : ale ma to kazdy w swey Diacefey Patriar-
cha. y iako rownać Episkopa ábo Metropolitę z Patri-
archą / wezyniwszy go Patriarchą / y tego Oycowie SS.
ná Synod zebrani we władzy swey nie máia / ale ma to
według praw swych káždey Patriarchiey Clerus. Je-
śliż stolice Episkopska porównywać z Stolicą Patriar-
chalną / to przyznawam bydy we władzy Sobornie ze-
branych SS. Oycow / wszakże nie bez tych Oycow Oys-
cá. Bez ktorego woli żadne uchwały y Dekreta Sobo-
rowe w swey powadze / iako máto wyissey przelozone
przez mie prawo Cerkiwne opiewa / stanać nie mogą.

ybl suprac.

*Kłamstwo
Antidot. 6.*

Szoste Kłamstwo / Co mowi / iż ná przysaynę Kon-

stantyná

stantyna wielkiego pierwszym miaysem Biskupa Rzymskiego
ss. Oycowie poscieli. To y bez pokazowania jest aż naś
zbyt okazałe kłamstwo. ma abowiem to Biskup Rzyma
ski z Boskiego prawa w Swietym Apostole Pietrze so
bie danego/ owego/ Pás owce moiet to jest/ rzadz/ spra
wuy/ władni/ y rozporządzay Owcami moimi.

Siodmie Kłamstwo/ Co mowi/ iż ná wtory Synodzie
Episkopa Konstantynopolskiego porównali ss. Oycowie Episko
pawi Rzymskiemu. Synodu tegó Kanon o tó ten jest/ Con
stantinopolitanus Episcopus habeat priores honoris par
tes, post Romanum Episcopum, eo quod sit ipsa noua Ro
ma. Gdzież tu porównanie? Post. mowia iesseże ci Oy
cowie/ Post Romanum t po Rzymskim t á nie wespót z
Rzymskim. Goracyś do fałsu Antidotisto t pospieś
ieś/ nie kwáp się t poydzieć y ztamtad iak opárzony.

Osme Kłamstwo/ Co mowi/ iż ná wtorym Synodzie
ss. Oycowie taki Kanon ferowali, aby Konstantinopolski E
piskop, tydzie przywileion sázywál, Ktorych sázywa Episkop
Rzymski. Atożemci przelożył Antidotisto wtorego Syn
nodu/ o tym Co ty práwiś/ Kanon: Gdzieś w nim O
porównaniu Konstantinopolskiego Episkopa Episkopa
wi Rzymskiemu w iego przywileiách by iedno słowo
chciałbys coś postanowić/ widze ia t ále sá gestymi kła
stwuy/ y do prawdy swey przysć nie możeś.

Dziwiacie Kłamstwo/ Co mowi/ iż wyżej miáno
wany, ná wtorym Powsechnym Synodzie ferowany Kanon
tak się w sobie od słowa do słowa ma. Bat się nieborás An
tidotista, aby mu czego o Trullánskie Banony nie záda
no/ Synodu tegó Kanon/ Synodem powsechnym wdo
rym pokryt. Jákoż baczé nie bázro y sam w nim korzy
ska. Bo wyliczáiac málo niżej w tymże Rozdziale wóby
skie siedm powsechne Synody/ tego Quini sexte piatós

Kłamstwo
Antidot: 7.

Kłamstwo An
tidotisty 8.

Kłamstwo
Antidot: 9.

Exatensis / ábo

*Prawo powa-
żność i Bisk:
Rzymskiego.
Socr. Hist. Ec-
clesi. lib. 2. c. 5.
Kłamstwo
Antidot. 10.
Is Appella-
cia y s Pna
wá Cerkiew,
nego od wśel-
kich sądow
mależy do Bi-
skupa Rzym:*

posłanego Synodu (iako gisami Grakowie *μενδάνη* nazy-
wają) wspomnieć poniechał. Wszakże iako chcesz, tak sie
rzucay Antidotisto / bydy przedsię prawdy na wierzchu.
Kanon ten od ciebie przywiedziony / tedy w powadze
swey zostanie / iako y Trzeci wtorego / y dwudziesty osmy
czwartego / kiedy im ten powaga przyzna / o którym Ka-
non Cerkiewny mówi / *μη δει παρὰ γράμιν του σοφου*
Επισκου κανονίζειν τας ἐκκλησιας
Dziesiąte Kłamstwo / Co mówi / iż sie to sadnym
pewnym dowodem stwierdzić nie może, aby miała być wolna
Apellatia do Biskupa Rzymskiego. Nie było wolna Antido-
tisto / ale y przykazana / przez trzeci / czwarty / y piąty
Kanon Synodu Sardiceńskiego. Ażkolwiek ty ten Syno-
d / pro more tuo Schismatico Cauillis proscindis, na
którym byli Juliusz Biskup Rzymskiego postawien był
S. Athanasius Patriarcha Alexandryjski był y Paweł
Episkop Konstantynopolski a z nimi innych Episkop-
ow było trzysta. Wszakże y w Grakow / y w nas Rusi
Kanon tego Synodu / choć on jest Synod pomieśtny /
w wielkiej sa poważności. Pierwszy ie ty z Rusi wśel-
kiego dobra znieważać / bez wskazy znieważać: co samy
tylo złoczyncom / jest w zwozaju / prawa nie tylko ludz-
kie / ale y Boże znieważać. Z Kanonow wyś pomienio-
nych na trzeci Balsam Patriarcha Antyochenński wykład
czyniac / nie bluźni przeciwko nim / iako ty ożarwo czynisz /
ale mówi / Erat eo tempore Iulius Apostolica sedis Epi-
scopus, & in eius potestate posita est Appellatio. Przez
wierć sobie wchą / a słuchay Takti swego / (choć y to ciężki
Schismatyk / y Rzymskiemu Kościołowi główny nie-
przyaciół / iednak na takie bezsudstwo / iakimś sie ty
okrył / naprzeciwko temu Synodowi y Kanonom tego
Sposobić sie niemogł:) słuchay mowię / co o Appella-

cley do

ciey do Biskupa Rzymkiego / zostawę tego Synodu ten
twoy Pátryarcha mowi / Był, przy / adu tego Iulius Apo
solskiey Stolicy Biskup, y w tego władzy sośtawiona iest Apo
pellacia. Ależ to dowod y z Dekretu trzech set SS. Oyo
com Kátholikow / y z Świádecstwa twego Pátryarchi
Schismátyk / że Appellacia do Biskupa Rzymkiego y
wolna y pozwolona : y Synodaliter przykazána Oczym
tenże Balsamon tájmje / esse autem inpotestate Papæ vt
seruetur, vel non seruetur Appellatio, est proprium in Ec
clesiasticis. Słyśysz że to twoy Pátryarcha zárzecz pe
wna przyznawa : iś pozwolenie y niepozwolenie Appela
laciey iest rzeczá w práwach Cerkiewnych własnie Bís
kupowi Rzymskiemu należaca. Nieśże tenże y o teyże
do Biskupa Rzymkiego Appellaciey / práwie y przywo
leu / Si autem, inquit, hoc quoq, id est, cum qui appella
uit, non trásmittre ad aliam appellationis disquisitionem,
vt priuilegium Papæ datum esse dixeris, nihil nouum. Je
śli też y to, mowi / to iest, áby ten który Apellował, nie był
dopuszón do powtórnego Appellowánego Sadu, iák przy
wiley Papieżowi dány był rzeceś : nie nowa iaka rzeceś
aeś. Same te Kanony tego Synodu iedli przeczytáć
záchceś, máś Tomos Conciliorum.

Jedennáste Klamstwo / Co mowi / iś rozdwoienie
stáło ná Synodzie Sárdienkim. Utwiádomys tey spráwy
Antidocizto / y przetoż w powieści tey myl.ś sie. ob trzech
set SS. Oycow záczaty iest ten Synod / przez ták wielá
y obchodzony iest / y skończony. Że w Philipiech Kłkás
bzieśiat Aryáńskich Biskupow nie záśiadawšy w Sáro
dyce pod téże gáś soborowali / niehcac sie táczyć do prá
wostawnych / rozdwoienia to temu Synodowi nie czo
ni / y Cáości tego nie wymnie by namniey.

Dwunáste Klamstwo / iś spráwę Appidryśowa do
Synodu

Klamstwo
Antidot: 11.
Idem Socr. lib.
1. cap. 16.

Klamstwo
Antidot: 12

Eratess / ábo

Synoda Sárdyceńského przylepia, Acora sie Toczyła w Afryce ná Synodách Bárthagińskich / á nie w Sárdyce. y niema tu ten Applárus iáko Káptan Co czynić / ponie-
waż spor temu Antibotyście o Appellácie Episkopow á
nie Presbyterow / Ktorych Sady bez dopuszczenia im
Appellácie / od swych Episkopow kończyć sie mogą.

Klamstwo

Antidot: 13.

Trzynaste Klamstwo / Co mówi / iż Rzymski Biskup
nie miał mocy skłádać Synodu sam, tylo zá Consensem wszy-
tkich naprzednieyszych Cerkwie P. Christusowey Pasterzow,
nie bez wiadomości iednak. y Cesarzskiej. Żlad to ma / An-
tibotyśta / sam on wie. Ja zaś to wiem / że tego Co mo-
wi / ni prawem żadnym / ni zwyczajem nie potaże / samey
co zwierzchney władze Duchowney / ktora jest Papież / y
władze zwierzchney Swierstkiej / ktora jest Cesarz / iest
bżeto. Papież ma władza nakázywać Synody / á Ce-
sarz w miejsce náznázáć / Listy Papieśskie y swoje po wszy-
tkim Chrześciáństwie rozsyłać / Biskupy podwodami y
Wiatrykiem wspomagać y zbierać. A wszytkim y nay-
przednieyszym w sprawie tej Episkopom / gotowego pá-
rzyć / y tam przybywać pospolu z inszymi / gdsie bywa
Synod nakázany. Tak á nie inaczej należa Episkopo-
wie wszyscy do nakázywania Synodow / y Cesarz y Pa-
pież.

Klamstwo

Antidot: 14

Ioan. 20,

Czternaste Klamstwo / Co mówi / iż iesli ná Syno-
dách pierwsze miejsce Biskup Rzymski miał, dżiało sie to nie
spráwá Bożego, ále spráwá ná Synodách postanowionego. To
klamstwo podobne iest Klamstwu Boskiemu. Ktore ia o-
wym prawem Bożym znoszę Petre, Pasce oues mease
ποιμανε, pás / rzadz / spráwuy. Ież każdy rzadzć y sprá-
wować pierwsze miejsce ma y zásiadbywa miebzy tymi kto-
rymi rzadz y spráwuje. On winien pokázáć práwo ludz-
kie ná ktore iemu tegdy odpowiem.

Ztey

Z tej tedy godney siebie nieprawdy / ten kłamliwy
Antidotystá / dziwiący ten Rozdział kłamliwy / y ni
wiednym peryodzie do prawdy tak praw Bożych / iá
to y praw Cerkiewnych nic nie rzekłszy : kłamstwy ty
mi nabety ná mie sie z potwarza rzucił / y woła / że ty
złota sietia wlawiony iestes, że szrenicę oká twego wnętrza
nego takomstwo zabieliem : że w duszy twej ogień piekielny
pychy y hárdosti rozarsył sie. Obmurelce maligne Schi-
matice, przestań duchu nie czysty potwarz / á idź pra-
wda. Zaś sam ty tego obludniku nie wiesz / że Wileński
wasz Schysmatycki Monáster / wiełka złota moia sieć
była / ktory mie vbrał od głowy do nog we złoto / niż
Monáster Dermanński. Wietsze moie tam by miało być
takomstwo / niż tu. Bo tam ze wszytkiey Białey Rusi
Archiepiskopiey Polockiey párochyanie / pámietali ná
mie. Tam co rzekłem / to slowo moie ná tychmiast dzie-
łem sie stało / bez żadnego mego kłopotu y pieczolowa-
nia / od tych ktorzy ná mie y prochu iáko mówia / páść
nie dopuścili. Tam w Wilnie pychá y hárdosc opáno-
wać by mie miały były. Gdzie y do Cerkwie y z Cerk-
wie Setnicami wprzód y o zad idacych prowadzony bys-
łem. Gdzie przy obchodzie nabozeństwa mego śpiewa-
nie Figuralne bylo ná Chory cztery : Dyákonow y Pres-
biterow bławatno y złoto odziáných obostronnie groma-
dami : Gdzie ludzi frequentia niezliczona otaczała mie
Gdzie mie Rodowita Szlachta pod reki wodzili. Ale
iákoś ná on czas ze wszytkiego tego troygá nic we mnie
nie widział / y czysta z łaski Bożey miałem dusze moie od
tego wszytkiego : toż rozumley o mnie y dziś. y owšem
postánowionego iuz ná drobze prawdy Bożey przez ieda-
ność Swiata : mniej mie to wszytko obchodzi. Ktores-
go y dzienne y nocne do pána Boga / przy izách zá grzes

Potwarza
Antidotystá
Autóm.

Gdzie ná te
potwarza re-
plike.

Exatess / ábo

chy moje / wzdychanie o tym samym jest / áby miłosier-
dziej swoje náb Narodem naszym pokázáć / á rozzerwá-
nych nas w Jedność Swięta skupić ráczył : ábyście inž
nas Bráči swej sromocić / lýć / Wláry y czci odsadzác /
gryść / teść / y zabýjác poprzestáli / á o to zobopolnie á-
byśmy sie stáráli / coby bylo ku czci y chwale Imies-
nia iego Swiętego : á ku zbáwieniu wšytskiego Naró-
du Ruskiego. Wiész / że mi wolno bylo y do tych czas
w Wilnie tey cákley Duchowney pompy / dostáckow
wšelákich / y Codzienney ludzi oboiego stanu assystency-
ey zájymáć. Oco mié czesto sámó Bráctwo Wileńskie y
przez listy / y przez poslánniki swe sollicytowáło. Owey
też terážinteyšey moiey strony Zwierzchnosć Duchowna /
zá prosba Bráctwa miéstkánia mi w Monásteru ich / z zá-
wiešeniem ná ten czas spraw Archyereyskich / nie bro-
niła. Ale mnie tož y iedno co džiś jest / zá lástka Boža by-
ło ná myśli. Niešesna tá Narodu nášego rozbárliná
iádtá mié : widzacego / że sie ná nim co džiś / co godžiná
słowá Pána Chrystusowe / o rozdwoionym y rozdzielo-
nym náprzečiwo sobie Domie y Brolewoštwie rzezone /
znácznie išeža. Že w tey správie / wžíawšy Pána Bo-
gá ná pomoc / pušćić sie miałem ná Wschod / do Wil-
ná iáchać odmowilem. Ale gđžekolwiek żyie / tá zlos-
ta v mnie sieć jest / ábym Bráči moie / narod moy Ru-
ski / do Jedności Swiętey towił. Tym látkomštwem
žrenicá ołá mego wnetrznego oćiektá / že látko y prážno
zgody y miłosći Bráči rodzoney. Ten w Dufy mey py-
chy y hárdosći ogień rozžarzył sie / že goram wšytek ná
spalenie przekleťey wášey Schyšmy / y iey Žeretyckich
błedow. W czym mi Bog Wšechmogacy / iák w sprá-
wie chwały swey / á zbáwienia wášego pomagáć niech
ráczy. Day Pánte Bože y Tobie obažente sie / ábyś te

pracy

Pobożne in-
tentum Au-
toris,

pracy swoje obrocił ná obronę Jedności Swietey : á ná
wytkorzenienie przekłetej Schysmy / y Haretyckich iey
błędow. Beatus alieno periculo cautus : Moim sie zlym
nakaray : ktory do širowego wlosu mego z wami żyłac /
miasto zbawienia ná zadrženie mey / y wászych duš
pracowito zárabiałem. Teraz zá lásta Boža / ná lástę
iego Swieta w Jedności Cerkwie iego Swietey záras-
biać pogynam : tym samym wkontentowány / że Bogu
pracuie / á nie przeciwo Bogu : y choć iuž w iedenasta
godzine / tylo iž w iego winnicy : z owa iedyna duše mey
wciecha / że mi Bog moy wšyrył / iesze času do pokuty.
Nie čynta iako baze : w čiebie temu co siedzi w Moná-
stern Michálowskim Rjorowskim : ni owemu / co siedzi
w Monasteru Stepáńskim : ni temu / co w Mileách /
ni onemu co siebie poza Dnieprskich Monásterách dín-
duje. Monásterze ich ni biel / ni kłamstwa / ni ognia
piekielnego / pychy y hárdosćit ni w świećie Dymáso-
wego rozkočhania sie : Tylo ieden Monáster Dermáns-
ki to wšytko z soba noši. A že noši w čiebie sámego Li-
comierniku / ktory w oku Bráta twego prošek widziš /
á w swym nie widziš y bierwná : Mniey mie to obcho-
dzi. Ci ábowiem ktorzy mie przed tym w pożyćiu mo-
im dobrze ználi : znáta y teraz / o to ná mie háńbe / etiam
me tacente. nie prawdeć záábžja.

Ná Rozdział Antidotu Schi-
smátyckiego X. w którym práwi An-
tydotystá, iz Cerkiew vvschodna dla
pobládzienia Orthologovwego błę-

dem y Hærezyą pomawviána być
nie ma. Gdzie y ná przeciwvo
Czyscu.

EXPOSTVLATIA X.

W ktorey pokázuie sie to y dowodzi / iż Cer-
kiew Schysmátýcka / idąc zá swymi Scribentá-
mi / tę błędow y Hærezy hánbę stuśnie po-
nośi: Gdzie záraz y o Czyscu / iż iest.

*Ziseka sie An-
eidotista Or-
thologá flot-
wy, á rzeża-
sama trzyma-
sie go iák pi-
iány plotác.*

Bys był Anedyotysto wśyckim o raz Ortho-
logiem wderzył o ziemię / y zá tego zla naró-
du Ruskiego Cerkwi przysługę nogámi
przydeptał / iákóm ia inż wczyni: nie miała
by tobie być od niepotrzebnego swaru máterya wbyta: y
pámieć tego záczásem posláby z wichrem. Ale pónie-
wász iesze ná nim wwiast / y podnosiś go: musz go y
ia iesze / á z nimy ciebie wespót o wász nieprawda cto-
czyć / poty / áż go do podziemney nocy wráże / á ciebie
niebleśkiemu dniowi / iesli sie go godnym naydziess / po-
zyssz. A w ten czas tego dnia / godnym sie sśtániesz /
gdy to do siebie poznasz / że ieszes w nocy. A poznasz to
nóc do siebie / gdy sie w Schysmie byds wyznasz y Cer-
kwi swey w śáte / ktora iey nie przystoi y nie nalezy / w-
bierác poniechasz. Bo iákó żywo twej Cerkwi to nie
nalezy / co ty iey przywlaszczasz / iákoby ona błádzić nie
mogła. Schysmátýckiey oo Cerkwi nie słyż: pogoro-

win áni

wiśni Haretyckiey. Samey iedney Kátholickiey ten
Przywilej iest dány. Aże twa Cerkiew Schysmáticka /
iest y Haretycka / mimo inſe w tej moiey Expostulácii
ey polożone dowody / twoia cie tego mieysca Assertia
pokonywam / gózie mowiſz / iż ieſtliby iaka oſſoba prywa-
tna Swiecka, w Cerkwi żadney Iuriſdickiey nie máiaca. wy-
dáiac Kiegi w czym ſe omyliłá, to nie má być nigdy przypis-
owano wſzytkiey Cerkwi. Et. Skad ia w przeciwny spo-
sob owe pokládám Propoſitia / iż / ieſtliby iaka oſſoba
publiczna Duchowna / w Cerkwi nawyzſza Iuriſdictia
máiacá / wydáiac Kiegi w czym omyliłá ſe / ma to záwo-
dy wſzytkiey Cerkwi być przypisowane. Do ktorey
Propoſitiey aſumo Minorem; Cyrillus Pátryarchá Kon-
ſtántynopolſki iest taka oſſoba: Publiczna / Duchowna /
Iuriſdictia / w Cerkwie Wſchodney Schysmátickiey
máiacá nawyzſza. Ktorá w wydanych od ſiebie Kiegách
myli ſe / to iest / Harezyi wzy. zátym infernie: Przetoż
ta omyłká iego / Te iego Harezye wſzytkiey Cerkwi
Wſchodney máia być przypisowane. Minor probata
eſt dowodnie w Expostulácii ná Antydot Rozdźialu
ſiódemego. Ergo Cerkwi twoey miánulacey ſe Wſchod-
ney Schysmátickiey omyłká / To iest / błedy Haretyckie
máia być należnie przypisowane. & per Conſequens,
Cerkiew twoia Wſchodna / iest Cerkiew Haretycka /
a ty iey głonek / ieſtes Haretyk. Siedź ſe Domine Do-
ktor w Łoycu / Ktoryś ſam ná ſe wplotł z ktorego poty-
mi ſe nie wyplataſz / póki ſe ábo Cyrillus twoy ſwey ná-
mli / ábo ty iego ſámego nie zrzeczęſz. Sameś to przys-
znał / to ſwoie Assertie owa Philoſophka regula ſtabili-
tuiać ſe à particulari ad vniuerſale non valet Conſequentia
valeat itaqz ab vniuerſali ad Particulare. Śączym ex ore

Argumentuie
Antidotistá.

Swym Argu-
mentem wi-
ſe ſe Anti-
dotistá,

Exatensis/ ábo

tuo Iudico te, ex ore tuo & condemno te. Sameš ná sie ten Decret wydal.

Rzekłbym / wezyć sie łesze było smrobowi / A nie philosophia profitować : pogotowiu po náuce Bozkiej nie gmyrać : w ktorey etiam diuina diurno quotidiano vsu exercitata ingenia, máia z soba co czynić : Stupida, imo plus quám alinina, nie w niey y z niey nie pogna. Jest tedy ná widoku / że to com pisał o twey Wschodney Cerkwi w mey Apologię / jest istota prawda : y iż nie jest tu oná (iaka ty ja bydz zalecasi) cysta y nie pordeyrzana przed Bogiem y wszytkim światem : nie jest ná siedmim Synodách onych Generalnych gruntownie stojaca / ani ná pismách Dycow Swieteych / ni ná Náuce Chrystusowey y Apostolskiej. Ale stojaca jest ná błędách y Zacztyách Luterskich y Kalwińskich. Dycy swe máiaca Dyzanie / Philalety / Orthologi / Wenedykty / Gergany / Cyrilli / y ich násládownce. Ktorzy sa iey lámpy / ogniem piekielnym zápalone. Já ktorych ciemnotami oná teraz idzie.

Mowisz / że ganił scriptá Orthologowe Cyrillus Pátriarchá. Zdárzył by to pan Bog / áby był takim teraz Cyrillus / takim był gdy Orthologá ganił : bez żadnego gomonu by : by y ty / y wszytká tej strony Ruś tuż dawno w Swieteyedności. T gdy Orthologá ganił Cyrillus / kiedy Jedność S. chwalił / á wam ktorzy nie łeszeszcie w Jedności przymawiał. iako sie to wam przez list moy / z listu iego przy I. M. P. K. Demetriuszu Solikowskiu Arcybiskupie Lwowstkim zostawionego / dowodnie wiedzieć dáto. Ale teraz Quantum ab illo : Jak Zgaretyk od Baltholá. Já záprawdy z chęści mey żyje / áby go ten estowiek wszytkiego ohulem zganił : áby y ty y cobie pod bni do obrony błedow iego przystępu nie mieš

liście.

Iaka jest dieyśa Cerkiew Wschodna Schismatyczna.

Iaki był nie dawno przed tym Cyrillus Pátr. Konst. á iaki jest teraz.

liście. Ale iak Ortholog Lutheranizat, Tak Cyrillus Cal-
uinizat: & e conuerso. Lecz tenże krzyżowi / vt fert ve-
tus prouerbiū; okā nie kluie. Głobny by to rok bydy
musiał / kiedy by wilk wilkū iadł. Aż o pānā Bogā
Omnia sunt possibilia. Czyni on y z niepodobnych rzeczy
podobne.

Co zaś mowiś / iż wiele ludzi pobożnych y Świętobli-
wych nā Kasaniach y w namowach o dobrym Cerkiennym repre-
hendowali, iż Orthologowi takiey snowoli dopuściano, że
bez Censury Cerkiwney pod imieniem wszytkiey Cerkwie
Chrystuswey wydāc ważył się Lament: Dwie w tym Pun-
kie klamstwa popadaś. Pierwsze iż nigdy / nigdzie / nikt /
publicz z Kazałnice tego nie ganił. Drugie iż ten Lā-
mentowy script wiecey niż rok nā Censurze był Bractwa
Wileńskiego / y miał nielādā Censorā. ponieważ bo-
wiem coby zaż był Ortholog / ktory to pisał / nikt nā
on czas / prócz niektorych z Bractwa Wileńskiego prze-
dnięyszych offob: niewiedziat Aże ten Lament / z Dru-
karnie Wileńskiej był wydany / każdy to z nādpisu wie-
dział. Zaczyn ta przygānā / iesliby się gdzie y od tego
działā / nie o Orthologā by się była opierała / ale o Bract-
stwo Wileńskie: To zaś w rzeczy tej kto by gdzie ganić
poważył się: Sāmo też siebie / wiem dobrze / w tym
ono nie ganił / ni priuatum, ni publicz. Lecz w iakiey
Cencie nie w lādā ludzi / ale w wybornieyszych Starobu
Ruskiego Lamentowy ten script był / y iesze jest /
pokazalem to dowodnie w moey Parancsi.

Kłāstwo An-
tidot: drugie

Punkt Tego Antidotowego Rozdziału o Czyścu.

W tymże

Exatēsis / ábo

Antidotistá
Czysties y sto
wy y rzecza
wyznawa: ty
lo te^o stowá,
Czysties, ny
rozumiet nie
dce.

Przyznawa
trzy mieyscá
duś z tego
świátá (śho,
żacych,

Co zárožnoś
miedzy Kátho
lickim Czyn
scem, y Świá
smátyckim
nieczyscem.
Iś duśe kto
re sa w Czyn
scu cierpia
panam da
mni.

W Tymże Rozdziele Práwi Antydoksyá Przeci
wo Czynu; á rzecza go wyznawáiac / Rowem
nie przyznawa. Leż ia mu z iego własnego oo
pisánia tego iego nieczyscá; y Rowem y rzecza byđz czys
ćiec wkaznie. Przyznawa on expresse, dwie drogi byđz, s
tego świátá schodzacych duś. Przyznawa expresse y dwie
mieyscá tychże: tmetie mieysce przyznawa subobscure: przj
znawa iednák takie, ná ktorým bywáia duśe zátrzymywá
ne t y ktore iest ná tey drodze, ktora idzie do Ráiu, iże z nie
go Duśe wychodza: á wychodza, Modlitwámí y lálmuśnámi
tynych pynwolone, á żeby ná tym mieyscu iaka meka ábo
utrapienie zátrzymánie duśe cierpiaty / tego nie przyzna
wa. W czym wszytkim / że y dwie drogi tylo sa: y trzy
mieyscá: y iż drogá do Czynscá iest drogá do niebát we
dlug niego / do zátrzymánia y do Ráiu: y iż z Czynscá du
śe Suffragiis viuorum rábowáne wychodza: oboiey stro
nie iest zgodát w owym sámym rožnoś: iezeli zátrzymá
ne ná mieyscu tym duśe / cierpia co / ábo nie. On nie
przyznawa: ia przyznawam / że cierpia / & panam dam
ni, & panam sensus. Panam damni: iż bedac zátrzy
mánie ná drodze / oddalone sa od przytomności Bożey:
y ieszce nie sa ná tym mieyscu / ná ktorým sa Duśe Swie
te. Záczym / nie iest rzecz podobna / áby te Duśe nie
miały tego żátowác / że bla grzechow swych nie sa dopu
szczone do speteczności Swietych: á osobliwie iż nie zá
żywáia tego dobra / ktorego záżywáia Duśe Swiete.
Ztórych žal tak dziełki w nich byđz moze, iaki wszytkie te
go świetne žale smutki / y frásunki przechodzi. Pontea
wáz z takim rzecz y niebośtapienia tego żalu nábywáia /
ktora wszytkie požádane tego swiáca dobra przewyżsa.
y by dobrze in tego utrapienia pozwierchowonego nie
miały, dosyć by in ná tym takim żalu smutku y boleści

byot.

było. Bto remi by sie / iak srogim ogniem wewonatr sie
 bie mészac trapity. Ale nie dosyć ná tym: Cierpia przy-
 tym y panam sensus: Naprzod: z polozenia samego
 tam tego / ná ktorým sa mieyscát: bo sa nád pieklem:
 między pieklem / á Lymbem / ná ktorým Prá Oycowie
 nási do przyécia Pána Chrystusowego w Adzie byli zá-
 trzymáni / A potym y z tego niewczesności: ponieważ
 Mieysce to iest ciemne / plugawé / niespokoyne / iesli nie
 y gorace: Mieysce karania y utrapienia. Dla czego Cer-
 kiew Swieta Wschodna pána Boga zá zátrzymánymi
 ná tym Adowym mieyscu dusámi prosiac / prosi áby z o-
 bu tych kázi damni & sensus, Bog wvolnił ie racył /
 gdy mowi / Wspomni Pánie ná tych, ktorzy w nákiei
 smartnych [wstánia] y swatá wiecznego záśnęli Oycowie
 y Bráčia nási, &c. Y odpusć im wszelkie grzechy, &c.
 Pomiesć ich ná mieyscu swiatým, roskosnym, spokoynym
 y ochłodnym; skąd wstąpiła wszelka boleść, žal, smutek,
 y wzdychnienie: y gdzie záchoði swiatłość oblicza twego,
 y wesela wšykie z wiekow Swięte twoje. Cerkiew Pána
 Chrystusowa prosi zá zátrzymánymi ná Mieyscu tym
 trzecim, áby ie pomiesćit Pan Bog ná tym mieyscu /
 skąd wstąpiła wszelka boleść / žal / y smutek / y wzdy-
 chanie: tedyć to wšytko dusiom tym / ná mieyscu tym /
 ná ktorým sa zátrzymáne / iest tu utrapienich y wdra-
 zeniu. Y iesli prosi áby ie pomiesćit ná mieyscu swia-
 tłym / spokoynym / roskosnym / y ochłodnym / tedyć te
 dusze ná tym mieyscu sa / ná ktorým ie obchodit y bole-
 ciemność y niepokoy / y plugawość y goracość. A przy-
 kázbym záś pospolitym pogrzebie / y ná wszelkich po-
 mintách / zá tymiż dusámi Cerkiew Wschodna Pána
 Boga tak prosi. Iesze Modlimy sie tobie Pánu Bogu ná-
 semu o tych, ktorzy pláca, y boleia, á od ciebie Pánie Iezu

Is cierpia y
 paná sens.

Ecenia po-
 grebna.

Exortatio / albo

Chryſte nã vtiedę sekáia : áby byly wyzwolone od wſelkiey
boleſci, ſmutku, y wzdychãnia : y pomieſzane áby byly ná
miejſcu ſwiãtym, kwitnãcym, ſpokojnym y ochłodnym :
gdy ſię sãcimiã ſwiãtoſciã obliwa twego Boſkie. w modlitwach
ſzãſ, ktore w dzieñ zeyſcia Duchã S. ſolemniter obchodzã/
o tym daſz nã tym trzeciã mieyſcu będących utrapienia
wyznawa, że one w dzieñ ten chwalebny sã modlitwami iey
uſłenia y uſolgowania doſnawia od tych nęds ktorymi ſię
te y utrapienie : y doſtępnia roſkoſy y wciady, przeſielane
bywãia między duſze ſwięte, nã mieyſce ſwiãte ſpokojne weſo
le y roſkoſne. Bo ieſliby nã takich mieyſcach zatrzymãne
były, nã iãkie przeſielane bydy ie Cerkiew proſi, nãdã
remnieby o to, co one iuż y bez proſby iey mãia proſiã
by. Tym teby ſãmym pokãżnie to / y dowodze, że to
trzecie mieyſce / nã ktorym te duſze zatrzymawãne by
wãia / ieſt z wdzięceniem y z mekãmi, á nie bez nich : nã
ktorym te duſze cierpia y pãnam damni, y pãnam ſenſus.
to ieſt / y wewnãtrz ſiebie y ze wewnãtrz mekã ſie. y tãka
ieſt o tã S. Wſchodney Cerkwie y Wiãrã y Wyznãnie,
ob ſãmych czãſów Apoſtoſkich. Jako y nã Synodzie
Glorenſkim Grękwie przyznãł, choć ognia Mãtery,
ãlneho, nie przyieli. y my go zã Wiãry Artykuł nie ma
my, choć to z piſm Oycow SS. y z Reuelãcy Boſkich
meżom ſwiętyym okazãnych / dowodnie colliguiemy. o
czym ſie obſyrnie w Apologię polożyto. Co áż nãder iã
ſnym i ſtoroy Swięta Wſchodna Cerkiew przez Swięte
go Grzegorza Nyſſenſkiego wyznãłã / mowiãcego / Nie
bãdzie mogli ten, który w terãt nieyſym żywoćie Modlitwami,
y mądrym ſtãrãniem oczyszczony nie bãdzie, ſciãłã wyſedſy,
uãcznikiem bydy Boſtwã, poki ſmãzy z duſze nie anieſie. A
przez co : tãmżã zãraz ten ſwięty wwiãdomiać przez aſy
ſacy, mowi / piec : praes ogień oczyszãciacy.

In oratione
Mortuis.

Blota

Kłotá ocy Antydotyście tá prawda / że to duś ná
tym trzećim mieyscu / ktore przyznawa / zatrzymawa
nie y wypuśczenie / bez wdreczenia / ktore sie každy tam
duśy dšieie ex pēna damni, & ex pēna sensus bydź nie mo
że. chce sie z tego wyplatać / mowi / day to, że duśe są
trzymywane bywają: iednak nie meca sie. Rátia tego dále;
gdyż mowi / sámá duśá po śmierci zá to nie tierpi, to zlego
s iátem wáynitá: Rátiey tey blad / zowad wychodzi / iż
przećtwo iásnemu písmu Swietemu / y Cerkiewnych
Doktorew náuce / nie przyznawa ni Swietym duśom w
błogostáwieniu / ni grzesnym meki / Lec sie to inż obo
ie w Expostulátiey ná Antydot Rozdziału V. dowodnie
pokázáło. Pokáże sie da Bog máto niżej y tu / iż y bogacz
ony iest w mekách / y zboyca ony iest w Ráiu. A iák ow
w Ráiu niebieskim / tak ony w mekách piekielnych ognia
wiecznego. A gdzie są ci / tam są y ich Consortes.

Co sie dotyczy w tey mierze S. Bernardá / ten o du
śách Swietych z tego swiátá zestył iákby rozumiał /
támże dowodnie przetożyło sie. Ktory wyraźnymi slo
wy to wyznawa / że inż wzięty [duśe] pojedney śátie, ále
nie beda przyodśiane dwiema śátami, áż tegdy, kiedy y my
przyodśiani będziemy. Tá rzecz ná iáwi, że inż bez nás wzie
ly duśe iedne śáte / to iest swoie wbtogostáwienie t á dru
ga śáta nie beda obziáne bez nás to iest / wbtogostáwie
niem ciátá bez nás przyodśiane nie beda. Káżdá ábo
wiem duśá skoro ślad odchodzi / swey szczęśliwości doste
puie / á szczęśliwości wedle ciátá dostapi po zmartwych
wstaniu, kiedy y my w ciátách nášych przed Sedzia stá
niemy. Coż wzięty duśe bez nás zá śáte & Pokoy wieczny /
y wieczne wbtogostáwienie. A co wezma w ciátách swych
wespól z námi & Wśmiertelność y stáwo ciát: y inż zua
pełnie wbtogostáwione stána sie. Ktore máiac iesze o

Rátia Anty
dotyśy cze
mu sie duśe
w czyściu me
ca.

Rátia tá mi
ešiona iest w
Expostulátiey
moiey V.

Serm. 3. in fe
stum omnium
Sanctorum.
Bernard: S.
prazanawá
duśe SS.
wzięty inż
[w]nie śáte
to iest wbt
gostáwienie
[w]nie.

Exetesis / ábo

Támże.

beyrzanie się na ciała swych zmarewych wstanie y w bogo-
 sławienie / nie owżetli się zupełnie o páná Boga i opierá-
 to / ále požadaniem swym ogladája się na ciała swych w
 błosławienie : máiac to iáko by ściáne iáka : ktora się
 im odeymie zá w blosławieniem ciała. Duse swięte,
 mowi Bernárdus Swięty / Ktore Pan Bóg własnym swo-
 im zná nionował obrazem, ciebie [ciało] požadája. Ich bez
 ciebie nie może się wypełnić radość, udozonalić sławá, y nys-
 konát blosławieństwo. Zbytne ábowiem w nich pánuie to
 przyrodzone požádanie, że áni wśytká ich affektia swiętobodnie
 nieśie się do Boga, ále się nieiáko kuráy y marśáy, gdy się
 skłania požadaniem ciebie. To Bernárdus Swięty /
 Prośno tedy y w tym Swiatym meśu / y w Athánázjuśie
 y w Dámáscenie szukaś swoy obludzie pomocy / Ktorych
 o tym náuka po mnie iest / á przeciwo ciebie. Ty się iá-
 ko bacze słowy tylo contentuieś / á rzecz same ochyłaś.
 Gdyż y Athánázjuś Swięty w tym Káiu duse Swię-
 tych pomiesza / w ktorym iest Pan Chrystus / Dámá-
 scen Swięty Duse Jozáphátá Brolewicá obligu páná
 Chrystusowemu przytomna bydź powiáda. A żeby du-
 še miały czekać w Káiu ziemnym ná zapłatę wiekuista /
 tego ni Athánázjuś / sine impostur ani Damascenus nig-
 dzie niepisa.

Absurdá kto-
 re zádaie An-
 tydotyśká A-
 pologiaroni.

Mowiś / iesliby się duśá po śmierci sámá w wyszu me-
 syl miałá, pośłoby zá tym, ono áworo : Piernśe, iż nie do-
 brse wierzyl Złotouśly y Bernárdus : y iż Duśy krzywdá.
 Drugie, iż duse po śmierci moglyby sobie sáfluginát ná zaplá-
 te, ktora im ma podkát z ciała. Trzecie, iżby męki po śmier-
 ci byly dorześne : co wykleto iest w náuce Originesowey.
 Czwarte, iżby nie trzebá bylo sá vmárle modlić się, ni iátmu-
 śny czynić : boby same sá siebie duse męceniem dosyt vasy-
 nily : Co wśytko áworo, mowiś / iest przeciwu písmu swięte.

mu y

mu y zdaniu Oycow Swietych. Laczniey podobno Antydo-
 tysto / asserere quam asserta probare t lecz asserere & non
 probare. est propria somnia narrare. Jesliby mowisz / *Pierwsze Ab*
 dusza po smierci sama w Cyscu macyc sie miala / tedy *surdum ano.*
 postloby zacyt / ze sie wierzył Zlotousty / y Bernardus *si sie.*
 y wkazniesz mi po dowod tey swey mowy / do Homilin ca-
 put Lucę 16. de diuite S. Chrylostomi. Barze cia ławnie
 Pan Bog nie wstydlivy y Bogá w tey mierze nie boiacy
 sie obtudniku / ze tu temetipse tuo gladio iugulas : ze sam
 zacyt na byt twey wiśacy m licem / si dlo na sie wkładasz /
 & infernali suspendio / o te w tym swietym mezu / Zlo-
 tychust Cerkiewnym Doktorze / krądziesz dignum facis.
 To swoje wiernene kłamstwo temu Swietemu meżowi
 przypisać wazyles sie / y cyska iego Rácholicka nauke
 twym Heretyckim bledem pokryc nie ostrąsyles sie t ale
 gdzie w oćietlych vporem Schysmatyckich oczu wstyd
 ludzki / abo strach Boży. Przez to Zlotoustego Swiete-
 go Homilie / ktoras ty tu ku obronie swemu bledowi za-
 diagnat / wpada y byle łamie / nie tylko ten X. twoy roz-
 dział / ale y przeſte IV. y V. w ktorzych ty nie przyzna-
 wasz Sabu poiedynkowegó t y Duřom Swietym Blogo-
 sławieństwa / á Grzesny mał : y gdzie to o Bogaczny o Łá-
 zárzu od Chrystá P. powiedziana historia przypowieść
 bydy mienisz. Co twoie wſytko ten Doctor S. w tey
 Homiliei tłumy y znosi / á nauke moie o tym w Apologi-
 ey opisana approbuie y stwierdza. Czemu aby ty / y ten
 kády który ten twoy Antydot y te moie Exetefin bedzie
 czytal / wiáre dal / własny Zlotoustego tey od ciebie ci-
 towáney Homiliei text przekładani. który owe z Bło-
 gosławionego Lukášá Ewángelisty słowa przełożywſzy.
 Był niektory Człowiek Bogácy ić. Taki ná nte wyklad
 czyni t Ponieważ mowil / [Pan Christus] rzekl był , Zaden

Exatensis / ábo

O Bogaczu y slugá dwiemá Pánom slużyć nie móże : nie możecie Bogu sluzi
 Łazarzu pożyć y nádmónie : y byl zá to od Pháriseusów tákomcow strofo-
 wieś, nie wány : dla tegoż pokláda przyktad : ábo rásey, ná przyktad
 iest przypowiesć prawda. w przypowiesći ábowie, [Sluchayże
 wieś, ale i tu obłudny Schysmátyku bá y wšyscy twej Cechy w poro-
 storna, y cś ni Oycowie y Bráćia / co ten Świety Doctor mowi /]
 su swego byl w przypowiesći, mowi, Imioná wyrażáne nie bywáia. To fa-
 Historia.

In c. 16. Luc.
 lib. 2. In Ioan
 lib. de cura pro
 mortuis c. 14.
 lib. 4. Dialog.
 c. 29.

Bogacz w pie-
 kle męki cie-
 rpi.

przypowiesci. gdzie przyktad byn a položony, á imioná smil-
 cáne. Agdzie bywa mówiono, Abrahám. y Prorokanie. y Łáz-
 sars, y Moyses : prawđiny támiest Łázars. Bo iest iest
 prawđiny Abrahám, tedy prawđiny y Łázars. Coby byl sáa
 Abrahám, cýtálišmy to : á co by sáa byl Łázars, tegośmy nie
 cýtáli. lednák który stworzył Abraháma, tenś stworzył y
 Łázarsá, leśli prawđiwego powiáda być Abraháma, praw-
 dowego rozumieć mamy y Łázarsá. Cieñ áboniem s Ciátem,
 y kłamstwo spráwa zgódzić sie nie móże. To śtoteuśy S.
 o tej Hystoryey. Rownie zá Hystorie rozumieia te po-
 wieść Pána Chrystusowa Ambrozyusz / Jeronym / Au-
 gustyn / Grzegorz Dwoiestow / y inśi. Nie wdawayże
 obłudniku rzeczy tej zá przypowiesć / ktora Oycowie
 Świeci Wschodni y Zachodni przyznawáia być Hysto-
 rya / rzeczá byla y prawđiwa.

Tóć sie tedy już pokazało, że tá powieść o Bogac-
 zu y Łázársu nie iest przypowiesć, ale řezera istotá y
 prawda. Sluchayże przytym / doktad obá ci, Bogacz y
 Łázars / po śmierci swej byli niesieni y od kogo y náco.
 mowi tedy, styśliśmy Co obá ci ná kćmi wćierpieli, pátrá-
 myś co tiż obá ćierpia w Adie, To co bylo im doćesne, p řes-
 minelo; á to co nástąpiło, iest nieczne. obá umarli, onego
 [Łázarsá] Anyolanie, á Tego [Bogacza] meki przymnia.
 [Sluchay Co mowi, że Bogacza przymnia meki.] Ony nie
 siony byl ná rámionách Anjłich, á ten byn á niesiony domak.

Onego

Onego Abrahám ná wesole tóno przymie, á tego pošyra Tár-
 ear. Roskošy iego ná ták wielkie meki znała odmienia-
 ja sie. Łazarz był ná miejscu wyższym: á Bogaz ná niższym. *Łono Abrah.*
 Gdzie podniosłszy Ocy swoje, gdy był w mekách. wšytek był w *hánowe iest*
 mekách, á tylo Ocy miał wolne, aby ná inšego nádość pátrac
 mogł. Dla tego mu wolne soš áwłone soš ocy, aby sie tym bar-
 dziey mezył: iż tego on nie miał, Co drugi miał. Widział Abrah-
 áma zdáleka, y pátrzył nań, aby sie ieno mezył. Ray ubo-
 giego, tóno było Abrahámowe. Niechże mi rzeze kto: zaš w A-
 dzie iest Ray: Ia to mowię. Gdyš tóno Abrahámowe Ráiá
 pmda iest: y owšem naswietšym Ráiem byš go przysna-
 wam. A on zdwotašy rzekł, (wielkie ábowiem kanánia, wiele
 ki glos wydawáły:) Ocy Abrahámie smiluy sie nádemna. Ocy
 Abrahámie, chociaš mię meki opánowáły, iednak éie Oycem
 nazywam. Iák ony Syn, który utrácił wšytkę máietnošć swo-
 je; Oycem nazywa: ták y ia, choť w kanániách iestem, Ciebie
 Oycem nazywam. Náddaremnie [Bogaz] ná tym miejscu
 czyniš pokutę, gdzie nie iest pokuty miejsce. meki éie przy-
 mušáia czynić pokutę, á nie dobra twojá wola. To Słoton-
 sty Swietcy z tych ták wyrażnych słow tego Swietego
 Doktorá iest nááwi / że ten Bogaz odniesiony był do
 Abut co iest do Pieklá: á iákó mowi ten Swietcy do Tár-
 earu / ná meki: y w nich sie iuž od tego samego času me-
 zy. prošno tedy ná tego Swietego Doctorá wkládać /
 aby on nie przysnáwal / że sie iuž grzešne dñše meza.
 bo co będzie nań potwarz.

Maš przytym y co nááwi / że Ráiem nazywa sie /
 nie tylko ten Ray w ktorym był Adam: ale oto y w Adzie
 tóno Abrahámowe Ray. Což baržiey Ray Niebo / gdzie
 iest p. Chryštus / y gdzie teraz iest Abrahám. Stuchayo
 że ieste tego Swietego: támže y o poiebyńkowym Sa-
 dzie rozumieć nie zákryto náuczającego / Može / mowi /

Kto

Przetes/ abo

kto [z tego/ cośmy o Bogaczu y Lázarzu mówili] Rzec,
y Takie przewrotne Dogmá nanieść, [Pytając] To co sie [mie-
szy Bogaczem y Lázarzem dzieje sie] niaki, przed Sadem wie-
Sad poiedyn *ski* sie, czyli po sádkie. Niech kto odpowie, że po Sądzie. Abo-
komy S. Zło *wiem* Sad to jest że ieden jest w mekách, á drugi w ochłodzi.
cousty wysza [A to jest Sad poiedynkowy / z Ktorego Bogacz dostał
wa, sie ná meki / á Lázarz w ochłodzi] A jeśli mówi Racze-
że sie to dzieje przed smartnych wstąpiem Generalnym, przetoż
y przed Sadem? Odpowiesz, że choć nie przybedł lescie dzień Sa-
du, [á to jest Sad Generalny] iednak już wie to w piekle
ma wjerpier.

Masz teby Antidotisto z tego miejsca Słotoustego
S. Ktorego ty ná znieśienie meki czyścowej nicnalesz
zacyłeś y Sad poiedynkowy y Meki dusz grzesnych w pie-
kiet y że Ray tam jest gdzie jest Abrahám: Skąd idzie że y
wszystkie S. Dusze sa w Rzeleście niebieskim: y w prze-
ciw/ wszystkie dusze grzesne sa w piekle pospolu z Boga-
czem. Zacył gdy my wierzymy / że dusza samá w Czyściu
meży sie/ nie idzie zacy/ aby Słotousty S. źle wierzył/ Kto-
ry dusze Bogaczowa / według nauki Zbawicielowej w
mekach bydy y meżyć sie powiada. z Którym poniewaz
my y to y inſe wszystko z niego przetożone wierzymy / á
wy nie wierzyćcie. Przetoż według was Słotousty S.
źle wierzy / bo nie tak wierzyćcie wy / iak wierzył on á we-
dług nas wierzy dobrze/ bo my tak wierzymy / iak on wie-
rzył/ y przez to pismo swoje wyznawał.

Sermone 3. de
omnibus San-
ctis.

To tak o S. Słotoustym postanowimy / toż Mo-
wie y o S. Bernardzie / że te Sequelle ná niego Wbłu-
dnie náwodził. Ktory wyraźnymi słowy w swej nauce
to wyznawa / że już Dusze S. w śacie swoje/ bezskliwośc
y pokoy y sławę y radość / przed obliczem Bożym sa w
bráne. w przeciw teby / grzesne dusze xbrane sa w śacie

ich nie.

ich nieszczęście / nie pokoy háńbe / y smutek / y to co jest przeciwnie Radości Páńskiey / w przytomności Szczęśliwiey.

2. co też mowiś / Duży byłaby ślad krzywdy, że ona z ciałem wespół grzeszywszy, samaby sie męczyła. Nie do rzeczy mowiś. Miał wiedzieć / iż grzech jest sprawa liberarbitrii: Ktory y wykonywa sie wola / y náyduie sie w woli: wola zaś jest nie w ciele / ale w duszy: zaczął duszą y przyczyna jest grzechu ta / Ktora go sprawuiet y potstawem tym / Ktory go na sie przyjmie. Po wsta- pieniu tedy dusze od ciała / grzech nie zostaje w ciele / ale w samey duszy przez wola. Coż przeto za krzywda duszy / że w niej bywa grzech Karany / w Ktorey sie náyduie a nie w ciele / w Którym sie nie náyduie?

Mowiś powtore: iestliby że duszą samą w czysca po śmierci męczył miła, ślody sątym, iż dusze po śmierci mogłyby i bie sąstugiwat na zapłacie, która ich ma podkát z ciałem. Nie idzie y to Antydotysto: Ponieważ duszą w Czyscu prze swoje to verapienie / nie na nowe iakie po- wyższenie zasługuiet / ale dług przeszłych win wyptácýwa. Ktory skoro soba samą / iako sie pospolicie mowi / swym grzbieciem / aż do ostatniego hálera wyptáci / z niego wychodzi. Czysćciec abowiem nie jest miejsce zasługi / ale wyptáty. Wyptácia sie na nim dusze z zawniedzionych na sie długow / a nie na iaką wyższo y wietšo zapłate / niż tu na tym świecie zasłużyły / zarábiała. Pożywoćie tym niemáš czasu do zaslug: ale tylo do przyiecia abo zapłaty abo Karania. Quæ enim seminaverit homo [in hoc mundo,] hæc [in illo mundo] & metet: Mowi Błogosławiony Apostol Páwel. V sam pan Chrystus / Redde Rationem villicarionis tuæ, iam enim non poteris amplius villicare. Skąd Jeronym S. Umárli me wi / ni

2. Absurdum znosi sie

Duży nimáš ślad krzywdy że sie bez ciała męczy.

3. znosi sie ab- surdum 3.

Duszą wysła- cą swymi na- kami niezas- ługuie, ale z zawniedžio- nego na sie długu wypta- ca sie.

Gal. 6.

Luc. 16.

In cap. 9 Eccl.

sprawnie nie mogą czynić, ni grzeszyć. Jak tedy My wierzymy, że po zyciu z tego świata nie ma już nic nie zasługując. Tak w Cyscu żadnej zasługi nie pokładamy: y z dusz tych otrapienia iść ona nie może. Jeśli nie tak: co intendujesz / dowiedź: a danyć będzie respons:

Znosi się ab-
surdum 4
Ze Cyscowe
meki są do-
czasne nie i-
stnieją z tym a-
by y piekiel-
ne doczasne
być miały,

Mowisz potrzebie / Jeśli się dusza sama w Cyscu ma-
cayt miała boby z tym, iżby meki po śmierci były doczasne.
Odpowiadam / Idzie z tym, że meki Cyscowe po śm-
ierci są doczasne / a piekielne meki są wieczne. Coż z tym
wykleta mowisz / to w nauce Origenesowej. Wytklinamy to
y My / aby piekielne meki / były doczasne / iako niezbo-
żnie rozumiał Origenes: za co y wyklety jest. Coż dalej
nie. Skutk pył. My wieczne meki piekielne w swym po-
łożeniu zostawiamy: które obsiedzieli na wieczne
meki / nie w Cyscu ale w piekle / niewiernicy y złowier-
nicy y Schismaticy / y sami Ratcholicy w grzechach
śmiertelnych bez pokuty zeszli / z Diabłem y z Aniołami
tego.

5. absurdum
znosi się.
Za dusze w
Cyscu będą-
ce nie dla te-
go się modli-
my, aby one
same za się
swym kara-
niem dosyć
czynić nie mo-
gły, ale aby
im co ras o-
słabiał, y
rychlej się sko-

Mowisz po czwarto / Jeśli się dusza sama w Cyscu
męczyć miała. Boby z tym, iżby nie trzeba było są umarte mo-
dlić się, ni iatmużny czynić. boby same są siebie dusze męczy-
niem dosyć czyniły. Odpowiadam / Modlitwy są te dus-
ze / które są w zadržymaniu / nie dla tego się dżiela w
Cerkwi Pana Chrystusowej / iakoby same dusze przez
swoje otrapienie z tego blugu wypłacić się nie mogły / y
zmas swych pozbyć: ale dla tego aby im pomogły / żeby
one iak narychley tej swej nadze pozbyły / y między wy-
brane Boże przeniesione zostały: W czym tak nas naru-
cza Złotousty Swiacy nie bez skutności mowi / to od Apo-
stolom jest postanowiono, aby przy obchodzie strasznych Tajem-
nic, smiertelnych było się przypominanie. Wiedza abowiem, i
wiele oni stać mają zysku, wiele pożytku. Z zaś pomagamy

smartym

smárlým nie ľsámi, ále modlitwámi, offiárámi, y iálmušná-
mi. Tie mowi ten swiety že przez te offiary, Modlitwy
Jálmušny, wvolniamy z zádzierzenia smárlých dušet ále
pomagamy im: wiele im przez to zysku, y wiele pošytku
synimy. Skad wiedzíte dáte sie, že y one prácuia, y my
im w tych ich prácách pomagamy: y one na zysk y ná po-
žytek zárabiaia, y my im w tym dopomagamy. Jákož:
one cierpliwosčia karania swego: á my suffragijs. Tož
mowi y S. Cyrillus Jerozolimski, že z Modlitw, Offiar
y iálmušu, wielka dieie sie pomoc dušom z tego swiátá ze-
stým. Jesli pomoc, tedy nie bez prace tego ktoremu sie
ta pomoc dzieie. Gdyž temu pomagamy, ktory sie sam
ruša y prácuie: á tego ktory sie nie ruša / iákiemi wy
duše te w tų zádzierzenin czynicie, dzwigamy y nošimy.

Rzeczest ty: nie prošnuia sám y według nas duše,
Ale modla sie / á my tež im pomagamy našymi modli-
twámi. Odpowiadam, nie bez tego, aby sie sám duše
te nie modlitýt aby w tym swym ciężkim vbrázenin o-
mitosierdzie do pána Boga nie woláły: ále inž táma nie
modlietw, ni zaslug mieysce / ále meki y cierpcut od kto-
rych my im vloženia y wvolnienia prošimy, y otrzymy-
wamy. Juž to im sám nie modlietwá ich ná pomoc, ále
Czyšcacego ognia plec / iáko mowi Grzegorz Swiety
Lisseński. Gdzie one, według blogosławionež Ambro-
zyuša / & si non exuruntur, tamen vruntur wybáwione
bywáia / z tego swego zátrzymánia, sic tamen quasi per
ignem, mowi z Apostolá S. Błogosławiony Augu-
stýnž przez cierpiec á nie przez swe modlitwy. y Cerkiew
Swiata Wschodna, gdy zá temi dušami pána Boga
proši: nie modlitwy tež ich modlitwámi aby pan Bog
przyiat / y z tego ie zátrzymánia wvolnit proši: ále, že
by ie z mieysca ciemnego, plugáwého, niespokojného,

asja tá meká
Hom. 69. ad
Papulum An-
shioch.
Hom. 41. In 1.
Ad Corint.

Cath. 1.
Mythagog.

Cyštiet' nie
jest mieysce
pokuty ále
dolytáynie,
nia przez ka-
ránia znoše
nie.

Oráti pro mor-
tuis in Psalm:
56.

Hom. 26. ex
lib: 50. Homil.

goracego: ziele smutkiem / żalem / boleścią / wzdychą-
niem y płaczem i y przez to wstytko wdrażone / w wolni
y pomieścił na miejscu światłym / wesolym / spokojnym
ochotnym i gdzie nie maś płaczu / ni wzdychania / ni ża-
la / ni smutku / ni boleści i tć. Wstytko tedy to cokolwiek
ty Antydykysto o tey ciworey consequentey rozumiał
bydź y pismu Swojemu i y zdaniu Dycow Swietych
przećiwne / iest y wedle pism i Bżęgo / y wedle nauki
Dycow Swietych z Cerkiewna nauka zgodne.

Znośi sie' abo
 furdum 6.
 Sext: 3. fol. 6. p. 1
 Nie przysna
 wanie zyscu
 iż st drogá do
 rozpusty.

Znośi sie abo
 fardam 6.
 SEXT: 3. fol. 6. p. 1.
 Nie przysna
 wanie czyscu
 jest drogá do
 rozpusty.

Przy tych czterech obietniách / zádamóž zwołyšcie
 wy / y owe Piata / iż náuka o Cyscu jest drogá do rozpusty.
 bo tak w swym Kátedysmie mówi wáś Pátryárchá / καὶ ὁ Ἰησοῦς
 σίον φησὶς ἡμῖν ἵσθαι τί τοῦτο. Ná co my odpowíada
 my / iż ráczey nie przysnawanie Cysca / niź przysna
 wanie jest drogá do rozpusty / y heroka. Co y nay
 ptochša dzieciná widzieć może. Bo gdy mie w tym
 Wiará móia w pewnia / że y zá namnieyše moje wyštes
 pki / y zá stowko próžne / zá ktore tu ná tym świecie do
 syć nie weźynie / táni po zeyšciu z tego świata / musza
 zá nie w Cyscowych mekách dosyć weźynieť y dobrze
 tego karánia ná sobie došwiadczyť t ktore wierzymy
 byď w ciežkošci nie mať rowne karániu piekielnemu.
 Záczyna boiažnia tey meki / choť to dozešney / zisty / v
 przatymam sie / stáram sie / zá pomoca Boža / aby m ná
 nie nie przyšedl. Tu ná tym świecie zá grzechy moje y
 namnieyše dosyć žynie / przez te pobožne wežynki / y čia
 lá swego trapienie / ktore sic pánu Bogu w głowieku
 podobáiat y ktore Duchownicy nákázuyóť zwykli. Ten
 záš / (O Schismátykách mowieť bo Herycy sola fide
 iustificari buccinante) Co to wierzy / iż máte grzechy t
 ábo y smiertelne spowíádáne á nie obpołucowáne / bez
 žadnego tego wtrapienia y mať / offiárámi y modlitwá.

im zań Cerkwynymi / Pomnieć y Jasnymi będą
zglądzone / a on prosto / ná tóno Abrahánowe poydzie /
o vprzatanie y o przygoto. wanie si: obać nie będzie. y
ciejarow ná si: niekladac nie zezwoli. poniewaz wierzy /
ze po smierci tego Cerkw y bliźni tego / wszystko to z nie-
go zniosła: a on tym cż isem z družnoscá meysa hukli stro-
ie będzie. Komuż tu bliźsa do Rozpuszty drogá / y do
milo zbożnego ná tym świecie pożyćia? Temu co sie y
za namnieszby grzech według nakazu Wiary swey / boi
karania ciężkiego; lub też owemu który według Wiary
swey / nie powinien mieć żadney boiaźni karania za grze-
ch / takie: y dziecie to mále / iákom rzekł / rozładzi / że
bliźsa do rozpuszty drogá / nie wierzyć Czystá. niż wies-
zyć. Jada Duchownik polistuiacym dwóm człowię-
kom zá iednąk grzechy / iednąk pokute: przykład im w
dni postne raz iedzenie po zachodzie słońca / w suchym
chlebie y wodzie. nakazuje im spánie ná gołej ziemi / iá-
mużne z pracy rąk swych: wlościennica i modlitwy dłu-
gie: pokłony pracowite i zdeymie z nich świetne odzienie:
oddali ie od wszelkich biesiad dobromyślnych: wymie im
zwołtego snu: náłoży ná nie droge pracowite dla nabo-
żeństwa / ná które mteysce zá kłádzieśiat mil i zábromi
im smákowitych potraw y napoiow. y tym podobnymi
ciásnego życia pobożnymi wczynkami obloży ie. Będzie
ieden z nich który to zá pomoc Bożą spełni. Drugi /
bzień zá bzień odkładając / w odwrocie te spráwe puści.
Smierć przyszła ná obu. Pytam / co temu pierwszemu
pomogły te tego pracowite trudy? a co owemu drugie-
mu zająłodziło to tego niedbálstwo? według Wiary wás-
bey S. chysmátyckey nie; Poniewaz y ten prosto / y ów
máło zadržmiány / zárowno ná tóno Abrahánowe ida
bez żadney przeszkody: Bo táń ten sam zá siebie poku-

Podobieńst.
wo, ábo pray-
kiad. ktor-
ym sie poká-
zuie Byrśa
drogá do ra-
puszty z nie-
wyznáwá-
nia cysta-
Zakonnicy
Ssetu.

V ii

te obprá-

V NIV.

JAGELL.

ORACOVENSIS

Exatensis / ábo

te odprawił. á zá owego Cerkiew wasza Schysmatycka pokutnie. Obludnicy. Toż to Wiara Swiętych Oycow / Swiętey oney Cerkwie Wschodney ? Toż to powaga Pokuty iey ? Toż to ciásna do nieba droga ? iedz / pty / wesoluy / próżnuy / dosypiaj / nie to ; bá y swowoluy / rozpustuy / á spowiaaday sie / y wmrzy : nie boy sie / nie či zá to nie bedzie. Cerkiew zá cie odpokutnie. Na coż Epitimia iesli y bez nich droga do nieba ? ná co Wylaczenia od spoleczności wiernych w modlitwie / y w Communiie / iesli mu po śmierci tego bez dosć wzywania zá to mieszkánie z Swiętymi ? y wy to Cerkwia Wschodna tytulowác sie chcecie / ktorzy bezpiecniey niż Herytycy po iey Swiętych zwozjájach / tradycyách y wiary dogmatách depcecie ? Opuśćcie mi / Takazescie wy / á to z tych waszych Herytyckich opinij / Cerkiew Wschodna iaka sa ná Wschodzie y inšie Herytyckie sekty : ktorých iest tam do tilkunastu. Nie szecháć byto przed tym ná Wschodzie Luteráńskiey y Kalwiniskiey obludney Sekty / á tymi czasy nie Ormiáńska / nie Nestoryáńska / nie Eneychiáńska / ani inšia ktora ; ale wasza Schysmatycka Cerkiew znacznie sie w nie przyodziewa. Ogię też wy z iey cześci swey przez te oto Encyboty iak y przez przesle dyżanie broić nie ládá iako pomagacie. A tych ktorzy wam to wkázuiá nie naradzicie / zstosowicie / y wyklinacie. O cieżkiey slepoty. Pan Bog wam Sedzia / y temu waszemu niebáżnemu wodzowi / ktory (ách nestety) Pierwszy ná Wschodna ácz Schysmatycka / ledwie iednak Herytycka Cerkiew / Luterskich y Kalwiniskich bliźnierstwo piekielny kubek wylewa. Pisa do mnie niektorzy z pobożnych y nabożnych Zakonnikow waszych / że blaimey Apologiey zowa strone wasze Ruska Kátholicy nie tylo inż Schysmatykami / ale y Herytykami. Prze Bog

Jmwy

żywy / iak w tym winien / Ktory ce Heretyk z Ruskiej
Cerkwie y Wiary oddalitem był przez te moie Apologia i
lubo ci / Ktorzy ich pierwocy w Cerⁿⁱiew Ruska naniśli y
w Wiare naciłali : y Ktorzy teraz ich bronia / y w Cerkwi
zaczemnywają : iako czym oco ten niezbożny Anedyoty
sta. Ktoż tak ciężko w swej Wierze Ruskiej ślepy będzie /
że tego obledneż Wzycielą bledow nie omaca? Ja mo
wie / y perwienem tego po łasce Bożej że on Kāmienie
pobudzi / aby na te piekielney nauce przepowiadające wo
tali / y z Granic te Ruskiej / bā y wszytkiej Wschodney
Cerkwie wywołali.

A co mi przyganiaś / żem w Żyzaniach twoich Phi
laletach / Oethologach / Klerykach y tym podobnych
wasych Heretykowskich nauce nie przecodził / y dobre
go od złego nie oddzielił / ale mi wszystko o raz zganił / y
podeptał. Wzysnilem to dla tego / żem w nich nic do
brego nie nabydował ; y ty / tego co w nich bronisz / nie
zadługo da Bog wszydzić się będzieś. A niemieściale
Kto z twoich że tobie co zganił. Pobudzi Pan Bog y nieo
me stworzenie ku obronie swej prawdy. Alzem nie posta
pił ciał / iak postąpił / S. Augustyn z swymi pismy przez
Retractatix. Przyezyna tego cā : iż Augustyn Świety
był w Cerkwi Kātholickiej / a iām był w Schysmie.
w Ktozey nie pomogły by mi nic y Retractatix. Postas
remu był bym taki / iaki ty jesteś Schysmatyk.
Wzysn tobie / y wszytkim wam / daj Pānie Bo
że za dni nasych obaczenie się / A do Jedności
Świecey nawrócenie się.

*Dāie Author
pracyne.
nem pism
nych. abo nie
przeciżił a.
bo nie r etra
ctatix. ktore
pisał w Sch
smie. ale ie o
hulem zganił
y podeptał.*

**Ná Rozdział Antidotu Schi
smatyckiego XI. w Ktorem zrzeka**

- *Exatēsis / ábo*

sie Antidotista Orthologa: y Prá-
wi iż Duch S. od Oycá same-
go pochodzi.

EXPOSTVLATIA XI.

Wktorey sie dowodzi y Pokázuie / iż Duch S.
pochodzi od Oycá przez Syná / ábo od
Oycá y od Syná.

*Iedenasty ro-
zdział Anty-
dotyſty wſy-
tek ieſt z blu-
źnierſtw w-
kleiony.*

Wyznawam to tobie Antidotysto / że Or-
tholog twoy y z ſwoimi błędami za Cer-
kiewnego nauczyciela mienić ſie nie mo-
że / ale za twego Schiſmatyckiego aby ſie
m. enić nie mogł y nie miałt poſtęgu błędow y herezji
naśladowcami teſteſcie: y ty y ia negować tego nie mo-
żemy. Bo choć to ty go wrzeży ganiſz / bluźnierſtw ie-
dnak tego trzymać ſie iakżły niedobrego. Jak on blu-
źni Mąreſtat Boży dzielać iſtnoſć Boſką od Boſkich o-
ſob rzeczywiście / y to rozumiano byż ſupponnie / iakoby
oſobą bez iſtnoſci ſtanać mogła. Porzadek też Boſkich
oſob / ktory ieſt ratione originis. tłumie przez co y Syná
y Duchá S. owegdy Wtora / owegdy Trzecia Boſka O-
ſoba rozumiane byż / podobie. toż wſytko niebożnie czy-
niſz y ty. Zaczynam wſytkie tego w Apologię moię wy-
różnić bluźnierſtwá / ktore popadł on / popadłſz y ty.
Coć ſie da Bog niżej dowodnie pokaże.

*Antydotyſtá
co inſzym gá-
ni to ſárobi*

Proa. 251

pryſtępując do dowodow tego ſwego błędnę ro-
zumienia / że Duch S. ob ſamego Oycá pochodzi / co in-
ſzym ganiſz / to ſamżaraz popadaſz. Wkazuie / że Cru-
cator Maieſtatis opprimeretur á gloria. A jednak ſam Mą-

ieſtatem

iestatem Scrutaris: á iestše blužnieršto. Vpomináš / ne
quis decipiat per Philosophiam & inanem fallaciam: A
iednák sam osuľawaš przez twoie Philosophie y próžne
omamientet á iestše obludnie. Przykázuleš / ne quis fa-
scinet, nō obedire veritati: Sam iednák twoie Schismá
tykú omamiasz / aby prawdsie nie byli poslušnymi: á iest-
še bezrozumnie. A zátym Concluduleš / že Oyconie SS.
mynúvuiac oskrytych tájemnicách Boskich nátiámi, rátiy synch
fundáment ná pismie S. sákládáia: v Bádácow záš Máye-
statu Boskiego, často y gásto nátie šadnego fundámentu w pi-
smie nie máia, tylo s sámej ľudskiej ich čekáwošči podobá.
Ná ktorych nátiách nie tylko sábit sie nea iest niebespiecna,
ále y stuchát pod záš nie bez grzechu. To tyt y slušnie. A že
twoie w tš Rozdžiele vsytkie ássertie ná tej tákiej ľudskiej
čekáwošči nátiách sa v fundowáne / táwnieč to y iásnie
okázáć / zá pomocá rátiy w pismie S. fundáment swoy
mátacych / postepuie. Do čeg šie tež ty y sam iáčno przygo-
dowaš / gdy y Apologiarowe y swoje rácie w iedney
wadze zostáwiošy / nie wiesey ná nich / niž ná pismie S.
polegáć / przyrzekaš: Ješli bowiem Apologiarowe rá-
cie sa v čiebie čekáwošči ľudskiej / zá takéž iemu y two-
ie rozumjáne byđž podobáieš.

Pierwsza twoia w pismie S. fundámentu niemá
iacey ráciey Ássertia iest, ktora ty w nadpišie tego Roz-
džialu pokládáš / iż Duch S. od sámej Oycá pochodzi. Dru-
ga / gdy prawdziwe to zdánie byđž powiádaš / iż Duch S.
od Oycá tylko pochodzi. Trzečia / gdy pochodzenie Duchá S.
przez Syná, nie wieane ále dočasne byđž twierdziš: Ktore
šie dzieie do ľudzi pobožnych. A to ábowiem przydane / od
sámej: y owo drugie / tylko: y owo trzećie, aby przez Sy-
ná dawány tylo był ľudiom, á nie przedmiewanie przez Syná
pochodził, to iest bytność swoia miał Duch S. Co ty ná

Col. 28

Galat. 9.

Rátie čeká-
wošči Antio-
dotisty.

Exatensis/ abo

tem miejscu stanoWiſz: a mało niſzey affirmuieſz: fundas-
mentu w piſmie S. nie ma: y nduce Oycom Świątychieſz praes-
entne. Których ty piſmá w tey mierze w podeyſzrzente
ſproſanowania przez Rzymian calumnióſć podáteſz: áś
bys ſobie w ſwoych do kłamſtwa przez te calumnie lácny
przyſtep wſtał. Ktoż tobie podobnym kretem badſze /
ktory taſz tak w inſzych Doktorow Cerkliewnych piſmách /
tak oſobliwie w piſmách S^o Máximá Wyznawce / y Ja-
ná Dámáſcena nie widzi / że oni bez żadnego piſmá wie-
tych ſproſanowania / Duchá S. przez Syná pochodzié /
z owych terminow przydaniem / naturaliter, eſſentialiter,
non modo generationis wyznawáia. A ten terminus,
pochodził. toż moſze / Co y mieć bytnoſć. A ponterwáż Du-
chá S^o bytnoſć ieſt przedwieczna i przetoż nie dozeſnie
tylo / ále y przedwiecznie Duch S. przez Syná pochodzi.
Solúm teſz twote / to ieſt / tylko: y Owo á Solo, od Sá-
mego: Ktorem wy poterzaſywać á Rzymiánóm piſm
Doktorſkich ſproſanowaniem przymawiać / przed Syn-
odem Florentſkim nigdzie ni w iednego Doktorá Cerk-
liewnego piſmie nie náybowáło ſie: Czemu y Anteli-
gnanus Schiſmy wáſzey ceraſnieyſzey Máreſ Ephęſki
nie przeży: Który w Liſcie ſwym do tych co ná Wy-
ſpách żyia piſánym / tey czóſtki / ex Solo. záſywał i ſwiá-
dectwo iednáť tymi / ktore ſie bſiſ obnoſa / tey nie wſpie-
rat ále z inſzych Conſequentiy / z piſm Oycom SS. wſie-
tych / to debuknie. Kownie toż y z piſm wiecey niſz ſtem
lat przed Florentſkim Synodem pożylych / Grzegorza
Solunſkiego y Tyla Bábázyle / y inſzych wiedziéć dáie
ſie / Który tych ſwiádectw w piſmách ſwoych / náprze-
ciwio Rzymian o pochodzenie Duchá S^o y od Syná
wydánych / nigdzie nie záſyli. Záczyń wy ſwym Schi-
ſmátykom Grakom proſanowanie w tey częſci piſm

á Solo: od
ſámego Oyca
pochodzi Duch
S. áaden
z Oycom SS.
nie piſał.

SS. Oycow przyznawszy, wiedzieć macie, że óne Dyalo-
gi o S. Troycy S^o Achánaziusowi: y Sermones S.
Cyrillowi Alexandriyskie^o przypisane / w których to sto-
wo / ex Solo, wyraźnie jest położone / nota sunt. spuria
sunt, podzrutne są. w czym ie przy inszym / y samy stylus,
onym wiekom niezwyżayny / arguit. Chcieyćie teno nie-
zbożnym wporem oćiektie oczy wasze wyznániem prawdy
Bożey przemyć / á miłościá Jedności S. Cerkieroney
otrzyć / táčno ten swoch / in po florentskim Synodzie w
Schismie pozitych Markow ná was nárzucony podsta-
pek obaczycie / y buś swoch tymi ich podstępnyimi báiá-
muentámi záwodzić poniechacie. Wyznawáiac ábo-
wić S. Wschodná Cerkiew przez swe Doktory / że Duch
S. przez Syná pochodził nigdy te^o słusnie wyznáć przez
też nie moglá / áby pochodził ob samego Oycá. Boby
w tym sámá sobie bylá przeciwná ; Preposita te Dwie /
ext y / Per t máiac æquipollentes iáto o tym Básilius
Wielki y Jan Złotousty / y inszy Doktorowie Cerkiewni
náuczáiá. Gdy tedy in Parenthesi o SS. Oycách mo-
wiš owo / (Których písmá iešáe šprofánowane nie były.) ob-
twoych Schismátykow maš rozumieć.

A co do Márká Epheskiego po wiadomošć stro-
ny istności y person w Bożowie / y iák iest iedná / y iák sie
dziela odšyłaš : Jeśli on ták istnošć ob osoby realiter
dzieli / iák ty dzieliš y ták Persons bez istności stánowi
iák ty stánowiš y ták káždá personá w niej sámey
rwie / iák ty rwieš : Co sie dá Bog nišey z twoych głupich
áffertiy ná cie przemiedzieš y poprošnicy y sám zá nim ie-
dzieliš / y nam náń obázuieliš. Jácyście wy tego Vznie-
táki teš y on Mistrz wasz. wy bluźnierce / on pogotowiu
táki / który was bluźnić náuczył. Istius enim patris estis
filij. Obiećnieš Antidotysto / że to roztrząsać y wważyć

Lib. ad Am-
philoch. c. 52
Christos Hóš
53. in Matth:
Cyrill: Alex.
in Epist: ad
Nestor: Cuius
In istum, Au-
dio quosdā e-
xistimationi
meæ detraha-
re.

Exatensis/ ábo

Pierwszy Ar
gument Au
thorow iŝ
Duch S. od
Oycá y Syná
pochodzi.

.Bas. lib. 8.
In Eunom.
Idem ibidem.
Idem ibid.

Idem. lib. 8. in
Eunom.

Idem Epistad
Canonic.

Argument 2.
Idem. lib. 8. in
Eunom.

Idem lib. 8. in
Eunom.

chceŝ/ Co Apologiár z Baſiliuŝá Wielk: przytacza/ lecz
obietnicy ſwoey iáko y w koſtym Rozdziale wŝynioney
doŝyć nie czyniŝ. Wiele to ſnadz na cie tednego/ y obie
cować/ y zisćić. Bo Apologiár o porzadku Boŝkich
Person z Baſiliuŝá Wielk: wypráwuiac/ po inŝym owo
teŝ tám z tegoŝ wielkiego S. mowi/ iŝ tego przyrodzonego
porzadku wzgledem, Syn od Oycá ieŝ wtorym. A Duch S. od
Syná wtorym: á od Oycá Trzeci. Skład táki Argument
ſupponuie/ Syn od Oycá porzadkié wtory ieŝ. iŝ od nieg
ieŝ. y iŝ počatek y przyczyńa bytnoŝci iego Oćiec ieŝ.
Przeto y Duch S. porzadkiem wtory ob Syná bedac z
potrzeby to ma/ że teŝ ob Syná ieŝ. y iŝ Syn počatkié y
przyczyńa bytnoŝci ieg ieŝ. Abo ták. Duch S. porzadkié
ob Oycá trzeci ieŝ/ á od Syná wtory: A Trzeci porzad
kié ob Oycá dla teŝ porzadku ſposobu ktory nie z náŝeg
położenia ieŝ/ ále z ſámey idŝie náture/ iáko ogniu do tey
ktora z niego wynika/ ŝwiátłoŝci: To ieŝ/ popter cauŝá
& Cauŝarú. Przeto y ob Syná wtory porzadkiem ieŝ dla
tegoŝ porzadku ſposobu t ktory nie z náŝego położenia
ieŝ/ ále z ſámey idŝie náture/ iáko ogniu do tey ktora z nie
go wynika/ ŝwiátłoŝci: to ieŝ propter Cauŝam, & Cau
ſarum. Mowi táme Apologiár z Błogŝ: Baſiliuŝá
Wielk: y Owo/ Kto Duchá S. przeŝláda Synowi według po
rzadku, ten ſie ŝprzećinwia Boŝkiemu ŝporządzeniu, y dálekim ieŝ
od Boŝey Wiáry: Skład teŝ owy Argument ſupponuie/ O
ćiec w porzadku przyrodzonym przeŝláda ſie Synowi/
Tym porzadkiem ktorym przyczyńy náŝ te rzeczy/ ktore
z nich pochodŝa przeŝládaia ſie. Przeto y Syn goy ſie
w porzadku przyrodzonym przeŝláda Duchowi S^o: tym
ſie mu porzadkié przeŝláda/ ktory przyczyńy tym ſie rzecz
przeŝládaia ktore z nich pochodŝa. Sáczym idŝie/ że iáko
Oćiec wzgledem przyrodzonego porzadku ieŝ počatek

bytnoŝ

bytności Synowskiej, tak Syn tegoż przyrodzonego porządku względem Duchá S. bytności jest początek.

To Apologiarowe / iesliś sie chciał za mądrego wydać / miałeś rostrzasiąć Antydocysto / á nie Sarcasmy stroić / y nie to co do rzeczy nie należało / wyprawować. Acz tego nie wie / że nie tylko o Duchu Świątym / ale y o Synie / y o Oycu bać sie tego mówić potrzeba / co w piśmie Świątym jest zamieszano. Iednak pobożni meze to co im sam Duch Świąty / Sama Przenaświeta Trojca o Sobie suggerowała / mówić wbespieczyli sie / subtelnie / to jest / zbożnie / po Kácholicku : tak mowimy my Prawosławni / nie grubie / to jest / niezbożnie po herezycku : tak mowicie wy Schysmatycy. Acorzy y początkowego między Boskimi osobami porządku nie przyjmiecie / y docześnie Duchá Świątego pochodzenie na wiecznym bydź zawieszone / nie przyznawacie : y Jesnać ob Osoby rzeczy dzielicie. Co troie błędów wafych w tej Młaterycy jest przyczyń. Takim o Boskich trzech w iedney Istności osobach mówić / jest rzecz zaszkodna. A Kácholikom nie jest zdrożna. W ten sposób Bázylus Wielki nie wzdrygał sie Boga Oycá nazwać Pierwszym / Syná Wtórym / Duchá Świątego Trzecim. według przyrodzonego porządku : choć tego w piśmie Świątym napisanego nigdzie nie náydował. Wiedząc / iż Pierwszy Ociec tak początek : Syn wtóry / tak z tego początku : Duch Świąty trzeci tak z początku przez tego / ktory względem przyrodzonego porządku / pierwszy z tego początku.

posłuchaymyś ieno Co ty w tej rzeczy móbrenieś. Przyznawaś to z S^o Bázylusa Wielk: że w owych słowach p. Chrystusowych idźcie Kształcie , w Imie Oycá , y Syná, y Duchá Świątego: zamyla sie Boskich Osob porządek.

Meżom naszym Kácholikom o Boga mówić y pisać nie jest zabroniono.

O Porządku Boskich Osob Prawosławne wyznać nie.

Exatensis/ ábo

dek. A porzadek przyrodzony i nieznalesz wynalasku, ale
z przyrodzonego następku. Taki taki jest ognowi bo swej
światłości. to jest / secundum causam & causatum. W
tóry porzadek / Ociec jest pierwsza Osoba / Syn wto-
ra / Duch Święty trzecia. ábo / Ociec jest pierwszy
Syn wtóry / Duch Święty trzeci. Z którego porzadku
względem / tak sie Syn przetłada Duchowi Świętemu
á Ociec Synowi y Duchowi Świętemu / że bez bliźni
stwa y prawey Wiary naruszenia / inásey w oen ómnie
mu przetładać sie nie może y gózi by Duch Święty Sy-
nowi. ábo Syn y Duch Święty Oycowi według tego
takiego porzadku przetładany byt / bytaby to / jak Bóg
światy Wielki / mówi / niebożność. Taki ty porzadek w
nauce tego Świętego chociaż go iásnie wyrażić niecho-
dział / widziałbyś / náwodziś pytanie owe / iá to, mówisz /
wiem, że z tych miar Ociec jest pierwszym, iá jest przayná :
Syn wtórym, iá jest sprayayny. Duch Święty dla tego jest
Trzecim według porzadku przyrodzonego, powiada mi / y ob-
powiadaś sam sobie. Dla tego, iá Syn jest od Oycá, przez
sposób rodzenia, á Duch Święty od Oycá, przez sposób pocho-
dzenia. y rozumieś ony sposób być pierwszym / á owy
wtórym / Przeto / iá w Oycu siła rodzenia / wprzódza siła
echnienia. Jáko o tym máło niżej owo pytanie sobie za-
dawasz / Cemu wiády Duch Święty trzecim jest, á nie wtórym
iáko Syn : Ponieważ sárownno obá sa od Oycá / tak wypráwu-
ieś. Ociec do osoby swej to dwoie má, iá rodzi, y wypusá.
względem jednego pierwszego, referuje sie do niego Syn, iáko
rodzony / y tak jest wtóra persona w Boskiej po Oycu. Duch sá-
Święty odnosi sie do Oycá według wtorego, iáko pochodzący :
dla tego przed Oycem kładzie sie nie może, iáko causatum ante
causam : przed Synem nie może sie kładzie, iáko ten, który nie w
pierwszej, ale wtorej własności do Oycá adnosi sie. Skąd

Conclus

Epist. ad Ga-
lonicas.

O Porzadku
Boskich osob
Antidotysta
Kátholicko
mowi : á blu-
dnierstwo te
swoje mowe
wykláda.

Concluduleś / ponieważ pierwszym sposobem jest Syn od Oycy, piseto jest wtórym po Oycu. Duch zaś S. Ponieważ jest sposobem wtórym od Oycy, pisetoż jest trzecim po Oycu. A tak nie omylnie Duch S. trzeci w Bóstwie Persona jest. y takies to zadane sobie pytanie swe solwował.

Zatym twoim takim wyznaniem / ia náprzećtwo tobie tak postepuis. Oćiec jest pierwsza Bóstka Osoba i z przyczyna Korzeniem / Brzodtem y początki jest dwu inśnych Osob / Syna y Duchá S. Syn jest Bóstka Osoba wtora; i z według początkowego porzadku jest poślednia / niź Oćiec / a pierwszą niź Duch S. Duch zaś S. jest Trzecia Bóstka osoba i z y od Oycy / y od Syna według początkowego porzadku jest poślednia. A zed tat Argumenta: Ponieważ Oćiec y Syn za wzglad istności / są jedno: Syn zaś prze wzglad początkowego porzadku pierwszym jest / niź Duch S. idzie zatym / że Duch S. z istności Oycowskiej pochodzić nie może / iesli nie zaraz y z Syna będzie pochodził. Iesliż nie tak / tedy Oycy y Syna istnościami dzielić musiałbyś. Inśba bydy istność Oycowska / z Ktorey Duch S. pochodzi: a inśba Synowska od Oycowskiej oddzielna / z Ktorey Duch S. Nie pochodzi. przez co ciemibys rzecz niezbożna.

Iesli to jest Bóstkich Osob porzadek / że ora jest pierwszym / ora wtórym / ora trzecim: tedy to co ty mówisz / i z pierwszą moc Oycowską Rodzi, a druga wynodzi: są tym ten to jest sśily pierwszej, i z wtory: a to jest sśily wtorey, i z Trzeci: ma sie tak rozumieć. i z to dwoit / Rodzenie mowie y wynowienie, brano ma bydy cum Communicatione essentiae. & cum Observatione prioritatis originis. Ponieważ w Tátemnicy Przeswiętey Trojce / nie tylko essentiae Communitas, ale też Osob Bóstkich / prze wzglad początkowego porzadku / iedney przed drugą

Idk se to ma Orthodone rozumieć, Co Antidotia ká pniwościwnie mowi, á bluźniercko rozumieć

Communicatio essentiae in productione diuinarum Personarum, non sit sine observatione prioritatis & posterioritatis originis.

przodko-

Exatēsis / ábo

przodkowanie zachowywano ma bydź. To iest/ Rodzić
 Ociec Syna iak przodkuiacego przed Duchem S. uży-
 szatac mu swoje istność; (In diuinis enim processio est
 secundum communicationem diuinę naturę:) wywodzi
 Duchá S. iako poślednieyszego po Synie/ użyzatac mu
 swoje istność. (Przodkowanie to y pośledność roz-
 miem nie według czasu / ale według początkowego po-
 rzadku: według ktorego / wprzódza w bytności Ociec
 Syna / Syn Duchá S.) Jesliż prze wzglad tey origi-
 nalis prioritatis & posterioritatis istności swey nie użyz-
 za Syn/ iak ten ktory iest według początkowego porzadku
 przodkuiacym / Duchowi S. iak temu ktory iest według
 początkowego porzadku poślednieyszym / gdy mu też ist-
 ność użyz-za Ociec/ tedy z potrzeby iedná z Owych dwu
 niezbożności z tad wystąpić musi: że / ábo iedná istność
 Bożka rwána będzie/ ábo Syn nie iedney istności z O-
 cę rozumiany będzie. Jesliż sine Cōmunicatione essētia
 bytność Syna y Duchá S. rozumiana by była / tedy
 ni Syn ni Duch S. prawdziwy Bóg ić nie będzie. A iesli
 bytność Syna y Duchá S. z użyz-żanie istności będzie ro-
 zumiana/ ale bez zachowania prioritatis & posterioritatis:
 tedy między Synę y Duchem S. żaden początkowy po-
 rzadek nie będzie/ y wiadomo nie będzie ktora z nich Wto-
 ra/ ktora Trzecia iest Osobá. Lecz ty iako bacz y essētię
 Cōmunicationem. y prioritatę & posterioritatę originis
 przyznawaj: zbywa/ ábyś ábo Cōmunicari a Filio Spiri-
 tui S. ynica eum Patre Cōmunicatione, essētiám, Ká-
 tholicko wyznał; Ábo Syná Bożego ^{in Teogodę iow} bydź
 Aryanśko zbluźnił; lub też iedną Oycę y Syná istność ná-
 dwie części niezbożnie rozemwał. Jesliż ná koniec dla
 tey Syn Wtóry/ że go pierwsza Oycóm stała/ ność/ iak
 ty mówisz / w bytność przywrócisz: á Duch S. dla tego

Sine observa-
 tione priorita-
 tis Originis,
 nullus ordo in
 Diuinis stare
 potest, nec scis
 cinr, alter sit
 secundus vel
 tertius, secun-
 dum immuta-
 bilem ordinē
 naturalem, Fi-
 lius an Spiri-
 tus S.

Trzeci/

Trzeci / że go wtora Oycowska własność w bytności postánawia / bez żadnego originalis ordinis zachowania / (w czym ty iako baczysz ydą grzebieś) między Synem y Duchem S: tedy to nie będzie porządek między Synem y Duchem S. ale między Oycem y Synem / y między Oycem y Duchem S. Których obu względem / Ociec jest pierwszym / a Syn y Duch wtórym: A któryby z między nich był trzeci / nie jest wiadomo.

Mowisz ty ten jest trzeci, które^o w bytności postánawia wtora siła. Odpowiadā. Stać to nie może: ponieważż tenże y iedź jest / który y pierwszą y wtora siła sprawuiet y nie będzie wiadomo / czy robzi wprzód / czy wprzód wywodzi.

Rzeczysz. y stanie tak, ponieważż Choć tenże y ieden to oboie sprawnie, ale dwoiaka różna siła, y wiadomo jest, że wprzód rodzi niż wywodzi: ponieważż Ociec wprzód Oycem nazywa się A nie technacym. Odpowiadam. Jeśli nie będzie wzgląd miány na początkowy porządek / wolno będzie nazwać pierwszą Boską Osobę technacym / a potym Oycem / bez żadnego bliźniectwa. Jak się na wielu miejscach pisma S^o przekłada Duch S. Synowi / A Syn Oycowi.

Stad się to, mowisz / pokazuje, że pierwszą Osobą Boską pierwey rodzi, y pierwey jest Oycem: niż wywodzi, y niż jest technacym.: y iż Syn jest Obrazem Oycowskim, a Duch S. jest obrazem Synowskim. Te ty rátie tego dajesz na Która ja pozwalam: słucham cie iednak daley. Ty mowisz iż Syn obrazem Oycowskim nazywa się nie dla tego, że się z Oycą Rodzi, ale iż iedney istności z Oycem będąc, Oycą w sobie na świecie ludziom wyniósł, y obiawił: równie y Duch S. Synowskim obrazem nazywa się nie dla tego, aby miał być z niego: ale iż iedney z Synem istności będąc, w sercach ludzi Syną nyobraza. Na Rátie tedy te twoje pozwalam, iak na słuszną: na wykład iey iak nieśluszną nie przyzwalam. Bo bym musiał wespót z tobą przezeń páná

Occurritur Obiectioni: 1.

Occurritur Obiectioni, 2.

Boskich osob
Porządku
tę dacie Ans
tidotyśta su
šno: a gđja
wyklada iak
ię rozumie.
bliźni Maje
stat Syná Bo
żego y Du
chá S.

Epistolis / ábo

Bogá ciężko bliźnić. Jeśli bowiem Syn Boży zrodził się obrazem Bogá Oycá swego / że na tym świecie będąc ludzkiem wyraził Oycá w sobie / tedy przed tym nim stał się człowiekiem nie był obrazem Bogá Oycá swego : ale tego nabył przez swe wcielenie się. A jeśli nie był przed tym nim się stał człowiekiem obrazem Oycowskiem : tedy ani ludzkiem Oycá wyrazić mógł : nie będąc też exemplarzem / to jest / Oycá obrazem. Rownie jeśli y Duch S. zrodził się obrazem Synowskim / iż w sercach ludzkich Syna wyobrazat / tedy przed tym / nim się Syn Boży stał człowiekiem / nie był y Duch S. obrazem Synowym / ale tego nabył przez wcielenie się ię. Szaloneg to rozum wykład. Nabywasz cze^o Bog ob człowieka : O Corydō Corydon, quia te dementia caput : Dokąd ci ten niezbożny wpor zaprowadził marny Schismatyku ? My prąwo słowni z SS. Naucezycielami Cerkiewnymi Syná O obrazem Oycowskim / á Duchá S. Obrazem Synowskim nazywamy / nie było prze tożswo istności / ale prze początkowy porządek bytności Syná od Oycá / á Duchá S. od Oycá przez Syná : ábo / od Oycá y od Syná. Obraz ábowież wskazuje odnośenie rodzoneg do rodzacego : á wywiezionego do wywodzaceg. Skąd S. Basiliusz Syná Bożego nazywa obrazem Bogá niewidomeg á Duchá S. nazywa obrazem Synowskim / prawdziwy y przyrodzony. Jeśli prawdziwy / tedy niezmyślon y taki cy bydy zmyślał. Jeśli przyrodzony / tedy nie nabyty / taki cy bydy bliźnił. Confuzya tedy ty czyniś między Synę y Duchá S. á nieporządek między niemi stanowiś : nie dając pewney y ważney słusności / Dla czego Duch S. Trzecia Bożka osoba jest / á nie Syn y dla czego nie Duch S. Wtóra / ale Syn / w którym bledzie poty wy Schismatycy bydy musieć / po ki początkoweg porządku Bożych

osob

*Rátiey Antiochowskiej
Kátholickie
wyrozumienie.*

*Damas. lib. 1.
cap. 18.*

*Lib. ad Amph.
cap. 7.*

*Lib. 5. Cont.
Eunom. c. 8.*

osob nie przyznać. Ktorego nieprzyznawanie wśytkie te w sprawie pochodzenia Duchá S. w Apologíey wyrażone bluźnierstwa wam powiło / y z Prawosławnego was wyznania wyrzulo / y z S. Cerkwie Wschodney wyrodziło. Nie ná piśmie tedy S. y też swoie rácia wśundo- wał Antidotysto; ale ná samey własney twey cieka- wóści. záczył obietnicy swey dosyć nie wczyniwszy / Crimen deliberati mendacii poniosłes.

A żebyś sie w tym swym nieporzadnym porządku lepiey vperonił / y barciey zmocnił / y swym społ wyzna- wcom to swole bluźnierstie zdanie okazałśe abyś vzy- nił assertiey swoiey Owey / Dla tego sie Oćiec Pierwsza Boska Osoba nazwa / Syn Wtora / Duch S. Trzecia / dąciś rácie druga Owe / Oćiec, Mowisz / pierwszym iest, od ktorego Syn. Syn w którym iest, Przez Ktorego wśytkie re- czy stworzone sa Duch S. Trzeci, w którym wśytko iest. po- prawiles sie bluźniercu z gory ná byie z piśmać S. slo- wa / ale głowie przytożone. Ile ráciy / cyle boleści ná twoie Schismátycka głowe. Jesli zjad Syn Wtora iest Boska Osoba / że przez niego rzeczy sa stworzone i tedy przed tych rzeczy stworzeniem / nie był Wtora Boska Osoba: Nie był y Duch S. Trzecia? Zá pomieszaníem Boskich Osob początkowego porządku / mieśa sie tobie we łbie Schismátyku. y słusnie. Jak bowiem ten ma co mied w sobie porządnego / Ktory nawyśszy porządek tłumí.

To tak ná początku y przy końcu tego swego XI. Rozdziału / o porządku Boskich Osob bluźnierstwo postá- nowiwszy / miedzy tym cobys ielse wiecey bluźnił / wśazá- ci postępnie A wśaze da Bog dowodnie / że y w ty Roz- dziele co tchnieś / iáko mowia to ignieś i co slovo to fałst: Każda assertia / bluźnierstwo. Muszeć tak mowić

Rátia Antis-
dotyky o Po-
rządku Bo-
skich osob dru-
gaz ale blu-
źnierska.

Exatesis/ abo

1. *Bluźnier.*
stwo Antido-
tisty.

Fol. 24. 2.

Fol. 35. 1.
Bluźnier
stwo. 2.

Fol. 35. 2.
Bluźnier
stwo. 3.

Lib. 15. de Tri-
nitate.

AB

4. *Bluźnier*
stwo.

iało na Boski Mąyestat Kłamecy y bluźniercy.

Prapzod Bluźniś / gdy Boskich Osob porządek przy-
rodeniu przypisujeś. Ponieważ porządek Boskich Osob
nie jest według przyrodzenia / ale według Osob. y choć
jest przyrodzony / iednak Osob / nie przyrodzenia.

po wtore Bluźniś / Gdy Affirmujeś / iż aym Syn.
y Duch S: sa od Oycá rożni, tym między soba różnymi być
nie mogą. Ponieważ śloby ztym / iż Syn y Duch Świę-
ty od Oycá rożni będąc filiatione & processione: między
sobą w tym nie byli by różnymi. Et per consequens. Je-
den w osobie byłiby.

po trzecie Bluźniś. Gdy wyznania pochodzenia Du-
chá Świętego y od Syná, dwa początki w iednym Boswie
wyspowiadać twierdziś. Ponieważ Ociec y Syn in produ-
cendo Spiritu Sancto iedno sa / prze iedność potentie
producendi: Ktorą Synowi Ociec dał przez rodzenie
iało tym wyraźnymi słowy Święty Augustyn naucza /
mowiact à quo habet Filius, vt sit DEVS et ab illo ha-
bet vtique, vt etiam de illo procedat Spiritus Sanctus: Od
tego ma Syn / że jest Bogiem. od tego zaiste ma y to /
że też z niego pochodzi Duch Święty.

po czwarte Bluźniś. Gdyż Wyznania pochodze-
nia Duchá Świętego: y od Syná dwa początki w ied-
nym Boswie powstawać dowodząc mowiś Ociec
jest bez początku. Syn jest od początku: leśli Ociec y Syn ied-
nym sa Duchowi Świętemu początkiem, tedy też to dwoie bez
początku y spoczątkiem będzie iedno. lub też, Początek bez po-
czątku, y początek od początku, dwa będą początki. Odpo-
wiadam / śloby to tak / gdy by tá wyczona od Oycá
przez rodzenie Synowi Duchá Świętego wywrodzenia
sita. wszystkie Oycowskie własności na Syná przenośita /
y w nim iak w Oycu zaśtaować czyniła / w czym się ty bla-

źnierstwo

znierško lub z wporu / lub z niewiadomości myśli: ale po-
 nieważ / choć przeiedność siły wywodzenia Duchá S.
 Ociec y Syn są iedno / nie są iednak ziad we wszytkim
 swym iednot: nie idzie przeto tak. Ale Ociec zostáie Oyc-
 cem / á Syn Synem. Ociec zostáie nie rodzonym / á Syn
 rodzonym. Ociec zostáie bez początku / á Syn od począt-
 ku. Zostáie Ociec przyczyna prymordyálno / á Syn przyczy-
 na od przyczyny. iest Ociec przyczyna / iest y Syn przyczy-
 na: wsakże ni Ociec taká przyczyna / iako Syn. ni Syn
taká iako Ociec. Ociec abowiem przyczyna iest y Syno-
 wi y Duchowi Swietemu: á Syn samemu tylo Ducha-
 wi Swietemu. y to / że iest Ociec przyczyna / má z sa-
 mego siebie: á Syn / má to z Oycá. Co wszytko rozdzie-
 lnie má Ociec y Syn / y niwczym tym nie spoituiá.
 A tá sama módc wywodzenia Duchá Swietego / aby sie
 to w Osobách tych miesáto / nie czyni: ale to tylo samo
 czyni y spráwuié / że Syn zá rowno iako y Ociec Duchá
 Swietego wypusáa: y ze obá ieden sa Duchá Swieteg
 Spirator. Aty co inferuies / bliźnierško inferuies / iako
 by zá iednością tey potencyy / iedno y toż bydz musiáto
 bez początku y z początkiem: & per consequens, Ociec y
 Syn. y iakoby prze wzglád początku bez początku / y po-
 czátku od początku / dwa byty początki. Ponieważ tá
 Spiritum Sanctum producendi potentia, iak Oycá y Sy-
 ná realiter od siebie rozdzielné Osoby w swych im wlas-
 nościach nie iednozy / tak w samey sobie iedno bydz czy-
 ni: Toż rozumiey y o tym dwóm / bez początku y od po-
 czátku. Jest Ociec początek bez początku: iest Syn po-
 czátek od początku: ieden iednak początek / prze wzglád
 iedney producendi potentiey: ktora y ieden czyni począ-
 tek we dwu. y dwu nie zlewa w iedno: ni dwu rzeczy ro-
 żnych / czyni toż á toż.

Epistolis / abo.

5. Blütnier,
sino.

In cap. 5. ad
Rom.

In cap. 16 Ioā.
Lib. 1. de Spiri-
tu S. c. 4. & 5.
Lib. 5. de Tri-
nitate. cap. 26

6. Blażnier-
Aw.

В

Lib. 4. de Tri.
nitate. cap. 10.
& 20. *13*
Hom. 36. Su-
per illud Euag.
Cum sero esset
die illa vna Sab-
batorum

7. Bluznier.
Anno.

po piąto Błazniſz / Gdy mówisz / Iedno Oćciec s Synem nie ieſt / w symby y Duch ſwięty nie był iedno z Oycem y s Synem Odpowiadam. Oćciec poſyła Duchá S^o perſonaliter: zá równo Perſonaliter poſyła tegoż Duchá S^o Syn: Bo Oćciec y Syn tego Duchá S. poſyłaia / Kto: ry od Oycá pochodzi: to ieſt / Bogá Duchá S. iáke o tym SS. Doktorowie Cerkiewni Wſchodni y Zachodni nauczaią. Ztorouſty, Cyrillus Alex: Ambroſius / y Auguſtynus. y ſa w tym Oćciec y Syn iedno: Duch S. i perſonaliter ſiebie ſameg nie poſyła: nie ieſt przeto w tym z Oćcem y Synem iedno. Ziećnim to Co aſſeris. blaſphemé aſſeris: y to Quod negas. aby Syn był z Oycem w poſyłaćiu iedno / blaſphemé negas.

po Szosto Bluzniś/ Gdy mówisz/ że Actio w Bogu
quo ad intra ad duo supposita braci sie nie może. Odpowie-
dam. Missio est Actio, & actio ad intra: Bo ra iz ie st te
bra y taż Oyc ow sta y Syn ow sta / a O ci sc y Syn du
supposita, arguunt te blasphemię. Missio enim quo ad
terminū ā quo, æ terna est, & ad intra. licet quo ad terminū
ad quem, sit temporalis, & ad extra. Nad Blog: Augustyn/
bydź po st ā n y m Syn ow i taż ro z u m i e, co y bydź mu ro d o n y m: a
po st ā n y m bydź Du ch ow i S, taż, co y bydź w y w i e d i k i a n y m w
by e n o s ę. a S. Gr z e g o r z p p. K z y m i ł i w e d l u g n a s D w o
i e s ł o w, S p i r i t u s S. Missio, i p s a p r o c e s s i o e s t, q u a d e P a t r e
p r o c e d i t & F i l i o. Du ch ā S. m o w i po st ā n i e, i e s t o n o s ā m e
po d o h o d z s e n i e: K t o r y m o d O y c ā p o d o h o d z i y S y n ā. Ż ā c k e m/
i e d e n ro d z i / d w ā p o s o ł e d i a: D w ā p r z e s o v n a a c t i o n e y
m o g a p r o d u c e r e, y p r o d u k i a. A c y ż e t e g o I n d i v i n i s
n i e p r z y z n a w a s, b l u z n i ś.

po Siódmo bliżni, Gdy owe Apologiarowa Prá-
wosławna ássertie bliżniersta bydy pomawiać / iż teści
Duch S. od Syná pochodzić nie będzie rozumiany, tedy Trze-

cię w Bóstwie osoba rozumiany być nie może. Co że się tak
mieć musiałoby / mało wyżej dowodnie pokazać: po-
niemaj Syn y Duch S. iesliby tak tak ty rozumieś / bez ja-
dneę względu początkowe^o między nimi porządku / od O-
cá pochodzili / Ktory z nich Wtóry / á Ktory według porzą-
dku Trzeci / wiadomo by nie było. Gdyż nie słoby że ty
z potrzeby / aby rodzic pierwsza / á tchnąć wtora potentia
Oycowska były : y nie słoby z potrzeby / aby nie pierwszy
Ociec tchnął / niż rodził. Bądźmy też postłoby / że owo /
Synli ábo Duch S. Wtóry lub Trzecim był / w niewia-
domości naszej położono bywały / aby Duch S. perwne
Trzecim był / isdz z potrzeby nie mogło by. Relatio ábo
witem Originis Bostkie osoby dzieli: Ktora między Syn-
nem y Duchem S. nieprzysnana / Przekłównia Syno-
wi przed Duchem S. w bytności / Ktorey względem on
był by wtorym / á Duch S. Trzecim / nie zostawi.

Według Ktorego mego rozumienia / iż Jesli Duch
Świety od Syna pochodzić nie będzie rozumiany / te-
dy trzecia w Bóstwie Osoba rozumiany być nie może.
po Ojmo bluzniś / gdy te moje assertie po wtore blu-
źnierstwem pomawiaś. Bo chociaż Ociec y Syn
prze wzgląd iedney producendi potentiey iedno są / prze
wzgląd Jednak Relationum Paternitatis, & Filiationis
Dwa są. Ociec ratione originis, Pierwszy; Syn Wtóry.
po Którym Synie gdy Duch S. z Oycá y z niego po-
chodzi / iest z potrzeby Originis ratione Trzeci. Origo
Patris à nullo t Origo Filij à Patre: Origo Spiritus S. à
Patre per Filium, vel à Patre & Filio. Skład originis istius
ratione, Ktora w sobie necessario originem prioritatis &
posterioritatis zámyka / Ociec z potrzeby iest Pierwszym /
Syn z potrzeby Wtórym. á Duch S. z potrzeby Trze-
cim. Skład dwa pomowa bluznierstwo ná Apologiará /
w bluznierstwie. /

s. Bluznier-
stwo.

Bluz-

Exatesis/ábo

9. Blazniers
stwa.

Bluzniś po Dzięwiato / y Gdy owo Mowiś / iż
wproductiey Duchá S. ięśli był pierwszy Ociec / wtory Syn.
(á wiemy to dobrze / że pierwsze / y wtory / tám dwa:) mus
siałyś dwa początki Duchowi S. stánowić. Odpowiedam.
Wierzimy My Kátholicko / y wyznawamy orthodoxe.
ś w productiey Duchá S. Ociec y Syn zostáta nieob
mienno on pierwszym / á ow wtorym / ratione originis. y
wiemy to dobrze / że pierwszy Ociec / y wtory Syn sa
dwa / ratione Relationum : ratione zaś iedney y teyże pro
ducendi potęciey sa iedno : z tego względem dwie osobie
ieden sa początek / nie dwa początki.

10. Bluz
nierstwo.

Po Dzięsiato bluzniś / gdy mowiś / ięśli iednym po
czątkiem Oycá Syná Duchowi S. uasyniś : to iedno Ociec y Syn.
nie trzeć ie co / ále wtore od siebie wypuści. Odpowiedam.
Synie ia Oycá y Syná Duchowi S. iednym początkiem /
prze iedność wywodzacey ich siły : to iedná / to iest Oyc
cá y Syná / prze względ iedności tey ich siły / iedno / á
prze względ Relationum ich różności : dwnt to iest / Pier
wszego y wtorego / á od nich Duchá S. wypuszczonego /
Trzecie co / nie wtore być rozumiem / wierze y wyznawá.

11. Bluz
nierstwo.

Po Jedenasto bluzniś / Gdy mowiś / nie uważna to
iēst Rátia : z pochodzenia Duchá S. przez Syná / dowodzić pocho
dzenia Od Syná. Odpowiadam. Rátia tá / y uważna iest
y Solidissimá : Ponieważ iey zaśli Świeci Naucezyciele
Cerkiewni. Wschodni SS. Oycowie mowia / przez Sy
ná : á Zachodni / co by to było przez Syná / obiaśniąciac /
(iáko o tym Máxim S Wyznawcá wwiadomia /) mo
wia / od Syná. Prapositionia ábowiem tá / przez ; toż zná
gy / co y od ; z owa sama różnością / że od / znázy przyczy
ne bytności Duchá S. bez żadnego względut Ktora S.
Dionisius názwa : *πρὸν ἀρχήν* / Primordialem. Pier
wónągalnat á Przez ; znázy też y przyczyne y iedne / ále

Epist. ad Ma
rinum Cypri.
Presbyterum.
Præpositiones
xx. & per, sunt
equipollentes,

ze wzglę

ze względem początkowego porządku do przyczyny tej /
która jest bez żadnego względu: to jest / **Pierwonaślá-
nev.** Jączyim iedną miásto drugiey Indifferenter y w **Pi-
smie S. y ob Oycow SS.** używana bywa. **Mowi pi-
smo Swiete.** *Wiedac, iż nie bywa usprawniedliwiony álos-
wiek z wsynkow Zakonu, iedno przez Wiáre Ieansá Chrístusá:
y my w Chrístusá Iezusá wierzymy, ábysmy byli usprawniedli-
wieni z Wiáry Chrístusowey, á nie z wsynkow Zakonu.* **Przez
Wiáre y z Wáry / zá iedno y toż jest użyte.** **Mowi Cy-
rillus S. Alexandriyski** (ktorego iednego miásto wśyst-
kich Oycow / **brońkości folguiae / przywodzi**) **Duch S. jest
Boży Oycowski.** y też **Synowski,** *divinus,* essentialiter, *isno-
stnie od obudnu:* to jest, *od Oycá* **przez Syná** pochodzący. **Rze-
kşy ten S. Doktor / że Duch S. przyrodzenno od obu
po chodzi** *prapositione te / od, wykládáiac náwodzi,* to jest /
od Oycá **przez Syná.** **Skąd y S. Máxim wyznawcá / v nas,
mowi / według písma Swietego sformálenia, toż jest, Przes: to
y, od.** **ponieważ tedy prapositionia tá / przez, wyiawşy
(iákom rzeki) to sámo, że przyczyna znáczy z porządkiem
á Prapositionia / od, znáczy przyczyna bez porządku / we
wśystkim ma rowne znáczenie z prapositionia / od, y iedne
z nią y też znáczy przyczyna, idzie zá tym, że nienieważna
to jest Apologiarowá rácia / iż z pochodzenia Duchá S.
przez Syná, dowodzi pochodzenia Duchá S. od Syná.**

Po Dwunasto bliżniş / Gdy mowiş / Pochodzenie **12. Blátniero**
Duchá S. przez Syná, nie ono przedwieczne pochodzenie roz. stwo.
**miéia Oycowie SS. ále dánie nam Duchá S. Wiem iż Oycow
wie SS. niektórzy záżyli tej prapositioniey præs, do zná-
czenia pochodzenia Duchá S:** *Cum termino ad quem:*
**lecz wiem przytym y to dobrze / że teży prapositioniey iuż
SS. Oycowie záżyli do znáczenia pochodzenia Duchá
S:** *Cum termino à Quo.* **Tak záżył tej prapositioniey S.**

Gal 2.

In Tract. ad
Pallad.
In Explicati-
one huius di-
ctio: & in Spi-
ravit. in facie
eius.

In Dialogo ad-
uersus Ano-
matum.

Lib. 5. Contr:
tutum cap. 126

Exatensis / abo

Lib. qui inscribitur, Reprehensio Meletij & Eusebij. In Expositione Zachariae Prophetae

Lib. I. cap. 13.

Ibid.

Ibid.

In Dialogo aduersus Marcionem. In Epistola Synodali.

Basilijus Wielki. gdzie owe pytanie uczyniwszy, dla czego Duch S. nie jest Synem Synowskim? Nie dla tego mowi/ nie nazywa sie Synem Synowskim, aby nie byl od Boga przez Syna: ale zebyśmy nierozumieli, iż Troycą S. jest mnostwo bezliaby. Takżyl teżże Athanasijusz S. Gdzie mowi / niepodobna jest rzecz aby Duch S. stawa Troycę Swietę byl wystawowany, gdyby nie pochodził od Boga przez Syna. Takżyl S. Marzym Confessor, gdy mowi/ Duch S. iak przyrodzenno przez istność Boszym jest y Oycym: tak też jest Synowym wedlug istności: iak ten, który od Oycy istnostnie przez rodzonego Syna, niewypowiedziąnym sposobem pochodzi: Takżyl Damascenus S. na wielu pism swych mieyscach/ gdzie mowi/ Bog Ociec jest rozum, stowa bez dnia, stowa rodziciel, y przez stowa obiasniajacego Ducha wywodziciel, y zaiet Duch S. jest Obiasniajaca skrytości Boszna Oycowa siła, z Oycą przez Syna pochodzaca, iako on wie sam: nie spaso. bezrodzenia. Zaiet y Synow jest Duch, nie iak z niego, ale iak przez niego z Oycą pochodzacy. Jezze / Nie mowie ja tego, aby Ociec nie bywşy pierwey, potym stal sie Oycem: Ale zaiet Syna swego z siebie rodzonego, y Ducha swego przez stowa swoje z siebie pochodzacego miał. Tak na koniec zaiet tey praposticiey Tarasijusz S. y wşytek powşedchny Synod Siodmy / w Symbolu swym mowiac / Wierze y w Ducha S: który od Oycy przez Syna pochodzi: Ktory też z Boga jest poznany. Gdy tedy ty/ to takie tey praposticiey/ ob Oycow SS. o przedwiecznym Duchu S. pochodzesz niu zaiete wyznante klumisz / a same tylo doczesne do ludzi Duchu S. okazanie sie znaszyc przez to okazulesz / z bliźniem swym obchodzisz sie podstepnie / a z Panem Bogiem bluźniersko: Bo przez to twoie opaczne wdawanie duszy nierozumne przywodzi do zaciencia: a Prapode Boża klumiac / p. Boga z xretysko bluźnisz. Iba

Syn y

Syn y Duch S. od Oycá iák dwa strumienie z iednego źródła / przez posob wważenia przyczyny Względney Synowi y Duchowi S. ktora jest sam Ociec. Idzie też Duch S. Od Oycá przez Syná / iák Strumień przez krynice / z źródła / prze sposob wważenia przyczyny początku porządku Synowi ku Oycu / á Duchowi S. ku Oycu y Synowi. iák przyczyna jest Ociec y Syn. Ida Syn y Duch S. iák dwie łatorosle z iednego korzenia / ida też iák kwiateczek przez łatorosł od korzenia / ida iák to dwie słońca od iednego Trzeciego słońca: ida też iák światłość przez promień od słonecznego kragu. Rozmá ićie zá rozmáito potrzeby oczáya SS. Oycowie o tym mówia: Práwosławnie / iedná mówia: A ty iák w in- sym / iák y w tych podobieństwach / mówy ich według intenciey ich ku potrzebie swey záżyć niechcąc / iák iádo- wity pániak y dobra rzecz w truciżne obrócaś.

Po trzynasto bluźniś / Gdy mówisz. mamy to z pi- smá świętego: y s Bázylusá wielkiego: co bywa przypisowa- no Oycu y Synowi, to y Duchowi świętemu. Wkazałem ci to w piątym y w óstym moim ná cie bluźnierstwá przewo- dzie / że Ociec y Syn máta iedne y też moc posyłania per- sonálne Duchá Świętego: á zá tym tegoż Duchá S. y productie z tego Duch Święty nie ma. Zaczynam y pi- smo S. y S. Bázylusá wielk: Ktory o tym co mówi / limitare mówi / potwarzasz: y Pána Bogá bluźniś. Ma wšytko Syn / cokolwiek ma Ociec: iedná aby był Oycem / ábo żeby był sobie przyczyna / tego Syn nie ma. Rownie cokolwiek ma Ociec / ma y Duch S. ale wyia- wšy aby był Oycem / lub Synem: lub rodzacym / ábo ro- dzonym / lub przyczyna: ktoreby względem siebie posy- lał / ábo wrowodził: lub inša ktora z pierwszych Osob. Co Ociec y Syn máta / á Duch S. nie ma. iák sie to

Podobień-
stwá bytno-
ści Syná y
Duchá S. od
Oycá: y też.
Syná od sa-
meo Oycá: á
Duchá S. á
Oycá przez
Syná.

13. Bluź-
nierstwo.

13

Exetesis / ábo

14. Błuś,
nierówno.

wiele sposobow mało przed tym pokazator

po czternaście Błuzniś / gdy mówisz / kiedy przypisuje
wypuszczenie Ducha Świętego : Oycowi y Synowi , iestli względem
dem person , ábo względem isności . iestli względem isności , tedy
Ociec y Syn od Ducha S. nie mają różnice : A iestli względem
person , tedy Ociec y Syn nie iest jedno. Odpowiadam. w
tym punkcie na przód błuzniś / iż rozdzielaś isność od Os
soby / iak rzecz od rzeczy. Po wtore błuzniś / gdy actionē
isności tribuendam supponis. Odpowiadam powtore :
iż wypuszczenie Ducha świętego przypisuje się Oycowi y
Synowi / nie względem jedney isności / ale względem
jedney wypuszczenia aity. y mają między sobą Ociec y
Syn od Ducha świętego : taka różnica iaka ma / Causa à
Causato. Przypisuje się też to Oycowi y Synowi y
względem person : ktorzy prze jedność produkowania si
ty są jedno : zaczął Ociec y Syn Duchowi świętemu sa
jedno Principium y iedną Causa. Práwostawienie tedy
wyznawamy / gdy mówimy / Ociec iest zrodzilem y przy
czyną Bóstwa : nie rozumiejąc aby Syn y Duch świę
ty był przyczyną Bóstwa / ktore iest w Synie y w Duchu
świątym. Bo taka przyczyna iest sam Ociec. Bóstwa
żás ktore iest w Duchu świętym : y Syn wespół z Oy
cem iest przyczyną. Bo áż y Syn iest od Oycá y Duch
św. ety od Oycá : iednak Duch św. ety przez Syná / á
nie Syn przez Ducha świętego. Zaczynam y owo / co z
świętego Bazyliusza Wielkiego przywodziś / Quia com
munia sunt Patri & Filio , eadem communia sunt Spiritui
Verificum sie limitatione. Dowiodłem ábowiem tego
iásnie / iż Duch S. nie mniej od Syná niż od Oycá bywa
posyłany. Ktore Ducha S. posyłanie Oycu y Synowi
iust Commune : á nie y Duchowi S. iak to / ktore ex a
terna dependet processione : imo est ipsa processio. Tá á

bowiem

Lib. 9. Contra
Eunom.

bowiem Bozka Osoba druga posylać moze: ktora iey
daie bytnosc. Inaczej miedzy Bozkimi Osobami pro-
cessus mittendi nie idzie y idz nie moze. Nie infa abowic
iess przyczyná / że Syn w dzien piecdziesiatny posyla Du-
chá S. Apostolom / nie mniej niż Oćiec / Tylko iż tenże
Duch S. ktorago sa te dary zá rowno od Syná iák y ob
Oycá pochodzi. Aby tak iedná y táż byla w rzeczy tej
Wielmożność Synowá y Oycowá / ktorzy obá do seru lu-
dzi wiernych dary Duchá S. ktorzy ob Oby pochodzi /
posyláia.

po Pietnasto bliźniś / Gby mowiś / iezeliby dla tego
miał być Syn obrazem Oycowskim / iż od niego iess nasiatby
Duch S. według Apologiarowego mniemania być Obrazem Oy-
cowskim y Synowskim oraz: A stad nie byl by trzecim: gdyż
obraz od tej rzeczy ktorey iess obrazem wtorym iess á nie trze-
cim. Dziwnaś to tobie bliźnierco rzecz zda sie być aby
Duch S. zwal sie oraz Oycowskim obrazem y Syno-
wskim: iák sie oraz zowie Duchem Oycowskim y Syno-
wskim. Nam Prawoslawnym znáuki Oycow naszych
SS. iess rzecz zwoyczáyna. Ktorzy wiemy / że Syn dla
tego iess obrazem Oycowskim / iż z niego iess / iák Imago
ex suo exemplari: Duch zaś S. dla tego iess Obrazem
Oycowskim y Synowskim / iż iess z obudwu / iák ex suo
Prototypo / z swę pierwoobraznego. A choćiaż Duch
S. oraz iess Oycowskim y Synowskim obraz / iák oraz
Oćiec y Syn sa Duchá S^o exemplarz: nie idzie iednáć
z tad / aby Duch S. nie byl Trzecim: ponieważ Oćiec y
Syn ile sa exemplarzem Duchá S^o: Sa iedno / iák sa ied-
no ile sa Duchowi S^o. przyczynat y iák Duch S. ile tej
Causy Causatum, iess wtore / tak iess wtore ile iess obra-
zem. Leć Oćiec y Syn ile sa Oćiec y Syn / sa pierwośy /
y wtory: záczym Duch S: ile Duch / iess Trzeci. Ori-

AB

19. Bła-
nierstwo.

B

AB

Exatēsis/ ábo

ginis Ratio, á iák my mówimy / początkowego porzadku
względ tak ie rozporządza / áby Ociec záwždy był pier-
wszym / ile iest Ociec: Syn záwsze wtórym / ile iest Syn:
Duch S. ile iest Duch / áby też był záwždy Trzecim.

16. *Blu-
nierstwo.*

B

Po Szesnasto bluźniś / Gdy mówisz / iż dla spółośno-
ści z Oycem, iest Obrazem Oycowskim Syn, á nie dla tego, iż z
niego: iák y Duch obrazem Synowskim iest. Bo iesliby to
pramda była: równy záiste sposobem nazywac by sie też
miał Ociec obrazem Synowskim / á Syn obrazem Du-
chá S^o: coessentialia enim sunt Convertibilia: czego ni-
gdy żaden z Doktorow Cerkiewnych nie rzekł: aniżbo-
żnie rzec mógł: ponieważ obraz właśnie nie bywa tylo-
ko swego Exemplarzu: Exemplarz zaś ma praexistere:
iák Ociec ratione originis praexistit Filio, á Syn Ducho-
wi S. Takim też sposobem nazywa sie Syn obliczem
Oycowskim / á Duch S. obliczem Synowskim. Ociec
prima forma, ábo πρῶτον, pierwo obrazne Synowi
á Syn pierwo obrazne / to iest Exemplarz Duchá S^o. Co
nie w inşy záiste koniec mówisz / tylo / iż Syn iest z O-
cá / á Duch S. z Oycá przez Syná: to iest / iż Ociec Syn-
owi iest przyczyna / á Syn wespót z Oycem przyczyna
Duchá S. bytności.

Cyrl. Alex: li.
5. ad Heremiá,
Greg: Meofess:
Serm. *B*
Cuius initium,
Inimicissimi
lieni est Apo-
stolica Cōfes-
sionis,

Absurdum,

Mówisz cyna przeciwko temu: Iesli ták iest iák ty As-
ktore Antido pologiaru Rozumieś, wielkieby stad absurdum wrosto: ábo-
tyśtá przemo wiem iesliby Syn referował sie do Oycá, á Duch S. do Syná
dłi ná wysná względem relácii originis, musiáloby byc naprzód to, iż nie
nie Kátho- sym inşym miedzy łoba nie dziela sie, tylo Relatione. A ták
lickie Porho- Syn, kromia tego iż Ociec rodzi, wşytko ma pospolite z O-
żenia Duchá cem: záasym według twego mniemánia, y Duch S. zá równo
S. y od Syná od Oycá y Syná bywa puszczány. Pytamże cie, mówisz, gdy
Duch S. pochodzi od Oycá y Od Syná, nişym sie inşym nie dzie-
li / od Oycá y Syná, iedno tym iż od nich pochodzi; á Kromia

tego

tého wšytko iemu iest pospolitó z Oycem y Synem. A tak
 Ociec ma kromia tego že Duchá wypušča, iž rođi Syná: Co
 bađie pospolitó Duchowi S. z Oycem, rođiť Syná. Przytym
 Syn kromia tego že wypušča Duchá, ma iž sie rođiť od Oycá:
 skąd Synowi z Duchem S. pospolitó bađie, rođiť sie od Oycá.
 y tak Duch S. z Oycem Syná Rođi, á z Synem sam sie rođi
 od Oycá. A to iest wielkie absurdum. We wšytkim tym
 XI. Rozđziale byles nieznosným blužnierzem Antido-
 tistot: Jak maš to odemnie dowodnie ná čie przewies-
 ds: ono: przy zámknieniu iego stałes sie totus illa ipsa bla-
 sphemia: wšytek obroćiles sie w blužnierstwo: ktory z
 Báholickego Práwoslawney Wiáry fundámentu/ nie
 rzkać ięzyka Chrześciańskieho niegodne/ ale y všom ludži
 pobožnych brzydkie blužnierstwa wyrzygnátes. Jest
 Báholiccka Práwoslawney Wiáry prawda/ že omnis
 distinctio in Deo nascitur ex relationibus originis. Po-
 nieważ w Bogu nie trzećiego nie iest náđ owo dwóle/
 náđ iśnosť y Relácie. iśnosť / y wšytkie iśnostne wla-
 śności / sunt Communicabiles; Sa pospolite: Zbywa iž
 sám á tylo relatio Božkie Osoby dzieli. Gdyni nie ináčey
 Wschodni y Zachodni SS. Oycowie rozumeli y náu-
 záli: Grzegorz Theolog: y Grzegorz Nyssenški. Škáb
 to twoie blužnierštie absurdum ná twoie blužnierška glo-
 we odražam: Jak to ktore tobie blužniercy wlaśnie slus-
 zy / ktory wzgledowego porzadek miedzy Božkimi Oso-
 bami nie przyznawaš: á nie nam Práwoslawným / ktor-
 zy wedlug náuki SS. Oycow wyznawamy y náuczám-
 my / iž tak sie ma Syn do Oycá / tak sie ma Duch S. do
 Syná. y / takli porzadek y przyrodzenie ma Duch S. do
 Syná: iakli porzadek y przyrodzenie ma Syn do Oycá.
 A ná pyťanie twoie tak odpowídam: iž Syn ma wšy-
 tko to / co ma Ociec / wyiamšy to / že nie iest Oycem: to

Znosi sie to
 Antidotysto
 we Absurdú
 ná ie^o głowę.

13

Serm. 5. de
 Theologi lib.
 1. de Trinit:
 cap. vltim: 8.
 lib. 15. c. 14.

Baf. Serm. de
 Spiritu, c. 17.
 Atham: Epist.
 ad Seraphionē

AB

iest / iž

Exatēsis / ábo

iest / iż nie rodzi. Duch też S. ma wszystko / co ma O-
 tlec y Syn / wyiawşy to / iż nie wywodzi / nie rodzi / ni ro-
 dzi się. Do pierwsze jest iego propriū Constitutiū. Wtore /
 jest Cōstitutiū Oycowe. Trzecie / jest Cōstitutiū Sy-
 nowe / ktore Trzy własności / sunt prorsus incōmunicas-
 biles, o Których Grzegorz Theolog / proprietas, inquit,
 si esset Communicabilis, non esset proprietas. Te włas-
 ności wyiawşy / werificuia się owe Theologica Axio-
 mata, Omnia sunt Patris & Filij & Spiritus S. Commu-
 nia, vbi non intercedit oppositio Relatiua. y Owe / Omnis
 distinctio in Deo nascitur ex Relationibus originis. Żá-
 czym / nito nie idzie / áby Duch S. wespól z Oycem ro-
 dził Synát / ni Owo / áby się wespól z Synem rodził z
 Oycá. Wyssates to absurdum z Spálatensát / tylkayże ie-
 z nim wespól. Nie równość by Schismátyku należało
 báwić się w tej máteriey ná dysputácii Soboru Flo-
 rentskiego : ná Orátiey Dogmátyczney Bessarionist ná
 Responsách Iosephi Episcopi Methonensis, y Gregorij
 Heromonachi Magni Protosyncelli, wżynionych przeći-
 wo Listowi Márka Epheskiego / Który on / gániac Syn-
 nod Florentski / y zámkniona między Rzymiány y Gra-
 kámi iedność S. cárgáiac / pisał do Graków tych / Kto-
 rzy po róźnych wyspách żyia : y też ná Controversiey o
 tym Bellármínowej. A w czym by oni tobie dosyć nie
 czynili / toby ieno miałbys y mówić y pisać : poty iednák /
 potlibys ná swe zádania y pitánia soluciey / y responsu nie
 odniósł. Ci dále inż słuszny Respons y dowodna solutio
 ná wszystkie te twoie obietcie / y ná Tablice Leonowe.
 Ktore też ty w tej máteriey masz zá dowód : choć wiesz
 to sam dobrze / że Tablice te nie ná to byty wystáwione /
 áby ten przydaték y od Syná / iak Haretyczli znoášy / ale
 żeby Symbolum Rōstántinopolítie w smótey Cáości ná

wieczna

W dowód-
 niu tego Ab-
 surdum zá-
 tył Schismá-
 tyk Antido-
 tistá Schismá-
 tyká Spá-
 letensá.

AB

wieczna pamiątka było zostawione: by dobrze gdzie y z przydatkiem tych słow / y od Syná było zázywáne. Ale wolij sie ty Schismátyku rádzić Schismátyká / similis enim simili gaudet, niż Scriptorow Kátholickich. Jesliś w opisaniu tego Absurdum zázył rády Spálaténsis: czemu też w tym iego rády nie násladnieś / że on tego Rzymstiego wyznánie Harezya / iak wy bluźnicie / nie názywa: ale ie ma zá Práwoślawne. że on Wiáre Kátholická Rzymstiemu Kościółowi przyznawa / choć mu excessy w tych Wiáry Dogmatách / ktore są temu z Cerkwiá Wschodná pospolite / obłudnie przypisuje. Jákie są Sacrificium incruentum, Propitiatorium, Transubstantiatio in Sacramento Eucharistiae panis & vini. Adoratio Sacramenti Eucharistiae. Numerus septenarius Sacramentorum, Ieiunia ab Ecclesia instituta. Imaginum adoratio: Sanctorum Inuocatio: Sacrarum reliquiarum veneratio: y tym podobne. Co on wśytko excessámi z Wiáry Kátholickiey názywa / y Rzymstiemu te Kościółowi przypisuje: Wiáre iedná y zbáwienie w Kościele Rzymstym iak Kátholickim przyznawa. W czym iesli Rzymstí Kościół excedit: we wśytkim tym też przegáne nosi y Cerkiew Wschodná. Czemu też y w tym rády iego nie słuchasz: że on papieża / choć ze władze primatus Sacri-legę zbżiera / zá Kátholickiey Cerkwie Kátholickieg Biskupa zna. władze mu Biskupia y Iurisdictionia przyznawa: Sam sie zá Biskupa iego Diocessiey ma: ob Haretycyerwá ochrania: do Jedności z nim wśytkie Chrześcianśkie Sekty y sámych Graťow / á z nimi wśytkie Wschodnego posłuszeństwa Narody / Inuituie: á do tych Reorzy go zá Antichrystá calumniosé tráduka / mowi / Antichristus esse non potest, qui Christum prädicat, exaltat, verum Deum, verumq; Hominem agnoscit, sequitur

Co Spálaténsis excessámi w wierze Rzymskiey Kátholickiey názywa.

Zbáwienie w Kościele Rzymskim iak Kátholickim Spálaténsis przyznawa.

Rzymstiego Biskupa Spálaténsis: niema zá Antichrystá: á iakie go gi máta Schismátycz. Lib. 7. cap. 10. num. 155.

Exatensis / ábo

famulū Confitetur, qui totā suam dignitatē ex sola Christi
suprema excellentia & diuinitate agnoscit, Confitetur &
profiteretur. To jest: Antichrystem ten być nie może, który
przepowiada Chrystusa, wywyższa, prawdziwym Bogiem y praw-
dziwym człowiekiem być wyznawa, siebie sługą jego być przy-
znawa: Który wpyrko swoje dostojęństwo z samey Chrystusowej
nawyszey wyniosłości y Bosstwa zna, przyznawa, y wyznawa.
y z tey tedy tego twego poradcy ráby, do Jedności S.
brać byś sie miał Antidotysto: á nie w głębszą przepaść
przemierzeley Schismy siebie y insey zawodzić. od Beos-
ney was p. Bog za dni nasych uwolnić á do Jedności
S. przywrócić niech raczy.

Ná Rozdział Antidotu Schi- smatyckiego, XII. w Którym prawi Antidotystá ná przeciwno Syno- dowi Florentskiemu.

EXPOSTVLATIA XII.

Wktorey pokázuie się y Dowożi / iż Synod
Florentski w pokoiu Dośedł y zawnártá się
ná nim: Jedność Swięta Wschodney
Cerkwie z Zachodną.

Náwstąpie
dwunastego
swego Roz-
działu Antio-
dotystá po-
tray kroć
kláma,

Abluźniwśo się ná przeciwno pánu Bogu w
prześłym Rozdziele multrarū Machinatio-
num versipellis Artifex Antidorista. De te-
chna ad technam, z bluźnierstwa do klá-
mstwa á teny prześól czyni y zaráz w trzecim te° Rozdzia-
le

inwierśu

tu wierszu po trzy kroć kláma: Pierwszy raz gdy mowi / że
Grzeczanie Synodu Florentskiego niepraszeli. Drugi raz gdy
mowi / iż na nim stánawiono: niea przeciwko dogmátō Cerkwi
Wschodney. Trzeci raz gdy mowi / iż nie było tak wolno
disputowác / iákby sie godzilo. Pierwsze kłamstwo / prze-
wodzi nań położone w Apologię dowody o tym iásne /
że Synod florentski doszedł: Których on y iednym słus-
bnym słowem nie znosił: á to ztąd / iż iuż przeciwko iás-
nowey prawdzie oniemiał. Drugie kłamstwo przewo-
dzi nań Aktá tego Soboru / gdzie czytamy / iż Grzecz-
anie na Cysćciec / ácz nie w ogniu máteryalnym / ále iákoby
w iákiey ochłáni gyszesacich sie dusi pozwolili. Po-
zwolili na Dusi Świecnych dostonate Błogosławieństwo.
Pozwolili na Stárszeństwo Papieżskie. Pozwolili y ná
wyznání Duchá S^o y od Syná. tak iednak / áby ten
przydáték do Symbolum Konstantinopolskiego nie był
y nich wkładány. Trzecie kłamstwo przewodzi nań tak
Aktá tegoż Synodu / iákoby y Historykowie Ktorzy o tym
Synodzie pisali: w Apologię pomienieni. z Których
wiedzieć sie dáie / że tak wolno było mowić y Dysputo-
wác Grzeczom / iákoby y Látinnikom / y nigdy iadna w tym
prześlóbá im nie działa sie / y owšem czesćciey do roz-
mow y Dysputacy od Rzymian zzywáni byli / niż sami
do tego chuc mieli / w pokoiu / w miłości / y w posłano-
waniu Oycowskiu y Braterskim.

Postapiwszy ztąd przez kiltá wierszow o Kleryká Os-
trogskiego Apologiarowi przymawia / iákoby go nie słus-
bnie o te przezeń o florentskim Synodzie opisáne báta-
muenie strofował: y dowodzi tey niesłusznosci świado-
kiem Mártiē Epheskim: Którego mowi / Kleryk ma po so-
bie. Nie potrzezy świádek. Wśádkie y ten świádek nigdy
tego nie pisał / co pisał ten Kleryk / bo sie nie mogli ná cás-

B +

Márek Ephe-
ski głowny
Syn: Florēt-

Exatess/ ábo

nieprzjacieli
nie wazył sie
o nim tak
fałszywych
rzeczy uda-
wał i ias-
kie o nim ba-
łamutnie z-
myślił Schi-
smatyk, bez-
imienny Kle-
ryk Ofrogs-
ki.

Każdy Synod
Powszechny
miał swoje
Reskenty
Haretyki.
nie dlin że y
Synod Flor.
Powszechny
miał Resk-
tá Marká E-
pheskie Schi-
smatyk.

kie bezstudoſtwo ſposobić / aby te rzecz áwieża tak opácznie
odawát / ktora wſzytkiemu áwiatu ieſſe w oſtu / y przed
oczymá przytomna bylá. A żeby z tey przyczyyny Sobor
Florentſki za niedoſty miał bydź rozumiany / iz przećtwo-
niemu Márek Epheski piſał: przyſyna nie tylko nie wa-
żna: ale bárzſzey doyſćie tego Soboru wkázuia. Gdy
ábowiem Márek ná ten Sobor w Liſcie ſwoym okoli-
cznym / po wyſpách Grackich rozeſłanym / proteſtuje ſie
wina ná to Duchowienſtwo / ktore ná Soborze tym by-
to / y ná Ceſarzá ozdnozenie ſie z Láćinnikámi wkłáda-
bledy im y Harezye Láćinſkie przypisuje: Przez to ſá-
mo wiedzieć dáie / y przyznawa / że ten Sobor doſedł.
ináczey nie miał by żadney ſuſznoſci proteſtowania ſie
ná Synod / y nárzekánie ná ſwe ſpol Soborownik / y
przymawiania im o błedy Láćinſkie.

A że ná Soboru tego o iednoſć Cerkiewną wchwałę
Márek nie zoſtał / Poważnoſci to Soboru tego nie bez-
roguie by namniey. Nie było żadnego Soboru / Pow-
ſechnego / ktoryby ſwego reclamationatorá nie miał. miał
ſwego przećwownika Sobor Pierwſzy Ariuſá. Wtóry
Macedoniuſá. Trzeci Neſtoriuſá / Czwartý Dioſkorá /
y inſi inſe z ſwoimi ſequakámi. A iednak Sobory Sobor-
cámi: á przećwownicy ich y Reclamationorzy Haretycy / y z
Cerkwie Bożey wygnáńcy: Toż rozumiey y o tym ſwoim
ſwiadku / Flor. áktiemu Synodowi Reclamationorze. Kto-
remu w tym Aleryk y ty wiáre dawſzy / bálekóſcie ſie z
prawda obeſli. A tym bárzſzey wy niſ on / ieſteſcie win-
ni: ſo czym ſie Márkowi áni ánilo / to twoy flehá o
tym Synodzie nábaiał / á ty tey tego báłamutni wiáre y
obronę dáł; choćiaſ te nie bylice przed twymi oczymá
zmýſlona bydź ſłyſzał / ieſli nie y widział. Zaczým mnie
ráczey w tym wierzyć maſ / ktory tobie perwonoſć tey rze-
zy nie

czy nie z podrzutow takich ciemnych / ale z wiary godnych
 historykow w Apologię moję wiernie przekładam:
 a nie temu bez imiennemu Klese: y Młarkowi pokoiu
 Cerkiewnego Turbatorowi / y Jedności Światey Roz-
 rywcy.

Mowisz / że porządnie mowia Soborze tym racy su-
 dzać, y uważać idzieś. idzieś ta z toba / że z drogi prawdy
 spásć nie dopuszcza: Aleś i y spádniesz / náwrócić cie. Co-
 śie tedy dotycze dowodow z Rusi o tym / iż ten Sobor
 w pokoiu y w zgodzie obojey strony doszedł: że zostają w
 swej poważności. Nie masz ty Schysmy swej opisanja /
 ni przez tego Rusina / kiedy y dla czego ona w Ru-
 ska Cerkiew wlaźła / a jednak choć à testimonio humano,
 iako mowisz / negatiue non ualet Consequentia: ty temu
 tak wierzyś / iakoby ta tysiąc Rusinow opisałi. Dobrze
 Sobor ten Rus opisał / gdy Dekret Soboru tego o
 zámienienie Jedności S. w Kiegi Cerkiewne wpisał.
 Dobrze go y stwierdziła Siedmja Metropolitami Ru-
 skimi / jednego po drugim następującymi / Isidorem /
 Zrehorem / Mafulem / Semionem / Jona / Makarym /
 Jozephem Soltanem. Rcoży wszyscy w tej S. Je-
 dności ná florentskim Synodzie namowionej zámienio-
 nej y przyiętej żyłi / a z temi wszystk Rus przez lat
 wiecey niż siedmdziesiąt. A gdyby nie z Moskwy tá pie-
 kielná iedź / przekłeta mowie Schisnáj z Krelowa He-
 lena do Ruskich nászych Brátow była wlaźła / y po dni
 náše florentskiego Soboru Jedność w Cerkwi Narodu
 nášego Ruskiego zostawiałaby. Tá páni Monáster w
 Mińsku Litewskim ufundowawszy / y Jona sobie podo-
 bnego Schismácyk Archimandryta nád nim przełoży-
 wszy / tego potym przyeżyła swoia dokazała / że po śmier-
 ci Metropolity Jozeph Soltana / na Metropolia Ru-

Synod flo-
 rentski w zgle-
 dem świad-
 ectw w A-
 pologię wy-
 mianowionych Ru-
 si, w swej po-
 wadze zostaje

Exatessio / ábo

Sta byl podniesiony: A z nim y Schismá w Ruska Cerkiew stała sie wtracona: A tora w was y po dziesdzien na Eartách wáshych żywa siedzié á w nas ob lat inż esterdziesku pod nogi Jedności S. rzucona / zdechła. Day Pámie Boże aby te duszogubna poczwóre y od was toż porzekało.

Mowisz: Dżiw wielki, że sie ledwie ná jedné Książkę we w sykiey Rusi zdobył Apologiar, w Ktora ten Soboru Florentskiego Dekret byl wpisany. Bá to dżiw wielki Antidotysto, że przez tak wiele dzieciat lat / tá syta Owca mie, dzy głodnymi wilkami scalała. że mowie / ten Powieszczney uchwały Dekret ob was Schismatykow ze wshytlich po wsey Rusi Ksiąg wyszarpany nie zostal. Pan Bog ná wasze zawnstydzenie / á ná nasze wciechu / tak temu bydsz sprawil. Dżiw wyże sie swoey prostocie Antidotysto / y niostreżności w pisanu rzeczy pionnych / á nie rzeczy tak znaczney y Okazyley. Oto przez droge tylko wkazu, iac Oycomie Monasterá S. Troycy w Wilniu trzy Księgi: w Atoze zdawna Dekret ten jest wpisany. Przybadz do mnie wkaze go tobie y ia tu w moim Monasteru. Nazy dżieś teg bez lizby y po inshych Monasterách. W Twoey Bibliotecei Księgách by dobrze y bel / dal byś go ty po Dyzaniowskiu swym rełom ná strawienie. To dżiwona rzecz powiedzialesz: Powiadaś iefże Dżiwniysha. Iesliby mowisz / Rus Sobor Florentski byla przyielá, musiáloby iusz w Wyznaniu Wiary to slowko, y ob Syná / byd. O przemierzły Zystoryku. Ale nie dżiw / natrudniy raz z drogi prawdy spáac: potym im dlużej scia / cym daley w las. Zaś ślepy Schismatyku / nie ná tym ná Soborze Florentskim staneto, aby Wschodna náša Cerkiew Symbolum Konstantinopelskiego / bez tego przydadku wzywála: Takies w Dowody ná zmocnienie twoey Schisiny / á ná znieśenie Jedności S. bogaty / że iesli nie Kłaniaś /

cobys

co byś mowil: niemaś. Przydam. Mowisz / y to: By był
 Sobor Floréński dośedk, y od Cerkwie Wschodney był przyiaty,
 Ruś pod posłuszeństwem Pátryárchi Kōstántinopolskiego zostawala-
 by. Przydajes: ale nie mniej dżwone kłamstwo, niż
 dwate pierwsze. Żaź y po Dżiedżeń pod tegoż Pátryárchi
 posłuszeństwem nie zostajeś: Żaź y za żywota máto wy-
 jezy pomienionych ode mnie Metropolitow Ruśka Cerk-
 iew nie zostawala: ponieważ y Pátryárchowie Kon-
 stántinopolscy swym z tym nákarani, przeczni temu nie
 byli / iáko sie to z Listow Dionyzego y Tiphoná Pátris-
 árchow Cárogradzkich do Ruśi piśanych iásnie wiedzieć
 dáie. y Dżisieyśy Metropolitá Ruśki, gdyby Pátriarchá
 Konstántinopolski ná Jedność S. pozwolił, przy posłu-
 żeństwie Pátriarszym zostawał byt: miał by go sobie zá
 Oycá: a Papiieżá miał by zá Oycá tego swego Oycá.
 Rzeczy tey nie kłyzac: spraw to / aby twoy Pátryarchá
 cerasnieyśy ná Jedność S. pozwolił: y to pozwolente y
 zezwolenie swe / zwozaiem praw Cerkiewnych / aby o-
 glosiło y ná potomki swe Pátryarchi záchowanie Je-
 dności S. pod Anáthema aby wolało. Obaczysz że sie do
 posłuszeństwa teg Metropolitá Ruśki favore Summi Pa-
 storis náwróci. Ale woli wáś Pátryarchá / iáko to iuż y
 słyszyny y widziny / z Haretykami jednogyc sie / nie z
 Bášcholikami y was do teyże zgody prowadzić: a Me-
 tropolit náś woli cyni časem Oycowi Oycow przysie-
 dzieć / temu sie korzyć / y o Jedność S. w Cerkwi Narod-
 ow swych Ruśkiech z spol Episkopami swymi plećzłowac.

Co záś strony Listu od wszytkiey Ruśi do Sixtá IV.
 PP. piśanego práwiś, iákoby go piśal iákis Moskwićin do
 Metropolitý Moskienskiego Mákáryuszá, á nie Ruś do Pa-
 piieżá. Głupi durniu. Żaź to w ciebie ledno / Papiież Rzy-
 mski y Metropolit Ruśki: Sixtus / y Mákáry: Moskwi-
 ci iákis

Is list do Six-
 tá IV. PP.
 piśany od Ru-
 si jest praw-
 diny, nie.

Exatess/ ábo

amylony,

Obłudá sá
smázycka w
ratna.

S. Bernardus.
lib. 2, de Con-
siderationi.

cin iáks bez imienny / y Misáit Metropolita Ágowski :
á przy nim inše zacne Duchowienstwo : Kiožetá y páno-
wie / Ktorzy sie do tego Listu podpísali : Co temu Mo-
stwičinowi bylo / Synod florentski chwaliť Jednosť
ná nim ochwalona przyjmowáť : Žaž Ruskiemu to Me-
tropolietowi ten Mostwičin náđ čterma pátrýarchami
Wschodney Cerkwie zwierzchność / wladze y pástero-
stwo przypisuje : Ruske to Metropolit ná Rathedrze
SS. przedniejšych Apostolow ob Christusa pána po-
sádzony siedziť : Dur čie iat Schismázykur á podžietom.
Bo bluznierstwa y fálshe tak swym rozšiewcom y obroń-
com pláca. Rus, mowiš / nie bylá nigdy tak nie wmašna,
aby mialá tak nieostrošnie písať, žeay wielkie ašawiekowi
prypisuiac, ktore sámemu tylo Bogu bywáia prypisáne. O
owym Mežu co rzečeš mární Antidotysto / Ktory o-
wáť do Papieža píse : Nu, pošukaymys iešše pilniey Co
ty ieššeš, co sá osobe w Cerkwi Božey nošiš : Coš žaž : Ká-
plan ieššeš wielki, nayvyššy Papieš. Ty ieššeš Kľaš Bi-
šufow, ty Dzieđic Apostolow. Ty Pierwšeństwem Aheł, žaž
dem Nož, Pátriarchowstwem Abrahám, aynem Melchisedek,
dostoyností Aaron, Powážností Moyžeš, sedžstwem Sá-
muel, wladá Piotr, Pomázánkem Christus. Ty ieššeš,
Ktořemu kľaš sa dáne, ktořemu Once sa powierzone. Sá-
y inšy niebu odwiernicy, y žad Pásterse, ále ty tym stu-
žniey im rožniey oboie to imie náđ inše obiedžayteš. Máia
oni nazwážone sobie stáda, káždy s nich iedno, á tobie wšy-
tkie te stáda sa powierzone : iednemu, se wšytkich iedno stá-
do. Według praw tedy twoich, inšy Pásterse w časć pieczolo-
wánia, á ty w supelnosť wladze wezwány ieššeš. Inšych wla-
dka pevnými stišniášse gúnicami : á twoid rozpošćiem sie y
ná te sáme kľašy wladka ná inše wšeli. O tym mowiš
Mežu co to táť do Papieža, y o Papiežu písať. Co rze-

czesz? Nie jest li ważny? y nie ostrożnie li to on píše? Rzec tego nie możesz: Bo i Świetły jest/ Bościel Boży o tym świadczy. Świadczy dla ciebie y waszą Antigraphę.

Fol. 60.

Rzecz / Rzymianin to, co dziś o swym Rzymskim Papieżu tak wysoce, napisał. Jest tak, że Rzymianin ale Świetły; nieprawdy pisać nie mógł. Ale niech Rzymianin. posłuchajże Schismatyku Gręka / y nie lada Gręka; ale tego, którego S. Wschodna Cerkiew: bá y waszą Schismatyka Coroczny wystawowaniem pamiątki w Miesiacu Nowembri Dnia XI. obchodzi / Ten takie Papieżowi w Liście swym do niego pisanym tenty daie / Nasławiłszy, Nawyższy Oyców, rowny An-yolom, przetrząsnąłszy, Apostolski Papieżu, Boska nadszłykie Głowy Głowo, ad Boga sporządzone Tąstersu Onier-Christusowych, Klucznika Królestwa niebieskiego, wierzchu Błogosławieństw, Lampa wszytkiego światła, źródło Prawosławney Wiary, cysta y niepokalana Apostolska Głowo, Oycze wierzchowny, Xiążę Káptanów pierńse, opoko Wiary, náktorey zbudowana jest powszednia Cerkiew. Záchoway nas Archipáterzu Cerkwie, która jest pod niebem, ginie my. Násláduy w tym. Náuczyciela Chrystusa á reke pomocy Cerkwi násey poday. To Gręk do Papieża. Coż ná to Antidotyśto? Nie uważyli y ten świetły Mąż y ciebie będzie / co to tak wielmożnie do Papieża píše? Dopológia / ábo iáko wy mowicie / sławosłowítez to on nie ostrożnie do niego śpiema? Bluzni li on przez to Máxestat Boży? Wychylali sie z drogi prawdy? Ulic z tego. Toż sadz Antidotyśto y o Liście od przodków nászych / Świetłych y wysoce pożątych Męż w Duchownych y Świetelskich uwajnie y poważnie do Papieża Sętra IV. pisanym. Od tego sie S. Mész / tak y od inšych Grackich Náuczyci

Iak Gręko, wie Orthodoxy do Papieża pisał.

S. Theodorus, Studita in Epist. ad Leonem III, PP.

Przykietu stalić pyk Antidotyście Schismatycowi.

Exatensis/ abo

cielow / Cerkiew naszą Ruśską nauczyła / że o Papieżu do
Papieża tak wysoce pisał: Przypisuję ty wieźniu oya
ca kłamstwa / ten list wieźniowi Cárá Moskiewskiego / a
my go przypisujemy Świątym Przodkom naszym / Nar
odowi Ruśkiemu. Twoy z podława wybarty pod łas
wa y dziś leży: a nasz w Cerkwi Krewstiey w Domu Bo
żym między Cerkieronymi Księgami należony / na świat
przez druk známenito iest puźzony.

Przywilej
Narodowi
Ruśkiemu w
Jedności S.
bóżej.
od Władys
ława Kr.
Polsk. Węg.
dány Antido
tysta rodit.

A nie mogąc prawdziwie Jedności Świątey między
insemi dowodami z Ruśi / Przywilejem zjednoczoney na
Florentskim Synodzie Ruśi / od Króla polskiego y Wę
gierskiego Władysława dány / probowaney w ocy stas
noc / Przywilej ten Schismatica tua presumptiosa arro
gantia annihiłuję / z tey przyczyny / że przez lat sto nie
gdzie ni od kogo nie był pokazowany y widziany. Wiele
by na cie Antydoyśto / Każdego tego z prawá swego wy
zuć / Acoby Przywileiu na co sobie danego przez sto lat
tobie nie pokazał. Prawá wśelkie y przywileie tegdy
produkowane y pokazowane bywają; gdy tego potrze
ba wkaże: bez potrzeby leżą w schowaniu. Po ki wy
Schysmatyky Praw y awiebob wam nie należnych sobie
nie przywołaśali / poty y te prawá w milczeniu leżały
a skoro ta potrzeba przypada / aby was z tey sukienki
wyzuto / Ktorasćie sie nie należniezdobić byli poszeli / za
raz przy inśzych prawách y ten Przywilej producowa
no / y pokazano. Ktorycy podmiotem gdy mienią / czy
Schysmatyku / że to iestże Jągiellowe / y Władysławo
we przezacne Potomstwo námi sześliwie pánuje. Ry
chley przemrotniku to / czym dyśśieś traciś / niś go znieś
śieś. Dla dalszey dostateczneysey twey o tym Przywi
leiu informacyey / odsyłam cie Schysmatyku do Kiazę
ki o przywileiach w Jedności Świątey bóżej narod

bowi

bowi Ruskemu nábánych / wybáney przez S. P. Hipá-
cieg Počieciá Metropolitę Ruskiego. A to powagá Do-
wobow z Ruśi: iż Sobor Floreński dośedł a dośedł w
pokoiu w zgodzie y w miłości.

Ná dowody ob Grakow nie Antydyotysto nie obpo-
wiadbaś: záczy one w swej cáley wadze zostáiac / przewo-
dza ná cie w pokoiu w zgodzie y w miłości Floreńskiego
Synodu zawárdiet. Do co powázhnych zácznych y pobo-
żnych mešov / ktorzy / iáko mowi Hystorya Immanita-
tem Thureicam pertimescentes, & instans excidium Grę-
cie přeságientes, Italiam petiuere, tráfugámi názýwáś;
Kryzode im táka / ktora sie z pobiáwia á detractoribus
bonę famę nágradzác zwyślá, czyniś. Co tež list Niphon
ná Pátryárchy Konstantinopolskiego w suspicie falsu
podáiac / mowiś / nie podobna to v nas, áby Niphon zále-
cáć miał Synod Floreński: Poniewá Grękonie tego Syno-
du nie przygli, nie dorzezy mowiś. Náuczyla byla swa
řkoba Gręki / bydź medřými: ktorzy cudza nákarác sie
niechcieli. Czego znákiem my dwa Listy dwu Pátryár-
chow Konstantynopolskich pokázuiemy Dyonyzego y te-
go Niphoná: Trzeci List Teráznieřřego Pátryárchy
Cyrilla / ktory písal kiedy był w rozumie Ráchelickim.
Czwarty tegož znák pokázuiemy / popalente Reiağ swich
przez Meletiusá Pátryárche Alexandrijskiego: Kto-
mu sumnienie nie dopuścilo písm tych publikowác / Kto-
re przeciwo Rzymskiemu Kościelowi y prawdzie tego
był nápisal. A wy Co przeciwo temu: nieć tylo / że v
was to sa rzeczy niepodobne. Byli pobożni Mešovie w
Gracie y rozumni / w Náukách Bořkich y Ludzkich v-
miciatni / ktorzy y przed zniewoleniem Konstantinopola
y po zniewoleniu tego przez Turczyńá / widzieli te potrze-
be ziednoczenia rozerwáney Cerkwie Paná Chrystusa.

Exatensis / ábo

wey: y ile mogli / pokl byli na swiebobdzie / piorem y Li-
sty pomagali: zniwolent stawšy sie / nedze swoje opta-
kwiac inšym do Jedności tey S. Droge wkázowali.
Co wiódšimy Dziš po nich / czytamy / y wiäre im dawšy
w Jedności S. náydujemy sie.

Co Rozumieš Antidotysto / iäk wiele teraz y w nas
Ruši ieš takich pobožnych y rozsádných / Duchowných
y Swiętšich Ludzi / ktorzy tak znášny Narodu swego
Ruškiego vpadek widzac / á ná codziennie znišćenie iego
pogladaiać / duša boleia y sercem wzdychaiać / á požać
co ku porátowaniu y ku zábieženiu / vpadekowi temu ieg-
nie moga: iednáć / choć w Schismie z nieiákých respec-
tów káwečas: zápytáni o Dnie / dobre iey słowo dáia.
Wzielo pospolstwo gore: tak plašć muša dzis Popi /
iäko im gräia chlopi. Niezáchcešli: wkázua obuchi-
štráša niebespieczeństwy: groza šmercia. Popi niebo-
žetá služac im z chleba: choć y dobrze wiedza: že Jednošć
Cerkiewna ieš rzecz swięta: y zbáwienna: miłčeć mušat
gdy iednáć tego potrzeba wkázule / wiele z nich dobre o
niey świádectwo wydáia. Tož maš rozumieć y o tych
pátryarchách / ktorzy sumnieniem y niewola wćišnieni
bedac / Zápytáni O Sobor Florentski y o záměntona ná
nim Jednošć / obotemu temu dobre świádectwo / we-
dlug ištoty rzeczy wydáli.

Nie odpowieszawšy tedy nic do Rzeczy ná te od
Grakow przymiedžione przez Apologiará poważne Do-
wody o tym / iż Synod Florentski w pokoju / w zgodzie /
y w miłości došedł: nie odpowieszales ani ná przymie-
džione od Postronnych y od Haretyków: Zážym / tráćis-
tes te spráwe / Prawdziie S. sprzećiwieć sie nie mogšy.
Wšakže kto od prawdy zwycięžony bywšy / tey sie w poko-
rzy / wygrawa: nie przegrawa. Co y tobie wćzynić radze.

Schism áty-
ckie Hásto-
w sátišymy-
waniu swey
Schismy.

Zaješ

Razęś mi sie o te S. prawde wstydzic / á oná tey wolasno-
 ści nie ma. . . Satś / kłamstwo / potwarz / bluźnierstwo /
 ztego wszytkego ty w tym swoym Antidoście pelen / wstyd
 rodzą / ktore cie y poniewolnego / vt salua res sit, erube-
 scere da Bog uczynia / iako obrońce błedow y Harezy y
 Zalecaś wchwać swego Bñjowskię Synodu / że ná niesz
 zakazano / aby bez Censury Kóiegi o Wierze nie wycho-
 dziły : y aby sie inż to v was wiecey nie działo / co sie
 przed tym działo / że kto co chciał to pisał. Bårzo / iako
 baeze v ciebie tá wchwać w powadze / ktory przyzna-
 waś / że ten swoy pastwil / bez Censury wydáieś / Zaczę-
 m nátkalego y takim błedami / iakie sie ni w Żyzánim / ni
 w Philalecie / ni w Orthologu / ni w Kleryku nie náydo-
 wały. Máieć zá co twoi stárşy byđ powinni ále plea-
 cienka. Máieć wy v siebie posłuszeństwo pory / póki sie
 wam rozkazanie Stárşego podoba. y to do progu. Zá-
 progiem to czynicie / Co wam luboť. nie co chciał mieć
 Stárşy. Wpákże de us qui foris sunt, mihi iudicare non
 est : Zá twym skóńżeniem / y ta kóńże / Dálszym twym
 ná moje listy y wáśe kárelnęśe Mowom / inż wprzod
 przez moje protestácy y párnęsim dostátecznie odpo-
 wiedziawşy.

A^oA^o

1. Cor. 7.

EXPOSTVLATIA XIII.

W ktorey Rospráwuie sie Apologiar z Antido-
 rysta o Niestuśną y kłamliwą obronę błedow /
 y Harezy y kłamstw Żyzánionych / Philale-
 towych / Orthologowych / y Klerikowych.

Ecc. 4.

Ibid. 34.

Co psebana
Author An-
ti dotyście.

Amýkálac te moje z toba Rozpráwe Antydo-
tysto / Ktokolwiek ty jesteś i owo Medrcowe
przypominamci / Non contradicas verbo ve-
ritatis vlllo modo, & de mendacio eruditionis tuae confun-
dere. Nie sprzeciwiaj się słowu prawdy żadnym obyda-
niem: y sromaj się kłamstwá nie umiętności twojej. W sprá-
wie obrony ostánku błędow y herezji ktoras w tym
swoym Antydoście obchodził / teżlis pamiętać na to medro-
cowe / y ná owo drugie / że verbum legis consummabitur
sine mendatio i bez kłamstwa będzie wykonano słowo za-
konu. á mądrość w vszczich prawdziwego będzie wyro-
wnána: Sam się rozsądz. Cokolwiek abowiem w tym
swoym Antydoście mówiłeś. Prawdziwemu słowu sprze-
ciwiałeś się / wiele sposobow / y kłamstwam / y obłuda /
y bluźnierstwem / y potwarzas: tak / iakobyś rozumiał /
że słowo zakonu y wykonywa się tymi złościami / y bro-
nił się. O Sarcasmy y scommata ná mnie przez cie rzucor-
ne nie trwam i bo też y ia to Oycom moim y Bráci cy-
nitel / gdy m pospólu z wami przekłete y Schylnie ho-
dował. Oddać mi się sprawiedliwie: tak miarka pełna
y przesypana teraz od was: ale to cierpliwosć moia / á
bo ná bolesć głowy twej obrociť ábo ná caki / da Bog/
prawdy poznánie / iakie się z łaski Bożej przydało y mnie.
Nie trwá y o przymowistá o Dermanie bo przed ludźmi /
y z ludźmi w nim żył / że co przed tym po wáskych Mo-
násterách żyłac / iedze te piekielna / od ktorey też ty pro-
kurnieś / serzyłem błedy w niey y herezje sezeptem /
duże ludzkie bluźnierstwy zaráżalem / ciátem y dusza stu-
żyłem niesnaskom w narodzie moim / niezgodzie y nie-
przyłáźni. To teraz w Dermaniu żyłac / serze za pomo-
co Boża / ile ná mnie jest / Cerkwi w Hołat Dogmat Wiá-

ry Prá-

ry Práwoſlawney w niey bronie: duſhom záwiedzionym
 chwale Boſa prawdziwa pokázal: čátem moim y du
 ſſa moja wednie y w nocy ſnuſe pokoiowi w Narodzie
 moim Ruſkim / Jednoſti / y Miſtoſci. Oto / mowie /
 Dwoie / przez cie ná mierzucone / nie ſtoiet ale že mie nás
 żywaſi Apoſtáta / odſtepca / ſtoieſi oto y bázor y o tym da
 Bog ſámym / užyčeli nam Pan Bog żywotá y zdrowia
 do tego čáſu / ná přeſſlym Lwowſkim / ob pomázánčá
 Božego Broła J. Měi pána náſego Měiwego náka
 zánym nam Synodie / z toba roſprawe mieč chce. Jeſt
 to w zwoyčáia roſſekim Chřeſčianſkim Sektam Apo
 ſtátami / ábo odſtepuikami zwač tych / ktorzy ich Sekre
 opuſčiwſzy / do Drugiey ſie przytačáia. A bydzi tych /
 ktorzy ſie z miedzy nich wytačáia / á przez Brzeſt do
 ſpolečnoſci z Chřeſčianym roſtepuia / odſtepcami teſ ná
 żywáia. Leč nam nie o góle ſlowo Apoſtáty idie / ale
 iákim S. powozechna Cerkiew Wiáry prawoflawney
 Defertores. Apoſtátami miánowač / y zá tákto mieč zwo
 ktá: Jáki byt Iulianus owy niezbójny: ábo teſ Hære
 tycy oni: Arius, Macedonius, Eunomius, Neſtorius, A
 pollinarius, y inſzy: iákim ty minie bydzi mieniſ / gdy mie
 z niemi porownywaſi: y iákim mie odſtepca od Wiáry
 Práwoſlawney bydzi pomawiaſi / y do Ludzi przez cen
 ſwoy Script wdaieſi. O tákiego iá Apoſtáta biore ſiet
 O tákiego ná ten bližto da Bog przyſty Sobor / do poká
 zánia y dowodu tego Co ná mie wkládaſi / y promokuie
 tie / y cie ma: wſtáac prawdzié Božey / že tego ná mie nie
 dowiodby / Sam iá Hæretyk / ceha Apoſtáziey noto
 wáný bedzieſi. A temu ſie zábiežy / aby z nas dwa čio
 wieku nieſnaſti y niezgody / roſſek Narod Ruſki ſko
 by tákley nie ponioſt / ktoraby ſie temu nie láčno nágro
 dzič moglá / y w pána Boga y w Kacholickich ludzi. Ja

Oto ſie bierze
 Author w An
 tydočie.

Eratensis / ábo

com w Apologię pisał / wſzytkiego tego zá pozwoleniem
Staryſzych moich bronie: Ktorzy to piſmo moje y opis-
ſane w nim Wiary Dogmata / prawoſlawne bydź przy-
znawá / y przymuia. Ty Twych bledow Kogo bedzieſz
miał náſladowca y obrońca / to tá m ie y ſce da Bog
pokáże. A jebyś wiedział / o czym nam da Bog roſpráwá
tám bedzie / rekolliguis cie z twymi bledami / aby y ty
ſam / y każdy Ktory zbawienie ſwe miłnie obaczył / że ſie
ná to tylo ſámo Apologię moję ſprzećiwil / ábyś ſwie-
rziacy ſwoy náprzećiwio prawié iezyk kłamſtwó po-
twarza / obłudę / y bluźnierſtwy nágoſat / á Schiſmie
przypodobat. Abyś prawey Wiary Dogmata / ile ná to-
bie było / znieważył / á Heretyckie nowo przez wáſſe He-
rezoſiewce Byzanie podnieſione błedy ábyś wyſtáwił:
ná Ktore exitialis ruina, zá Bożą pomocą / tu w Ruſi nie
mieſćkále ſeła.

*Q te Dogmata
ta chce mieć
Author ro-
ſpáw z An-
tidotyka ná
práſtlym da
Bog Synodzie
Dogmá 1.*

Naprzód poydźcie nam / O ſad pojedynkowy: Kto-
ry ja przyznawam: ty nie przyznawał: iedná ná trzy
mieyſcá duſze z tad ſchodzace rozładzaſz / ná iedno Duſze
Swiate / Ktore modlitw náſzych zá ſoba nie potrzebuia:
ale ſie zá námi modla. Ná drugie duſze przeklece: Kto-
rym modlitwy nie już pomoc nie mogá: Cerkiew teſz zá
niemi nie modli ſie. Ná trzeće duſze ſrzednie: Ktore
modlitw zá ſoba náſzych potrzebuia / y Cerkiew Boża zá
niemi ſie modli. y Mowisz / iż ná te mieyſcá pewne / pro-
wádzone bywáia duſze zá zrzádzaniem Bożym. Ktore to
zrzádzanie Boże / ja názywá ſadem Bożym pártýkulárnym.
Co tak / z twego przyznania y wyznania poſtánowioſzy /
Mowia pierwey: Iż prowadzone bywáia duſze ná te ro-
żne mieyſcá / ábo wſzytkie indifferentem przez Anyoty / ábo
wſzytkie przez Diable. Ale iák nieczyſtey duſze czyſty An-
jol / tak czyſtey nieczyſty duch nie byka ſie. Stać muſi
według

według Prawosławnego wyznania Cerkiewnego; że święta / y szednia ná ich miejscu prowadzi Anioł: grzeszna ná iey miejsce prowadzi Szatan. Mowię powtórę: Zrzadzenie to Bożkie / ábo to iest / ktore sie z wielow w Bogu stało / ktory wie In presenti, ktora dusza ktorego miejsca godná: ábo owe / ktore sie pod wysćie káżdey dusze z ciátá dzieie. Nie pierwsze; bo o takim Bożkim zrzadzeniu ni Dyabli nie wiedza / ni Aniołowie: zacząłm nie wiedzieliby też / ktora dusza ktorego miejsca / y czyich z między nich rák byłaby godná. Stać musi wtore: Które sie dzieie z wyroku Bożego / áby ta dusze wziął Anioł / y prowadził ná to / ábo ná to miejscet á one áby wziął Diabeł / y prowadził ia ná swoje iey miejsce. Ten zaś wyrok Boży nie dzieie sie tylo z sadu Bożego / ktory z wezýnkow káżdey dusze sadzi / ktorego miejsca ktora dusza godná: y święta różánie wziąć Aniołowi y prowadzić: á grzeszna pozwala wziąć Szatanowi / y zaprowadzić. Który Sad Boży my zowiemy Sadem Poiebynkow. X choć tego záprawie nie wiemy / iákim sposobem ten Sad Chrystus Sedzia odpráwnie / ktory tysiacami ná to sposobow mieć może: To iedná wiemy záprawne / y tak wierzmy / że bez zrzadzenia Bożego: to iest / bez sadu y Dekreta Bożego żadna dusza Miejsca swego / ktore záslużyła / nie dochodzi. To tak odemnie y swoje y moje zdanie wyrozumiały Antidotysto / pátrż iáł mie z tego mego Prawosławnego Wiary Artykulu Apostáta wezýni.

Powtórę poydźcie nam o dusz Świętych byćie w niebie. y o doskonałe ich wblagosławienie: Co ia oboie przyznawam: ty nie przyznawaś z tych ni iednego. Że Oycowię Święci wyznawáia dusze Święte bydź w niebie / przyznawaś tyt y to / że sa z Pánem Chrystusem: y wiódza go twarza w twarz: stád y zupełney doskonałego

Dogmá 2.

Exatēsis/ abo

błogostawieństwa szczęśliwości zażywaia. Ale powiadaś / że to oni mówią figuratim. pod figurami. to jest / nie to mówią / co jest: ale to / co ma być. W wyznaniu tedy tym zgodni jesteśmy. a w wyrozumieniu tego różniemy przez zmyślone od ciebie figury. Ktore w tym Wiary Artykule / takim sposobem takim ty ich używaś / używasz / zganił (przypatrz się ieno temu dobrze) Święty Teophylactus w podobnych tobie obłudnych wykretaścach y zniósł iak mårne y głupie. Przy których ty iako bacz / za świadectwem tego Światłego ostoić się nie możesz. Przytym wiedz y to / że w piśmie S. nazywa się figuratim liter niebo Káiem: a Kay ziemny niebem / nigdzie. Jákżym y z tego Prawosławnego mego wiary Artykulu iak nie Apostata uczyniś / patrz Antydotyko.

Dogmá 3.

Potrzebie / poydźcie nam o Czystości Ktory ja wyznawam / ty nie przyznawaś: wyraźnymi iednak słowy zatrzymane Gdzieś te dusze / ktorym Cerkiewne offiary są pomocne / bądź przyznawaś. Nie w Káiu: bo te dusze modlitwo nie potrzebują. Nie w Adzie nánizszym: bo tym modlitwy nie pomagają. Zbývá z twego własnego wyznania przyznać im osobne miejsce Trzecie. Ktore miejsce według nas nauczyciele Święci w Adzie nad Gehenną bądź rozumieją. W tym tedy jesteśmy zgodni. Roznimy: iż ja na tym Trzecim miejscu będącym duszom przyznawam ucraplenie: Ty nie przyznawaś. Ja mam po sobie iawny y iasny dowód / że cierpią panamdamni; bo na tym miejscu będąc Bogá nie widzą. Skąd Cerkiew S. modlać się za niemi / prosi aby ie pan Bog z miejsca tego / na tamte miejsce między Święte przesiał: gdzie ie ośłania iasność obliża Bożego. czego ty żadnym sposobem zbożnie przeć nie możesz. A że cierpią y panam sensus. dowodzę y tego demonstratiue. Gdzieś

miejsca

Nieyscá tego położeniem / w który jest ciemność / gnius
niepokoy / y iákis zewnetrzny wpat. Czesćcia z samey
wnetrzney dusze bolesci / płaczu / smutku / y rozdychánia
ktore duszy bez ciátá bedacey sa ciezsze / niż byley w cieie.
tak ile do rozumu iey / iák y ile do woli. Co oboie jest S.
Cerkwi Wschodney w codziennym wyznaniu. To gdy
ia po sobie z Cerkiewney náuki / y z twego pozwolenia
mam / pátrz Antydoeysto iák mie y z tego mego práwa
staronego Wiary Artykulu Apostata Wiary Práwosław
wney wezmiesz.

po czwarto / poródbie nam o Stárseństwo Bisku
pá Rzymskiego: Ktorego ia wyznawam byc Bisku
pem Rzymskim: y Pásterzem wszytkiey powsechney
Cerkwie / Tymu Biskupstwo Rzymskie przyznawasz
Pásterstwá nad wszytká pána Chrystusowa Cerkwia nie
przyznawasz. Wszakże / gdy Náuka SS. Doktorow
Cerkiewnych wbieziony przyznac bedziesz musiał / że ná
Pierze Swietym buduiac Cerkiew swoje pan Chrystus /
weznił go Cerkwi swey fundámentem to jest / Rządca
y sprawca / náuczycielem y Pásterzem wszytkieg wśedzie
ludu Chrześciańskiego: lubo to ná nim: lubo ná Wierze
iego takiego zbudowana Cerkiew byc przyznawasz.
Kownie / y gdy Piotrowi S. pásć Owce swoje przyka
zał / że mu przez to dozór / pieczotowanie / rząd y spráwo
wanie wszytkich swych Owiec zlecił y poruczył: nie wy
iawasz nikogo / coby sie ieno Owca pána Chrystusowa
mienił. Przyznasz záraz że to wszytko z Píotera S. spá
dło ná Biskupa Rzymskiego / y ná nim opoczyło / gdy te
flowá od Oycow SS. temu przypisane obaczył / że y ná
nim jest Cerkiew pána Chrystusowa zbudowana: że y
temu pásć owce swoje / tymże wybornym ktorym y Pío
trowi S. sposobem Chrystus poruczył. Skąd mu ciz Oy

Dogmá 4.

Exatess / ábo

cowie SS. przyznawają / że on jest Ociec Oycow / Pásterz Pásterzow: że iemu straż winnice swey Pan Chrystus powierzył: że on jest Kłazęciem Káplanow pierwszym. Że on jest nie tylko Rzymiski Biskup / ale y wszystkich swiátá Arcybiskup. Nie tylko Zachodney Cerkwie Pásterz / ale y wszystkich Cerkwie ktora jest pod niebem Archipásterz. A te wszystkie o Papiezu Rzymskim Encomia, y Elogia, od Oycow naszych SS. samu przyznane / y nam na wieczna tego pámiać / náukę / używanie y zachowywanie przez pisma ich podane. Którym Boskim prawem ograniczony / y obespieczony będąc Biskup Rzymiski / żadnego ná to ludzkiego práwa / ni ob Oycow SS. ni ob Cesarzow Chrześciańskich nie mając / używając właśtelstwo / gdy owe Pátrjarchi (nemine cótradicente) zstolic zrzucą / owe ná Stolicę przywróca: owe ob spóeczności obdają / owe wyklina: owe sam Sądzi / owe przez swe legaty. W Diácezyách też ich wszystkich / Rząd Cerkiewnego y sądowzá Apelláciami dogłada. Obwinionym do siebie ná sprawótę przykazuje: Sądzi / Dekrety / y Dekreta swe do exequutiey przywodzi. Gdy mówię wszystko to wskazane sobie obaczysz / uważysz y wyrozumiesz / we wszystkich tym Władze iemu z Práva Boszego należeć przypiszesz: á zátym y to / czego teraz znać niechcesz pleno ore iemu przyznasz. Czego iesli nie wiesz: mnie z tego mego Prawosławnego Wiáry Artykulu Apostáta bydsz iák dowiedziesz: ty wyzrysz.

Dogmá: 5.

po piąto y ostatno z tego twego Scriptu Poydzie nam o pochodzenie Duchá S^o: Które ja wyznawam od Oycá przez Syná / według náuki SS. Oycow Greckich / á ob Oycá / y ob Syná / według náuki SS. Oycow Lacińskich. A ty wyznawasz od samego tylo Oycá. Przyznawasz iednak w Oycu dwie síły. Przyznawasz y

to że pierwey Ociec rodzi / potym wywodzi: Skad mo-
 wiſz Syn ieſt Wtorem / a Duch S. Trzecim. Jeſliż tak
 pierwoſta Oycowſta ſiła, tak ieſt pierwoſta / że Wtora we-
 ſług przyrodzonego porzadku żadnym ſposobem bydź
 nie moſe / iak y Wtora Pierwoſta / tedy z potrzeby owo iſc
 zaty mui / że rodzac pierwey Syna / wzyca mu przez
 rodzenie / ſwoie Iſnoſc: (bo to to ieſt / rodzić:) wywodzi
 powrodzonym Synie Duchá S^o: wzyca mu teſz ſwoie inż
 Synowi wzycona Iſnoſc: Ktoſey ieſli y Syn zaráz z
 Oycem nie wzyca: rwie ſie miedzy Oycem y Synem ie-
 dná y táż Iſnoſc: ábo Synowá Iſnoſc ob Iſnoſci Oy-
 cowſkiej odmiáne ponosi. Co oboie ieſt / Impium. Je-
 ſliſe te ſiły line reſpectu originis wárywac ſie beda / tes-
 dy teſz wáryacie y Oſoby Syná y Duchá S^o ponieſc mu-
 ſa. że to nie z potrzeby bedzie Synowi aby zoſtawat zá-
 wždy nieodmiennie Wtora Bozka oſoba: ani Duchowi
 S. aby zoſtawat záwždy oſoba Trzecia. Co teſz ieſt Im-
 pium. Moſe ſie zbożnie rzec / bez wzgledu ná początka
 wy porzadek / Duch S. ieſt Oſobá Bozka pierwoſta / Syn
 wtora / Ociec Trzecia: ale ze wzgledem originis rzec ſie
 tak / niſi Impie, nie moſe. Rownie zbożnie rzec ſie moſe
 bez tego originis wzgledu / Rodzić / ieſt ſiła Oycowá
 wtora / a wywodzić pierwoſta: a ze wzgledem początka
 wego porzadku rzec ſie tak zbożnie nie moſe. Skad po-
 dzie / że wzyczywſzy Ociec Synowi przez rodzenie ſwoie
 Iſnoſc. wzyca teſz y iedne weſpot z Synem Duchowi S.
 Co ty z potrzeby / wchodzac tych niezbożnoſci / przyznać
 muſiawſzy / ob Oycá y ob Syná / iako ob iednego po-
 czátku / prze iednoſc wypuſzczania ſiły / iedney y teyſe
 Synowi ob Oycá wzyzoney / Duchá S^o pochodzić Prá-
 woſlawnie wyznaſ. Jeſli nie tak: maſz pátrzyć iak mie-
 y z tego ntego Práwoſlawnego Wiáru Arceſknu Apoſta-

Epistola dno

ta wczyni.

Ta jest twych błędów Recollectia. Wiecey rożności między Wschodna y Zachodna Cerkwia y ty nie pomieniasz y ia ich w tobie nie szukam. Ponieważ y te wiecey z mniemania y z nieiakięs opaczney zaśłarzałey perswaziey a przez Schismę w sercu ludzkie wpoconey suspiciey niż w samey rzeczy sa rożnościami. Co każdy rozumny a Bogat y Jedność Wiary y Miłości miłuiący łatwo widzieć może.

Upomnienie
Braterskie
od Authora
do Schismatyków,

To tak przetożysz z cześci mey iak ciebie Antidotysto / Tak y wszystkie starsze y rowienni ki trocie prosię. Przed ktore przez to moje pisanie / przy poktonie moim stawie sie. A prosię na Imię tego Pana / ktory nas stworzył / okupił / y oświecił : rąbory prywatne do Osob ktore sa w Jedności S. wżad ciebie rzućtwoy / O sprawie ziednoczenia rozzerwanej Cerkwie Wschodney od Zachodney / przez Szrodek Jedności Cerkwie Ruskiej w Miłości zbawienia swego / y ludu tego / ktory za wami idzie / pieczętować chciećcie ; y rądzić / aby przez te / ktorych pAn Bóg na podniesienie przez Jedność S. Swietey Wschodney Cerkwie / z wypadku Schismy / mieć zezwolił / to Swiete y zbawienne / a wszystkie Bożey Cerkwie od wielu wieków požadane było. Słutek swoy szczęśliwy odniosło. Nie patrząc na dawność Schismy / ale wważać przyczyny powstania iey / postępu y zmocnienia sie / y iak ia p. Bog niewolą / niezadem / nieplodstwem y globem słow Bożego ciężko pokarał. iak iey niwczym nigdzie / na świebodzie ni w niewoli nie błogostawii / y ni wczym iey nie lubuiet. Tenże ábowieć wypadek na wszystkie dobro duchowne cierpi w świebodzie Moskiewskiej / Ktorey ponosi w niewoli Turckiej. Wśedzie w niey wciechy Duchowne wypadły : Wśedzie sprawy Cerkwienne zbawienne ożiebły. Wśedzie rzeczy y spraw zbawien-

Skutki przekleŧey Schizmy.

nych

B

ných obchod iák z naymu y musiz: byle tylo bylo / byle
sie odpráwito. Monástery wshedzie posarábáciasty. Po-
stuszeństwo Zakonnicze okrzepto: pieczętowanie stárszych
zámárzto. Duchowniká Meja między Zakonníkami z-
świecat á między Świeskimi ni sukay. Szkoty wpá-
bly. Napieto Cerkiewne wstáie: pismo Skoropisne
zwodzi sie: (náczym nam wiele dla praw Litewskich y
Ruskich nalezyt) o Dyaká dobrego Trudno: o Świesze-
niká wżonego trudniey: o Báznoźcie madrego ni py-
tay. Te Narody Chrześciánskie, ktore sa w niewoli Tur-
reckiey / po wietkszy częsci iuz z Turczákyt nášego teź Na-
rodu po niemáley częsci wziat Kościol Rzymsti / po nie-
máley pourywałygo Haretyctwá / Bálwinństwo / y Ary-
ánństwo / bá y Máchometánstwo. Domow Kłázczych
odpáblismy: Szlachty máto: Paniat mnieny. Ducho-
wieństwo wyksze y nijsze w swoichże przyšlo do zniemagi
w Moskwi ie Boiárowie / iesli pomysli ich w sprawách
Duchownych nie chodza / knaca. y nie Pásterze pása-
trzoda / ale Trzoda Pásterzow. A zkad do takiego ponis-
zenia pokáranie? Nie z inak záiste: tylo iz oni máia w
zniemadze Oycá Oycow / dla tego ie teź Pan Bog podal
w zniemago ludziom świeskim: Narodziła wam tá pie-
kielna iedzá nowych bledow y Harezyt: nowych pismá *Stauropedia*
Bożego / y pism SS. Doktorow Cerkiewnych wykłá sa odradki
dow. Nászeniła wam tá przeklaca Schisma Schi / przeklęty
smek. Co zniámienskie ábowiem w Episkopiách Mía, *Schi/my*.
sto / co w nim Schisemká stauropegium: Gdzie Episkop
ná swe owieczki tylo przez spáry musi pátrzyć: Ona teź
kiedy hca / tedygo posánnia. Co wश्यko / nie z przy-
padku sie dzieie / áni z potoczego iákiego między ludźmi
bieguz / ale z iáwnego gniewu Bożego: z srogiego po-
káránia iego. Były dostátki w Narodzie nášym Ru-

Kim;

Exortatio / albo

Kim; Sa y teraz w Moskiewskim; Szkołom iednak po-
 dniesionym być/ ni tu v nas/ ni tam w Moskwie/ p. Bog
 nie zezwolit. y gdziekolwiek co sie w podniesieniu ich
 zaymuie/ bymi sie/ á nie gore. Dsiatki w nich tylko po-
 żytku odnośa/ że z cielat wyrastają w woły. Szkoły są
 dytnicami Cerkwie; te obogacają Miasła/ Miasieczka/
 y wsi w Ludzie madre / w Dyaki umiejetne / w Ducha-
 woniki rostopne/ w Káznobzietie wezone. Bezskot Cer-
 kiew / iak ciáto bez duży. A tego dobrá po wszytkiey
 Wschodney wáśey Schismatycznyey Cerkwi nieć wam
 Pan Bog nie dopuścza / nie z inšey iakiey iscie przyrezy-
 ny/ tylo z przyczyyny obrzydley Majestatowi tego Schi-
 smy. y byście sie wy niewiedzieć iak starali / y piegzo-
 wania dñenne y nocne przy nawietnych sumptách wá-
 szych do tego przykładali / dobrá tego bez Jedności S-
 pan Bog wam nie da. pozwala tego dobrá hare-
 tykom / iak pozwalat przed tym poganom / ná omamie-
 nie nieprawości w tych / ktorzy ginat przeto / iż Mito-
 ści prawdy nie przyieli / aby byli zbawieni. Nie pozwa-
 la Schismatynom / przeto / aby oni Wiare miałac z Cer-
 kwia powszechna iedne y też / ob niey sie y Mitosci ie-
 dney y teyże weyli. Co zdarz Pánie Bóże y wam. Wo-
 łacie o Licha Vnia / Licha Vnia. Dawnożeście tak-
 że wołali. o lichu Bazanie / o lichu figurálne Spiewa-
 niet / o lichu z Dzwonkiem chodzieć przed Sakramentem.
 Łacnie to wszystko. A teraz toż inż w używaniu wszystko /
 tá dobre. Z tymże rozumem wołacie ná Jedność S-
 iakosci wołali nie dawno náto wszystko / y iak dziś wo-
 łacie ná poprawę Tymoloiow / tak w teyże iak y w no-
 dzie / y ná poprawę Med / y złego przykładu w Księgách
 Cerkiewnych. Wszystko to v was Harezye Łacińskie.
 A gdy sie z soba w rzeczách tych obczyrzycie / Ali toż /

2. Thes. 2.

coście

ceście wczorą ganiłi / Dzis chwalicie. Co wczorą było
 lichy: to inż dzis dobro. Toż sie stanie y z Jednościá S.
 Btora macie teraz zá licha / á skoro to da Bog przyjmie.
 die będziecie mieli zá dobra. Btora wam nic wáše^o ni
 z Wiary czystey Wschodney / ni z Nabożeństwa nie od-
 mienia: wšytko postáre zachowuje. A nád to / w cękol-
 wiek teraz nie blogosławieństwo Boże / zá spráwiedli-
 ieg gniewé nád soba znacie / obroci sie wam w Blogo-
 sławieństwo. Seána Szkoły / stána Seminára / stáne Cer-
 kiew Ruska tak / że z obfitości dobr iey wnetrzych y ze-
 wnetrzych / y inše Wschodneg nabożeństwa Narody o-
 ptáwicie sie w bogáca. Sámy Káthechism z Ruskiey ná-
 šey Cerkwie rozmaítymi iazykami wydány / y w Narody
 Wschodnego nabożeństwa pušćony / nieošćacowány w
 Dušách ludzkich pożytek wšym. Tui postille / nuž Sy-
 woty Swietych / y inše tym podobne Cerkiewne dobra.
 Co wšytko widicie dobrze y wy sámi: ále niezbedná
 Schisma zniemájąc to wam pozwala. Wiedzieć iedná-
 macie Bráčia / že będziecie tak daley y páná Boga y
 Swiete ieg w tym Kátholickim Broleństwie przed wšy-
 škim sćiatem / przez také oto swoje Antidocysty blužni-
 li / á prze sámy ošietny wpor ná te głošne nas Bráči swey
 wielorázne głošy dbáć y obaczyc sie nie záchcecie: pá-
 nem Bogiem y Cerkwia tego Swieca ošwiádečyá sy sie /
 stániediešie nam / wšytkim Kátholikám sicut Aethnici
 & publicani. Žaž to wam zárečyá te také blužnierstvá
 ná Máyskat Božy: te také klamstvá ná práwá Cerkie-
 wne: te také potwarzy ná Kátholiki: te také Scom-
 mata ná ludžie poešćiwé / przez te wáše pástwillé / sub
 titulo specioso rzucáć impune žto moga w Kátholis-
 ckim Broleństwie cynić blasphemí, Calumniatores, inter-

Pożytki Je-
 dności S.

[Handwritten scribbles and signatures in the right margin]

Cypr. de sim-
plicit, prałat.

3. Reg. 7.

Oto ma być
rospRAWA V.
nitom z Schi-
smatykami
a przyslym
da Bog Syno-
die Lwon-
skim.

147.

n. & externe pacis turbatores, extra Ecclesiam Dei positi
Schismatici? Gdzie abowiem jest Schisma / niemasz tam
Cerkwie Bożej: niemasz tam y Kapaństwa niemasz tam
y Dziedzicwa i Krolestwa niebieskiego. Schisma odcy-
muie człowiekowi Synostwo Boże / wyłącza go z między
członków Ciasta pANA Chrystusowego. Dobro Ducho-
wne wszystko do upadku przywodzi. Zabitym bydz mo-
że Schismatyk / koronowanym z Śmierci tej bydz nie
może. Wola abowiem taki człowiek owym: wszystkie
cznym głosem zawoły: Rozetni / niech nieciebie nie be-
dzie / ni mnie / nie po zgodzie Braci rodzoney: nie im po
Miłości od pANA Chrystusa przykazaney: nie po Jedno-
ści Cerkiewney. Oycowie zaś moi w Duchu y ia przy-
nich wolamy / do zgody Bracia / do Miłości / do pokoju /
do Jedności S. Bo to wszystko zachować Pan Chrystus
nam przykazał / y bez tego czworąg: nikt nigdy zbawiony
nie był / y bydz nie może. Mowicie My chcemy po stare-
mu. My toż mowimy Co y wy. y o to to stare my sie
abijamy. A że wy ie sobie przywołaszcie / a my ie w sie-
bie bydz wkładziemy: y jedną stroną drugiey w tym wi-
dy: nie dāemy. Atoż teraz / za łaskā y pomocą Bożā / na
przyslym Lwowskim Soborze o to stare polubowanie w
pokoju rozepierzemy sie: a zobopolna miłościā Jedność
S. Cerkiewnā ufortuniemy. Contremiscant in vobis
viscera misericordiae: że z Augustynem Świetym do was
na sprawnie tej zbawienney rzeki: Niech sie w Was po-
rusza: wnetrzności: miłosierdzia / abyście wzdam kiedy
sprawy te roztrząsnąć zezwolili: pANu Bogu sie goraco
mobić / a o wszystkim w pokoiu między soba znosić sie
aby niedzne pospolstwo / które na waszey części poległo /
pomolnościā swoją na Sądzie Bożym was nie tłoczył

ale rā

ale raczej wásza niezmyslona miłośćia ob bledow y nies
 snasit odwocone / z námi ná prawdy y pokoju droge bys
 to náwiedziane. Co nam oboiey stronie spráwiť / zdá
 rzyć rácz pokoiu y Miłości / zgody y Jedności dawco
 pánie I E z v Chryste / ná tym przyšlym w Imie two
 ie Swiate zgromádyť sie máiacym Soborze. Ná co
 y Wy / y My / y každý prawowierny rzecmy
 Amen / Ament Day to pánie Bože.

Ná część Bogu w Troycy ledynemu / á Ku
 duřozbáviennemu pożytkowi
 Narodu Ruskiego.

Meæ vitæ vnica spes IEsus Christus.

+

IOACHIM MOROCHOWSKI Proto-
chrony Episkop Włodzim. y Brzeski / zá osobli-
wym zleceniem láśnie Oświeconego y Przewie-
lebnego w Bogu lego Mái Oycá Iosephá Welá-
miná Rudskie° Archiepiskopá Metropolitę Ki-
iowskiého / Hálíckieho / y wšytkiey Ruši. Te
Scriptá od Wielebnego / w Bogu lego Mości
Oycá Meletiusá Smotryzského / Archiepiskopá
rzesonego Połockieho nápisáne / y Exatēsis / á-
bo Expostulátia tytułowane: ná přecínko pie-
kielným iádem nápetnionemu Antidotu wydá-
ne: iáko we wšytkim z Wiáry Práwostawney
náuka / y z práwda powšedná zgadzájce sie:
z překonáním iávným Haretyckieho blúz-
nierstvá ; z ánwštydzením uporu Schismáty-
ckie° / ápprobuie. A dla wiádomostí pospolitey
y náuki wielce byđ potrzebne áby były drukiem
ná šwiát wydáne uznávám / y zeznávám.
Z Włodzimierzá 10. Iunij, 1629.

Idem qui supra.

Idem qui supra. Idem qui supra.

Omyłki tak popraw.

In Epistola dedicatoria pag. 2. vers. 8. teno corrige tno. w Przebie
mowie p. 1 + vlt. vsł niepowściągliwy/ c. vsł na niepowściąg.
p. 3 + 13 & 14 Nie; folwiel przychodziło mi dele tak superuacaneum.
Fol. 1 p. 2 + 10. w rozewáney c. 3 rozewáney. + 13 owey iedno;
słt wtóry/ owey iedności c. owey iedno sct wtóry/owey/ + 24 wła;
sne c. własne Fol. 6 p. 2 + 30 rozlała c. rozlała, Fol. 8 + 25
nie dostał c. nie zostal. Fol. 10 + penult. Grob p. Chrystusow &
adde Rymtanie. Fol. 15 p. 2 + 27 profagium c. praefagium. Fol. 16
p. 2 + 26 po te c. pod te. Fol. 18 p. 2 + 24 stacyonym/ c. loczonym;
mi, Fol. 19 p. 2 + 29 przyśtym c. prześtym. Fol. 21 p. 2 + 22 dobre
zaj; wata c. dobre tych zająwata. In margine Hom. 5 c. Hom. 3.
Fol. 21 + 29 każda tego c. 3 każda 3 tego. Fol. 27 p. 2 + 3 owiad;
czac. oświadcza. Fol. 28 + 17 y tak dele y. in margine Powod
c. Dowod. p. 2 + 19 pokłada c. podkłada. Fol. 31 + 18 3 nuch c.
3 nim. Fol. 33 + 27 onienieto c. onienieto. Fol. 34. p. 2 + 5 mo;
mi c. mowi. Fol. 45 + 24 w niebte stolca c. w niebte: stolca. p. 2
+ 15 Kore/ c. Kore. Fol. 38 + 16 zamyśney c. 3 wymyśney. p.
2 + 14 Ray mu c. Ray by mu. Fol. 39 + 18 Aza sadyt c. Azaśa
dyt. Fol. 41 + 10 po;wał c. porwał, + 17 do wtego c. do wto;
tego. + 29 strąśliwem c. strą-liwe Fol. 43 Archterem c. Archi
erem. Fol. 44. p. 1 v. 16 3 zádawány ch c. 3 zádánych. + vlt. & c. c.
Ergo. Fol. 45 + 14 kwány; wedlug c. kwány: Ja wedlug. Fol.
47 + 5 nieogładac sie. dele punct. + 17 á w morzu c. á; w mor
zu + 22 Gárárie c. Gárárie/ + 24 Calistia c. Caletia. Fol. 48.
p. 2. in margine Aduersus ludos pag. 12 c. pag. 51. Fol. 55 + 4 wpy;
stich c. wpytkle. p. 2 + 14. 3 ostawia c. 3 ostawia. + 26 wielo
c. wiele. Fol. 57 + 51 w Sismie c. w Schismie. Fol. 58 + 5 Bi
supow/ Arcybiskupow c. Biskup/ Arcybiskup. v. 30 Ale nie
trzecono c. Ale mu nie trzecono. Fol. 59 v. 10 Hierarchia c. Hier
archia. p. 2 in margine Piotr S. c. Piotr S. Fol. 61 v. 16 po;
ledynkow c. potedyntkow. Fol. 61 p. 2 v. 25 przez ten c. prze
ten. v. 30 se huic c. sed huic. Fol. 63 p. 2 v. 9 obchodzonego c.
obchodzonego. v. 14 3naż c. 3naż. Fol. 66 v. 24 stało na c. sta
ło si na. Fol. 69. v. 27 przy J M. p. X. Dem. c. przy p. M.
& Demetriuszu. Fol. 70 p. 2 in margine wyrozumieć c. wyrzec.

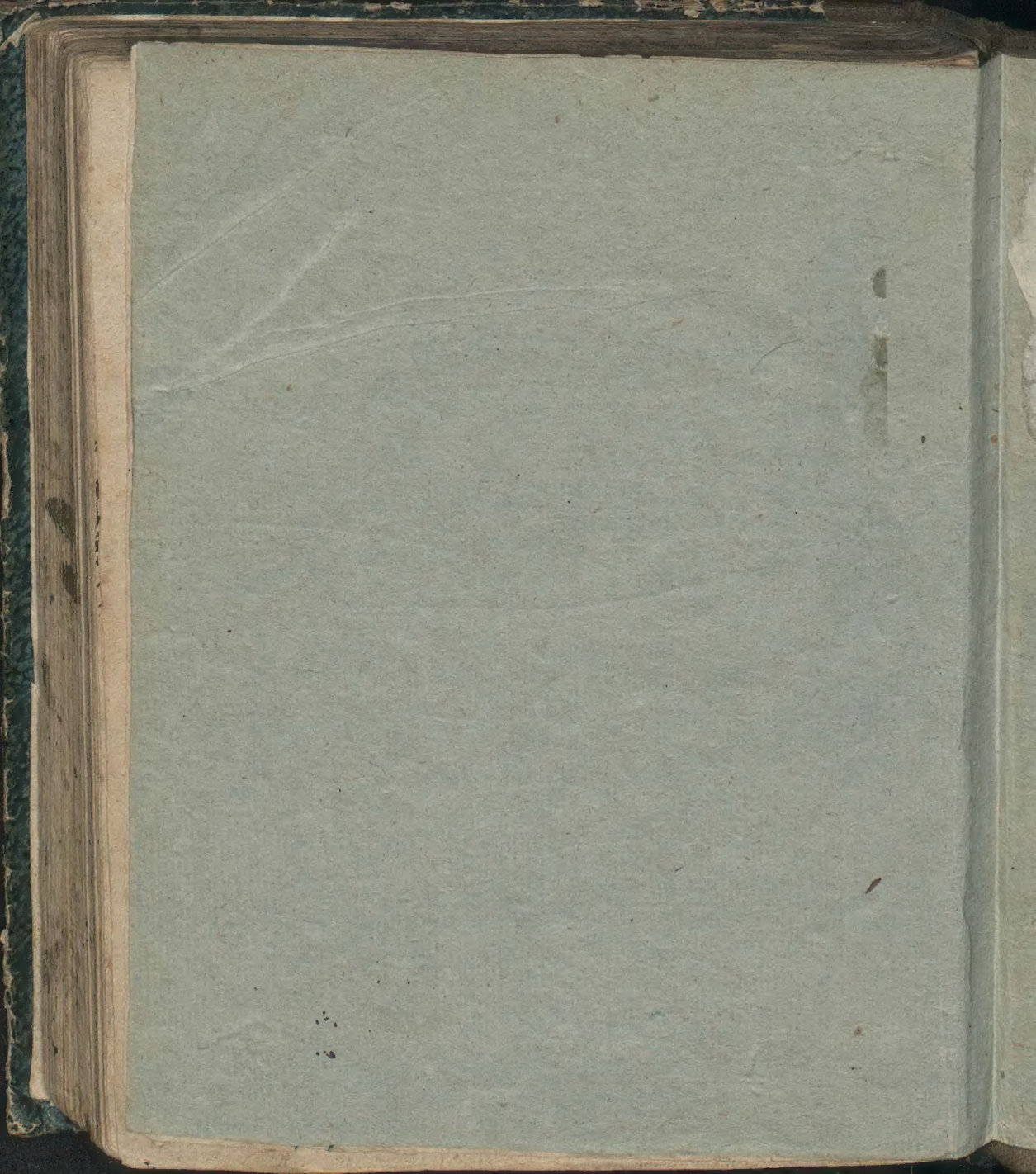
v. 27 storchy al c. storchy jal. Fol. 71 v. 19 y wesela c. y w wesela.
p. 2. v. 2 mutku c. smutku. Ibid. in marg. In oratione mortuis c. in
oratione pro mortuis. Fol. 72. p. 2 v. 12 sine impostur ant c. sine im-
postura ni. Fol. 74. v. 20 Swiety z tych c. Swiety. Z tych. Fol. 77
in margine czysta c. czyścá Żakonnicy z Scetu dele á ná drugiey
stronie tey kárty położ przeciwko wierchowt z. ibid. p. 2. v. 21 w9
z tey cześci c. wy tey z cześci. Fol. 80. v. nota sunt c. notha sunt.
Fol. 82 p. 2 in margine nec sciatur, alter sit c. nec scitur uter sit. Fol.
83 v. 23 y t3 syn dele y. p. 2 v. 13 Nabywasz c. Nabywasz. v. 18
ale prze pociatkow y c. ale y przepociatkow y. Fol. 84 p. 2. v. 22
Gdy wyznania c. Gdy z wyznania. v. vlt. zstawać c. zostá-
wac. Fol. 86 v. penultimo pomowa blujnierstwo c. pomowa o
blujnierstwo. p. 2. v. 13 Oycá Syná c. Oycá y Syná. v. vlt.
też y przyczyna c. też przyczyna. Fol. 87. p. 2 in margine ad Here-
miam c. ad Hermiam. Greg. Meofest Greg. Neo caesar. alieni est A-
post. c. alieni3 Apost. pochodzenia c. z pochodzenia. Fol. 93 p.
2 v. 23 przypade c. przypáda.

INSTITUT

esela.
s c. in
ac im-
ol. 77
ugley
21 m9
a tant.
Fol.
v. 18
v. 22
ostás
wá o
v. vit.
Here-
est A-
93 P.

February 50

K. 60

^{K.} 24, 72v 79v

chicpary 27v

harsk 35v

chicpary to Goliath 127v

wyff^{er} acy waf^{er} as 2 win 48

